

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANA BİLİM DALI
KRİMİNOLOJİ VE CEZA ADALETİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

CİNSEL SALDIRI SUÇUNA İLİŞKİN MİTLERİN
TÜRK CEZA HUKUKUNDA YARGI
KARARLARINDAKİ OLASI TESİRLERİNİN
ARAŞTIRILMASI

Ayla Duygu NASUHOĞLU

2501190593

TEZ DANIŞMANI

Dr. Öğr. Üyesi Rahime ERBAŞ

İSTANBUL- 2023

ÖZ

CİNSEL SALDIRI SUÇUNA İLİŞKİN MİTLERİN TÜRK CEZA HUKUKUNDA YARGI KARARLARINDAKİ OLASI TESİRLERİNİN ARAŞTIRILMASI

AYLA DUYGU NASUHOĞLU

Cinsel suçlar, toplumsal ve kültürel yönlerinden dolayı toplumsal kabullerin tesir alanında bulunmaktadır. Toplumsal kabullerin bir bütün olarak ceza hukuku ile bağdaştığını söylemek ise mümkün değildir. İşte bu noktada karşımıza cinsel saldırı mitleri çıkmaktadır. Cinsel saldırı mitleri, cinsel saldırıyı yerleşik inanışlarla tanımlayan ve bu doğrultuda fail, mağdur ve suç hakkındaki tutumları belirleyen söylemlerdir. Diğer taraftan ise temel ilkelere uygun bir yargılama süreci için karar mercilerinin objektifliklerini kaybetmemeleri zaruridir. Ceza yargılamasının amacına ulaşılabilmesi için mitlerin sürece tesir edememesi gerekmektedir.

Bu çalışmada, Türk ceza hukukunda, YCGK kararları açısından cinsel saldırı mitlerinin tesiri araştırılmıştır. Tüm mercilerin görüşlerinin yer alması nedeniyle ve nihai karara tesirinin tespiti açısından YCGK kararları tercih edilmiştir. İncelemeye konu kararların taranması ve belirlenmesi için Yargıtay Karar Arama sitesi kullanılmıştır. İncelenen kararlardan elde edilen veriler ile mitlerin sürece ve karara tesir edebildiği tespit edilmiştir. Yürürlükteki TCK kapsamında verilen kararların %15'inde, mülga TCK kapsamında verilen kararların ise %45'inde en az bir cinsel saldırı mitine atıf bulunmaktadır. Cinsel saldırı mitlerinin, incelenen YCGK kararlarının %32'sinde, kararı mağdur aleyhine değiştirdiği görülmektedir. Çalışmanın sonucunda, cinsel saldırı mitlerinin ve özellikle rızaya ilişkin mitlerin, Türk ceza hukuku yargılamasına tesir ettiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cinsel saldırı, cinsel saldırı mitleri, YCGK kararları, 5237 sayılı TCK, 765 sayılı TCK.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE POSSIBLE EFFECTS OF THE MYTHS ABOUT THE CRIME OF SEXUAL ASSAULT ON THE JUDICIAL DECISIONS IN TURKISH CRIMINAL LAW AYLA DUYGU NASUHOĞLU

Due to their social and cultural aspects, sexual crimes are in the sphere of influence of social acceptance. Yet it is not possible to say that social acceptances are compatible with criminal law as a whole. This is where sexual assault myths come into play. Sexual assault myths are discourses that define sexual assault with established beliefs and, accordingly, determine attitudes about the perpetrator, victim and crime. On the other hand, it is essential that decision makers do not lose their objectivity for a judicial process in accordance with the basic principles. In order for the purpose of criminal proceedings to be achieved, myths must not affect the process.

In this study, sexual assault myths in Turkish Criminal Law were investigated in terms of the decisions of the Court of Cassation General Assembly of Criminal Chambers. Due to the opinions of all authorities and in addition to this, in terms of determining the effect on the final decision, the decisions of the General Assembly of Criminal Chambers were preferred. The Supreme Court Decision Search website was used to scan and identify the decisions that were the subject of the review. It has been determined that myths can affect the process and decision with the data obtained from the decisions examined. In 15% of the decisions made under the current Turkish Penal Code and in 45% of the decisions made under the abolished Turkish Penal Code, there is a reference to at least one sexual assault myth. It is seen that sexual assault myths change the decisions in their own direction in 32% of the decisions of the General Assembly of Criminal Chambers. As a result of the study, it has been determined that the myths of sexual assault and especially the myths about consent have an impact on the Turkish Criminal Law.

Keywords: Sexual assault, sexual assault myths, decisions of the General Assembly of Criminal Chambers, Turkish Penal Code No. 5237, Turkish Penal Code No. 765.

ÖNSÖZ

Cinsel suçlar, toplumsal ve kültürel yönlerinden dolayı mitlerin tesirinin nispeten daha yaygın olduğu suçlardır. Çalışmamızın konusu olan bu cinsel saldırı mitlerinin yargılamaya tesiri halinde ise ikincil mağduriyete neden olma, maddi gerçeğe ulaşılamaması gibi sakıncalar bulunmaktadır. Cinsel saldırı mitlerinin Türk ceza hukuku açısından tesirini ölçen ve sayısal veri sağlayan sistemli bir çalışma, mitlerle mücadele için atılması gereken ilk adımlardan biridir. Bu eksikliğin giderilmesi amacıyla gerçekleştirdiğimiz çalışmamızda Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararları, mitlerin varlığı açısından incelenmiştir.

Bu çalışmanın her aşamasında bana yol gösteren ve bu tezi yazmamı mümkün kılan danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Rahime Erbaş'a çok kıymetli emekleri, özeni ve sabrı için ne kadar teşekkür etsem azdır. Tez jürimde yer alan kıymetli hocalarım sayın Prof. Dr. Adem Sözüer'e, Prof. Dr. Sadık Toprak'a, Dr. Öğr. Üyesi Derya Tekin'e ve Dr. Öğr. Üyesi Sertaç Işıka'ya tezime gösterdikleri ilgi ve çok değerli katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunarım. Son olarak her daim en büyük destekçim olan sevgili aileme teşekkür etmeliyim. Annem Yasemin'e ve babam Osman Yüksel'e sonsuz minnetle...

AYLA DUYGU NASUHOĞLU

İSTANBUL, 2023

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ŞEKİL LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

CİNSEL SALDIRI MİTLERİNİN TANIMLANMASI, TASNİFİ VE HUKUKTA BU MİTLERLE MÜCADELE ETME ZORUNLULUĞU

1. CİNSEL SALDIRI MİTLERİ	5
1.1. Terminoloji.....	5
1.2. Cinsel Saldırı Suçu	6
1.3. Cinsel Saldırı Mitleri.....	11
1.4. Mitlerin Tasnifi.....	14
1.4.1. Genel Olarak	14
1.4.2. Gerçek Cinsel Saldırı	15
1.4.3. Gerçek Mağdur ve Mağdur Kalıbı.....	17
1.4.4. Mağduru Suçlayıcı Mitler	20
1.4.5. Cinsel Saldırımı Şüpheli Hale Getiren Mitler	24
1.4.6. Faili Sorumluluktan Kurtarmaya Yönelik Mitler	26
1.4.7. Mağdurun Rızasının Cinsel Saldırı Mitleri ile Yorumlanması	30
2. MİTLERLE MÜCADELE ETME ZORUNLULUĞU	32
3. HUKUKTA MİTLERİN OLASI TESİRİ.....	40

İKİNCİ BÖLÜM

YARGITAY KARARLARINDA CİNSEL SALDIRI MİTLERİNİN OLASI TESİRLERİNİN ARAŞTIRILMASI

1. TCK Madde 102/1 Kapsamındaki Kararlar.....	43
---	----

1.1.	YCGK, E. 2019/637, K. 2021/139, T. 23.03.2021	43
1.2.	YCGK E. 2019/38, K. 2021/233, T. 01.06.2021	45
1.3.	YCGK, E. 2016/952, K. 2016/388, T. 25.10.2016	45
2.	TCK Madde 102/2 Kapsamındaki Kararlar	47
2.1.	YCGK E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015	47
2.2.	YCGK E. 2017/394, K. 2018/555, T. 22.11.2018	50
2.3.	YCGK E. 2017/746, K. 2017/371, T. 03.10.2017	54
2.4.	YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013	57
2.5.	YCGK E. 2010/5-176, K. 2010/226, T. 09.11.2010	62
2.6.	YCGK E. 2020/185, K. 2021/149, T. 30.03.2021	64
2.7.	YCGK E. 2014/604, K. 2015/37, T. 10.03.2015	65
2.8.	YCGK E. 2015/282, K. 2016/350, T. 11.10.2016	67
2.9.	YCGK E. 2017/245, K. 2018/650, T. 18.12.2018	69
2.10.	YCGK E. 2011/5-83, K. 2011/84, T. 10.05.2011	70
2.11.	YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021	72
2.12.	YCGK E. 2017/397, K. 2019/190, T. 12.03.2019	77
2.13.	YCGK E. 2017/19, K. 2019/326, T. 16.04.2019	78
2.14.	YCGK E. 2013/644, K. 2014/125, T. 11.03.2014	80
3.	Mülga TCK Kapsamındaki Kararlar	84
3.1.	YCGK E. 2012/14-1374, K. 2013/431, T. 22.10.2013	84
3.2.	YCGK, E. 2012/14-1410, K. 2013/420, T. 22.10.2013	85
3.3.	YCGK E. 2010/5-202, K. 2010/251, T. 07.12.2010	86
3.4.	YCGK E. 2004/5-183, K. 2004/204, T. 23.11.2004	89
3.5.	YCGK E. 2005/5-34, K. 2005/54, T. 24.05.2005	91

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CİNSEL SALDIRI MİTLERİNİN TÜRK CEZA HUKUKU YARGILAMASINDAKİ TESİRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1.	TESİRLERİN ÇEŞİTLİ ÖLÇÜTLERE GÖRE TASNİFİ	94
1.1.	Tespit Edilen Mitler Yönünden Tasnif	94
1.2.	Mitin Tespit Edildiği Yargı Mercii ile Sonuca Tesiri Yönünden Tasnif	101
2.	MİTLER AÇISINDAN MÜLGA TCK İLE YENİ TCK DÖNEMİNDE VERİLEN KARARLARIN KARŞILAŞTIRILMASI	101

2.1. Mülga TCK ile Yeni TCK Dönemindeki Kanuni Düzenlemelerin Karşılaştırılması.....	102
3. DEĞERLENDİRME	105
3.1. Mahkeme Dereceleri Açısından Değerlendirme.....	106
3.2. Uyuşmazlığa Konu Hukuki Sorun Açısından Değerlendirme.....	107
3.3. Gerçek Mağdur ve Gerçek Cinsel Saldırı Kalıpları Açısından Değerlendirme	108
3.4. Mağdurun Olay Anında Verdiği Tepki Açısından Değerlendirme.....	109
3.5. Şikayet Süresi Açısından Değerlendirme	110
3.6. Alkol Hususu Açısından Değerlendirme	114
3.7. Rıza Hususu Açısından Değerlendirme	115
SONUÇ	119
KAYNAKÇA.....	123
MAHKEME KARARLARI DİZİNİ	139
EKLER.....	142

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO 3. 1: Tespit edilen mitler.....	94
TABLO 3. 2: 5237 sayılı TCK kapsamında verilen kararlarda mit tespiti	142
TABLO 3. 3: 765 sayılı TCK kapsamında verilen kararlarda mit tespiti	150
TABLO 3. 4: Mit tespit edilen kararlarda yargı mercileri ve mitlerin sonuca tesiri açısından tasnif	151

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 3. 1 : Kararlarda tespit edilen mitlerin çeşitlerine göre yoğunluk oranları (Yazar tarafından bizzat oluşturulmuştur.).....100

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.e.	: Aynı eser
AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
Akt.	: Aktaran
AYM	: Anayasa Mahkemesi
Bkz.	: Bakınız
C	: Cilt
C.D.	: Ceza Dairesi
E.	: Esas numarası
K.	: Karar numarası
md.	: Madde
RMA	: Rape Myth Acceptance
RMAS	: Rape Myth Acceptance Scale
CSMK	: Cinsel Saldırı Mitlerini Kabul
CSMKÖ	: Cinsel Saldırı Mitlerini Kabul Ölçeği
S	: Sayı
s.	: Sayfa
T.	: Tarih
TCK	: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
Mülga TCK	: 765 sayılı Türk Ceza Yasası
v.	: Versus
Yay. Haz.	: Yayına Hazırlayanlar (Editör)
YCGK	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu

GİRİŞ

“Aşırı derecede alkollü, henüz 18 yaşında olan bir bayanın 3 erkekle bir evde bulunması sanıkların rızası ile seviştiklerine dair samimi ikrarları gözönüne alındığında mağdurenin tepkisel davranışlarının durup dururken başlaması ve bağırıp çağırmaya başlamasının sanıklarca izah edilememiş olması sırf bu sebeple eylemin zorla meydana getirildiği anlamına gelmez. Mağdure aşırı alkollüdür. O derece alkollü birinin bağırıp çağırması ve tepki vermesinin onlarca sebebi olabilir, sarhoş olan biri olağan hayatta da görüldüğü üzere hiç sebep yokken yoldan geçen birine küfür edebilir, nara atabilir, olmadık laflar edebilir, beyin fonksiyonlarının alkolün etkisiyle durduğu bir durumda anormal davranışların belli bir sebebe bağlanması beklenemez, sanıkların da mağdurenin tepkisel davranışlarını açıklayamamaları normaldir. Sırf bu sebepten sanıkların zorla basit cinsel saldırıda bulundukları kabul edilemez.”¹

Yukarıda yer alan paragraf, yerel bir mahkemenin beraat kararı gerekçesinden alınmıştır. Beraat gerekçesinin, cinsel saldırı mitlerinin – yaygın bilinen adıyla “tecavüz mitlerinin”- tesiri altında olduğu görülmektedir. Ne 18 yaşında bir kadının üç erkekle aynı evde bulunması ne de alkollü olması, cinsel ilişkiye rızasının olduğuna karar verilmesi için tek başına yeterlidir. Öncelikle rıza varsayılmaz, genişletilemez ve en önemlisi rızanın dayanağı cinsel saldırı mitleri olamaz. Cinsel saldırı mitinin ne olduğu, hangi söylemler ve inanışların mit teşkil ettiği ve bu mitlerin ceza hukuku yargılamasına tesir edip etmediği bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu çalışma ile cinsel saldırı mitlerinin, Türk ceza hukukunda yargı kararlarına tesir edip etmediği araştırılmaktadır.

Çalışma boyunca sayılan hususların hepsi ayrıntılı olarak açıklanacaktır. Yine de yukarıdaki örnek üzerinden, somut olaya özgü bir tanımlama yapılabilir. Mağdurun beyin fonksiyonlarının alkolün etkisiyle durduğunu belirten ve bu sebepten cinsel saldırıya verdiği karşılığı da alkollü birinin anormal davranışları olarak nitelendiren yargı merciinin, aynı nedenden dolayı mağdurun aslında rıza gösterebilecek halde olmadığını görmesini engelleyen, böylelikle yargılama sonucunu dahi değiştirme kabiliyeti olan bariyerin adı, cinsel saldırı mitleridir.

¹ YCGK, E. 2017/394 K. 2018/555 T. 22.11.2018, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, Erişim Tarihi: 19.02.2021.

Girişte verilen örnek emsalsiz ve Türk ceza hukuku uygulamasına özgü değildir. İtalya’da gerçekleşen bir başka cinsel saldırı suçunun mağduru da benzer tutumlarla karşılaşmıştır:

“Hakim ‘rızanın olmadığına dair yeterli kanıt bulunamadığını’ ve bu yüzden de davanın düştüğünü söyledi. En başta savcının ifade ettiği ve avukatının da kullandığı bakış açısını benimsedi. Yani, gece kulübüne çok gittiğim için, daha önce cinsel ilişkide bulunduğum için, bunu yapamayacak kadar sarhoş olduğumu söylememe rağmen rıza gösterdiğimi düşünmek onlara mantıklı geldi ve ayık olduğumu iddia ettiler.”²

İşte bu çalışmanın amacı, cinsel saldırı miti olarak adlandıracağımız, cinsel saldırının ne olup ne olamayacağına dair yerleşik algılar ve yanlış inanışların ceza yargılaması açısından olası nüfuzunu ortaya koymaktır.

Türkiye’de yargılama süreci açısından cinsel saldırı mitlerine değinen çalışmalar³ yapılmış olmakla birlikte, özel olarak cinsel saldırı mitlerinin yargı kararlarına tesiri üzerine yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Başkaca ülkelerin yargılama süreçlerinde cinsel saldırı mitlerinin tespitine ilişkin yapılmış çalışmalar mevcuttur.⁴ Bu çalışma, cinsel saldırı mitleri literatüründe yer alan, Türk ceza hukukundaki yargı kararlarına ilişkin eksikliği sayısal verilerle tamamlamaya katkı sağlamak adına yapılmıştır.

Bu kapsamda birinci bölümde ayrıntılı olarak ele alınan cinsel saldırı mitleri, bu suçun yargılama sürecine, mağdurun yaşadığı travmanın boyutuna ve topluma yeniden uyum sağlamasına etki eden; toplumda yaygın olarak kabul görmesine rağmen gerçeği yansıtmayan, genellikle mağduru suçlarken failin üzerinden fiilinin

² Sohaila Abdulali, **Tecavüzü Konuşmamız Lazım**, Çev. Didem Kizen, 1. bs., İstanbul, Mundi Kitap, Ekim 2019, s.74.

³ Bkz. Ezgi Çetiner, **Mağdur Beyanına Dayalı Hüküm Kurulması Bağlamında Nitelikli Cinsel Saldırı Suçunda İspat**, 1. bs., On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, Mart 2022, s. 90-101.

⁴ Bkz. Holly Boux, "If You Wouldn't Have Been There That Night, None of This Would Have Happened to You: Rape Myth Usage in the American Judiciary", **Women's Rights Law Reporter**, C. 40 S: 3/4, 2019, s.237-271, (Çevrimiçi) <https://07a6e75f442811d380d2e720fdbf18c26b54cdc4.vetisonline.com/HOL/Page?handle=hein.journals/worts40&div=13&collection=journals> , Erişim Tarihi: 29.04.2022. Ayrıca bkz. Olivia Smith, Tina Skinner, "How Rape Myths Are Used and Challenged in Rape and Sexual Assault Trials", **Social & Legal Studies**, C. 26, S: 4, 2017, s. 441-466, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/0964663916680130> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

sorumluluğunu atmasına hizmet eden inanışlar ve söylemlerdir.⁵ Yine bu kısımda mit örnekleri tasnif edilerek mitlerle neden mücadele edilmesi gerektiği açıklanmaktadır. Ceza yargılamasında amaç, maddi gerçeğe ulaşmaktır. Her somut olay birbirinden farklı ve bağımsız olduğundan ceza yargılamasına mitlerin, bir başka ifadeyle ön yargıların tesiri, adaletin sağlanmasının önüne geçebilecektir.

Cinsel saldırı mitleri, toplum gibi mağdurun da kendisini suçlamasına ve suçu bildirmemesine neden olabilir. Suçun bildirilmemesi, ceza yargılamasının gerçekleşmesinin önündeki önemli engellerdendir. “Siyah sayı”⁶ olarak adlandırılan, kendisine karşı işlenen cinsel suçu bildirmeyen mağdurlar olduğu sürece cinsel suçlar açısından sağlıklı istatistikler elde edilmesi de mümkün olmayacaktır. Mağdurun suçu bildirecek gücü kendinde bulması ihtimalinde ise yargılama sürecinde mitlerle karşılaşması mümkündür. Mahkeme kararları, itirazlar ve bunların gerekçelerinin yanı sıra, mağdurun kolluk, savcılık ve mahkeme karşısında verdiği ifadeler esnasında kendisine yöneltilen sorularda da mitlerin tesirini görmek mümkündür. Olayın aydınlatılmasına faydası olmayacağı halde mağdurun geçmişine ve özel yaşamına dair sorular sorulması, bu duruma örnektir. Bununla birlikte, karar mercilerinin mitlerin tesiri altında kalması halinde, hukuka ve maddi gerçeğe aykırı kararlar verilebilecektir.

Çalışmamızın birinci bölümünde, literatürde sıkça tekrar eden temel mitlerin yanı sıra, modern mitler ve cinselliğe ilişkin mit ölçekleri de yer almaktadır. Bu bölümde detaylıca açıklanan cinsel saldırı mitleri, ikinci bölümde Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararlarını taramada kullanılmıştır. Çalışma kapsamına alınan YCGK kararları, TCK md. 102/1, TCK md. 102/2 ve mülga TCK olarak üçlü tasnife tabi tutularak mit tespit edilen kararlar bu bölümde incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise mitlerin tesirine ilişkin değerlendirme yapılmıştır.

Çocukların cinsel istismarı, reşit olmayanla cinsel ilişki ve cinsel taciz suçları ise çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. İstisnai olarak, mülga TCK dönemine ait

⁵ Kimberly A. Lonsway, Louise F. Fitzgerald, “Rape Myths: In Review”, **Psychology of Women Quarterly**, C.18, S: 2, 1994, s. 133, (Çevrimiçi) <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=f717962045dc8504897024ed9cef56ca261a4b94> , Erişim Tarihi: 07.08.2021.

⁶ Bir başka ifade ile “karanlık alan”.

incelenen kararlardan biri, cinsel taciz suçuna ilişkin olmasına rağmen kapsam dışı bırakılmamıştır. Çocukların cinsel istismarına ilişkin mitler de aynı cinsel saldırı mitleri gibi suç fiilini reddetmeye ve haklı çıkarmaya hizmet etmektedir. Bununla birlikte, tezin rızaya ilişkin mitler çevresinde yoğunlaşması nedeniyle bu suçlar kapsam dışında bırakılmıştır.⁷

Basit ve nitelikli cinsel saldırı tasnifi ile olayın gerçekleşme kalıbına ilişkin mitlerin tespiti hedeflenmektedir. Çalışmada mülga TCK'na yer verilmesi ise ceza hukuku reformunun bu konuda ilerleme sağlayıp sağlamadığının tespitine yöneliktir. Çalışmada sadece YCGK kararları incelenmektedir. Bu sınırlandırma, merciler arasındaki görüş ayrılıklarını ve mitlerin nihai karara tesirini tespit ederken aynı somut olaya ilişkin kararların tekerrürünü önlemek amacıyla yapılmıştır.

Üçüncü bölümde, incelenen kararlar çerçevesinde, cinsel saldırı mitlerinin Türkiye'de ceza yargılaması sürecine ve verilen kararlara tesir edip etmediği tartışılmaktadır. Öncelikle hangi mitlerin tesirinin olduğu tasnif edilmiştir. Daha sonra ise mitlerin hangi yargı merciinin görüşünde yer aldığı ve sonuca olan tesirine yönelik bir tasnif yapılmıştır. Bununla birlikte, cinsel saldırı mitlerinin yoğunluğu açısından, 5237 sayılı TCK ve 765 sayılı TCK uyarınca verilen kararlar karşılaştırılmıştır. Değerlendirme sonucunda, cinsel saldırı mitlerinin Türk ceza hukukunda yargı kararlarına tesir edebildiği ve yargılamada belirleyici bir etken olduğu görülmektedir.

⁷ Çocukların cinsel istismarına ilişkin mitler yargı kararlarından ziyade bu suçların karanlık alanda kalmasına hizmet etmektedir. Mitler, cinsel saldırı suçu açısından da karanlık alana yol açmakla birlikte kararlara tesir etmeleri daha mümkündür. Rızaya ilişkin mitler iki suç tipi açısından da mevcuttur ve bu duruma örnek verilebilir. Yetişkin mağdurun rızası hukuki sorun olarak tartışmaya açıkken mağdur çocuğun rızasının varsayılması fahiş bir hata olacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

CİNSEL SALDIRI MİTLERİNİN TANIMLANMASI, TASNİFİ VE HUKUKTA BU MİTLERLE MÜCADELE ETME ZORUNLULUĞU

1. CİNSEL SALDIRI MİTLERİ

1.1. Terminoloji

Çalışmada “tecavüz” ve “ırza geçme” gibi ifadeler yerine özellikle “cinsel saldırı” ifadesi tercih edilmiştir. Yürürlükteki TCK, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda hiçbir şekilde, bu ibarelere yer vermemektedir. Cinsel saldırı mitleri, Yargıtay kararları çerçevesinde incelendiğinden kavramlar, terimler TCK’na uygun olarak seçilmiştir. Bu çerçevede suçu işleyen kişi, bulunulan aşamaya göre fail, şüpheli veya sanık olarak adlandırılırken kendisine karşı suç işlenen kişi ise mağdur veya müşteki olarak ifade edilmektedir.

“Tecavüz” ve “tecavüz miti” ifadelerinin tercih edilmemesinin bir diğer nedeni de bu ifadeden çocukların cinsel istismarının da anlaşılabilir olmasıdır. Çocukların cinsel istismarına ilişkin mitler de bulunmaktadır⁸ fakat çalışmamızın kapsamı dahilinde incelenmediklerinden daha sınırlayıcı olan “cinsel saldırı miti” ifadesi tercih edilmiştir.

TCK’nda cinsel saldırı suçunun fiil unsuru, cinsel davranış olarak ifade edildiğinden ve maddenin devamında “fiil” olarak yer aldığından çalışma boyunca bu kavramlar tercih edilmiştir. Cinsel suç teşkil eden davranışa da vafına göre

⁸ Lisa DeMarni Cromer, Rachel E. Goldsmith, “Child Sexual Abuse Myths: Attitudes, Beliefs, and Individual Differences”, *Journal of Child Sexual Abuse*, C. 19, S: 6, 2010, s. 618-647, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/10538712.2010.522493> , Erişim Tarihi: 02.12.2022; Çalışmada tespit edilen 119 mit, dört başlık altında incelenmiştir. Çocuğun uğradığı zararı daraltan veya genişleten mitler, cinsel istismarın varlığının reddi, suç fiilinin sorumluluğunu dağıtan mitler, fail kalıbı olarak ayrılan bu mitler, cinsel saldırı mitlerine oldukça benzerdir. Hizmet ettiği amaç ile temel bulduğu yerleşik yanlış inançlar ortaktır. Çocukların cinsel istismarına ilişkin mitlere “bir kadın ve erkek çocuk arasındaki cinsellik cinsel istismar değildir”, “çocuk büyüyünce olanları unutacaktır/çocuk bir ömür hasarlı kalacaktır”, “çocuk cinsel istismara uğramayı istemiştir veya bu davranışlardan haz duyduğu için direnmemiştir”, “cinsel istismarı ortaya çıkarmayan/bu duruma susan çocuk, cinsel davranışın devam etmesini istiyordur”, “işsizlik, fakirlik, alkol bağımlılığı, cinsel istismara neden olur”, “cinsel istismar failleri düşük sosyo-ekonomik statüye sahip, eğitimsiz, psikolojik rahatsızlıkları olan kişilerdir”, “çocuklar genellikle tanımadıkları kişiler tarafından istismar edilirler” örnek verilebilir.

sarkıntılık, basit cinsel saldırı ve nitelikli cinsel saldırı olarak yine TCK'na uygun biçimde yer verilmektedir. Çalışma Türk ceza hukukuyla sınırlı olduğundan, bahse konu fiiller de cinsel şiddet, tecavüz, ırza geçme gibi kavramlar yerine TCK'na uygun olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada tercih edilmeyen fakat alıntılanan karar metinlerinde yer alan ifadeler değiştirilmemiştir.

1.2. Cinsel Saldırı Suçu

Konu Türk ceza yargılamasına tesiri açısından ele alındığından “cinsel saldırı” mitleri ile TCK'nda cinsel saldırı başlığı altında yer alan fiiller ve bunlara ilişkin yanlış ve yaygın inanışlardan söz edilmektedir. Bu ifade “organ ve sair cisim sokmak” şeklindeki nitelikle cinsel saldırıyla birlikte cinsel saldırının temel ve basit hallerini de kapsayacak şekilde kullanılmaktadır. Buna göre TCK'nda ilgili düzenleme şöyledir;

“Madde 102-

(Değişik: 18/6/2014-6545/58 md.) (1) Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on iki yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır.”

(3) Suçun;

a) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı, b) Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından,

d) Silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte, e) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilen cezalar yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel saldırı için başvuru olan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(5) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.”

Madde metninden anlaşılabacağı üzere, kişinin rızası olmaksızın vücuda temas suretiyle gerçekleştirilen kasıtlı cinsel davranışlar, cinsel saldırı olarak adlandırılmaktadır. Suçun temel şekli, cinsel bir davranışla mağdurun vücut

dokunulmazlığının ihlal edilmesidir. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması halinde daha az cezayı gerektiren nitelikli hal, vücuda organ ve sair cisim sokulması suretiyle bu suç işlenir ise nitelikli cinsel saldırı oluşur.

Cinsel saldırı suçunda mağdur, vücuda temas suretiyle gerçekleştirilen bir cinsel davranış ile vücut dokunulmazlığı ve bununla birlikte cinsel özgürlüğü ihlal edilen kişidir.⁹ Cinsel saldırı suçunda korunan hukuki değer, cinsel dokunulmazlık ve mağdurun cinsel özgürlüğüdür.¹⁰ Vücut dokunulmazlığının ihlali için mağdurun rızasının bulunmaması gerekir; rızanın varlığı halinde cinsel saldırı suçu gerçekleşmez.¹¹ Rıza göstermeye ehil bir kişi tarafından açıklanabilecek bu rızanın özgür iradeye dayanması, cebir, hile veya tehditten etkilenmemesi gerekmektedir.¹² Suçun oluşmaması için cinsel davranışın başından sonuna kadar geçerli bir rıza bulunmalı¹³ ve bahse konu cinsel davranış ile verilen rızanın sınırları aşılmamalıdır.¹⁴ Başlangıçta verilen rıza geri alınmışsa veya rızayı aşan cinsel davranışlar gerçekleştirilmişse bu durumda da cinsel saldırı suçu oluşacaktır.¹⁵

Rızanın hukuki niteliği hususunda doktrinde görüş birliği bulunmamaktadır. Rızayı tipikliğe engel olarak nitelendiren görüş, ilgilinin rızası ve cinsel suçlarda rıza kavramlarının birbirlerinden farklı olduğu kanaatinde dir.¹⁶ Mağdurun rızası hukuka aykırılığın değil, tipikliğin bir unsurudur; öyle ki rıza mevcutsa suç oluşmaz.¹⁷ Tipikliğe engel olan rıza¹⁸, TCK md.26/2¹⁹ uyarınca, açıklanan geçerli bir rıza

⁹ Fahri Gökçen Taner, **Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar**, 2. bs., Ankara, Seçkin Yayıncılık, Mart 2017, s.82.

¹⁰ Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Mehmet Emin Alşahin, Kerim Çakır, **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 20. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2022, s.372.

¹¹ Muhammed Demirel, “Ceza Hukukunda Rızanın İki Boyutu: Tipikliğe Engel Olan Rıza ve Hukuka Uygunluk Nedeni Olan Rıza”, **İstanbul Hukuk Mecmuası**, C. 78, S: 3, 2020, s. 1487, (Çevrimiçi) <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1459887> , Erişim Tarihi: 19.01.2022.

¹² Hakan Hakeri, Derya Tekin, **Tartışmalı Sorularla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 2.bs., Adalet Yayınevi, 2022, s. 160.

¹³ Mehmet Taştan, **Cinsel Suçlarda İspat Sorunu ve Yargılama Usulü**, 1. bs., Ankara, Seçkin Yayıncılık, Ocak 2021, s.133.

¹⁴ Hakeri, Tekin, **a.g.e.**, s. 161.

¹⁵ Taştan, **a.g.e.**, s.34.

¹⁶ Ersin Şare, “Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlarda İlgilinin Rızası”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 21, S: 2, 2019, s. 991, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.33717/deuhfd.644278> , Erişim Tarihi: 05.03.2022.

¹⁷ Gülşah Korkusuz, “Cinsel Saldırı Suçu (TCK md. 102)”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası** , C.71, S:1, 2013, s. 834, (Çevrimiçi) <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/97789> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

¹⁸ Demirel, **a.g.e.**, s. 1475.

kapsamında gerçekleştirilen bir fiilden dolayı fiili gerçekleştirene ceza verilmemesi sonucunu doğurur. Bu görüşü savunanlar rızanın bir hukuka uygunluk nedeni olarak ele alınması halinde *“karşılıklı rızalarıyla cinsel davranışlarda bulunan kişilerin ve hatta eşlerin dahi bu tür cinsel davranışlarının cinsel saldırı suçu açısından tipik olduğunun kabul edilmesi sonucunu ortaya çıkacağı, en son hukuka aykırılık unsuru kapsamında yapılacak değerlendirmede rızanın varlığından bahisle gerçekleştirilen cinsel davranışların meşru olduğunun kabul edilebileceği”*²⁰ ve bu nedenle sakıncalı olduğu kanaatindedirler.

Diğer görüş ise cinsel davranışa gösterilen rızanın, ilgilinin rızası olup hukuka uygunluk nedeni teşkil ettiği ve fiilin hukuka aykırılığını ortadan kaldırdığıdır.²¹ Rızanın bir hukuka uygunluk nedeni veya tipikliğe engel olarak nitelendirilmesi, failin rızaya ilişkin yanılması noktasında önem arz etmektedir.²² Tipikliğe engel rıza söz konusu olduğunda failin kendi kusurundan doğan yanılışı halinde de suça ilişkin kastı ortadan kalkacaktır.²³ Rıza, bir hukuka uygunluk nedeni olarak ele alındığında ise fail kaçınılmaz bir hataya düşmemişse bu yanılışından faydalanamayacaktır.²⁴

Bu çalışmada, cinsel saldırılar açısından aranması gerekenin rıza, bir çeşit tahammül veya katlanma değil, gönüllülük olduğu savunulduğundan ötürü failin, açıkça talep edilmemiş bir davranışı gerçekleştirmemek suretiyle bu hatadan kaçınma şansına sahip olduğu görüşündeyiz. Günümüzün bireyselleşme ve sınır çizme eğilimi göz önüne alındığında sadece cinsel davranışlar açısından değil, pek çok konuda talep edilmeyen düşüncelerin, yorumların, davranışların, hatta iyiniyetle gerçekleştirilen davranışların kişisel alan ihlali teşkil ettiğini söylemek mümkündür. Hal böyle iken karşı tarafın talep etmediği bir cinsel davranışta bulunan failin, rızanın varlığı noktasındaki yanılışının kaçınılmaz olabileceği düşüncesine katılmamaktayız.

¹⁹ “Kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmez.”

²⁰ Demirel, **a.g.e.**, s. 1487.

²¹ Taştan, **a.g.e.**, s.131.

²² Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, R. Murat Önok, **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, 20. bs., Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2022, s.442.

²³ TCK m.30/1: “Fiilin icrası sırasında suçun kanuni tanımındaki maddi unsurları bilmeyen bir kimse, kasten hareket etmiş olmaz. Bu hata dolayısıyla taksirli sorumluluk hali saklıdır.”

²⁴ TCK m.30/3: “Ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan nedenlere ait koşulların gerçekleştiği hususunda kaçınılmaz bir hataya düşen kişi, bu hatasından yararlanır.”

Gerçek ve geçerli bir rızanın varlığı halinde, failin bunu kanıtlayarak suçtan aklanması da gayet kolay olacaktır. Kanaatimizce bir tarafın irade yoksunluğundan faydalanılmadığı veya onayının inşa edilmediği, ısrar ve ikna gerektirmeyen, kısa ifadeyle iki tarafından da gerçekten istediği bir cinsellik söz konusu olduğunda, bu konunun konuşulması, önceden planlanması, hatta bu konuda tarafların heyecanlanması hayatın olağan akışına uygun olmalıdır. Bu sebepten iki tarafın da istediği bir cinsel davranış söz konusu olduğunda failin bunu kanıtlamasının zor olmayacağı düşüncesindeyiz.

Bu noktada cinsel suçlarda varsayılan rızayı da kabul edilebilir bulmadığımızı belirtelim. Varsayılan rızadan bahsedilebilmesi için rızanın açıklanmasının imkan ve ihtimali olmadığı bir durum bulunması gerekmektedir. Öyle ki doktrinde, bu durum *“rızanın zamanında açıklanamadığı hallerde, ilgiliye sorulsaydı zaten rıza gösterirdi denilebiliyorsa”*²⁵ şeklinde tasvir edilmektedir. Cinsel davranışlar açısından ilgiliye sorulamama ihtimalini makul ve de mantıklı bulmamaktayız. Nitekim inşa edilmemiş, özgür iradeyle verilen bir rıza söz konusu iken rıza varsayımlarına ihtiyaç olmayacağı gibi rızanın varsayıldığı herhangi bir halde de geçerli bir rızanın varlığına şüpheyle yaklaşmak gerekeceği kanaatindeyiz.

Rıza hakkında yanılmanın mümkün görülmediği bir bakış açısıyla rızanın tipikliğe engel olduğu ve varlığı halinde en başından suçun oluşmayacağı görüşüne katılmaktayız. Bununla birlikte, yukarıdaki açıklamalarımız olması gerektiğini düşündüklerimize ilişkindir. Mevcut kanuni düzenlemelerde hata hükümleri mevcuttur ve cinsel suçlar açısından da uygulanmaktadır. Bu çalışma kapsamında rızanın bir hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilmesi de cinsel saldırı mitleri ile mücadele açısından daha uygun olacaktır. Failin mağdurun rıza açıklamaya ehil bir halde olup olmadığına ilişkin yanılığı açısından rızanın bir hukuka uygunluk nedeni olarak ele alınarak hatasının kaçınılmaz olması gerektiği görüşüne²⁶ katılmaktayız.

Her ne kadar cinsel saldırı suçunda ilgilinin rızası hukuk doktrininde tartışılmalı bir konu²⁷ olsa da mağdurun rızasının, tipikliğin ya da hukuka aykırılığın unsuru

²⁵ Hamide Zafer, **Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m.1-75)**, 4. bs., Beta Basım Yayım, 2015, s.321.

²⁶ Tezcan, Erdem, Önok, **a.g.e.**, s.443.

²⁷ Bkz. Hakeri, Tekin, **a.g.e.**, s. 159-164.

olması mahiyetini azaltmamaktadır. Her iki durumda da rıza, yargılamanın sonucunu değiştirebilecek niteliktedir. Bu nedenledir ki cinsel saldırı suçlarında en önemli ve en çok tartışılan konu mağdurun rızası olmaktadır.

Mağdur, rızasının olmadığı yönünde iradesini açıklayabilir. Bununla birlikte mağdurun, rızasının olduğuna dair bir irade beyanının bulunmadığı hallerde de sessizliği veya tepkisizliğinin rızası olduğu yönünde yorumlanmaması gerekmektedir.²⁸ Bazı durumlarda, kişinin iradesi sakatlanabilir veya tamamen ortadan kalkabilir. TCK’nda mağdurun rıza açıklayabilecek veya kendisini savunabilecek halde olmaması, cezayı ağırlaştıran nitelikli hal olarak karşılık bulmaktadır. Mağdura karşı cebir veya tehdit kullanılması, mağdurun kandırılması, mağdurun bilincinin yerinde olmaması, mağdura zorla alkol veya uyuşturucu madde kullandırılması, mağdurun uyumakta olması²⁹ gibi hallerde geçerli bir rızadan söz etmek mümkün olmayacaktır.

TCK md.102/3’te yer alan nitelikli hallerde cinsel saldırı esnasında, mağdurun faile karşı koyamamasının nedenleri sayılmaktadır.³⁰ Bununla birlikte, mağdurun karşı koyması şart olmayıp karşı koyamamasının nedenleri suçun temel şeklinin aksine, daha ağır cezayı gerektiren hallerin konusudur. Mağdurun rızasının bulunmaması, TCK md.102/1 ve 102/2 açısından gerekli ve yeterlidir. Bir başka ifadeyle, “*cinsel saldırı, cinsel davranış ile cebir, hile veya tehdidin toplanmasından değil hukuken geçerli rızanın cinsel davranıştan çıkarılmasıyla oluşmaktadır.*”³¹

Mağdurun uyuşturucu madde veya alkol etkisi altında uğradığı cinsel saldırılar açısından, bu maddeleri mağdurun kendi isteğiyle almış olmasının bir önemi bulunmamaktadır.³² Mağdur rızasıyla alkol almış ve uyuşturucu kullanmış ve bu surette kendisinden geçmiş olsa dahi cezayı ağırlaştıran nitelikli hal mevcuttur.

TCK, “vücut dokunulmazlığını ihlal” ibaresiyle suçun oluşması için mağdurun rızasının olmamasını aramaktadır. Bir başka deyişle “*mağdurun rızasını göstermediği bir durumda gerçekleşen fiillerde, rızanın olmadığını kabul*

²⁸ Tezcan, Erdem, Önok, **a.g.e.**, s.406.

²⁹ Artuk, Gökçen, Alşahin, Çakır, **a.g.e.**, s.374.

³⁰ Taştan, **a.g.e.**, s.72.

³¹ Tezcan, Erdem, Önok, **a.g.e.**, s.406.

³² Taştan, **a.g.e.**, s.76.

etmektedir”.³³ Kişi açıkça rıza vermemişse veya rıza verecek halde değilse cinsel saldırı suçu oluşacaktır; bu açıdan bakıldığında kanuni düzenlemede, “hayır, hayır demektir” kalıbı yerine “sadece evet, evet demektir” kalıbının benimsendiği söylenebilir.³⁴ Örneğin, kişi olay esnasında, rızasının varlığına ve yokluğuna dair herhangi bir beyanda bulunmamış olsa dahi suç oluşacaktır; çünkü kişi vücut dokunulmazlığının bozulmasına izin vermemiştir ve bu durumda ihlal söz konusudur.

1.3. Cinsel Saldırı Miti

Cinsel saldırı miti, 1980 yılında Burt tarafından “*cinsel saldırı, cinsel saldırı mağdurları ve cinsel saldırı failleri hakkındaki önyargılı, basmakalıp ve yanlış inançlar içeren söylemler*”³⁵ olarak tanımlanmıştır. Günümüze geldiğimizde ise bu tanımın geliştirildiğini görmekteyiz: “*Cinsel saldırı mitleri, cinsel saldırıyı tanımlar ve bu tanım doğrultusunda, kimin cinsel saldırıya uğrayabileceğine ve cinsel saldırı gerçekleştiğinde kimin suçlanacağına karar verir.*”³⁶

Mitlerin işlevi ise 1994 yılında, Lonsway ve Fitzgerald tarafından “*Genellikle yanlış olmasına rağmen ısrarla benimsenen bu yaygın tutum ve inançlar, erkeklerin kadınlara yönelik cinsel saldırılarını inkar etmeye, inkar edilmesi mümkün değilse bu saldırıyı haklı çıkarmaya hizmet eder.*”³⁷ olarak açıklanmıştır. Sonraki yıllarda da mitlerin işlevlerinin benzer şekillerde açıklandığı görülmektedir: “*Cinsel saldırı mitleri, bu durumu izah etmeye yönelik yerleşik inanışlardır ve erkeklerin kadınlara yönelik cinsel saldırılarını inkar etmeye, inkar edilemediği hallerde de önemsiz*

³³ Seher Kırbaz Canikoğlu, “Feminist Bir Perspektifle Türk Ceza Kanunu’nda Cinsel Saldırı Suçu”, **Fe Dergi**, C. 5, S: 1, 2013, s. 68, (Çevrimiçi) [Feminist Bir Perspektifle Türk Ceza Kanunu’nda Cinsel Saldırı Suçu \(ankara.edu.tr\)](https://www.feministbirperspektifletrkcezakununda.com.tr/), Erişim Tarihi: 30.12.2021.

³⁴ Rahime Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, **Global Problems in Sexual Offenses**, Yay. Haz. Rahime Erbaş, Lexington Books, Lanham, 2022, s.12.

³⁵ Martha R. Burt, “Cultural Myths and Supports for Rape”, **Journal of Personality and Social Psychology**, C. 38, S: 2, 1980, s.217, (Çevrimiçi) <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=9ec87b9e06cbc29f06232ae48c02ca047df90a04>, Erişim Tarihi: 06.08.2021.

³⁶ Suzanne St. George, “Perceptions of Common Rape: How Rape Myth Acceptance, Victim Gender, and Victim Resistance Affect Victim and Perpetrator Blame Attributions in Party Rape and Date Rape”, **Violence Against Women**, 2021, s.3, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/10778012211068058>, Erişim Tarihi: 29.04.2022.

³⁷ Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s. 133.

göstermeye veya haklı çıkarmaya hizmet ederler.”³⁸ “Cinsel saldırı mitleri, cinsel saldırı, cinsel saldırının faili ve mağduru hakkındaki tutumlar olup cinsel saldırıyı önemsizleştirmeye, failin sorumluluğunu minimize ederken mağduru suçlamaya hizmet ederler.”³⁹

Yukarıda yer verilen tanımlardan anlaşılacağı üzere, cinsel saldırı mitleri, failin davranışını inkar etmeye, inkar edilemeyen hallerde de suç davranışını haklı göstermeye hizmet ederler. Cinsel saldırıyı inkar eden mitler ile failin durumu mazur gösterilip kendisine hoşgörü gösterilirken mağdur faili kışkırtmakla suçlanabilir.⁴⁰ Scully, tutuklu cinsel saldırı failleriyle yaptığı çalışmada, suç davranışını inkar eden erkeklerde bu tanımı doğrulayan bulgular elde etmiştir. Suç davranışını inkar eden bu faillerin altı tema üzerinden olayı yeniden kurguladıkları ve kendilerini haklı çıkarmaya çalıştıkları görülmüştür: Bunlar, “1. Kadınlar baştan çıkarıcıdır, 2. Kadınlar hayır derken aslında evet demek isterler, 3. Kadınlar sonunda gevşer ve bu işten zevk alırlar, 4. İyi kızlara cinsel saldırıda bulunulmaz, 5. Cinsel saldırı önemsiz bir suçtur, 6. Maço erkek imajı.”⁴¹

Cinsel saldırı mağdurları, yukarıdaki gibi suça kendilerinin yol açtığına dair suçlamalara maruz kalmamak ve tekrar travma yaşamamak için şikayette bulunmayabilirler.⁴² 1970’lerin *tipik kurban görüşü*⁴³ de, faillerin tipik bir mağduru hedef aldığı varsayımına dayanmaktadır. Cinsel saldırıya uğrama ihtimalini, belirli bir görünüşe, giyim tarzına veya davranışlara indirgemek, toplumsal açıdan iç

³⁸ Gerd Bohner, Unna N. Danner, Frank Siebler, Gary B. Samson, “Rape Myth Acceptance and Judgments of Vulnerability to Sexual Assault: An Internet Experiment”, **Experimental Psychology**, C. 49, S:4, 2002, s. 257, (Çevrimiçi) https://www.researchgate.net/profile/Gerd-Bohner/publication/11015190_Rape_Myth_Acceptance_and_Judgments_of_Vulnerability_to_Sexual_Assault_An_Internet_Experiment/links/02e7e53c287ffc27ea000000/Rape-Myth-Acceptance-and-Judgments-of-Vulnerability-to-Sexual-Assault-An-Internet-Experiment.pdf , Erişim Tarihi: 24.05.2022.

³⁹ Jacqueline M. Gray, M.A. Horvath, “Rape Myths in the Criminal Justice System”, **Women and the Criminal Justice System**, Yay. Haz. Emma Milne, Karen Brennan, Nigel South, Jackie Turton, 2018, s. 16, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/978-3-319-76774-1> , Erişim Tarihi: 10.12.2021.

⁴⁰ Füsün Sokullu Akıncı, Selman Dursun, **Viktimoloji**, Beta Yayınları, İstanbul, 2016, s.44.

⁴¹ Diana Scully, **Cinsel Şiddet Anlamak: Tutuklu Tecavüzcü Erkekler Üzerine Bir İnceleme**, çev. Şirin Tekeli, Laleper Aytek, 4.bs., İstanbul, Metis Yayınları, 2019, s. 117.

⁴² Sokullu Akıncı, Dursun, **a.g.e.**, s.42-43.

⁴³ Alberto Godenzi, **Cinsel Şiddet Yaşayanların Yaşatanların Anlatımlarıyla**, çev. Sultan Kurucan Coşar, Yakup Coşar, 1. bs., İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 1992, s.21.

rahatlatıcıdır.⁴⁴ Bu ihtimalde, mağdur hedef haline gelmekten kaçınabilecek ve suç önlenabilir bir nitelik kazanacaktır.

Mağdurun suça yol açmasına en güzel örneklerden biri, aracının kapılarını kilitlemeyen kişinin hırsızlık suçunun mağduru olmasıdır.⁴⁵ Cinsel suçların bu şekilde yorumlanması ise yanlışlanmaya oldukça açıktır. Öyle ki tamamen kapalı giyinmek, toplum normlarına uygun ve aşırılıktan uzak davranmak, hatta oldukça yaşlı olmak bile cinsel saldırıya uğramamak için yeterli olmamaktadır. *Godenzi*'nin çalışmasıyla ulaştığı çıkarımdaki gibi sadece kadın olmak, hedef haline gelmek için yeterlidir.⁴⁶ *Amir*'in çalışmasının bulguları da aynı doğrultuda olup mağdurun itibarı, alkol kullanımı gibi hususlarla cinsel saldırıya uğraması arasında anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır.⁴⁷

Mala karşı bir suç ile vücut dokunulmazlığına karşı bir suçun, bu açıdan aynı şekilde yorumlanması, yanlış çıkarımlara neden olabilir. Öyle ki kişinin bedeni, kilit altında tutacağı bir eşya olmadığı gibi kişinin kendisi olma, kendi istekleri doğrultusunda giyinme ve davranma özgürlüğü de failin dürtülerine feda edilmemelidir. Kişinin nasıl giyindiği ve nasıl davrandığı veya hangi saat aralıklarında nerede olup nerede olamayacağı, aslında temel hak ve özgürlüklerle ilgilidir.⁴⁸ Kanunlara aykırı olmayacak şekilde giyinen ve seyahat eden bir kişinin, kıyafeti veya gece geç saatte تنها bir sokaktan geçmesi nedeniyle mağduru olduğu suça yol açtığı görüşü, bu nedenle hukuki dayanaktan yoksundur. Hiç kimse, öngörülemez bir potansiyel fail tarafından cinsel saldırıya uğramamak için onu tahrik etmemekle yükümlü kılınmaz. Literatürde de cinsel suçlarda mağdurun suça yol açması noktasında görüş birliği bulunmamaktadır.⁴⁹

⁴⁴ Godenzi, **a.g.e.**, s.114.

⁴⁵ Selman Dursun, “Mağdurun Suça Yol Açması”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 61, S:1-2, 2011, s.14-15, (Çevrimiçi) <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/95933>, Erişim Tarihi: 31.10.2022.

⁴⁶ Godenzi, **a.g.e.**, s.98.

⁴⁷ Menachem Amir, “Victim Precipitated Forcible Rape”, **The Journal of Criminal Law, Criminology and Police Science**, C. 58, S: 4, 1968, s.498-500, (Çevrimiçi) <https://www.jstor.org/stable/1141908>, Erişim Tarihi: 01.11.2022.

⁴⁸ T.C. Anayasası md. 13: “*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*”

⁴⁹ Dursun, “Mağdurun Suça Yol Açması”, s.16.

Fail açısından ise pedofilinin DSM-V'e göre hastalık olarak tanımlanmasına rağmen kusurluluğu azaltan veya kaldıran bir neden olmaması⁵⁰ gibi mağdurun giyimi ve davranışları da kusurluluğu azaltan veya kaldıran bir neden olmamalıdır. Hiçbir fail yoktur ki kontrol edilemediğini iddia ettiği dürtülerini kolluk güçlerinin veya kendisini durdurabilecek kişilerin gözü önünde tatmin etsin.

Bu kısımda, cinsel saldırı mitlerinin tanımları ve işlevlerinden yola çıkarak en yaygın mitlerden bazılarını açıkladık. Mitlerin detaylıca ele alınmasına ise çalışmanın sistematığı açısından, mitlerin tasnifi kısmında yer vermek daha uygun olacaktır.

1.4. Mitlerin Tasnifi

1.4.1. Genel Olarak

Mitlerin tasnifinde kabul edilen tek bir kalıp bulunmamaktadır. Mitler, “*mağduru suçlama, faile mazeret bulma, iddialardan şüphe ettirme, cinsel saldırıyı spesifik gruplarla sınırlandırma*”⁵¹ gibi dört ana temaya ayrılabilir. Mitleri odak noktalarına göre tasnif etmek de mümkündür: *mağdur odaklı mitler*,⁵² *fail odaklı mitler*, *cinsel saldırının kendisi hakkında mitler*.⁵³ Bu çalışmada mitler, gerçek cinsel saldırı, gerçek mağdur ve mağdur kalıbı, mağduru suçlayıcı mitler, cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler, faili sorumluluktan kurtarmaya yönelik mitler olarak tasnif edilmiştir. Çalışma kapsamında mit tespit edilen kararlarda rızanın olup olmaması, sıklıkla hukuki sorunu oluşturmaktadır. Rıza hususu, diğer başlıklar altında yer verdiğimiz mitlerle de iç içe olduğundan, tüm cinsel saldırı mitleri açısından, ayrı bir başlık altında yorumlanması tercih edilmiştir.

⁵⁰ Fahri Gökçen Taner, Cinsel Suçlarda Kimyasal Kastrasyon ve Tedavi, **15. Ceza Hukuku Günleri**, 2020, (Çevrimiçi) <https://www.youtube.com/watch?v=J6MIeN3JI7A&t=1709s> , Erişim tarihi: 4 Kasım 2021.

⁵¹ Kristen McCowan, Henry F. Fradella, Tess M.S. Neal, “A Rape Myth in Court: The Impact of Victim-Defendant Relationship on Sexual Assault Case Outcomes”, **Berkeley Journal of Criminal Law**, C. 26, S: 2, 2021, s.167, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.15779/Z38F18SG1S> , Erişim Tarihi: 30.04.2022.

⁵² Holly Boux, "If You Wouldn't Have Been There That Night, None of This Would Have Happened to You: Rape Myth Usage in the American Judiciary", **Women's Rights Law Reporter**, C. 40 S: 3/4, 2019, s. 266.

⁵³ Boux, **a.g.e.**, s. 267.

1.4.2. Gerçek Cinsel Saldırı

Gerçek bir cinsel saldırıda fail yabancıdır, saldırı dışarıda / kamusal alanda gerçekleşir, fail mağdura karşı güç kullanıp mağduru zorlar ve mağdur direnir kurtulmaya çalışır.⁵⁴ Mağdur kurtulamazsa gerçek cinsel saldırı kalıbı gerçekleşmiş olur. “Cinsel saldırı kamusal alanda ve mağdurun tanımadığı bir fail tarafından gerçekleştirilir.”⁵⁵ “Cinsel saldırıların çoğu yabancılar tarafından gerçekleştirilir ve cinsel saldırı faillerinin büyük kısmı mağduru tanımazlar.”⁵⁶ Yerleşik algıda cinsel saldırının yukarıda belirtildiği gibi olduğunun kabul edilmesi, bu kalıp dışında gerçekleşen olayların nasıl değerlendirileceğini de etkileyebilecektir.

Gerçek cinsel saldırı kalıbının aksine, “birçok araştırma cinsel saldırının evlilik veya sevgililik ilişkisi içinde, tanıdık birisi tarafından gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır.”⁵⁷ Godenzi, yaptığı görüşmelerde cinsel saldırı mağduru 156 kadından sadece 30’unun faili tanımadığını tespit etmiştir. Bunu destekler nitelikteki bir diğer bulgu ise suçunu itiraf eden 35 failden sadece üçünün ve hükümlülerin de üçte birinden daha azının mağduru tanınamasıdır.⁵⁸ Çalışmaya göre saldırının gerçekleştiği yer, gerçek cinsel saldırı kalıbının aksine, dörtte üç oranında özel mekanlar, erkeğin ya da kadının evidir.⁵⁹

TCK’ndaki cinsel saldırı düzenlemesine göre, failin mağdura fiziki güç uygulaması da şart değildir. Fail mağdura karşı tehdit veya cebir uygulayabilir ve fakat bunlar olmasa da suç oluşacaktır. Suç tipi mağdurun rızasının yokluğuna dayanır. Bununla birlikte, mağdurun direnmesi ve kurtulmaya çalışması da bir zorunluluk değildir. Mağdur can güvenliğinden endişe edebilir, tehdit altında olabilir, uyku halinde veya uyuşturucu madde etkisi altında olabilir. Bu saydığımız örnekler

⁵⁴ Gray, Horvath, **a.g.e.**, s. 17.

⁵⁵ Fiona Leverick, “What do we know about rape myths and juror decision making?”, **The International Journal of Evidence & Proof**, C. 24, S: 3, 2020, s.257, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/1365712720923157> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

⁵⁶ Stacey Katz-Schiavone, Jill S. Levenson, Alissa R. Ackerman, “Myths and Facts About Sexual Violence: Public Perceptions and Implications for Prevention”, **Journal of Criminal Justice and Popular Culture**, C. 15, S: 3, 2008, s. 300, (Çevrimiçi) (5) Myths and facts about sexual violence: Public perceptions and implications for prevention | Jill Levenson - Academia.edu , Erişim Tarihi: 31.07.2021.

⁵⁷ Korkusuz, **a.g.e.**, s. 818.

⁵⁸ Godenzi, **a.g.e.**, s.118.

⁵⁹ **A.e.**, s. 64.

de suçun oluşması açısından şart değildir. Madde metninde açıkça vücut dokunulmazlığını ihlal ile suçun oluşacağı belirtilmiştir. Mağdurun “hayır” demesi kadar “evet” dememesi de suçun oluşması açısından yeterlidir.⁶⁰ Hile, cebir, tehdit, mağdurun bedenlen veya ruhen kendini savunamaması, mağdurun uyumakta olması veya mağdurun alkollü, uyuşturucu madde veya uyku ilacı etkisinde olması gibi tüm bu hususlar, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerin konusudur.⁶¹ Suçun oluşup oluşmadığı noktasında tartışılmamaları gerekmektedir.

Cinsel saldırının zihinde nasıl canlandırıldığı, cinsel saldırının tanımını ve hangi olayların cinsel saldırı olarak kabul edilip edilmeyeceğini etkiler. Bunun bir cinsel saldırı olup olmadığına karar veren kişilerin yerleşik yargılarına bağlı olarak, olayın kimler arasında, hangi şartlar altında ve ne şekilde gerçekleştiği, farklı kararlar verilmesine neden olabilir.

Cinsel saldırı denildiğinde, yerleşik algı, mağdurun direndiği ve bu direnme dolayısıyla daha fazla fiziksel şiddete maruz bırakıldığı bir saldırdır.⁶² Fail tarafından gerçekleştirilen objektif olarak şehvi nitelik taşıyan ve vücuda temas içeren hareketler, mağdurun rızası hilafına olduğu takdirde, hareketin niteliğine göre basit ve nitelikli bir cinsel saldırı teşkil eder. Bahse konu suç tipinde mağdurun rızasının yokluğu temeldir.⁶³

Gerçek cinsel saldırı kalıbı uyarınca cinsel saldırı gerçekleşirken mağdurun direnmesi beklenilmektedir. Mağdur direnmemiş ve fiziksel olarak yaralanmamışsa

⁶⁰ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.12.

⁶¹ Bkz. TCK md.102/3: “Suçun; a) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı, b) Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından, d) Silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte, e) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilen cezalar yarı oranında artırılır.”

⁶² Bkz. Mehmet Akif Yalçın, “Cinsel Saldırı Suçu Mağduru Kadınlara Karşı Toplumsal Tutumlar”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul, 2016, s.45: “Eğer kadının vücutunda darp izi yoksa bunun bir tecavüz olduğu söylenemez”. Ayrıca bkz. Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.300: “cinsel saldırıya uğrayan kişi ancak fiziksel şiddet de görmüşse zarar görmüş sayılır”, “eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”

⁶³ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.11. Ayrıca bkz. Taner, **Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar**, s.121.

toplum tarafından bunun bir cinsel saldırı olduğuna inanılmamaktadır.⁶⁴ Buna karşılık kadınlara, çocukluktan itibaren polisler dahil toplum tarafından, faile karşı koymaması ve böylelikle hayatta kalması öğütlenmektedir.⁶⁵

Günlük dilde kullanılan, “*eteği yukarı sıyrılmış bir kadın, pantolonu indirilmiş bir erkekten daha hızlı koşar.*”⁶⁶ cümlesi, aslında mitlerin ne kadar yerleşmiş olduklarının bir örneğidir. Profesyoneller dahi diğer bütün şartlar eşit olduğunda cinsel saldırının imkansız olduğu görüşünü savunabilmektedir. Öyle ki sağlıklı ve gücü yerinde yetişkin bir kadına karşı, tek bir erkek tarafından cinsel saldırı gerçekleştirilemez.⁶⁷ Bu mitin inananları, bir çubuk ve hareket halindeki kap tasvirini (iğne – iplik tasviri) kullanarak, kadın direnirse bu fiilin gerçekleştirilemeyeceği sonucuna varmaktadırlar. İtalyan Yüksek Mahkemesi’nin meşhur “*kotlu kadın*”⁶⁸ kararında da bu mitin yansıması görülmektedir. Schwendinger ve Schwendinger, bu mite yönelik olarak faile direndiği için on beş yerinden bıçaklanarak öldürülen bir kadını örnek göstermektedirler. Ayrıca pek çok farklı koşulda cebir veya tehdit ile mağdurdan geçerli ve iradi olmayan bir rıza alınmasının mümkün olduğunu da belirtmektedirler.⁶⁹

1.4.3. Gerçek Mağdur ve Mağdur Kalıbı

Mitler, cinsel saldırıya uğrayan kişinin gerçekten mağdur olup olmadığına da karar vermektedir. Buna göre gerçek cinsel saldırı mağduru, kendi güvenliğini sağlamak için gerekli önlemleri alır ve bu önlemlere rağmen cinsel saldırı gerçekleşirse direnir.⁷⁰ “*Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.*”⁷¹ “*Eğer kadınının*

⁶⁴ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

⁶⁵ Julia R. Schwendinger, Herman Schwendinger, “Rape Myths: In Legal, Theoretical, and Everyday Practice”, **Crime and Social Justice**, S: 1, 1974, s. 21, (Çevrimiçi) [Rape Myths: In Legal, Theoretical, and Everyday Practice on JSTOR](#), Erişim Tarihi: 02.09.2021.

⁶⁶ **A.e.**, s. 19.

⁶⁷ Morris Ploskove, Sex and the Law, New York: Ace Books, 1962, s. 160, akt. Schwendinger, Schwendinger, **a.g.e.**, s. 19.

⁶⁸ Tezcan, Erdem, Önok, **a.g.e.**, s.410.

⁶⁹ Schwendinger, Schwendinger, **a.g.e.**, s. 19.

⁷⁰ Colleen A. Ward, **Attitudes Toward Rape**, Sage Publications, London, 1995, s.23-37, akt. Zeynep Belma Gölge, “İrza Geçme Kavramına Karşı İlgili Meslek Gruplarının Yaklaşımları ve Düşünceleri”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul, 1997, s.22-23.

⁷¹ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.302.

vücutunda darp izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez.”⁷² Mağdur fiziksel olarak karşı koymamışsa veya failin bir silahı yoksa bu cinsel saldırı olarak tanımlanamaz.⁷³

Kişinin mağdur olduğunun kabulü için belirli bir çerçeveye uyması beklenilmektedir. Öyle ki cinsel saldırının gerçek mağdurları iyi ve namuslu kadınlardır.⁷⁴ “Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.”⁷⁵ “Cinsel saldırıların büyük kısmında, mağdur ya rastgele cinsel ilişkilerde bulunan ya da kötü şöhrete sahip birisidir.”⁷⁶ Mağdur kalıbı olarak adlandıracağımız bu mit ile kimin bu suçun mağduru olabileceği ve kimin olamayacağı belirlenmektedir. Mağdur kalıbına göre fuhşu meslek edinen kişiler bu suçun mağduru olamayacaktır. Cinsel ilişki, satın alınabilir nitelik taşımaktaysa cebir, baskı veya zorlamaya gerek kalmaz. Fuhşu meslek edinen kişilerin para karşılığı cinsel ilişki yaşamalarından dolayı, onlara cinsel saldırıda bulunulması halinde bunun bir suç teşkil etmeyeceğine inanılmaktadır.⁷⁷ 765 sayılı TCK’unda cinsel saldırı suçunun fuhşu meslek edinen kişiye karşı işlenmesinin indirim nedeni olması⁷⁸ da bu mite örnektir.

Gerçek mağdur kalıbına göre cinsel hayatı olan bekar kadınlar ve çok eşli kadınlar da bu suçun gerçekten mağduru olamamaktadır. Mağdur kalıbına göre, bekaret ve erkek eşin namusu söz konusu olmadığında, ortada gerçek bir zarar da bulunmamaktadır. Rastgele cinsel ilişkiler yaşayan bir kadın için uğradığı cinsel saldırı, kendi rızasıyla yaşadığı ilişkilerden farklı görülmemektedir. Bununla birlikte, gerçek cinsel saldırı kalıbında bahsettiğimiz failin yabancı biri olacağına dair mit, mağdur kalıbını da şekillendirmektedir.

⁷² Yalçın, **a.g.e.**, s.45.

⁷³ Işıl Çoklar, Gülgün Meşe, “Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Kısa Formunu Türkçe’ye Uyarlama Çalışması”, **Psikoloji Çalışmaları Dergisi**, C. 34, S: 2, 2015, s. 61, (Çevrimiçi) <https://toad.halileksi.net/wp-content/uploads/2022/07/illinois-tecavuz-mitlerini-kabul-olcegi-toad.pdf> , Erişim Tarihi: 08.08.2021.

⁷⁴ Zeynep Belma Gölge, **a.g.e.**, s.22.

⁷⁵ Diana L. Payne, Kimberly A. Lonsway, Louise F. Fitzgerald, “Rape Myth Acceptance: Exploration of Its Structure and Its Measurement Using the Illinois Rape Myth Acceptance Scale”, **Journal of Research in Personality**, C. 33, S: 1, 1999, s.50, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1006/jrpe.1998.2238> , Erişim Tarihi: 19.08.2021.

⁷⁶ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

⁷⁷ Schwendinger, Schwendinger, **a.g.e.**, s. 22.

⁷⁸ 765 sayılı TCK Md. 438: “İrza geçmek ve kaçırmak filleri fuhşu kendine meslek edinen bir kadın hakkında irtikap olunmuş ise ait olduğu maddelerde yazılı cezaların üçte ikisine kadarı indirilir.”

Mitlerin tesirine izin verilmesi durumunda, suçla korunan hukuki değer mağdurun vücut dokunulmazlığından uzaklaşmaktadır. Esas korunan bekaret ve namus kavramları olmaktadır. Failin yabancı birisi yerine mağdurla ilişki içerisinde birisi olması durumunda artık korunacak bir namus kalmadığından mağdur, gerçek bir mağdur olamamaktadır: “*Erkeğin kendi kadın partnerini cinsel ilişki yaşamak için zorlaması / ona baskı yapması cinsel saldırı olarak adlandıırılamaz.*”⁷⁹ Evlilik birliği veya romantik ilişki içinde gerçekleşen cinsel saldırılarda, failin statüsünden dolayı gerçek bir cinsel saldırı ve gerçek bir mağdur bulunmamaktadır: “*Erkek eşin kadın eşe karşı cinsel saldırıda bulunması mümkün değildir.*”⁸⁰ “*Eşler arasındaki cinsel birleşme, eşin rızası hilafına olsa da cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.*”⁸¹ Özellikle failin eş olduğu durumda, mağdurun kendisine karşı gerçekleştirilen cinsel davranışı nasıl adlandırdığına da müdahale edilmektedir: “*Evlilik içi cinsel saldırı tanımlanırken, evlilik içi olağan cinsel birleşme ile cinsel saldırı arasında keskin bir ayırım yoktur.*”⁸² Bu yanlış kabuller sonucunda, mağdur ve fail arasındaki ilişki, mağduru ve suçu kalıbın dışına çıkarmaktadır.

Cinsel saldırı mağdurları için ne giydiği, nasıl davrandığı, cinsel geçmişi, ataerkil topluma olan uyumu ya da uyumsuzluğu gibi çeşitli ayrımlar yapılmaktadır. Mağdurlar bu şekilde kategorilere ayrılıp hangi kategoride olduklarına göre kendilerine karşı işlenen fiilin cinsel saldırı suçunu teşkil edip etmediği konusunda karar verilmektedir.⁸³ Mağdur kalıbını, kişinin mağdur olabilmesi için kendisine karşı işlenen suçun yeterli olmaması ve başkaca kriterler aranması olarak ifade etmek mümkündür.

⁷⁹ Heike Gerger, Hanna Kley, Gerd Bohner, Frank Siebler, “The Acceptance of Modern Myths About Sexual Aggression Scale: Development and Validation in German and English”, **Aggressive Behavior**, S: 33, 2007, s. 439, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1002/ab.20195> , Erişim Tarihi: 10.08.2021.

⁸⁰ Katie M. Edwards, Jessica A. Turchik, Christina M. Dardis, Nicole Reynolds, Christine A. Gidycz, “Rape Myths: History, Individual and Institutional-Level Presence, and Implications for Change”, **Sex Roles**, C. 65, S:11-12, 2011, s.763, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11199-011-9943-2> , Erişim Tarihi: 15.05.2022.

⁸¹ Funda Evcili, Zehra Gölbaşı, “The Effect of Peer Education Model on Sexual Myths of Turkish University Students: An Interventional Study”, **Perspect Psychiatr Care**, C. 55, s. 243, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1111/ppc.12344> , Erişim Tarihi: 17.02.2022.

⁸² Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 440.

⁸³ Kırbaş Canikoğlu, **a.g.e.**, s.65.

1.4.4. Mağduru Suçlayıcı Mitler

Mağduru suçlayan mitler ile mağdura cinsel saldırıya uğramama ve bu saldırıyı önleme sorumluluğu yüklenmektedir. Failin gerçekleştirdiği fiilden sorumlu tutulması yerine mağdur, kendisine karşı gerçekleştirilen cinsel davranıştan sorumlu tutulmaktadır. Bu tip mitlerde temel kabul, mağdurun “*kendisine karşı suç işlenmesine yine kendisinin yol açtığı ve kendisini o fail özelinde cinsel saldırıdan korumanın mağdurun sorumluluğunda olduğudur.*”⁸⁴

Mağduru suçlayıcı mitlerin kabulü halinde, mağdur ne yapmış veya ne yapmamış olursa olsun, kendisine karşı gerçekleştirilen cinsel saldırıda payı vardır. İlk olarak, mağdur rızasının olmadığını açıkça karşı tarafa bildirmiş olmalıdır: “*Eğer şikayetçi rızasının olmadığını suçladığı kişiye yeterince açık biçimde ifade etmediyse bu bir cinsel saldırı değildir.*”⁸⁵ Bununla birlikte, mağdurun açıkça rızasının olmadığını söylemesi de yeterli değildir. Fail, bunu naz olarak yorumlayabilir: “*Kadınlar naz yapmayı severler ve bu seks yapmak istemedikleri anlamına gelmez.*”⁸⁶ Kadınların naz yapmalarının sebebi ise yönetimi erkek partnere bırakmalarından ibarettir: “*Cinsel ilişki söz konusu olduğunda, kadınlar erkeklerin yönetimi ele almasını beklerler.*”⁸⁷

Mağdurların cinsel saldırı failini tahrik edecek şekilde giyinmeleri, araba yolculuğu davetini kabul etmeleri, yemek davetlerine katılımları, tanımadıkları bir erkekle arkadaşça sohbet etmiş olmaları, cinsel ilişkiye rızalarının olup olmadığı noktasında yanlış anlaşılma ve kafa karışıklıklarına neden olmaktadır.⁸⁸

Fail, mağdurun başka bir duruma gösterdiği rızayı, cinsel ilişkiye yönelik rıza olarak algılayabilir: “*Eğer bekar bir kadın, bekar bir erkeği dairesine davet etmişse, cinsel ilişki yaşamaya karşı olmadığını sinyali verir.*”⁸⁹ “*İlk buluşmada, erkeğin*

⁸⁴ Kimberly Peterson, “Victim or Villian?: The Effect of Rape Culture and Rape Myths on Justice for Victims”, **Valparaiso University Law Review**, C. 53, S: 2, 2019, s.475, (Çevrimiçi) <https://07a6e75f442811d380d2e720fdbf18c26b54cdc4.vetisonline.com/HOL/Page?handle=hein.journals/valur53&div=19&collection=journals> , Erişim Tarihi: 30.04.2022.

⁸⁵ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

⁸⁶ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

⁸⁷ **A.e.**, 439.

⁸⁸ Schwendinger, Schwendinger, **a.g.e.**, s. 21-22.

⁸⁹ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

evine giden bir kadın cinsel ilişkiye rızasının olduğunu ima etmiştir.”⁹⁰ “Gece dışarı çıktıktan sonra kadın, erkeği bir fincan kahve içmek için evine davet ediyorsa bu, kadının seks yapmak istediği anlamına gelir.”⁹¹ Bununla birlikte mağdur, eve girdikten sonra cinsel ilişkiyi reddetmişse bu durum fail için kafa karıştırıcıdır: “Kadınlar sıklıkla cinsel aktiviteye ilişkin gönüllülükleriyle ilgili karışık sinyaller yollamaktadır.”⁹²

Cinsel davranışlar mağdurun rızasıyla başlamış ise artık mağdurun rızasının ortadan kalkması önem arz etmez: “Eğer bir kadın rızasıyla ön sevişmede bulunuyorsa partnerinin kendisini cinsel ilişkiye zorlaması o kadının kendi suçudur.”⁹³, “Kadın ve erkek bir kere sevişmeye başladılarsa, kadının cinsel birleşmeye karşı tereddütleri otomatik olarak ortadan kalkar.”⁹⁴ Halbuki cinsel davranışların başında veya sadece bir kısmına yönelik gösterilen rızanın, bütün davranışları kapsayacağı yönünde genişletici bir genelleme yapmak mümkün değildir. Cinsel davranışa en başta gösterilen rıza geri kalanı kapsayabileceği gibi sadece belli davranışlara yönelik olabilir veya rıza herhangi bir sebepten geri alınmış ve bu karşı tarafa iletilmiş de olabilir. Her somut olayın kendi koşulları içerisinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Fail ve mağdur bir ilişki içerisindeyse artık cinsel saldırıdan söz edilemez. Mağdur, ilişkiye başlayarak faili, kendisinin cinsel dokunulmazlığı üzerinde hak sahibi kılmıştır: “Bir kadın bir erkekle ilişkiye başladığında, erkeğin o kadınla seks yapma hakkı olduğunu iddia edeceğinin farkında olmalıdır.”⁹⁵ Bununla birlikte mağdur, rızasıyla yaşadığı bir cinsel ilişki sonrası, çevredeki diğer erkeklerin bunu nasıl yorumlayacağını da düşünmelidir: “Eğer bir kadın katıldığı partide sarhoş olup yeni tanıştığı bir erkekle cinsel ilişkiye giriyorsa, artık o kadın istese de istemese de partiye katılan diğer erkekler için meşru bir hedef olarak kabul edilmelidir.”⁹⁶

⁹⁰ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

⁹¹ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

⁹² Leverick, **a.g.e.**, s.257.

⁹³ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

⁹⁴ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

⁹⁵ **A.e.**

⁹⁶ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

Mağdurun alkol almış olması ve sarhoşluğu, iradi bir rızadan bahsedilmesini mümkün kılmamakta olabilir. Buna karşılık, cinsel saldırı mitleri aksi bir tutumdadır. Eğer mağdur, cinsel saldırıya uğradığı esnada alkollü ise başına gelenler de payı vardır.⁹⁷ “Gönüllü olarak sarhoş olup kendinden geçenler kısmen de olsa uğradıkları cinsel saldırıdan sorumludurlar.”⁹⁸

Bazı durumlarda ise mağdur, başına gelen cinsel saldırıya kendisi yol açmıştır: “Kadın davranışı veya giyimi ile faili tahrik etmiştir.”⁹⁹ Mağdur davranışı ve giyimi ile faili bu suçu işlemeye yönelmiştir: “Kadınların seksi konuşmaları ve davranışları cinsel saldırı failini tahrik eder.”¹⁰⁰ Hatta mağdur, kendisine karşı gerçekleştirilen bu saldırıyı hak etmiş olabilir: “Otostop çekerken cinsel saldırıya uğrayan kadınlar, cinsel saldırıya uğramayı hak etmektedirler.”¹⁰¹ Bu durumda dikkatli davranması ve otostop çekmek gibi tehlikeli işler yapmaması gereken kadındır: “Kadın dikkatsiz davrandığı için cinsel saldırıya uğramıştır.”¹⁰²

Mağdur, tanışıp konuştuğu failin cinsel saldırısına uğrayabileceği gibi faile cevap vermemesi halinde de cinsel saldırının hedefi haline gelebilir: “Sokakta kendisine laf atan erkeklere cevap vermeyecek kadar kendisini üstün gören bir kadın, cinsel saldırıya uğramak suretiyle bir ders almayı hak eder.”¹⁰³ Mağdur sadece giyimiyle bile kendisini hedef haline getirmiş olabilir: “Açık kıyafetlerle dolaşan kadınlar, başlarına bela arıyorlardır.”¹⁰⁴ Bununla birlikte, günün hangi saatinde nerede olabileceğine ilişkin sınırlamalar da mevcuttur: “Cinsel saldırı, kadın geceleyin yalnız başına veya güvenli olmayan yerlere gittiği zaman gerçekleşir.”¹⁰⁵ Aksi halde, mağdurun kendisine karşı gerçekleştirilen cinsel saldırıda payı olacaktır: “Gece karanlık bir sokakta yürüyebilecek kadar umursamaz/dikkatsiz herhangi bir kadın, eğer cinsel saldırıya uğrarsa bunun için o kadını kısmen suçlamak mümkündür.”¹⁰⁶

⁹⁷ Çoklar, Meşe, **a.g.e.**, s.61.

⁹⁸ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

⁹⁹ Gölge, **a.g.e.**, s.30.

¹⁰⁰ Yalçın, **a.g.e.**, s.45.

¹⁰¹ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

¹⁰² Yalçın, **a.g.e.**, s.45.

¹⁰³ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

¹⁰⁴ **A.e.**

¹⁰⁵ Gölge, **a.g.e.**, s.28.

¹⁰⁶ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.** s. 439.

Hareketlerinin bir cinsel faili kışkırtabileceği veya tahrik edebileceği konusunda endişelenmesi gereken, mağdurdur.

Mağdurun, rıza göstermemesi yeterli değildir. Cinsel saldırıya fiziksel olarak da karşı koyması beklenilmektedir: “Bir kadın eğer gerçekten karşı koyarsa cinsel saldırı gerçekleştirilemez.”¹⁰⁷ “Sağlıklı bir kadın, eğer gerçekten cinsel saldırıya uğramak istemiyorsa faile direnip kurtulabilir.”¹⁰⁸ Mağdurun, gerçekten mağdur olabilmesi için karşı koyması ve karşı koyduğunu kanıtlaması gerekmektedir: “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”¹⁰⁹ “Eğer kadınının vücudunda darp izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez.”¹¹⁰ Direnme arayan bu mit, mülga TCK’nda da yer almaktadır. Yeni TCK’nda suçun oluşması için direnme aranmamaktaysa da ikinci bölümde detaylıca inceleneceği üzere suçun sübutu için direnme veya darp ve cebir aranması kanun değişikliklerine rağmen tesiri azalmayan mitlerdendir.

Son olarak mağdurun açıkça rızasının olmadığını belirtmesi, direnmesi, direnirken yaralanması da kendisine karşı tutumu değiştirmemektedir. Mitler, mağdura direnmesini emretmekte fakat aynı zamanda, bu mümkün değilse durumu kabullenmesini de öğütlemektedir: “Mağdur bu durumdan hoşlanıp, rahatlayıp zevk alabilir.”¹¹¹ Bu tavsiyenin kaynağı ise bir başka cinsel saldırı mitidir: “Pek çok kadın bilinçsizce cinsel saldırıya uğramak isterler ve bu nedenle bilinçsizce kendilerini cinsel saldırıya uğrayacakları durumlara sokarlar.”¹¹²

Bu tip mitlerde, mağdurun suça yol açması temelinden hareket edilerek, cinsel saldırı davranışını gerçekleştiren faile sorumluluk yüklemek yerine, suç davranışıyla karşılaşan mağdur suçlanmaktadır. Türkiye’de yapılan bir çalışmada cinsel saldırı failini, kadınların davranışları ve dış görünüşleriyle kışkırttığı; gece tek başına dışarı çıkan bir kadının veya tanımadığı birinin araba gezintisi davetini kabul eden bir

¹⁰⁷ Gölge, **a.g.e.**, s.29.

¹⁰⁸ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

¹⁰⁹ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.302.

¹¹⁰ Yalçın, **a.g.e.**, s.45.

¹¹¹ Gölge, **a.g.e.**, s.29.

¹¹² Burt, **a.g.e.**, s. 223.

kadının cinsel saldırıyı göze aldığı şeklindeki mitlerin ülkemizde de kabullenildiği sonucuna varılmıştır.¹¹³

1.4.5. Cinsel Saldırıyı Şüpheli Hale Getiren Mitler

Kadınların gerçeğe aykırı cinsel saldırı iddiasında bulunduklarına dair inanca ilişkin yurtdışında yapılan bir literatür incelemesine göre, asılsız iddiaların oranı en az %2, en fazla %8 olarak tespit edilmiştir.¹¹⁴ Bildirilen cinsel saldırıların en az %90'ının gerçek olmasına ve asılsız iddiaların iddia edildiği kadar yaygın olmamasına rağmen yerleşmiş inanç aksi yöndedir: *“Pek çok cinsel saldırı mağduru aslında önce isteyerek cinsel ilişki yaşayıp sonradan fikrini değiştirenlerdir.”*¹¹⁵ Kadınların çoğu, önce erkeği cinsel saldırıya yönlendirir, sonra cinsel saldırıya uğradığı için ağlar.¹¹⁶ Gerçek dışı suçlamaların motivasyonu ise pişmanlık veya intikamdır.¹¹⁷

Cinsel saldırı mitlerinde ön kabul, mağdurun herhangi bir motivasyonla faile iftirada bulunduğu şeklindedir: *“Cinsel saldırı suçlamaları, kadınların kendilerini terk eden erkeği geri kazanmak için ortaya attıkları iftiralarlardır.”*¹¹⁸ Mitlerin temel işlevi, fiilin sorumluluğunu, suçu ve utancı failden mağdura aktarmaktır. Fail masumdur ve mağdura inanılmaması gerekmektedir. Bu kabule göre, kadınlar *“ilgi çekmek”*¹¹⁹ veya *“intikam almak istedikleri için cinsel saldırıya uğradıklarını iddia etmektedirler”*.¹²⁰

Mağdurun kişisel özellikleri ve tepkileri de iddiasına inanılmasında etkindir:¹²¹ *“Cinsel saldırıya uğramış bir kadın histerik, sarsılmış, üzüntüden ve endişeden ne yapacağını bilemez durumdadır.”*¹²² Bu mite göre, cinsel saldırı mağdurunun

¹¹³ Nurhas Safran, “İrza Geçme Mağdurlarına Toplumun Bakış Açısı”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1998, akt. Füsun Sokullu Akıncı, Selman Dursun, **Viktimoloji**, Beta Yayınları, İstanbul, 2016, s.43.

¹¹⁴ Dana A. Weiser, “Confronting Myths About Sexual Assault: A Feminist Analysis of the False Report Literature”, **Family Relations**, C. 66, S: 1, 2017, s.51, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1111/fare.12235>, Erişim Tarihi: 17.02.2022.

¹¹⁵ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.49.

¹¹⁶ Çoklar, Meşe, **a.g.e.**, s.61.

¹¹⁷ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

¹¹⁸ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.49.

¹¹⁹ Burt, **a.g.e.**, s.223.

¹²⁰ Yalçın, **a.g.e.**, s.45.

¹²¹ Weiser, **a.g.e.**, s.53.

¹²² Gölge, **a.g.e.**, s.30.

vereceği tepkiler belirlidir ve bu kalıbın dışında tepki veren veya tepki vermeyen mağdurların inandırıcılığı azalmaktadır. Öyle ki, yapılan bir literatür analizine göre, polis memurlarının dahi bir cinsel suç mağdurunun şokta ve duygusal olacağına dair önyargıları bulunmaktadır.¹²³ “*Cinsel saldırıyı bildirmede herhangi bir gecikme de saldırının varlığını şüpheli hale getirir.*”¹²⁴

Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler, günümüze daha yakın olan “*Modern Cinsel Saldırı Mitlerini Kabul Ölçeği*”¹²⁵ içerisinde de yer almaktadır. Ölçekte ilgi çekme, intikam, pişmanlık gibi önceki mitlere benzer fakat daha somut mit örnekleri kullanılmıştır. “*Gerçek bir neden olmaksızın pek çok kadın, cinsel ihlallerden şiddetle şikayet eder; bunun nedeni geleneksel toplumsal kısıtlamalardan kurtulmaktır.*”¹²⁶ Kadının cinsel davranışlarda ilk adımı atması veya istekli davranması makbul karşılanmamaktadır. Bu inanişâ göre mağdur, istese bile istemediğini iddia edecektir. Bu mit, cinsel saldırıya uğramış bekar bir kadın veya eşinden başka biri tarafından cinsel saldırıya uğramış bir kadın açısından şüphe doğurmaktadır.

Evlilik içi cinsel saldırılar açısından ise ön kabul mağdur eşin iftirada bulunmasıdır: “*Kadınlar, çocuklarının velayetlerini alabilmek için sıklıkla ve gerçeğe aykırı biçimde, kocalarını cinsel şiddete olan eğilimleriyle suçlarlar.*”¹²⁷ “*Kadınların sıklıkla kocalarını evlilik içi cinsel saldırıyla suçlamalarının nedeni, aslında sadece başarısız evlilik ilişkisinin intikamını almak istemeleridir.*”¹²⁸

Son olarak, mağdurların fazla alıngan veya paranoyak olmalarına atıfla, durumun abartıldığı, ortada bir suç olmadığı iddia edilmektedir: “*Zararsız el kol hareketlerini, cinsel taciz olarak nitelendirmek, cinsiyetler arasındaki savaşta popüler bir*

¹²³ Kayleigh A. Parratt, Afroditi Pina, “From “Real Rape” to Real Justice: A Systematic Review of Police Officers’ Rape Myth Beliefs”, **Aggression and Violent Behavior**, C. 34, 2017, s.75, (Çevrimiçi) <http://dx.doi.org/10.1016/j.avb.2017.03.005> , Erişim Tarihi: 29.04.2022.

¹²⁴ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

¹²⁵ Ölçek için bkz. Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439-440.

¹²⁶ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

¹²⁷ **A.e.**, s. 439.

¹²⁸ **A.e.**, s. 440.

*silahdır.”¹²⁹ “Pek çok kadın, iyi niyetli el kol hareketlerine/jestlerine yanlış anlamlar yüklemeye ve bunları cinsel saldırı olarak nitelendirmeye meyillidir”.*¹³⁰

Güncel uygulamada, cinsel saldırının şüphede kalması sonucu mağdurun beyanı esas kabul edilmemektedir.¹³¹ Yargıtay’ın “*bir kadının iffetini ortaya koyacak şekilde iftira atmayacağı*”¹³² şeklindeki eski görüşü de oldukça eleştirilmiştir.¹³³ Buna karşın bu genelleme, çalışmamız kapsamında tarama için kullanılacak mitler kapsamında bulunmamaktadır. Literatürde bu şekilde bir cinsel saldırı miti tespit edilmediği gibi böyle bir genelleme, cinsel saldırı mitlerinin işlevine de uymamaktadır. Bahse konu mitler, en kısa ifade ile mağduru suçlarken faili aklamaya hizmet ederler. Ayrıca belirtmek gerekir ki cinsel saldırı iftirasında bulunarak durumu suistimal eden kadınlar ile siyah sayı olarak kalan kadınlar kıyaslandığında, hangisinin daha çok ve daha genel bir durum olduğunun Türkiye çapında istatistiksel bir verisi de elimizde bulunmamaktadır. Bununla birlikte gerçek mağdurların suçlanacakları, yıpratılacakları, ikincil bir mağduriyete maruz kalacakları endişesiyle adli mercilere başvurmadıkları bilinmektedir.¹³⁴ Durum böyle iken bahse konu görüşü mit olarak adlandırmanın, adalete ulaşmaya çalışan gerçek mağdurlara haksızlık olacağı kanaatindeyim. Nitekim literatüre göre de mağdurun iftirada bulunmayacağının varsayılması değil, iftirada bulunduğu varsayılması bir cinsel saldırı mitidir.

1.4.6. Faili Sorumluluktan Kurtarmaya Yönelik Mitler

Bu başlık altında faili aklamaya, saldırının inkar edilmesine, failin sorumluluğunu azaltmaya, saldırıyı haklı veya mazur göstermeye hizmet eden mitler ele alınacaktır. Fail kalıbı uyarınca kimin bu suçu işleyip kimin işlemeyeceğine karar veren mitler de yine bu başlıkta incelenecektir.

¹²⁹ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

¹³⁰ **A.e.**, s. 440.

¹³¹ Tezcan, Erdem, Önok, **a.g.e.**, s.410.

¹³² Bkz. YCGK E. 2004/5-183, K. 2004/204, T. 23.11.2004, YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021.

¹³³ Taner, **Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar**, s.265.

¹³⁴ Yağmur Altay, **Türkiye’de Cinsel Suç Mağdurlarının Yardım Arama Deneyimleri ve Destek Mekanizmalarına İlişkin Algıları**, İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi, 1.bs., On İki Levha Yayıncılık, Aralık 2022, s.44-63.

“*Failler yabancılardır.*”¹³⁵ İncelenecek ilk mit, failin bir yabancı olacağıdır. Kendisinden önce yapılan ampirik çalışmaları temel alan bir çalışmada, mağdurun faili tanıdığı senaryolarda, failin bir yabancı olduğu senaryolara kıyasla, mağdurun daha fazla suçlandığı tespit edilmiştir.¹³⁶ Sekiz ayrı davanın gözlemlendiği bir başka çalışmanın sonuçlarına göre ise mağdurun faille önceden bir ilişkisinin olması durumunda, failin beraatine karar verilirken; fail yabancıysa mahkumiyete karar verildiği görülmüştür.¹³⁷ Bu durum, cinsel suç failinin yabancı biri olacağı mitinin yansımasıdır. Mağdur ve fail arasında bir ilişkinin varlığı halinde, erkeğin kadınlara cinsel ilişki yaşamaya hakkı olduğuna, aralarındaki ilişkinin kadının rızasının varlığını gösterdiğine, kadının ayrıldığı erkekten intikam almak amacıyla cinsel saldırı iftirasında bulunduğu dair mitlere de işaret etmektedir.

Arizona’da mağdur ve fail ilişkisinin kararlara tesiri üzerine yapılan bir başka çalışmada ise fail bir yabancı olmasa da jüri üyelerinin, davaların % 57’sinde mahkumiyet hükmü verdiği tespit edilmiştir. Her ne kadar jüri, bu mitem etkilenmemekte gibi görünse de var olan sistemde, yüksek ihtimalle mahkumiyetle sonuçlanacağı düşünülen davalar mahkemeye taşındığından, % 57 aslında düşük bir orandır.¹³⁸

Failin bir yabancı olacağına ilişkin mitem aksine, cinsel saldırılar sıklıkla mağdurun tanıdığı ve hatta yakın çevresinden olan failer tarafından gerçekleştirilmektedir. Örneğin, *Godenzi* faillerin sadece beşte birinin yabancı olduğu sonucuna ulaşmıştır.¹³⁹ Bu mitem aynı zamanda, mağdurların olayı doğru algılayıp cinsel saldırı olarak adlandırmalarını da engellemektedir ve mağdurun faili önceden tanıdığı olaylarda, çevrenin de mağdura şüpheyile yaklaşmasına neden olmaktadır.¹⁴⁰

¹³⁵ Gölge, *a.g.e.*, s.28.

¹³⁶ Kirsten J. Russell, Christopher J. Hand, “Rape myth acceptance, victim blame attribution and Just World Beliefs: A rapid evidence assessment”, *Aggression and Violent Behavior*, C. 37, 2017, s. 158, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1016/j.avb.2017.10.008> , Erişim Tarihi: 30.05.2022.

¹³⁷ Jennifer Temkin, Jacqueline M. Gray, Jastine Barrett, “Different Functions of Rape Myth Use in Court: Findings From a Trial Observation Study”, *Feminist Criminology*, C. 13, S: 2, 2018, s. 208, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/1557085116661627> , Erişim Tarihi: 17.02.2022.

¹³⁸ McCowan, Fradella, Neal, *a.g.e.*, s.180.

¹³⁹ Godenzi, *a.g.e.*, s.65.

¹⁴⁰ *A.e.*, s.79.

*“Failler akıl hastası veya zeka geriliği olan kimselerdir.”*¹⁴¹ Orta sınıftan, belli bir standarttaki hoş erkekler neredeyse hiç cinsel saldırıda bulunmazlar.¹⁴² Bunun nedeni ise kendilerine uygun bir cinsel partner bulabilme potansiyeline sahip olmalarıdır: *“Erkekler kendilerine uygun cinsel partner bulamadıkları için cinsel saldırıda bulunurlar.”*¹⁴³ Fail kalıbına göre, cinsel saldırı failleri, *şehvetle hareket eden, kendilerini kontrol edemeyen, saldırgan ve gözü dönmüş suçlular*¹⁴⁴ olarak nitelendirilmektedir. Böylelikle failer diğer insanlardan ayrılarak normal olarak nitelendirilen bireylerin bu suçu işlemeyeceğine dair yanlış inanç ortaya çıkmaktadır.

Failin bilinen, sayılan itibarlı bir kişi olması halinde cinsel saldırı suçu işlemek için fazla medeni olduğu kanısı uyanmaktadır.¹⁴⁵ Failin dışlanmış, tuhaf olarak nitelendirilen biri yerine, sosyal statüsü yüksek biri olması halinde, çevrenin mağdura olan desteği azalmakta ve mağdur daha fazla baskı altında hissetmektedir.¹⁴⁶

Cinsel saldırıları, cinsel açlık nedenine dayandıran yanlış inanışa göre, erkeklerde karşı konulmaz bir arzu mevcuttur ve bu arzu kontrol edilememektedir. Pek çok farklı kaynaktan *“kontrol edilemez dürtüler”* konu edilmiş, psikopatolojik görüş hastalık modelini ileri sürmüştür.¹⁴⁷ Cinsel saldırı için *“buhar kazanı”* benzetmesi yapılmaktadır: *“Bir erkeğin cinsel dürtüleri buhar kazanına benzer; basınç yükseldiğinde bu buharı boşaltmak zorundadır.”*¹⁴⁸ Bu durumda kontrol edilemez bir dürtüden bahsedilir ve erkek fail, kaçınılmaz bir şekilde bu fiili gerçekleştirir: *“Erkek cinselliği bir kez tahrik edildikten sonra kontrol edilemezdir.”*¹⁴⁹ *“Cinsel saldırı cinsel dürtünün kontrol edilememesinin bir ifadesidir.”*¹⁵⁰ *“Erkeklerin zaman zaman cinsel baskıyı salıvermeleri biyolojik bir zorunluluktur.”*¹⁵¹ Bu mitin en önemli sonucu, kontrol edilemez bir dürtü söz konusu ise bu bir hastalık olarak

¹⁴¹ Gölge, **a.g.e.**, s.31.

¹⁴² Çoklar, Meşe, **a.g.e.**, s.61.

¹⁴³ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.301.

¹⁴⁴ Peterson, **a.g.e.**, s.473.

¹⁴⁵ Kırbaş Canikoğlu, **a.g.e.** s.65.

¹⁴⁶ Godenzi, **a.g.e.**, s.80.

¹⁴⁷ Scully, **a.g.e.**, s.49.

¹⁴⁸ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 440.

¹⁴⁹ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

¹⁵⁰ Gölge, **a.g.e.**, s.28.

¹⁵¹ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.** s. 439.

nitelendirilebilecek ve failin kusurluluğunu azaltacak veya kaldıracak bir hal teşkil edebilecektir.¹⁵²

Toplum ve çevre gibi dış etkenler, bu dürtüleri sürekli tetiklemektedir: *“Günümüzde cinsel saldırıların büyük bir oranı, kısmen medyada cinsel içerikli tasvirlerin yer almasından kaynaklanmaktadır, çünkü bu tasvirler potansiyel faillerin cinsel dürtülerini artırmaktadır.”*¹⁵³

Faili sorumluluktan kurtarmanın en iyi yollarından biri, bu cinsel davranışı bir cinnet anına benzer şekilde tasvir etmektir: *“Cinsel saldırı ani gelişen bir davranıştır ve plansız meydana gelir.”*¹⁵⁴ *“Cinsel saldırı bir anlık muhakeme kaybına bağlı oluşan bir davranıştır.”*¹⁵⁵ *“Alkol ve uyuşturucu cinsel saldırıda bulunulmasına yol açabilir.”*¹⁵⁶ Bu mitlerle failin iradesinin varlığı göz ardı edilir ve suç işlediğinin farkında olmadığı veya bu davranışını mazur gösterecek bir mazereti olduğu iddia edilir. Cinsel davranışı, önemsiz göstererek aslında suçun hiç oluşmadığı da kabul edilmektedir: *“Çok ileri gitmedikleri sürece müstehcen yorumlar ve imalar, alt tarafı bir kadına çekici olduğunu söylemekten ibarettir.”*¹⁵⁷

Sayılan bu mitler, temelde kontrolsüzlüğe dayanmakta ve bu yolla fail, sorumluluktan kurtarılmaktadır. Fail cinsel dürtülerine indirgenerek sorumluluktan kurtarılmaktadır. Bunun yanı sıra, failin mağdur üzerinde tahakkümüne işaret eden mitler de mevcuttur: *“Erkeğin kendi kadın partnerini cinsel ilişki yaşamak için zorlaması/ ona baskı yapması cinsel saldırı olarak adlandırılmaz.”*¹⁵⁸ Var olan kalıplaşmış cinsiyet rolleri ile failin davranışları normal ve hatta olması gereken durum gibi nitelendirilir: *“Randevularda genel olarak kadınlar frene asılırken erkeklerin gaza basması beklenir.”*¹⁵⁹

¹⁵² Scully, **a.g.e.**, s.50., Bu çalışmada mitler, Türk ceza yargılamasına etkileri açısından ele alınmaktadır. Bu nedenle herhangi bir dürtü kontrol bozukluğunun – buna DSM-V’te yer alan pedofili de dahildir- kusurluluğu azaltan veya kaldıran bir hal olmadığını vurgulamak gerekmektedir.

¹⁵³ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

¹⁵⁴ Yalçın, **a.g.e.**, s.45.

¹⁵⁵ Gölge, **a.g.e.**, s.28.

¹⁵⁶ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.301.

¹⁵⁷ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

¹⁵⁸ **A.e.**, s. 439.

¹⁵⁹ **A.e.**, s. 440.

Pratikte ise mağdurun rızasının olduğuna dair savunmalar dikkat çekmektedir. Rıza konusunda yanlış inanç savunması, hem rıza ile hem de fail ile ilgilidir. *“Kadının rızasının gerçek olup olmadığını saldırganın bakış açısına göre ölçmek, sorunu yaratan bakış açısını yasa olarak benimsemek anlamına gelir.”*¹⁶⁰ Bu görüşe göre erkekler, sistematik olarak kadının ne istediğini anlamamaya şartlanmışlardır. Bu şartlanma doğrultusunda, kadınların cinsel ilişkiye rızalarının olmadığını fark etseler de cinsel davranışlarına devam edebileceklerdir. Cinsel saldırı faillerine göre, mağdur cinsel saldırıya uğrarken aslında zevk almaktadır.¹⁶¹

Sekiz çalışma dahil edilerek yapılan bir sistematik derlemeye göre, cinsel saldırı mitlerini kabul ölçütleri ile cinsel suç faili olma arasında bir ilişki tespit edilmiştir. Buna göre, cinsel saldırı mitlerini kabul ölçütleri kullanılarak cinsel suç hükümlüleri ile hükümlü olmayanlar ve cinsel suç hükümlüleri ile diğer suçlardan hükümlü olanlar ayırt edilebilmektedir.¹⁶² Bir başka ifadeyle, cinsel suç faillerinin bu mitleri kabul etmeye yatkınlığı, cinsel suç faili olmayanlar belirgin şekilde daha fazladır.

1.4.7. Mağdurun Rızasının Cinsel Saldırı Mitleri ile Yorumlanması

Yukarıda tasnif edilen mitlerin kesişim noktası mağdurun rızasıdır. Faili sorumluluktan kurtarmaya yönelik mitlerin çoğu failin mağdurun rızasının olmadığını anlamadığı savunmasına dayanmaktadır. Mağduru suçlayıcı mitlerde, ilk kabul, mağdurun rızasının olduğudur. Rızanın olmayışının inkar edilemeyen durumlarda, mağdurun iradesini ortaya koyma şekli sorgulanmaktadır. Mağdurun başka durumlara yönelik iradesi genişletilerek, cinsel ilişkiye rızası olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Mağdur fiziksel olarak dirense dahi bilinçsizce cinsel saldırıya uğramak istediği kabul edilmektedir. Mağduru suçlayıcı mitlerin büyük kısmı, aynı zamanda rızaya ilişkin mitlerdir. Bu mitlerde yaygın olarak mağdurun rızası varsayılmakta, nedensellik bağı olmayan durumlar rızanın delili olarak öne sürülmektedir.

¹⁶⁰ Catharine A. MacKinnon, **Feminist Bir Devlet Kuramına Doğru**, çev. Türkan Yöney, Sabir Yücesoy, 3.bs., İstanbul, Metis Yayınları, Ağustos 2020, s.212.

¹⁶¹ MacKinnon, **Feminist Bir Devlet Kuramına Doğru**, s.212.

¹⁶² Larissa Gabrielle Johnson, Anthony Beech, “Rape Myth Acceptance in Convicted Rapists: A Systematic Review of the Literature”, **Aggression and Violent Behavior**, C. 34, 2017, s.28, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1016/j.avb.2017.03.004> , Erişim Tarihi: 29.04.2022.

Bu çalışmada incelenen kararlarda en çok rızaya ilişkin mitlere rastlanılmıştır. En sık karşılaşılan mitlere, “eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez”¹⁶³ örnek verilebilir. Rıza açısından bu mitteki sorun, mağdurun aslında “evet” dememiş olmasıdır. Mağdurun cinsel ilişkiyi teklif eden taraf olmadığı ve teklife açıkça ve özgür bir irade ile rıza göstermemiş olduğu durumlarda, bu bir rıza varsayımdır. Bu noktada şunu belirtmek gerekir ki, mağdur teklif eden taraf olsa dahi sonradan fikir değiştirip bu iradesini ortaya koyarsa yine suç oluşacaktır. Bununla birlikte, daha önce de belirtildiği üzere, mağdurun fiziksel olarak direnmesi, suçun oluşması için şart değildir.

Mağdurun rızasının bulunup bulunmadığı, varsa bu rızanın iradi olup olmadığı, hangi durumların yargı mercileri açısından rıza gösterilmesi olarak yorumlanacağı hükmü etkilemektedir. Rızanın varlığı tartışılırken mitlerin tesiri, yargılamanın sonucunu değiştirebilir ve suçun cezasız kalması sonucunu doğurabilir.

Cinsel suç davranışının inkar edilemediği durumlarda, mağdurun bu davranışa rızası olduğu ve failin rızanın varlığına hangi nedenlerle karar verdiği, savunmanın konusu haline gelir. Gray, “*reasonable belief in consent*”[rızada makul yanılma] kavramını yanlış anlama modeliyle açıklamıştır.¹⁶⁴ Failin mağdurun rızası noktasındaki yanılmasının makul olup olmadığı olarak tercüme edebileceğimiz bu durumda, fail mağdurun bir davranışı veya özelliğinden dolayı rızasının olduğunu düşünmektedir.

Mağdurun rızasında yanılma hakkında, Avustralya’da yapılmış bir çalışmadan örnek verebiliriz. Çalışmada savcıların her cinsel saldırı olayını dava sürecine götürmediği, kovuşturma aşamasına geçilen olaylarda ise ortak özellikler olduğundan söz edilmiştir. Eğer mağdur fiziksel olarak yaralanmışsa, fail bir yabancı ise, saldırı fiziksel güç veya silah kullanılarak gerçekleştirilmişse ve iddiayı güçlendiren deliller mevcutsa savcılar dava açmaya karar vermektedirler.¹⁶⁵ Saldırıya ilişkin yerleşik

¹⁶³ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s. 300-302.

¹⁶⁴ Jacqueline M. Gray, “What constitutes a “reasonable belief ” in consent to sex? A thematic analysis”, **Journal of Sexual Aggression** , C. 21, S: 3, 2015, s. 338, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/13552600.2014.900122> , Erişim Tarihi: 27.12.2021.

¹⁶⁵ Joseph Briggs, Russ Scott, “‘Rape myths’ and a ‘reasonable belief’ of consent *R v Lazarus* [2017] NSWCCA 279”, **Psychiatry, Psychology and Law**, C. 27 S: 5, 2020, s. 764, (Çevrimiçi) <https://dx.doi.org/10.1080/13218719.2020.1751331> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

kalıba uygun olaylarda dava yoluna gidilirken, savcıların bu kalıba uymayan olaylarda davayı kazanamayacaklarına kanaat getirmesinde de cinsel saldırı mitlerinin tesiri görülmektedir.

Farklı senaryolar kullanılarak ABD'deki lisans öğrencileriyle yapılan bir çalışmada da faili cinsel saldırıyla suçlayan mağdurlara genellikle inanılmadığı veya uğradıkları cinsel saldırıdan kendilerinin sorumlu olduklarına dair bir algının var olduğu belirtilmiştir. Bununla mağdura inanmamaya yatkınlık, cinsel saldırı hakkındaki klişeleşmiş kalıplara inanan kişilerde özellikle daha fazladır.¹⁶⁶

Somut delillerle ispatı her zaman mümkün olmadığı için mağdurun rızası, cinsel saldırı suçunda, sıklıkla tartışılan bir hukuki sorun olmaktadır. Bu nedenle, kararlar incelenirken önce rızaya ilişkin mit bulunup bulunmadığı belirtilmiş, daha sonra tasnifte yer alan diğer başlıklara ve mit örneklerine yer verilmiştir.

2. MİTLERLE MÜCADELE ETME ZORUNLULUĞU

Cinsel saldırı mitleriyle mücadele edebilmek için cinsel saldırıyı doğru bir şekilde tanımlamak şarttır. Ceza yargılamasında, TCK'nda yer alan suç tipindeki tanımlar esas alınarak maddi gerçeğe ulaşılması gerekmektedir. Buna karşılık, kanun maddesini somut olaya uygulayan kişiler de makamlarından önce toplumdaki bireylerdir. Mitlerin yarattığı yerleşik algıların ve toplum zihnindeki cinsel saldırı olgusunun yargılamaya etki etmesi, mağdurlar açısından ikincil mağduriyet yaratacağı gibi faillerin de fiillerinin sorumluluğundan kurtulması şeklinde sakıncalı sonuçlar doğurabilecektir.

Cinsel saldırının nasıl algılandığı ve nasıl tanımlandığı oldukça önemlidir. *Scully*, failin yabancı ve silahlı olduğu, mağdurun da yaralandığı senaryoyu “*popüler cinsel saldırı*” olarak adlandırmıştır.¹⁶⁷ Gerçekten de yaptığı çalışmada, cinsel saldırının ne olduğunu sorup üç seçenek sunduğu tutuklulardan suçu kabul ve inkar edenler arasında farklılıklar ortaya çıkmıştır. İnkâr edenler, failin cinsel saldırı teşkil etmesi

¹⁶⁶ Kathryn R. Klement, Brad J. Sagarin, John J. Skowronski, “Accusers Lie and Other Myths: Rape Myth Acceptance Predicts Judgments Made About Accusers and Accused Perpetrators in a Rape Case”, **Sex Roles**, C. 81 S: 16, 2019, s.31, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11199-018-0950-4> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

¹⁶⁷ Scully, **a.g.e.**, s.103.

için fiziksel şiddet, mağdurun yaralanması ve hatta silah kullanımı gerektiğini kabul edenlere göre daha yüksek oranda kabul etmişlerdir.¹⁶⁸

Hangi durumun kesin olarak cinsel saldırı teşkil ettiği, hangi durumların tartışmalı olduğu cinsel saldırının nasıl tanımlandığı ve *Scully*'nin de bahsettiği popüler cinsel saldırı etiketi¹⁶⁹ ilgilidir. Türkiye’de dört farklı senaryo kullanılarak yapılan bir çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmada yer alan senaryolar kadının giyimi, olayın hangi saatte ve ne şekilde gerçekleştiği, olayda silah kullanılıp kullanılmadığı, mağdur ve failin birbirini tanıyıp tanımadığı, tanımaktaysa yakınlık derecesi, mağdurun alkollü olup olmadığı gibi faktörler üzerinden değiştirilmiştir. Mağdurun 18.00’de çalıştığı fabrikadan eve dönerken, üzerinde uzun bir pardösü ve kışlık kıyafetler varken ve yabancı bir fail tarafından bıçakla tehdit edilerek cinsel saldırıya uğradığı senaryo yerleşik cinsel saldırı algısına uymaktadır. Katılımcılar bu senaryoda bir cinsel saldırı olduğu konusunda şüphe duymazken; sayılan faktörler değiştikçe olayın cinsel saldırı olup olmadığı konusu tartışmalı hale gelmiş ve mağdur da sorumlu tutulmaya başlanmıştır.¹⁷⁰

Cinsel saldırıya uğrayan kadının, bu durumu açıkladığında çevreden destek bulup bulamayacağı hakkındaki düşüncesi de oldukça önemli bir sorundur.¹⁷¹ Cinsel saldırı mitleri, mağdurların olaydan sonra verdikleri tepkileri ve travma sonrası sosyal uyumlarını da etkilemektedir. Mağdur bu yaygın inanışlar nedeniyle kendini suçlayabilmekte, başkaları tarafından suçlanmak korkusuyla yaşadığı saldırıyı kimseye anlatmamayı tercih edebilmektedir.¹⁷² Cinsel saldırı olaylarının bildirilmemesinin başlıca nedenlerinden biri, saldırıdan dolayı mağduru suçlayan mitlerin varlığıdır. Mağdurlar, ceza adaleti sistemi tarafından göreceği muameleden,

¹⁶⁸ A.e., s.105.

¹⁶⁹ Bu çalışmada “gerçek cinsel saldırı” olarak yer verilmektedir.

¹⁷⁰ Yalçın, a.g.e., s.169-175.

¹⁷¹ Godenzi, a.g.e., s.22.

¹⁷² Cem Kaptanoğlu, Gökay Aksaray, Gülten Seber, Durmuş Tekin, “Cinsel Travma Öyküsü Veren Psikiyatrik Hastalarda Ruhsal Belirti Dağılımı”, **Nöropsikiyatri Arşivi**, 1993, (30)2, s.300, (Çevrimiçi) <https://www.noropsikiyatriarsivi.com/sayilar/181/1993-S2-C30CinselTravmaOykOsOVerenPsikiyatrikHastalardaRuhsalBelirtiDaGilimi> rt6htfvok72020101922 01065500962.pdf , Erişim Tarihi: 20.08.2021.

kolluk kuvvetlerinin negatif tepkilerinden, suçlanmaktan ve damgılanmaktan endişelenmektedir.¹⁷³

Cinsel saldırı mağduru kadın, soruşturma aşamasında ve mahkeme önünde suçlamalara maruz kalmaktaysa, faili baştan çıkarmakla veya tahrik etmekle suçlanmaktaysa, bu suça kendisinin yol açtığı ön yargısıyla sorulan soruları cevaplamak zorundaysa yargılamada ciddi sorunlar mevcut demektir ve işleyişin değiştirilmesi gerekmektedir.¹⁷⁴ Cinsel saldırı fiilinin sorumluluğu sadece faile aittir.

Cinsel saldırılar açısından tipik bir mağdur bulunmamaktadır. Sadece belirli davranışları veya dış görünüşleri olan kadınlar, bu suçun mağduru olmamaktadır; aksine farklı özelliklere sahip her kadın bu suç davranışıyla karşılaşabilmektedir. Çoğu olayda kadın olmak, bu suçun mağduru olarak seçilmek için yeterlidir. Bu durum, cinsel suç hükümlülerinin ifadelerinde de görülmektedir: “öyle belirli bir tip aramıyordum, 18 ile 50 yaş arasında herhangi bir kadın olabilirdi, tamamen rastlantıydı”, “öyle iticiydi ki öyle biriyle aslında hiçbir zaman birlikte olmazdım, kendi karım çok daha çekici”.¹⁷⁵ Bu nedenle, yargılama esnasında mağdura yönelik, cinsel saldırıyı hak ettiğine veya olaya kendisinin neden olduğuna dair bir tutumdan kaçınılmalıdır.

Bu mitler, mağdurun ikincil mağduriyetine yol açmaktadır: ilk mağduriyeti cinsel saldırıya uğramak olan kadın, bir suç ortağı hatta asıl suçlu gibi gösterilerek yargılama süresince daha da yıpratılmaktadır. Mağdura sorumluluk yüklenirken fail de sorumluluktan kurtarılmış olmaktadır. Buna bağlı olarak mitler, potansiyel faillerin bu suçu işlemeye ilişkin çekincelerini azaltmaktayken mağdurların suçu bildirmelerinin önüne geçmektedir. Bu durum “cinsel saldırıyı neredeyse cezasız bir suç haline getirmektedir”.¹⁷⁶

Virginia’da 979 üniversite öğrencisinin katılımıyla yapılan bir çevrimiçi anket çalışmasına göre, kişinin daha önceden cinsel saldırı mağduriyeti bulunması halinde cinsel saldırı mitlerini kabul ihtimali azalmaktadır. Buna karşılık, kişinin erkek, daha

¹⁷³ Gennaro F. Vito, Jeffrey R. Maahs, **Criminology: Theory, Research, and Policy**, 4.bs., Jones & Bartlett Learning, 2015, s. 224.

¹⁷⁴ Godenzi, **a.g.e.**, s.22.

¹⁷⁵ **A.e.**, s.98.

¹⁷⁶ **A.e.**, s.29.

genç ve daha az eğitilmiş olması halinde cinsel saldırı mitlerini kabul oranı artmaktadır.¹⁷⁷ Geçmişte cinsel saldırı mağduru olanların mitleri kabul etmemesi, bu söylemlerin ve inanışların gerçeğe aykırı olduğunu göstermektedir.

Vonderhaar ve Carmody mitleri kabulün, eğitim seviyesiyle ilişkisine dair bulgular sunmuşlardır. Bu çalışmaya göre eğitilmiş kişilerin ve özellikle hukuk eğitimi almış kişilerin mitlerden en düşük seviyede etkilenmesi beklenilmektedir. Buna karşılık, çeşitli senaryolar kullanılarak hukuk fakültesi öğrencileri ve stajyer avukatlar ile yapılan çalışmada, hukuk öğrenimi görmüş kişiler üzerinde dahi bu kalıp yargıların etkisinin mevcut olduğu sonucuna varılmıştır.¹⁷⁸

2019 yılında yapılan bir çalışmada *#metoo* hareketi temel alınarak, ABD ve Norveç'te cinsiyet farklılığının cinsel saldırı mitlerini kabul etmede anlamlı fark yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmaya göre erkekler, cinsel saldırı mitlerini kadınlara kıyasla daha yüksek oranda bu mitleri kabul etmektedirler. Cinsiyetler arasındaki anlamlı farka karşılık, cinsel saldırı mitlerini kabulde ülkeler arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.¹⁷⁹ Katılımcıların polis memuru – öğrenci ve kadın – erkek olarak ayrıldığı bir başka çalışmada, hem polis memurlarında hem de öğrencilerde, erkeklerin mitleri daha yüksek oranda kabul ettiği saptanmıştır. Bu bulgunun yanı sıra, mağdurun kadın olduğu cinsel saldırılarda, polis memurları hem kadın hem de erkek öğrencilerle karşılaştırıldığında, daha yüksek oranda mitleri kabul etmektedirler.¹⁸⁰

Görülmektedir ki erkeklerin cinsel saldırı mitlerini kabul oranları kadınlara göre daha yüksektir. Bu durumda, erkeklerin kendilerini potansiyel mağdur olarak

¹⁷⁷ Rebecca L. Vonderhaar, Dianne Cyr Carmody, "There Are No "Innocent Victims": The Influence of Just World Beliefs and Prior Victimization on Rape Myth Acceptance", **Journal of Interpersonal Violence**, C. 30, S: 10, 2015, s. 1615-1632, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/0886260514549196> , Erişim Tarihi: 19.08.2022.

¹⁷⁸ Barbara Krahe', Jennifer Temkin, Steffen Bieneck, Anja Berger, "Prospective Lawyers' Rape Stereotypes and Schematic Decision Making about Rape Cases", **Psychology, Crime & Law**, C. 14, S: 5, 2008, s. 461-479, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/10683160801932380> , Erişim Tarihi: 25.08.2021.

¹⁷⁹ Jonas R. Kunst, April Bailey, Claire Prendergast, Aleksander Gundersen, "Sexism, Rape Myths and Feminist Identification Explain Gender Differences in Attitudes Toward the #metoo Social Media Campaign in Two Countries", **Media Psychology**, C. 22, S: 5, 2019, s.830, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/15213269.2018.1532300> , Erişim Tarihi: 10.12.2021.

¹⁸⁰ Mally Shechory Bitton, Lea Jaeger, "'It Can't Be Rape": Female vs. Male Rape Myths Among Israeli Police Officers", **Journal of Police and Criminal Psychology**, S: 35, 2020, s. 497 – 498, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11896-019-09327-4> , Erişim Tarihi: 29.04.2022.

görmemelerinin etkisi olabilir. Adil dünya inancı ve cinsel saldırı mitleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir başka çalışmaya göre, katılımcıların, cinsel saldırının kendilerinin veya yakınlarının başına gelebileceğini düşündüklerinde cinsel saldırı mitlerini kabul etmeye yatkınlıklarının azaldığı tespit edilmiştir.¹⁸¹

Cinsiyetçi eğilimlerin ve sosyal üstünlük yöneliminin, cinsel saldırı mitlerini kabul üzerindeki etkisinin araştırıldığı ve Türkiye’de yapılmış bir başka çalışmada da sorunun temelinde ataerkinin bulunduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre cinsel saldırı davranışı, erkeklerin kadınları kontrol etmek için kullandığı bir araç olduğundan mitlerle mücadele için öncelikle ataerkil yapıyla mücadele edilmesi gerekmektedir.¹⁸²

2009 yılında yine Türkiye’de yapılan bir başka çalışmada, cinsel saldırı mitleriyle ilişkili cinsel mitler kullanılarak 598 Türk üniversite öğrencisinin yanlış cinsel inançları araştırılmıştır. Çalışmada cinsel saldırıya ilişkin mitler de yer almaktadır. Buna göre; *“cinsel ilişkiyi başlatan kadın ahlaksızdır; cinsel yaklaşma her zaman erkek tarafından başlatılmalıdır; erkekler her zaman cinsel yaklaşıma hazırdır; cinsellik ve sevişme, cinsel birleşmeyle sonlanmalıdır; insanların giyimleri ve davranışları cinsel saldırıya neden olabilir.”*¹⁸³ Sayılan mitlerden insanların giyimleri ve davranışlarının cinsel saldırıya yol açabileceğine ilişkin mit, öğrenciler tarafından %84 oranında kabul edilmiştir.¹⁸⁴ Bu yanlış inanç, mağdurun giyimi ve davranışları nedeniyle cinsel saldırıyı hak ettiği yargısına, mağdurun suça yol açmasıyla failin sorumluluğunun azaltılması sonucuna ulaşılmasına neden olabilecektir.

Cinsellikle ilgili mitler bireylerin cinselliğe yönelik tutum ve davranışlarını etkiler. İki ülke öğrencilerinin karşılaştırıldığı çalışmada, Türk öğrencilerin 50 mitin

¹⁸¹ Rebecca M. Hayes, Katherine Lorenz, Kristin A. Bell, "Victim Blaming Others: Rape Myth Acceptance and the Just World Belief", **Feminist Criminology**, C. 8, S: 3, 2013, s.216, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/1557085113484788> , Erişim Tarihi: 29.04.2022.

¹⁸² Güliz Gülçin Çamaş, Gülgün Meşe, “Sosyal Hiyerarşi: Cinsel Şiddet Mitlerini Anlamak”, **Türk Psikoloji Dergisi**, 2016, C. 31, S: 78, s. 72, (Çevrimiçi) <https://www.psikolog.org.tr/tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpd1300443320160000m000025.pdf> , Erişim Tarihi: 08.08.2021.

¹⁸³ Kamile Kukulu, Elif Gürsoy, Gülşen Ak Sözer, “Turkish University Students’ Beliefs in Sexual Myths”, **Sex Disabil**, C. 27, S: 1, 2009, s.53, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11195-009-9108-1> , Erişim Tarihi: 21.02.2022.

¹⁸⁴ Kukulu, Gürsoy, Ak Sözer, **a.g.e.**, s.53.

10'unu, Polonyalı öğrencilerin ise sekiz tanesini kabul ettiği görülmüştür.¹⁸⁵ Çalışma her ne kadar cinsel saldırı mitlerine ilişkin olmasa da kullanılan mitler, cinsel saldırı mitlerinin temeli niteliğindedir: *“partnerler cinsel ilişki esnasında birbirlerinin ne düşündüğünü ve istediğini bilirler, erkekler her zaman cinsel ilişkiyi arzularlar ve her zaman cinsel ilişkiye hazırdırlar, her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilir, kadınlar da erkekler de cinsel birleşmeyi reddedemezler, cinsel aktivite her zaman erkekler tarafından başlatılmalı ve sürdürülmelidir, cinsel ilişkiyi başlatan kadın ahlaksızdır, bütün fiziksel yakınlaşmalar cinsel birleşmeyle sonuçlanmalıdır.”*¹⁸⁶ Sayılan mitlerin kabulü ve kişinin olayları ve durumları algılamasını etkilemesi halinde, cinsel saldırı davranışının gerçekleşmesine yol açabilecektir.

Cinsel saldırıya altyapı hazırlayabilecek mitlerden üç tanesi Türkiye'deki öğrenciler tarafından kabul görmüştür: *“1- partnerler cinsel ilişki esnasında birbirlerinin ne düşündüğünü ve istediğini bilirler, 2- erkekler her zaman cinsel ilişkiyi arzularlar ve her zaman cinsel ilişkiye hazırdırlar, 3- her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilir.”*¹⁸⁷ Birinci mitin kabulü halinde eşlerin birbirlerinin istekleri ve rızalarını varsaymaları ve böylelikle cinsel saldırı suçunu gerçekleştirmeleri ihtimalleri vardır. İkinci mit, erkeklerin cinsellikle ilişkisini buhar kazanına benzeten cinsel saldırı mitinin temel versiyonudur. Üçüncü mitin kabulü halinde de kişiler, kendi algılarında karşı tarafı hoşnut edeceklerini düşünerek aslında karşı tarafın rızası hilafına cinsel davranışlar gerçekleştirebileceklerdir.

2016 yılında 746 üniversite öğrencisiyle yapılan bir başka çalışmanın bulgularına göre, Cinsel Mitler Ölçeği (SMS) Türkiye'de geçerli ve güvenilir bir araçtır. Çalışmada kullanılan cinsellikle ilgili mitlerin bir kısmı, yine cinsel saldırı mitleriyle ilişkilidir: *“Kadın eş, cinsel ilişki esnasında erkek eşin tüm dileklerini gerçekleştirmelidir; cinsel ilişki esnasında erkek eşe zevk vermek, kadın eşin görevidir; cinsel ilişkinin tüm aşamaları erkeğin kontrolünde olmalıdır; kadınları dışa dönük görünüşleri veya giyimleri cinsel şiddetin doğmasına yola açabilir; kadın*

¹⁸⁵ Serap Ejder Apay, Malgorzata Nagorska, Reva Balcı Akpınar, Aslı Sis Çelik, Monika Binkowska-Bury, “Student comparison of Sexual Myths: Two-Country Case”, **Sex Disabil**, S: 31, 2013, s. 260, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11195-013-9301-0> , Erişim Tarihi: 21.02.2022.

¹⁸⁶ Ejder-Apay, Nagorska, Balcı-Akpınar, Çelik, Binkowska-Bury, **a.g.e.**, s.260-261.

¹⁸⁷ **A.e.**, s.253,255.

eş ve erkek eş arasındaki rıza hilafına cinsel ilişki cinsel saldırı olarak tanımlanamaz."¹⁸⁸

Yukarıda yer alan tanımlardan ve mit örneklerinden de anlaşılacağı üzere, mitler varoluş itibariyle gerçeği yansıtmamaktadır. Doğru dahi olsa varsayımlarla hüküm kurulması mümkün olmayan ceza yargılamasına, yanlış varsayımların etki etmesi halinde maddi gerçeğe ulaşılması imkansız hale gelebilir. Yargılama mercilerinin ön yargılarla hareket etmesi halinde, kanun çerçevesinde ve deliller ışığında somut olayı yorumlamak yerine peşin hükmü doğrulayacağı düşünülen yol tercih edilebilir. Bu ihtimalde, ceza adaletinin sağlanması ise mümkün olmayacaktır.

Türk hukuk sisteminde jüri bulunmamakla birlikte, bulunduğu sistemlerde bir karar mercii olması dolayısıyla mitlerin jüri kararlarına etkisinden de söz etmek gerekmektedir. Dört farklı ülkeye ait çalışmaların dahil edilerek yapılan bir meta – analiz çalışmasının sonuçlarına göre, cinsel saldırı mitleri, hala jürinin vereceği karar üzerinde etkilidir.¹⁸⁹ İngiltere’de yapılan bir çalışmada cinsel saldırı mitlerinin hala yargılama sürecine tesir ettiği saptanmıştır. Çalışmada cinsel saldırı mitlerinin nasıl somut olayla ilgili hale getirildiği gözlemlenmiştir. Özellikle davaların yarısında iddia makamının kanıtlarını destekleyici olarak bu mitleri kullanmasının savunmanın mitleri kullanmasını meşrulaştırdığı sonucuna ulaşılmıştır.¹⁹⁰

Çalışmada dikkat çeken detaylardan bir diğeri ise sanık müdafilerinin mitleri kullanırken, öncelikle mitlerin yanlışlığından bahsetmeleridir. Böylelikle kendi savunmalarının mit değil gerçek olduğu algısı yaratmaktadırlar. Savunma makamı tarafından mitlerin doğru kullanımı halinde karar mercisinin etki altında bırakılması mümkündür. Her ne kadar sistemlerimiz farklı olsa da çalışma, yargılama sürecinde savunma tarafından dayatılan mitler açısından benzerdir. Savunma ve iddia makamı gibi hukukçuların mitleri kullanması halinde, aynı jürinin etkilenmesi gibi yine hukukçu olan hakimin veya mahkeme heyetinin de etkilenmesi mümkündür.

¹⁸⁸ Zehra Gölbaşı, Funda Evcili, Kafiye Eroğlu, Hüdaverdi Bircan, "Sexual Myths Scale (SMS): Development, Validity and Reliability in Turkey", **Sex Disabil**, S:34, 2016, s.83, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11195-016-9430-3>, Erişim Tarihi: 21.02.2022.

¹⁸⁹ Sokratis Dinos, Nina Burrowes, Karen Hammond, Christina Cunliffe, "A Systematic Review of Juries' Assessment of Rape Victims: Do Rape Myths Impact on Juror Decisionmaking?", **International Journal of Law, Crime and Justice**, C. 43, 2015, s. 47, (Çevrimiçi) <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijlcrj.2014.07.001>, Erişim Tarihi: 12.12.2021.

¹⁹⁰ Smith, Skinner, **a.g.e.**, s. 441-466.

Taranan çalışmalarda yer alan mitlerin ortak özelliklerinden biri, mağduriyetin, verilen zararın veya sorumluluğun inkarına hizmet etmeleridir.¹⁹¹ Bu inkar halinde, suçun önlenmesi ve cezadan beklenen faydanın sağlanması mümkün olmadığı gibi yargılama süresince de cinsel saldırı kurtulmasının ikincil mağduriyetler yaşamasına neden olmaktadır. Cinsel suçları önleme politikalarının geliştirilmesinde toplumun konuya bakış açısı oldukça etkilidir.¹⁹²

Yukarıdaki çalışmalar bizi şu değerlendirmeye götürmektedir: Cinsel saldırı mitlerinin topluma tesir edebildiği gibi yargı mercilerinin kararlarına nüfuz edebilmesi de mümkündür. Hakimler, makamlarından önce birey olarak toplumun bir parçasıdır. Literatürdeki çalışmalar, mitleri kabul etme eğilimi açısından cinsiyet, adil dünya inancı, eğitim seviyesi, meslek ve benzeri pek çok etken olduğunu ortaya koymaktadır. Kişinin hukuk öğrenimi görmüş olması, mitleri kabulünü kırmada tek başına yeterli değildir. Aynı durum adli kolluk için de geçerlidir. Mağdur süreç boyunca cinsel saldırı mitlerinden kaynaklı olumsuz tutumlara maruz kalabilir. Mitler, karar merciinin yerleşik algısına bağlı olarak yargılamanın sonucunu değiştirebilir. Cinsel saldırı suçu mağdurunun, yargılama süreci tarafından ikinci kez mağdur edilmemesi, maddi gerçeğe ulaşılabilmesi, adil ve objektif bir yargılama için mitlerle mücadele zaruridir.

Son olarak söylemek gerekir ki cinsel saldırı mitleriyle mücadele ve mağdur açısından ikincil mağduriyet yaratmayan bir yargılama, “*şüpheden sanık yararlanır*” ilkesinin uygulanmaması anlamına gelmemektedir. Ceza muhakemesinde ispatın temelini oluşturan evrensel bir ilkenin¹⁹³ göz ardı edilmesi oldukça sakıncalıdır. Mahkeme, yargılama sonucunda mahkumiyete yetecek kanaate ulaşmadıysa elbette beraat kararı¹⁹⁴ verilecektir. Mitlerle mücadeleden, bir kadının soyut iddiası ile bir erkeğin mahkumiyetine karar verilmesi anlaşılmamalıdır. Burada esas amaç, ikincil mağduriyetin önlenmesidir. Soruşturma ve kovuşturma süreçleri dikkat ve özenle

¹⁹¹ Tuba Eker, Eda Erdener, “Tecavüze İlişkin Kültürel Mitler ve Mitlerin Kabul Edilmesine Etki Eden Faktörler”, **Türk Psikoloji Yazıları**, C. 14, S: 28, Aralık 2011, s.61, (Çevrimiçi) <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/126097> , Erişim Tarihi: 10.08.2021.

¹⁹² Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s. 291.

¹⁹³ Nur Centel, Hamide Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, 14. bs., Beta Basım Yayım, 2017, s.768.

¹⁹⁴ CMK Md. 223/2: “*Beraat kararı; ... e) Yüklenen suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması, hallerinde verilir.*”

yürütülmeli, lehe ve aleyhe tüm delillerin toplanması için uğraşılmalıdır. En önemlisi ise beraat kararının gerekçesi, kırılğan mağdurun kişiliği, davranışları, tercihleri, cinsel geçmişi, giyimi ve benzeri olayla ilgisiz hususlardan ibaret olmamalıdır. Objektif, bilimsel, delile veya delil yetersizliğine dayalı gerekçeler ile mağdur haklarına saygılı kararlar verilmesi mümkündür. Unutulmamalıdır ki masum bir kişiyi cezalandırmamak uğruna, topluma yeniden kazandırılması gereken bir cinsel saldırı mağdurunu suçlayıp yıpratmanın da adil bir yanı bulunmamaktadır.

3. HUKUKTA MİTLERİN OLASI TESİRİ

Hukukun birden çok alanında, çalışmaya konu mitlerle karşılaşmak mümkündür. Konuya bir örnekle giriş yaparsak, “*Kadınlar, çocuklarının velayetlerini alabilmek için sıklıkla ve gerçeğe aykırı biçimde, kocalarını cinsel şiddete olan eğilimleriyle suçlarlar*” miti ceza yargılamasına tesir ettiği gibi özel hukuktaki boşanma ve velayet davalarında da ileri sürülmektedir. Mağdurun uğradığı cinsel saldırı, evlilik birliğini temelinden sarsacak¹⁹⁵ nitelikte olup ayrıca TMK md. 162¹⁹⁶ kapsamında özel boşanma nedenidir. Bu örnek açısından baktığımızda, eşler arasındaki boşanma davasının, ceza yargılamasında taraflar arasında husumet olarak yorumlanması mümkündür. Bu şekilde, mahkemenin kadın eşin, erkek eşe iftirada bulunduğu kanaat etmesi ihtimali doğmaktadır. Ceza davasının, boşanma davasına bekletici mesele yapılması halinde, mitlerin tesiri, iki dava açısından da mağdur aleyhine sonuç doğurabilecektir.

Burada bahsi geçen evlilik içi cinsel saldırı olduğu kadar, erkek eş tarafından çocuğun maruz bırakıldığı cinsel istismar olaylarını da kapsamaktadır. Anne olan kadın eş, istismarı öğrenip erkek eşe boşanma davası açabilir. Bu davada çocuğun cinsel istismarı öne sürüldüğünde, *re’sen* soruşturulur ve kovuşturulur. İftira hallerini saklı tutarsak, mahkemeler ve savcılıklar, mitlerden etkilenmeleri halinde, yine de bu durumu çocukların velayetini veya tazminat almak isteyen kadın eşin, erkek eşe iftirada bulunması olarak değerlendirebileceklerdir. Evlilik içi cinsel saldırılarda da

¹⁹⁵ TMK. Madde 166: “Evlilik birliği, ortak hayatı sürdürmeleri kendilerinden beklenmeyecek derecede temelinden sarsılmış olursa, eşlerden her biri boşanma davası açabilir.”

¹⁹⁶ “Eşlerden her biri diğeri tarafından hayatına kastedilmesi veya kendisine pek kötü davranılması ya da ağır derecede onur kırıcı bir davranışta bulunulması sebebiyle boşanma davası açabilir.”

aile içi cinsel istismarda da yerleşik ve yanlış ön kabul, bu iddiaların gerçeğe aykırı olduğudur.

Hukukta mitlerin tesiri, sadece yargılama ve karar aşaması ile sınırlı değildir. Hangi davranışların cezalandırılması gerektiği noktasında da etkileri görülmektedir. Kanun koyucunun mitleri kabulü doğrultusunda, düzenlenen kanun maddelerine ve dolayısıyla kanunu uygulayanlara da mitler tesir edecektir. Yürürlükteki TCK açısından bireyin esas ve düzenlemelerin amacının bireyin cinsel dokunulmazlığı ve özgürlüğünü korumak olduğunu söylemek mümkündür.¹⁹⁷ Mülga TCK’nda yer alan eşitlik ilkesine aykırı düzenlemeler, yapılan bu reform ile ortadan kaldırılmıştır.¹⁹⁸

Mülga TCK açısından ise korunan hukuki değer birey hak ve özgürlüklerinden oldukça uzaktır. Mülga TCK’unda suçun fuhuş yapan kadına karşı işlenmesi halinde daha az cezayı gerektiren hal düzenlenmiştir.¹⁹⁹ Yine mülga TCK’na göre cinsel saldırı suçunun eşe karşı işlenmesi mümkün olmayıp aile düzeni ve erkek eşin cinsel tatmini, kadın eşin cinsel özgürlüğünün üstünde tutulmaktadır.²⁰⁰ Mülga TCK’undaki kızlık bozmaya ilişkin düzenleme de²⁰¹, cezayı ağırlaştıran neden olarak karşımıza çıkmakta ve böylelikle gerçek mağdur kalıbı onaylanmaktadır. Bu düzenlemeler, cinsel saldırı mitlerinin kanun koyucuya tesirini ortaya koymaktadır. Kanuni düzenlemeler mitlerin tesirindeyken yargı mercilerinin bu kanunları uygulayarak mitlerin tesir etmediği kararlar vermeleri mümkün

¹⁹⁷ Bkz. Adem Sözüer, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Cinsellikle İlgili Suçlar”, **Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı**, Ankara, 2006, s.297: “Esas olan bireydir. Ceza Kanunu bireyi tercih etme özgürlüğü olan bir varlık olarak görmektedir. Cinsel tercihlerini kendi değerleriyle yapar, devlet buna karışamaz. Ceza Kanunu kişinin hangi cinsel tercihler gösterdiği, hangi düşünceye sahip olduğu, nasıl giyindiği konusıyla ilgilenmemektedir. Bunlar Ceza Kanununun konusu değildir.”

¹⁹⁸ Yiğit Yeniyeşme, “Suç Politikasının Ana İlkeleri Açısından Türkiye’de Ceza Hukuku Değişimleri”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul, 2020, s. 218.

¹⁹⁹ 765 sayılı TCK Madde 438: “İrza geçmek ve kaçırarak fiilleri fuhuş kendine meslek edinen bir kadın hakkında irtikap olunmuş ise ait olduğu maddelerde yazılı cezaların üçte ikisine kadarı indirilir.”

²⁰⁰ Sertaç Işıka, “Suç Politikasının Temel İlkeleri Açısından Türk Hukukunda Cinsel Suçlar ve Kastrasyon”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul, 2012, s. 83.

²⁰¹ “Eğer bu fiil ve hareketler bir marazın sirayetini veya mağdurun sıhhatine sair büyük bir nakisa ırasını veya maluliyet veya mayubiyetini müstelzim olursa cezanın yarısı ilave edilerek hükmolunur” şeklinde düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrası, ırza geçme suçunda ağırlatıcı neden olan halleri saymış olup bunlar, ırza geçmek eyleminin bir hastalığın geçmesine veya mağdurun sağlığında sair büyük bir eksiklik doğmasına veya malullük veya mayubiyetine neden olması halleridir.” YCGK E. 2012/14-1374, K. 2013/431, T. 22.10.2013.

görünmemektedir. Öte yandan, yürürlükteki TCK açısından mitlerle mücadele eden bir tutum benimsendiğini de belirtmek gerekmektedir.

Cinsel saldırı mitlerinin, ceza yargılamasının yanı sıra hukuk davalarında da olası bir nüfuzu bulunmaktadır. Yargılama süreci, kararlar, itirazlar ve gerekçelerle birlikte kanun koyucu da mitlerden etkilenebilir. Bu halde, hukukla ve ceza adaletiyle bağdaşmayan kanunlar yapılabilir. En tehlikeli tesir bu olup mitlerin tesiriyle yapılmış bir kanunu uygulayacak yargı mercilerinin, objektif ve adil bir yargılama yapabilmesi mümkün olmayacaktır. Çalışmamızda ise ceza yargılamasına tesirlerine odaklanılacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

YARGITAY KARARLARINDA CİNSEL SALDIRI MİTLERİNİN OLASI TESİRLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Çalışmamızın bu bölümünde, YCGK kararları üç başlıkta incelenecektir. 5237 sayılı TCK dönemine ait kararlar açısından basit ve nitelikli cinsel saldırı ayrımı yapılmıştır. 765 sayılı TCK açısından ise gerek ulaşılan karar sayısının azlığı gerek kanunun sistematığı nedeniyle böyle bir ayrıma gidilmemiştir. Yalnızca mit tespit edilen kararlar detaylıca incelenecek olup, bunların kapsamı da mağduru kadın olan cinsel saldırı suçlarına ilişkin, birden çok merciin görüşünü içeren kararlar olarak sınırlandırılmaktadır.

Tarama Yargıtay'ın kendi veri tabanı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Arama kriterleri ise Ceza Genel Kurulu kararları ile sınırlandırıldıktan sonra, “cinsel saldırı”, “102”, “ırza tasaddi” anahtar kelimeleri ile filtrelenmiştir. Tarama yöntemine ve bulgularına değerlendirme bölümünde daha detaylı yer verilmektedir. İkinci bölümde ise kararlar ayrı ayrı, mitlerin ve mit çağrışımlarının tespiti yönünden ele alınmaktadır.

1. TCK Madde 102/1 Kapsamındaki Kararlar

1.1. YCGK, E. 2019/637, K. 2021/139, T. 23.03.2021

İncelemeye konu olayda, yerel mahkemenin verdiği mahkumiyet kararının, Yargıtay 14. Ceza Dairesi tarafından bozulmasına karar verilmiştir:

“Yargıtay 14. Ceza Dairesince 02.07.2019 tarih ve 8724-10531 sayı ile;

"Suç tarihinde otobüste oldukları esnada sanık tarafından katılan mağdureye yönelik basit cinsel saldırı eyleminde bulunduğu iddiasıyla yapılan yargılamada, sanığın atılı suçlamayı kabul etmemesi, katılan mağdurenin eylem sırasında sanığa herhangi bir şekilde tepki göstermemesi, kalabalık olduğu iddia edilen otobüste katılan mağdurenin iddiasına ilişkin tanık bulunmaması, sıkışık ortamda gerçekleşen temasın katılan mağdure tarafından yanlış anlaşılma ihtimalinin bulunması, katılan mağdurenin eylem sonunda sanığın boşalmış olabileceğini iddia etmesine rağmen otobüsten indiği sırada yakalanarak polis merkezi amirliğine götürülen sanıkla ilgili bu yönde yapılmış bir tespit bulunmaması ve tüm dosya içeriği nazara alındığında, sanığın üzerine atılı suçun işlediğine dair katılan mağdurenin yan delillerle desteklenmeyen soyut iddiası dışında cezalandırılmasına yeter her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı

gözetilerek beraati yerine yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi," isabetsizliğinden bozulmasına oy çokluğuyla karar verilmiş,"²⁰²

Gerekçeye bakıldığında, *"pek çok kadın, iyi niyetli el kol hareketlerine / jestlerine yanlış anlamlar yüklemeye ve bunları cinsel saldırı olarak nitelendirmeye meyillidir"* ²⁰³ ; *"eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez"* ²⁰⁴ mitlerinin tesiri görülmektedir. Kararda mağduru suçlayıcı ve cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler mevcuttur.

Yargıtay Başsavcılığı itirazı üzerine YCGK'nun verdiği kararda ise mitlerin tesirine izin verilmediği görülmektedir:

*"Katılan mağdurenin çekingen davranması nedeniyle yüksek sesle tepki veremeyip sanığa ters bir şekilde bakmak suretiyle maruz kaldığı eyleme ilişkin rahatsızlığını net olarak ifade etmesi, katılan mağdurenin ikazına rağmen cinsel içerikli davranışlarına ısrarla devam eden sanığın niyetinin katılan mağdurece şüpheyi yer bırakmayacak bir biçimde anlaşılması, katılan mağdurenin otobüsün son durakta durması üzerine zaman kaybetmeksizin olay yerinde gördüğü sivil polisler durumunu intikal ettirerek sanığı yakalatması, sanıkla tanışıklığı bulunmayan katılan mağdurenin sanığa iftira atmasını gerektirecek bir husumetin de bulunmaması hususları birlikte değerlendirildiğinde sanığa atılı eyleminsabit olduğunun kabulü gerekmektedir.Bu itibarla haklı nedene dayanan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının kabulüne karar verilmelidir."*²⁰⁵

Her mağdurun cinsel saldırı esnasında aynı tepkiyi vermesi beklenemez. Somut olayda mağdur yüksek sesle tepki veremese de sanığı bakışlarıyla ikaz ettiğini ifade etmiştir. Her ne kadar mağdur otobüste, kalabalığın içinde bağırarmamış olsa da otobüsten iner inmez polisler durumunu bildirmiştir. Bununla birlikte, suçun oluşması için mağdurun bağırması gerekmemektedir. Mağdur bu davranışın gerçekleşmesini istediğine dair bir rıza beyanında bulunmamıştır. Ayrıca toplu taşımada, tanımadığı bir kişi tarafından kendisine karşı gerçekleştirilecek cinsel davranışa rızasının olması, hayatın olağan akışına aykırıdır.

²⁰² YCGK, E. 2019/637, K. 2021/139, T. 23.03.2021, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 09.02.2022.

²⁰³ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s.440.

²⁰⁴ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.302.

²⁰⁵ YCGK, E. 2019/637, K. 2021/139, T. 23.03.2021.

1.2. YCGK E. 2019/38, K. 2021/233, T. 01.06.2021

“Yerel Mahkeme yaptığı yargılama sonunda katılanın anlatımından başka delil bulunmadığı, katılanın iddialarının tanıklar ... ve ... tarafından desteklenmediği, katılanın bağırıp yardım istediğine dair tanık bulunmadığı, olay yeri çıkışını gösteren video kayıtlarında katılan yüzünde ve hareketlerinde korku, panik, utanç ve kızgınlık ifadelerinin bulunmadığından bahisle beraat kararı vermiştir.”²⁰⁶

Yargıtay 14. Ceza Dairesi tarafından hüküm aynı gerekçelerle onanmıştır. Ceza Genel Kurulu ise sanığın suçunu sabit bulup beraat hükmünün bozulmasına karar vermiştir. Çoğunluk görüşüne uymayan karşı oy da aynı gerekçeye dayandırılmıştır.

“Mağdurenin odadan normal yürüyüş temposu ile önden çıktığı, yüz hatları yakından görülmemekle birlikte telaş ve endişe halinin davranışlarına yansımadağı, cinsel saldırı nedeniyle herhangi bir kimseden yardım ister halinin de bulunmadığı görülmektedir.”²⁰⁷

Farklı mercilerin kararlarının ortak yönü aynı mitten kaynaklanmalarıdır. *“Gerçek bir cinsel suç mağduru, şikayetini yaptığıında histerik bir durumdadır.”²⁰⁸* Gerçek mağdur kalıbı ve gerçek cinsel saldırıya verilmesi beklenen tepki, somut olayda mevcut olmadığından yargı mercileri mağduru inandırıcı bulmamıştır. Gerekçelerden anlaşılmaktadır ki cinsel saldırı akabinde mağdurun odadan koşarak, panik içinde ve hatta ağlayarak çıkması gerekmektedir. Mağdurun derhal şikayette bulunmuş, olayın gerçekleştiği iş yerinden ayrılmış, travma sonrası stres bozukluğu yaşamakta olması ve iftirada bulunmak için hiçbir sebebi bulunmaması, gerçek mağdur olabilmesi için yeterli olmamıştır. Her ne kadar Ceza Genel Kurulu’nun kararı sonrasında sonuç mahkumiyet olsa da yargılama sürecine mitlerin ve yerleşmiş kalıpların tesiri görülmektedir.

1.3. YCGK, E. 2016/952, K. 2016/388, T. 25.10.2016

Bir başka kararda, yerel mahkemenin değerlendirmesinde gerçek mağdur kalıbı, rızaya ilişkin mağduru suçlayıcı mitler ve cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitlerin tesiri, belirgin bir şekilde karşımıza çıkmaktadır:

²⁰⁶ YCGK E. 2019/38, K. 2021/233, T. 01.06.2021, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, Erişim Tarihi: 29.11.2021.

²⁰⁷ YCGK E. 2019/38, K. 2021/233, T. 01.06.2021.

²⁰⁸ Gölge, a.g.e., s.30.

“Yerel mahkeme ise 10.02.2014 gün ve 346-22 sayı ile; "Tüm dosya kapsamı dikkate alındığında, bir bayanın yabancı bir erkeğin kendisine cinsel saldırıda bulunması h....nde o erkeğe karşı sadece 'yapma ayıp oluyor' gibi sözler söylemeye, tüm gücüyle hem ona mukavemet etmesi hem de çevreden yardım istemesinin gerektiği, ancak dosyamızda katılanın böyle davranmadığı, tanık....'nın beyanı ve katılanın kendi anlatımları ile sübuta erdiği, kaldı ki hayatın doğal akışı gereği bu olayın katılanın eşi tarafından öğrenilmesinden sonra sanığın doğrudan kolluğa ihbar edilmesi gerekirken, her nedense ihbar edilmeyip muhtar çağırılarak aralarında bir anlaşma metni imzalamaları ve olaydan yaklaşık 38 gün sonra katılan tarafından şikayet dilekçesi ile durumun ilk defa kolluğa bildirilmesi birlikte değerlendirildiğinde; katılanın sanığın cinsel saldırı teşkil eden eylemlerine rıza gösterdiği ve katılanın rıza gösterdiğinin eşi tarafından da kabul edilerek sanıkla anlaşma yoluna gidildiği kanaatine varılmış, böylelikle sanığın 18 yaşından büyük katılana onun rızası ile cinsel içerikli hareketlerde bulunduğu kanaatine varılmakla, eylemin TCK'da suç olarak düzenlenmediği anlaşıldığından, sanığın üzerine atılı cinsel saldırı suçunun yasal unsurlarının oluşmaması nedeniyle, müsnet suçtan beraatine karar vermek yönünde mahkememizde vicdani kanaat oluşmuştur" şeklindeki gerekçeyle ilk hükmünde direnmiştir.”²⁰⁹

Yerel mahkeme, mağdurun rızasının olmamasının yeterli olduğu bir suç tipinde, mağdurdan suçu önlemesini beklemektedir. Öyle ki mağdur tüm gücüyle fiziksel olarak direnmelidir ve bağırarak çevreden yardım istemelidir. Yerel mahkemenin değerlendirmesine göre, mağdur ve kendisinin eşi, mağdurun rıza göstermesinden dolayı sanıkla anlaşma yoluna gitmiştir. Bununla birlikte, şikayet süresi 6 ay olan bir suçta, mağdurun 38. günde şikayetçi olması da cinsel saldırının varlığını şüpheli hale getirmektedir.

Olayın bir köy yerinde gerçekleşmesi ve sanığın aile dostları olması göz önüne alındığında, olayın ortalığa dökülmemesi ve duyulmaması amacıyla en başta muhtara gidilmiş olması mümkündür. Sosyal çevre açısından bakıldığında köyün en yetkili kişinin muhtar olduğu bilinmektedir. Muhtar ve mağdurun eşi mevcut durumun sessizce çözülmesini istemiş olabilir ve mağdurun bu sebepten kolluk birimlerine şikayette bulunmakta gecikmesi mümkündür. Yerel mahkemenin beyanlarında da görülmektedir ki bulunulan sosyal çevrede kadın, tek başına bağımsız bir birey değildir; aksine eşine tabidir. Öyle ki eşinin, mağdurun rızası hakkındaki beyanı dahi mağdurun beyanından üstün tutulmuştur.

²⁰⁹ YCGK, E. 2016/952, K. 2016/388, T. 25.10.2016, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, Erişim Tarihi: 30.01.2022.

Mağdur, fiziksel olarak direnmek zorunda değildir. Mağdur, bağırarak zorunda değildir. Yerel mahkeme kararının aksine, mağdurun sadece “yapma” demesi ile rızasının olmadığına dair irade açıklanmış olur ve suç oluşur: “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”²¹⁰ Şikayet süresine gelince, bu noktada Kanun’un tanıdığı 6 aylık şikayet süresi mahkemece keyfî olarak kısaltılamayacağı gibi kanuni süre içinde yapılan şikayetin hangi gün yapıldığının mağdur aleyhine yorumlanması da hukuken doğru değildir. Mahkemenin bu yorumunda “Gerçek bir cinsel suç mağduru, şikayetini yaptığı anda histerik bir durumdadır”²¹¹ mitinin tesiri görülmektedir.

2. TCK Madde 102/2 Kapsamındaki Kararlar

2.1. YCGK E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015

Yerel mahkeme sanığın mahkumiyetine karar vermiştir ve bu karar 14. Ceza Dairesi tarafından onanmıştır. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise itirazda bulunmuştur. İtirazda, rızaya ilişkin mağduru suçlayıcı mitler ve cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler mevcuttur.

“Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise 25.09.2014 gün ve 251887 sayılı ile; “...Katılanın 35 yaşında, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim İktisat Fakültesi 4 sınıftan terk, daha önce 2 defa evlilik yaptığı ve çocuğunun olduğu, bir temizlik şirketinde yönetici olarak çalıştığı dikkate alındığında eğitim ve kültür seviyesinin içinde bulunduğu şartları ve olayları anlama ve gerekli davranışları gösterme kabiliyeti yönünden yeterli olduğu konusunda şüphe bulunmamaktadır. Katılanın beyanına göre, suç tarihinde internette “.....” isimli arkadaşlık sitesinde saat 13.00 de tanıştığı sanık ile aynı gün saat 15.00’de buluştukları, sanığın eve uğraması gerektiğini söylemesi üzerine marketten bira ve sigara alarak eve gittikleri, sanığın katılanın da eve girmesi için ısrar etmesi üzerine eve girdiği, ev içinde sanığın cebir ve tehdit kullanarak mağdura saldırıp, yaklaşık iki saat süre ile rızası dışında anal, oral ve vajinal yoldan ırzına geçilip, yine rızası dışında fotoğraflarının çekildiği ve daha sonra buradan ayrılarak evine gittiği, ertesi gün sanığın kendisini ısrarla telefonla araması ve mesajlar atması nedeniyle, olaydan yaklaşık 23 saat sonra polis merkezine giderek şikayette bulunduğ; Olaylar değerlendirildiğın de, sanık ile katılanın aynı gün tanıştıkları ve 2 saat içinde buluştukları, sanığın evine uğraması gerektiği bahanesi üzerine bira alarak katılan ile birlikte eve gittikleri, her ne kadar katılan rızası dışında sanık tarafından evinde bir işi bulunduğu gerekçesiyle kandırılarak eve girdiğini iddia etmiş ise de, katılanın eğitim ve

²¹⁰ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, a.g.e., s. 300-302.

²¹¹ Gölge, a.g.e., s.30.

kültür seviyesi dikkate alındığında, böyle bir teklif karşısında daha önceden tanımadığı ve elinde bira bulunan sanığın evine girmeme kabiliyetine, girdikten sonra ise şehir merkezinde bulunan evde sanığın cinsel saldırısı karşısında bağırarak yardım isteme, ya da direnme yeteneğine sahip olmasına rağmen, bunlardan hiç birini yapmadığı,²¹²

İtiraza göre, mağdur daha önceden tanımadığı ve elinde bira bulunan sanığın evine girdiği için yaşanan cinsel saldırının sorumlusudur: “Eğer bir kadın bir erkekle eve gidiyorsa cinsel saldırıya uğraması kendi suçudur.”²¹³ “Kadın dikkatsiz davrandığı için cinsel saldırıya uğramıştır.”²¹⁴ Bununla birlikte bağırmadığı ve fiziksel olarak direnmediği için mağdurun rızasının olduğuna karar verilmiştir: “Sağlıklı bir kadın, eğer gerçekten cinsel saldırıya uğramak istemiyorsa faile direnip kurtulabilir.”²¹⁵ “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”²¹⁶

“...[Ü]zerindeki giysilerde yırtılma izlerinin bulunmadığı, vücudunun hassas bölgelerinde darp cebir izine rastlanmadığı, Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi tarafından düzenlenen 28.11.2011 tarihli raporda belirtilen 'sol gluteal bölgede bulunan 5x2 cm çapındaki ekimoz izlerinin livataya bağlı cinsel ilişkiden kaynaklanan sevişme izleri olabileceği', 'sağ el 1. parmakta bulunan ekimoz' izinin ise sanığın savunması, gerçekleşen eylemlerin sayısı ve süresi dikkate alındığında tek başına eylemin zorla gerçekleştirildiğine yönelik delil olarak kabul edilemeyecek derecede basit nitelikte bir ekimoz olması, ayrıca katılana ait fotoğrafların incelenmesinde eylemlerin zorla gerçekleştirildiğine yönelik olarak katılanın bir görüntü sergilemediği gibi, tam tersine eylemlerin katılanın rızası ve isteği ile gerçekleştiğine ilişkin bir görüntü sergilendiği, deliller katılanın beyanlarının samimiyetinden kuşku duyulmasını gerektirir nitelikte olduğu, Oluşa ve tüm dosya kapsamına göre; katılan hakkında tanzim edilen doktor raporlarında cinsel saldırıya ilişkin bir bulgunun elde edilememiş olması, sanığın tüm aşamalarda mağdure ile rızaya dayalı cinsel ilişkide bulunduğunu savunması, katılanın eğitim ve kültür seviyesi dikkate alındığında, olaydan hemen sonra soruşturma makamlarına başvurmamasının haklı ve kabul edilebilir bir gerekçesi olmaması, sanığın ilişkilerinin fotoğrafını çekip, mağdurun tekrar gelmesi için ısrarla telefon açması üzerine olaydan yaklaşık 23 saat sonra karakola müracatta bulunması karşısında,”²¹⁷

²¹² YCGK E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, Erişim Tarihi: 30.01.2022.

²¹³ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.49.

²¹⁴ Yalçın, **a.g.e.**, s.45.

²¹⁵ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

²¹⁶ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.302.

²¹⁷ YCGK E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015.

İtiraza göre mağdur derhal şikayette bulunmadığı için rızasının olmaması şüpheli hale gelmektedir: “*Cinsel saldırıyı bildirmede herhangi bir gecikme, saldırının varlığını şüpheli hale getirir.*”²¹⁸ Mağdur, mağdurun yaşadığı travmaya rağmen, soğukkanlılıkla derhal şikayetçi olması beklenilmektedir. Mağdurun cinsel saldırının hemen akabinde şikayetçi olmaması, uğradığı saldırıya rızası olduğu şeklinde yorumlanamaz. İtiraz boyunca, cinsel saldırı suçu önemsizleştirilerek ve basite indirgenerek, suçun sorumluluğu mağdurun üzerine bırakılmaya çalışılmıştır. Saatlerce hürriyetinden yoksun kılınmış ve defalarca nitelikli cinsel saldırıya uğramış bir mağdurun olağan tepkileri, mağdur aleyhine yorumlanmıştır. Hiçbir mağdurun, hiçbir yargılama merciinin zihnindeki kalıplaşmış önyargıları tatmin etmek zorunluluğu bulunmamaktadır. İddiayı ispatta, kanun esastır; yargılama mercilerinin sübjektif kalıplarına uyulması gerekmemektedir.

“...[S]avunmanın aksine, sanığın mağdure ile rızası dışında cinsel ilişkiye girdiğine ve zorla alıkoyduğuna dair her türlü şüpheden uzak, kesin, somut ve inandırıcı bir delilin bulunmaması, ceza hukukunun genel prensibi doğrultusunda şüpheden sanık yararlanacağından bahisle atılı suçlardan beraat kararı verilmesi gerektiği” görüşüyle itiraz kanun yoluna başvurarak, Özel Daire onama kararının kaldırılmasına ve yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmesi talebinde bulunmuştur.”²¹⁹

Bu noktada sanığın mağdura söylediği bir söze de yer vermek faydalı olacaktır. Mağdur kollukta verdiği ifadede, sanığın “*artık bu fotoğraflar elimde olduğu sürece her çağırdığımda geleceksin, benim istediğim her şeyi yapacaksın, artık senin için en önemli olan benim, benim istediğim yerde benim istediğim saatte olacaksın, eve gidince de beni ara, sakın aptallık edip de polise gitme, gitsen de bir şey çıkmaz, sonuçta kendi rızan ile geldin*” dediğini beyan etmiştir. Görüleceği üzere sanığın suçu işlerken cesaret aldığı noktada da mitlerin tesiri mevcuttur. Sanık, mağdur kendi rızasıyla olayın gerçekleştiği eve girdiği için mağdura inanılmayacağına güvenerek bu suçu işlemiştir. Yargılamaya mitlerin tesiri, potansiyel faillerin işleyecekleri suçlar açısından cesaretlendirici nitelik taşımaktadır.

²¹⁸ Leverick, a.g.e., s.257.

²¹⁹ YCGK E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015.

YCGK ise üç karşı oy haricinde sanığın atılı suçlardan cezalandırılması gerektiğine hükmetmiştir:

“Bu bilgiler ışığında uyuşmazlık konusu değerlendirildiğinde; Katılanın tüm aşamalarda özde değişmeyen biçimde ayrıntılı ve birbirleriyle uyumlu anlatımlarda bulunması, sanığın üzerinde usulüne uygun olarak yapılan arama sonucunda elkonulan cep telefonunda katılanın anlatımlarını doğrulayacak şekilde ilişkilerini gösteren birçok pornografik görüntülerin bulunduğu belirlenmesi, katılana ait telefonda yapılan incelemede sanık tarafından katılana gönderilen tehdit içerikli kısa mesajların tespit edilmesi, Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesince düzenlenen rapordaki bulguların katılanın iddialarına uygun olması, katılanın sanığa iftira atması için bir nedenin bulunmaması, sanığın savunmasında katılanın elindeki morluğun eşi tarafından yapıldığını söylediğini beyan etmesine karşın katılanın eşinden 2007 yılında boşanmış olması nedeniyle böyle bir morluğun suç tarihine kadar dört yıl varlığını korumasının mümkün olmaması hususları birlikte gözönüne alındığında; sanığın üzerine atılı cinsel saldırı ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının sabit olduğunun kabulü gerekmektedir. Bu itibarla; sanığın cinsel saldırı ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarından cezalandırılmasına ilişkin yerel mahkeme hükmü ile bu hükmü onayan Özel Daire kararında bir isabetsizlik bulunmadığından Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir.”²²⁰

Mitler nihai kararda sanığın cezadan kurtulmasını sağlamamıştır ve fakat Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazında tespit edilen mitler, sanığın yukarıda bahsettiğimiz fiilinin cezasız kalacağı inancını destekler niteliktedir.

2.2. YCGK E. 2017/394, K. 2018/555, T. 22.11.2018

İnceleyeceğimiz ve giriş kısmında da yer verdiğimiz bu kararda;

*“Özel Daire ile Yerel Mahkeme arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlıklar;
1-Katılanın, sanıkların kendisine yönelik eylemlerine rızasının bulunup bulunmadığının, 2-Rızasının bulunmadığı sonucuna ulaşırsa;
a-Sanıkların eylemlerinin organ sokmak suretiyle nitelikli cinsel saldırı suçunu oluşturup oluşturmadığı,
b-Eylemler nedeniyle katılanın ruh sağlığının bozulup bozulmadığı, Hususlarının tespiti bakımından eksik araştırma ile hüküm kurulup kurulmadığının, Belirlenmesine ilişkindir.”²²¹*

²²⁰ YCGK E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015.

²²¹ YCGK E. 2017/394, K. 2018/555, T. 22.11.2018, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 27.02.2022.

Mağdurun rızasının bulunup bulunmadığı açısından farklı mercilerin kararları ve gerekçelerinin yanı sıra, rızanın varlığının tespiti açısından mağdura yöneltilen sorularda da mitler tespit edilmiştir.

"Sanıklar ..., ... ve ...'in beden veya ruh sağlığını bozacak şekilde nitelikli cinsel saldırı suçundan beraatlerine ilişkin Eskişehir 1. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 22.02.2007 tarihli ve 456-64 sayılı hükümlerin, katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yüksek 14. Ceza Dairesince 02.05.2012 tarih ve 3673-4979 sayı ile; "Mağdurenin aşamalarda ifadeelerinde olay öncesi bir barda alkol alıp, sanıkların evine birlikte gittiklerini, alkollü olduğunu ve bu nedenle kendinde olmadığını, ancak sanıkların bedeni üzerinde yaptıkları hareketleri hissedebildiğini belirtip, ani bir tepki ile karşı koyduğunu ifade etmesi, sanıkların savunmalarında kendileri ile rızasıyla seviştiğini belirttikleri mağdurenin birden saldırmaya başladığına ilişkin davranışının sebebini izah edemedikleri ve hayatın olağan akışına aykırı bu durumun açıklanamadığı gözetildiğinde, eylemlerinin, olayların gelişimine ve tüm dosya içeriğine bakıldığında mağdurenin rızası dışında, onun kendisini alkol nedeniyle savunamamasından dolayı gerçekleştirildiği ve cinsel saldırı niteliği taşıyıp TCK'nın 102/1. maddesinde öngörülen suçu oluşturduğu düşünülmeden eksik ve yerinde olmayan gerekçelerle beraatlerine hükümlenmesi" isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir. Yerel mahkeme ise 27.11.2012 tarih ve 245-420 sayı ile; "...Mağdure 149 promil alkollüdür. Sanıklar mağdurenin rızası ile seviştiklerini ifade etmişlerdir. Bu derece alkollü olan birinin durup dururken bağırırmaya başlaması, sağa, sola vurmasının sanıklarca sebebini izah edilememesi sanıkların eylemleri zorla gerçekleştirdiği anlamına gelmez. Aşırı derecede alkollü, henüz 18 yaşında olan bir bayanın 3 erkekle bir evde bulunması sanıkların rızası ile seviştiklerine dair samimi ikrarları gözönüne alındığında mağdurenin tepkisel davranışlarının durup dururken başlaması ve bağırıp çağırırmaya başlamasının sanıklarca izah edilememiş olması sırf bu sebeple eylemin zorla meydana getirildiği anlamına gelmez. Mağdure aşırı alkollüdür. O derece alkollü birinin bağırıp çağırması ve tepki vermesinin onlarca sebebi olabilir, sarhoş olan biri olağan hayatta da görüldüğü üzere hiç sebep yokken yoldan geçen birine küfür edebilir, nara atabilir, olmadık laflar edebilir, beyin fonksiyonlarının alkolün etkisiyle durduğu bir durumda anormal davranışların belli bir sebebe bağlanması beklenemez, sanıkların da mağdurenin tepkisel davranışlarını açıklayamamaları normaldir. Sırf bu sebepten sanıkların zorla basit cinsel saldırıda bulundukları kabul edilemez. Mahkememiz sanıkların mağdure ile rızaya dayalı olarak seviştiklerini, mağdurenin reşit olması sebebiyle beraat kararı verilmesi gerekir" şeklindeki gerekçe ile bozmaya direnerek önceki hükümler gibi sanıkların beraatine karar vermiştir."²²²

²²² YCGK E. 2017/394, K. 2018/555, T. 22.11.2018.

Yerel mahkemenin 149 promil alkol vurgusu ile mağdurun tepkisel davranışlarını açıkladığı olayda, yine alkol seviyesinde kişinin cinsel ilişkiye geçerli bir rıza gösterebileceği sonucuna varılmıştır. Yerel mahkemeye göre mağdurun beyin fonksiyonları, alkol etkisiyle durmuştur. Bu nedenle mağdurun cinsel davranışlara tepki olarak bağırması ya da yardım istemesi, cinsel davranışın zorla gerçekleştiğini göstermeyecektir: *“Kadınlar sıklıkla cinsel aktiviteye ilişkin gönüllülükleriyle ilgili karışık sinyaller yollamaktadır.”*²²³ Buna karşılık, beyin fonksiyonlarının durması, kişinin kendisini savunamayacağı bir durumdur. Doğru hukuki değerlendirme, somut olayda TCK md.102/3 uyarınca daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal bulunduğu şeklinde olmalıdır.

Yerel mahkemenin çelişkisine göre beyin fonksiyonları alkol etkisiyle durmuş bir kişi cinsel davranışlara yine de rıza gösterebilir. Bu düşüncenin dayanağı bir cinsel saldırı mitidir: Eğer mağdur, cinsel saldırıya uğradığı esnada alkollü ise başına gelenler de payı vardır.²²⁴ Bununla birlikte yine yerel mahkemeye göre, 18 yaşında bir genç kadın, alkollüyken üç erkekle aynı eve girdiyse ne yaptığının veya ne tepki verdiğinin önemi yoktur; artık yaşanan ve yaşanacak olaylara rızası vardır ve varsayılacaktır.

Yerel mahkemenin kararında çok sayıda mağduru suçlayıcı mit bulunmaktadır: *“Eğer bir kadın bir erkekle eve gidiyorsa cinsel saldırıya uğraması kendi suçudur.”*²²⁵ *“Bir erkek bir kadına cinsel saldırıda bulunduğu suçlu sıklıkla alkoldür.”*²²⁶ *“Gönüllü olarak sarhoş olup kendinden geçenler kısmen de olsa uğradıkları cinsel saldırıdan sorumludurlar.”*²²⁷ *“Pek çok kadın bilinçsizce cinsel saldırıya uğramak isterler ve bu nedenle bilinçsizce kendilerini cinsel saldırıya uğrayacakları durumlara sokarlar.”*²²⁸

Mağdurun duruşmada alınan beyanında verdiği cevaplar da sorulan soruların mit kaynaklı olduğunu göstermektedir:

²²³ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

²²⁴ Çoklar, Meşe, **a.g.e.**, s. 61.

²²⁵ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.49.

²²⁶ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439 – 440.

²²⁷ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

²²⁸ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

“Duruşmada; sanık ...’i babannesinin evinin altındaki çiçekçide çalıştığı için tanıdığını, 14.09.2005 tarihinde arkadaşları ile birlikte doğum gününü kutladıklarını ve arkadaşlarından saat 18.00 sıralarında ayrıldığını, babannesine giderken çiçekçinin önünde sanıklar ile karşılaştığını, birlikte saat 23.30’a kadar sohbet ettiklerini, doğum günü olduğunu söyleyince sanıkların “Bir gün hep birlikte çıkar kutlarsınız” dediklerini, ardından kendisini durağa götürüp bıraktıklarını, sanık ...’in 2-3 gün sonra kendisine mesaj atarak ikinci kez doğum günü kutlaması teklif ettiğini ancak kabul etmediğini, üçüncü aramasında ailesinden izin aldığını, 18.09.2005 tarihinde saat 20.30 sıralarında sanık ... ile çiçekçinin önünde buluştuğunu, daha sonra diğer sanıkların da geldiğini, bir süre dolaşıp Fıstık Bar isimli mekana girdiklerini, sanık ...’in bir ara Büşra isimli arkadaşını getirdiğini, bu şahıs ile birlikte 1 saat kadar oturduklarını, birlikte bira içtiklerini, alkollü olduğundan Büşra’nın ne zaman ayrıldığını ve saat kaçta mekandan çıktıklarını hatırlamadığını, çorba içmek için gittikleri yerde çorba olmadığından içemediklerini, sonrasını hatırlamadığını, gözünü açtığında kanepede sırt üstü yatar vaziyette tamamen çıplak olduğunu ve sanık ...’in üzerinde olduğunu, sanık ...’in de tamamen çıplak olduğunu ve kendisiyle ilişkiye girmeye çalıştığını, hemen sanık ...’i iteklediğini, ayağa kalktığında diğer iki sanığı da baksır külotları ile çıplak vaziyette gördüğünü, bunun üzerine bağırmaya başladığını, sanıkların kendisini sakinleştirmeye çalıştığını, bu arada sanıklar....ve’un bir odaya girdiklerini, saldırmak için üstlerine gittiğinde kapıyı kapattıklarını, bunun üzerine eliyle cama vurarak kırdığını, bu nedenle elinden yaralandığını, gürültü üzerine dışarıdan yabancıların gelmesi üzerine giyindiğini, iç çamaşırlarının kanepenin üzerinde, giysilerinin ise kanepenin altında olduğunu, gelen şahısların “Polisi arayın” dediklerini, kendisinin de o ara ailesini aradığını, daha önce başka birisiyle rızası doğrultusunda ilişkiye girdiğinden bakire olmadığını, kolluktaki beyanını kabul etmediğini, olay öncesinde sanık ... ile fiziki yakınlığı olduğuna dair ifade verdiğini hatırlamadığını, kanepenin üzerinde iken alkolün etkisi ile kendinden geçtiğini, hareketlerini kontrol edemediğini, bu nedenle olanları hatırlamadığını, ancak kendisine geldiğinde sanık ...’in saçından tuttuğunu hatırladığını, olay sırasında sanıkların kendisine zor kullanmalarının olmadığını, tehdit de etmediklerini, zaten bunları hatırlamadığını, sanıkların kendisi ile ilişkiye girdiğini de hatırlamadığını, kendisinin esasen böyle bir ilişki yönünde rızasının olmadığını, o güne kadar üç bardak bira içtiğini, ancak böyle olmadığını, sanıkların alkol içmesi yönünde bir baskı veya telkinlerinin olmadığını, barda ödenen hesaba katılıp katılmadığını ve Büşra gibi neden sanıkların yanından ayrılmadığını hatırlamadığını, vücudundaki tırnak izlerinin de nasıl oluştuğunu bilmediğini”²²⁹

Mağdurun daha önceden içki içip içmediğinin ve mağdurun bakire olup olmadığının sorgulanması; “iyi kızlara cinsel saldırıda bulunulmaz”²³⁰, “cinsel saldırı olayında ancak namuslu ve iyi karakterli kadınlar gerçek mağdurlardır”²³¹, “alkol ve uyuşturucu cinsel saldırıda bulunulmasına yol açabilir”²³² mitleriyle ilişkilidir. Mağdurun barda hesaba katılıp katılmadığının sorgulanması, içki

²²⁹ YCGK E. 2017/394, K. 2018/555, T. 22.11.2018.

²³⁰ Scully, **a.g.e.**, s. 117.

²³¹ Yalçın, **a.g.e.**, s.45.

²³² Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s. 301.

ısmarlatırken karşılık olarak cinsel ilişki talep edileceğinin farkında olması gerektiği düşüncesinden kaynaklanmaktadır: “Bir kadın bir erkekle ilişkiye başladığında, erkeğin o kadınla seks yapma hakkı olduğunu iddia edeceğinin farkında olmalıdır.”²³³ “Otostop çekerken cinsel saldırıya uğrayan kadınlar, cinsel saldırıya uğramayı hak etmektedirler.”²³⁴

Mağdurun neden tanık gibi sanıkların yanlarından ayrılmadığının sorgulanması ise mağdurun kendisinin suça yol açtığını ima etmektedir. Bu ima, “cinsel saldırı, kadın geceleyin yalnız başına veya güvenli olmayan yerlere gittiği zaman gerçekleşir”²³⁵; “eğer bir kadın bir erkekle eve gidiyorsa cinsel saldırıya uğraması kendi suçudur”²³⁶ mitleri ile ilişkilidir. Zor kullanma ve tehdit olup olmadığının sorgulanması ise gerçek cinsel saldırı kalıbı ve cinsel saldırıya uğrayan kişi ancak fiziksel şiddet de görmüşse zarar görmüş sayılır²³⁷; eğer kadının vücudunda darp izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez²³⁸ mitleri ile ilişkilidir. Buna karşılık, cinsel saldırı suçun oluşması için rızanın bulunmaması, gerekli ve yeterlidir. Cebir ve tehdit gibi rızayı sakatlayan veya ortadan kaldıran haller bulunması şart değildir. Cebir ve tehdit, koşulları olduğu takdirde, ancak TCK .102/3’ün konusu olacaktır. Suçun oluşup oluşmadığı noktasında, cebir ve tehdit aranması, mühim bir hukuki hatadır.

2.3. YCGK E. 2017/746, K. 2017/371, T. 03.10.2017

“Ankara Batı 3. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 14.04.2016 gün ve 107-160 sayılı resen temyize tabi olan hükmün, sanık müdafii ve Cumhuriyet savcısı tarafından da temyiz edilmesi üzerine, dosyayı inceleyen Yargıtay 14. Ceza Dairesince 28.11.2016 gün ve 8876-8092 sayılı karar ile;
"Sair temyiz itirazlarının reddine,
Ancak;
Olay sırasında mağdurenin, sanığa karşı koyup bağışmaya başladığı, çevreden yardım isteyip araçtan inmeye çalıştığı, sanığın kendisini araçtan indirmesiyle de arkadaşını

²³³ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

²³⁴ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

²³⁵ Gölge, **a.g.e.**, s.28.

²³⁶ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.49.

²³⁷ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s. 301.

²³⁸ Yalçın, **a.g.e.**, s.45.

arayarak durumu haber vermesi karşısında, mevcut haliyle eylemde TCK'nın 102/3-a maddesinin uygulama koşullarının bulunmadığı gözetilmeden yazılı şekilde anılan maddenin tatbiki suretiyle fazla ceza tayini" isabetsizliğinden oyçokluğu ile bozulmasına karar verilmiş, Daire Üyeleri B. Aköz ve M. C. Korkarar; "Mağdurenin sanığın alkollü içki içme talebini kabul etmesi üzerine, araç içerisinde rızasıyla alkol alması, sohbet etmesi, 'cinsel ilişkinin nasıl gerçekleştiğini hatırlamıyorum' şeklindeki beyanı ve sanık savunması kapsamında, eylemin zorla veya mağdurenin rızası dışında gerçekleştiğine dair yeterli, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı anlaşıldığından, sanığın beraatine karar verilmesi gerektiği" düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır."²³⁹

Yerel mahkemenin sanığın cezalandırılmasına karar verdiği olayda 14. Ceza Dairesi, mağdurun beden ve ruh bakımından kendisini savunamayacak halde olmadığından bahisle belirlenen cezayı fazla bularak kararı oy çokluğuyla bozmuştur. Üyelerin beraat kararı verilmesi gerektiğine dair görüşlerinin gerekçesinde cinsel saldırı mitleri mevcuttur: *"Bir erkek bir kadına cinsel saldırıda bulunduğu anda suçlu sıklıkla alkoldür",*²⁴⁰ *"gerçek cinsel saldırı mağduru alkol kullanımından dolayı iradesini kaybetmemiş olmalıdır"*²⁴¹. Mağdurun sanığın alkol alma teklifini kabul etmesi ve araç içerisinde sanıkla birlikte alkol almış olması, cinsel ilişkiye rızasının olduğunu göstermez, mağdurun rızasının varsayılması hukuka aykırıdır. Üyelerin de ifade ettiği üzere kişinin rızasıyla alkol alması, sadece alkol almaya rızasının olduğunu göstermektedir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise 14.02.2017 gün ve 203233 sayı ile; *"İtirazımızın konusu sanığa müsten nitelikli cinsel saldırı suçunun sübut bulmadığına ve dosya içeriğinde sanığın mahkûmiyetine hükmedilebilmesi için her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığından beraatine karar verilmesi yerine mahkûmiyetine hükmedilmesine ilişkindir. ...Yukarıda açıkça izah edildiği üzere katılanın oluşa ilişkin beyanları arasında açık çelişkiler ve tutarsızlıklar bulunması, sanığın en baştan beri katılanın rızası ile cinsel ilişkiye girdiklerini savunması, sanık hakkında düzenlenen adli raporda katılanın direnmesi neticesi oluşmuş darp ve cebir izi tespit edilememesi, katılan hakkında düzenlenen adli raporlarda ise gerek genel muayenede, gerekse anal ve vajinal muayenede sanığın eylemini zorla gerçekleştirdiğine delalet edecek nitelikte darp ve cebir izi ya da bulgu tespit edilememesi, katılanın bahsettiğinden çok daha fazla alkol aldığıın 1,21 promil alkollü olduğunun tespiti ile anlaşılması, tanık'in görgüye dayalı bilgisi olmaması ve katılanın yakın arkadaşı olması karşısında, dosya içeriğinde*

²³⁹ YCGK E. 2017/746, K. 2017/371, T. 03.10.2017, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 27.02.2022.

²⁴⁰ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 440.

²⁴¹ Eker, Erdener, **a.g.e.**, s. 64.

sanığın müsnet suçu cebir ve tehditle işlediğini gösteren her türlü şüpheden uzak ve kesin nitelikte delil bulunmadığı aşıkardır. Tüm bunlardan anlaşılacağı üzere Ceza Hukukunun temel kurallarından olan 'şüpheden sanık yararlanır' ilkesi de gözetilerek, müsnet suçtan sanığın beraatine karar verilmesi gerekirken, mahkûmiyeti cihetine gidilmesi usul ve kanuna aykırıdır" düşüncesiyle itiraz kanun yoluna müracaat etmiştir.

Öncelikle mağdur beyanı için aranan nitelik, temelde değişmemesi ve böylelikle aşamalarda istikrarlı olmasıdır. Sadece detaylardaki çelişkiler, mağdur beyanının güvenilirliğini ortadan kaldırmak için yeterli olmamalıdır. Bununla birlikte darp ve cebir izi aranmasında da mitlerin tesiri mevcuttur. Özgür iradeyi sakatlayabilecek bir alkol miktarı söz konusu iken mağdurun rıza göstermeye yetkin olduğu kabul edilemez. Bununla birlikte her ne kadar suçun tanımına göre mağdurun fiziken direnmesi aranmamakta ise de mağdurun aldığı alkol miktarı nedeniyle direnmesinin mümkün olmaması da kuvvetle muhtemeldir. İtirazda, “eğer mağdurun vücudunda fiziksel yaralanma ve cebir izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez” ²⁴² ve “gerçek bir cinsel saldırıda fail mağdura karşı güç kullanıp mağduru zorlar ve mağdur aktif olarak direnç gösterip kurtulmaya çalışır” ²⁴³ mitlerinin tesiri bulunmaktadır. Bu noktada hem rızaya ilişkin mağduru suçlayıcı mitler hem de gerçek cinsel saldırı kalıbı mevcuttur.

“Özel Daire çoğunluğu ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanığa atılı nitelikli cinsel saldırı suçunun sabit olup olmadığının belirlenmesine ilişkindir. ...Uyuşmazlık konusu bu açıklamalar ışığında değerlendirildiğinde; Olay öncesinde sanığı tanımayan ve sanıkla arasında iftira atmasını gerektirir bir neden veya husumet bulunmayan katılanın, sanığın kendisi ile rızası dışında cinsel ilişkiye girdiğine dair özde değişmeyen aşamalarındaki samimi beyanları, bu beyanları destekleyen tanık'in anlatımları ve sanığın katılana gönderdiği mesaj içerikleri ile katılanın olayın hemen sonrasında sanığa tepki gösterip kolluğa müracaat etmesi birlikte değerlendirildiğinde; sanığın katılan ile rızası doğrultusunda cinsel ilişkiye girdiğine dair savunmasının suçtan kurtulmaya yönelik olduğu ve sanığın üzerine atılı nitelikli cinsel saldırı suçunu işlediği kabul edilmelidir. Bu itibarla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir. Çoğunluk görüşüne katılmayan yedi Ceza Genel Kurulu Üyesi; "itirazın kabulüne karar verilmesi gerektiği" düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.”²⁴⁴

²⁴² Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s. 49.

²⁴³ Gray, Horvath, **a.g.e.**, s. 17.

²⁴⁴ YCGK E. 2017/746, K. 2017/371, T. 03.10.2017.

Somut olayda mitlerin tesiri sınırlıdır ve yargılamanın sonucunu değiştirmemiştir. Buna karşılık, yargı mercilerinin yerleşik algısında yer alan ve gerekçelerini şekillendiren cinsel saldırı mitleri bulunması, her zaman için olası bir tehlike teşkil etmektedir.

2.4. YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013

İncelemeye konu bir diğer kararda, gerçek cinsel saldırı, gerçek mağdur, rızaya ilişkin mağduru suçlayıcı mitler, cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler, failin sorumluluğunu azaltmaya yönelik mitler bulunmaktadır. Yargıtay 14. Ceza Dairesi, sanığın beraati görüşündedir ve bozma kararı verilmiştir;

“...[M]ağdurenin zor iddiasının durumunu çevreye mazur göstermek düşüncesinin sonucu kabul edilmesi gerektiği ve eylemin zorla gerçekleştiğine dair her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı gözetilerek sanığın atılı suçlardan beraati yerine mahkûmiyetine karar verilmesi”²⁴⁵

Dairenin bozma kararında, mağdurun rızası varsayılmıştır. Bu kararın temelinde ise yukarıda da belirttiğimiz *“Gerçek bir neden olmaksızın pek çok kadın, cinsel ihlallerden şiddetle şikayet eder; bunun nedeni geleneksel toplumsal kısıtlamalardan kurtulmaktır.”²⁴⁶* miti bulunmaktadır. Yerel mahkeme ise direnme kararı vermiştir:

“Tüm dosya kapsamına göre sanığın mağdure ile cinsel ilişkiye girdiği hususunda bir tartışma yoktur. Tartışma, bu ilişkinin rızai olup olmadığı hususundadır. Mağdure söz konusu gazetede ücretle çalışan bir elemandır. Sanık ise söz konusu gazetenin sahibinin oğludur. Sosyolojik olarak mağdur, sanığa karşı zayıf ve güçsüz bir konumdadır. Sanığın bir cinsel ilişki eylemine karşı koymasının güç olduğu bir pozisyonda bulunmaktadır. Zira olayımızda sanığın işyeri Patronunun oğlu olmanın verdiği psikolojik ve mali üstünlüğün cinsel saldırı suçunun işlenmesine sağladığı bir kolaylık mevcuttur. Sanık 7.7.2010 tarihli ifadesinde kendi sırtında bir çizik olmadığını iddia etmiştir. Mağdur ise ilişki esnasında karşı koyma sonucu sanığın sırtını turnağı ile çizdiğini ifade etmiştir 7.10.2009 tarihli alınan doktor raporunda sanığın sırtında çiziklerin olduğu ancak bunun nedeninin tam olarak tespit edilemediği belirtilmiştir.

²⁴⁵ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 14.12.2021.

²⁴⁶ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

Sanıkla mağdurenin önceden bir flört ilişkilerinin olduğuna dair bir delil dosyada mevcut değildir."²⁴⁷

*"Bir kadın bir erkekle ilişkiye başladığında, erkeğin o kadınla seks yapma hakkı olduğunu iddia edeceğinin farkında olmalıdır."*²⁴⁸ Halbuki evlilik birliği içinde dahi cinsel saldırı suçunun gerçekleşmesi mümkündür. Çoğun içinde azın da var olacağı ilkesine benzer şekilde, evlilik birliği içerisinde cezalandırılan bir davranışın romantik ilişki içerisinde cezalandırılmaması çelişkili olacaktır. Sanıkla mağdurun arasında bir flört ilişkisi olup olmadığının rızanın tartışılması açısından bir önemi olmaması gerekmektedir.

*"Olağan hayat koşullarında fuhşu meslek edinen kadınlar haricinde bir bayanın aniden gelişen bir olay nedeniyle bir erkekle cinsel ilişkide bulunmayı istemesi mümkün değildir."*²⁴⁹ Somut olaya etkisi olmamakla birlikte, yerel mahkemenin kararındaki bu ifade de mit teşkil etmektedir: *"Cinsel saldırıların büyük kısmında, mağdur ya rastgele cinsel ilişkilerde bulunan ya da kötü şöhrete sahip birisidir."*²⁵⁰ Kişi fuhşu meslek edinmişse her zaman ve her koşulda rızası vardır çünkü fuhşu meslek edinenlere, cinsel saldırıda bulunulamaz.²⁵¹ Her ne kadar kararın verildiği tarihte Mülga TCK yürürlükten kaldırılmış ve yeni yasa ile bu ayırım kaldırılmış olsa da yerleşik algıda mitler varlıklarını korumuşlardır.²⁵²

²⁴⁷ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

²⁴⁸ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

²⁴⁹ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

²⁵⁰ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

²⁵¹ Eker, Erdener, **a.g.e.**, s.64.

²⁵² AYM E. 1988/4 K. 1989/3 T. 12.1.1989 kararı: *"İrza geçmek ve kaçırma suçlarının fuhşu kendine meslek edinen bir kadına karşı işlenmesinde, bu kişinin uğradığı zarar ile aynı eylemlerin iffetli bir kadına karşı yapılması durumunda onun gördüğü zarar eşit sayılamaz, iffetli bir kadının zorla kaçırılması veya ırzına geçilmesi onun onurunu, toplumdaki ve yaşadığı ortamdaki saygınlığını, giderilmesi olanaksız ölçüde karacaktır. Oysa, aynı eylemlerle karşılaşan fuhşu meslek edinmiş bir kadının bu ölçüde zarar gördüğünü ileri sürmek ve kabul etmek güçtür. Fahişe, fuhşu kendisine meslek edinmiş, onu ticarî bir iş kabul etmiş olduğundan bu tür kadınların kişi ve cinsel özgürlükleri iffetli kadınlarıki kadar bozulmuş sayılamaz. Kaçırma ve ırza geçmek eylemleri iffete karşı işlenen birer suç olması ve bu eylemlerle karşılaşan fuhşu meslek edinen bir kadının uğrayacağı zararın, iffetli bir kadının uğrayacağı zarara göre çok daha az olacağı gerçeğinden hareket eden Yasakoyucu bu nedenle Türk Ceza Yasası'nın 438. maddesi ile böyle bir ayırıma yer vermiştir(...) Yine, ırza geçme ya da kaçırma eylemlerinin fuhşu kendine meslek edinen kadınlara karşı işlenmesi durumunda hükmedilecek cezanın 438. madde uyarınca indirilmesinin, bu kimselerin iffetli kadınlara oranla eylemden daha az zarar gördükleri varsayımına dayandırılması, ırza geçme yahut zorla kaçırma eylemlerinin ölümle sonuçlandığı olaylarda bu gerekçeyi geçersiz kılmaktadır. Temel hak ve*

“Duruşmada bu durum sanığa sorulmuş ve mağdurla flört ilişkisinin olduğuna dair bir tanık gösterememiştir. Mağdurenin annesinin beyanına göre mağdure korkak bir kişiliğe sahiptir. Ayrıca yine annesinin beyanına göre sanığın mağdureye 'gitar alır seni münevvere benzetirim' şeklinde tehditle korkuttuğunu ifade etmiştir. Bu olay nedeniyle mağdurun ruh sağlığı bozulmuştur. İradi, gönüllü olarak cinsel ilişkiye giren bir bayanın ruh sağlığının bozulma ihtimali tıbben ve ilmen mümkün değildir. Bu durum cinsel ilişkinin zorla gerçekleştiğine bir karinedir. Ceza hukukumuzda cinsel saldırı suçları ispatı en zor olan suçlardan biridir. Bu suçların ispatı eldeki raporlar ve taraf beyanları ile ayrıca duruşmadan edinilen intiba üzerine netleşir. Bir an için mağdurenin olayın hemen akabinde polise şikayet etmemiş oluşu ve apandist ameliyatına rağmen cinsel saldırı eylemini anlatmamış oluşunun ilişkinin rızai olduğu şüphesini doğurmuş olsa da mağdurenin kişilik durumu, daha önce bir ilişki yaşamamış oluşu”²⁵³

“Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.”²⁵⁴ Kişinin mağduriyetinin inandırıcı olabilmesi için gerçek mağdur kalıbına uyması gerekmektedir. Somut olayda mağdur, bu kalıba uyduğu için inandırıcılık sağlayabilmiştir. Yerel mahkemenin yerleşik ön yargılarına bakıldığında ise gerçek mağdur kalıbına uymaması halinde yargılamanın sonucunun değişmesi muhtemeldir.

“...[S]anığın sosyolojik konumu, yaşı, fiziki yapısı, mağdurenin samimi beyanı, sanığın kaçamaklı ve hayatın olağan akışına uygun olmayan savunmaları, doktor raporu birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu cinsel ilişkinin rızai olmadığını göstermektedir. Bir an için cinsel ilişkiye rızai olarak başlansa dahi süreç içinde mağdurenin karşı koyması ve ilişkinin devamını istememesi halinde dahi cinsel saldırı suçu oluşmaktadır. Sanık ilk öpüşme ve dokunmanın mağdureden geldiğini iddia etmektedir ki hayatın gerçekleri dikkate alındığında ve fizyolojik olarak bu mümkün değildir. Duruşmanın tüm safhaları bir bütün olarak değerlendirildiğinde ve yine mağdurun ısrarlı tutum ve beyanları dikkate alındığında ve mağdurun kişiliği ve mağdurun cinsel ilişki nedeniyle rahatsızlanması dikkate alındığında bu ilişkinin rızai olamayacağının kanıtıdır. Tüm belge bilgi ve ifadeler birlikte değerlendirildiğinde mağdurenin zorla cinsel saldırıya maruz kaldığı ancak yetişme ortamı aile yapısı, mağdurenin üzerindeki korku, tehdit, toplumsal baskı, yaşı ve eğitim durumundan kaynaklanan nedenlerle bu ilişkiyi polise akabinde bildiremediği, ancak bunu içine

özgürlüklerin en önemlisi olan yaşama hakkının, hiç bir ayırım gözetilmeksizin herkes için eşit olarak korunması Anayasal bir zorunluluktur. Bu zorunluluk, ölümle sonuçlanan olaylarda, fahişe aleyhine maalesef ağır ve giderilemeyecek biçimde ihmal edilmiş olmaktadır.” AYM bu kararında her ne kadar fuhşu meslek eden kişilerin sadece yaşama hakkı konusunda eşitlik sahibi olduklarına karar vermiştir. Mülga TCK döneminde fuhşu meslek edinen kişilere karşı cinsel saldırı suçu işlendiğinde cezanın indirilmesi şeklindeki yaklaşım, yeni TCK döneminde de etkilerinin sürdüğü görülmektedir.

²⁵³ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

²⁵⁴ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s. 50.

atarak ruh sağlığının bozulduğu, bu haliyle sanığın zorla mağdureye cinsel saldırı suçunu işlediği yönünden mahkememizde tam bir kanaat hasıl olduğu”²⁵⁵

Bu karar, mahkemenin yerleşik algısında cinsel saldırı mitleri mevcut olmasına rağmen mahkumiyet kararında direnilmesi açısından önem arz etmektedir. Mağdurun, gerçek mağdur kalıbına uymadığı bir başka olayla karşılaştırma yapma imkanı bulunmamaktadır. Bununla birlikte, mağdurun gerçek mağdur kalıbına uymasından dolayı mahkumiyet hükmü kurulmuş ve bu kararda direnilmiş olabileceğini söylemek de yanlış olmayacaktır. Yerel mahkeme kararının “*Katılanın kollukta ve savcılıkta; olay tarihinde üzerinde siyah kot pantolon olduğunu, sanığın bulunduğu odaya geldiğini, pantolonu dahil bütün kıyafetlerini tamamen çıkardığını, olaydan sonra işyerinden tek başına çıkarak eve gittiğini söylediği, ayrıca sanığın kendisine tokat attığı yönünde de bir beyanının olmadığı*”²⁵⁶ kısmında ise kollukta ve savcılıkta ifadesi alınırken bir dönem ülkemizde gündem olmuş “kot pantolon”²⁵⁷ mitinin tesiri görölmektedir. Türkiye’de de savunma makamı tarafından kullanılan bu mit, öncesinde İtalya²⁵⁸ ve Avustralya²⁵⁹, da ayrı ayrı kararlarda yer almış ve skandal karar olarak sert tepki görmüştür. Kot pantolon miti, kot pantolonun çok dar olması sebebiyle fail tarafından çıkarılmasının imkansız görölmektedir ve “iğne – iplik” mitine benzemektedir. İğne – iplik benzetmesine göre²⁶⁰ de mağdurun cinsel organı iğne deliği, failin cinsel organı ise ipliktir ve mağdurun rızası olmaması halinde bu birleşme gerçekleşemeyecektir.

Ceza Genel Kurulu ise bir karşı oy haricinde sanığın beraatine karar verilmesi gerektiğine hükmetmiştir: “*Sanığın istikrarlı bir şekilde katılanın isteğiyle cinsel ilişkiye girdiğini beyan etmesi, katılanın olayın oluşu ile ilgili olarak aşamalarda çelişkili beyanlarda bulunması, sanık ve katılanın olaydan sonra iş yerinden birlikte çıkmaları ve katılanın da bunu doğrulaması, katılanın 26.09. 2010 tarihinde gerçekleşen olaydan sonra olayı ailesine anlatmayıp, apandisit ameliyatı olduğu*

²⁵⁵ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

²⁵⁶ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

²⁵⁷ Taner, **Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar**, s.126.

²⁵⁸ <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/italyada-kot-pantolon-isyani-39062682> , 5 Kasım 2022.

²⁵⁹ <http://www.starkibris.net/index.asp?haberID=57947> , 5 Kasım 2022.

²⁶⁰ Schwendinger, Schwendinger, **a.g.e.**, s. 20.

28.09.2010 tarihinde narkozun etkisiyle olayı anlatması neticesinde ailesinin haberdar olması”²⁶¹. Failin beyanlarına itibar edilmesinin bir diğer nedeni ise fail kalıbıdır. Cinsel saldırı failleri, *şehvetle hareket eden, kendilerini kontrol edemeyen, saldırgan ve gözü dönmüş suçlular*²⁶² olarak nitelendirilmektedir. Orta sınıftan, belli bir standarttaki hoş erkekler neredeyse hiç cinsel saldırıda bulunmazlar.²⁶³

Mağdur hemen şikayette bulunmadığını için cinsel saldırı şüpheli hale gelmektedir: “*Cinsel saldırıyı bildirmede herhangi bir gecikme de saldırının varlığını şüpheli hale getirir.*”²⁶⁴ Bunun yanı sıra, kişinin narkoz etkisi altında yalan söylediğinin düşünüldüğü de görülmektedir:

“...[V]e 06.10.2009 tarihinde şikayetçi olmaları, sanığın sırtında bulunan izlerin nasıl oluştuğunun kesin olarak tespit edilememesi gibi hususlar birlikte değerlendirildiğinde, sanığın katılana karşı cinsel saldırıda bulunduğu ve hürriyetinden yoksun bıraktığı hususları şüphe boyutunda kalmakta ve sübuta ermemektedir. Bununla birlikte E.Ü. Tıp Fakültesi tarafından düzenlenen genital muayene raporunda belirtilen bulguların ilk kez cinsel ilişkiye giren bütün kadınlarda ortaya çıkabilecek belirtiler olduğu, ayrıca katılanın ruh sağlığının bozulmuş olmasının tek başına eylemin zorla gerçekleştiği konusunda bir karine oluşturmayacağı, kaldı ki Adli Tıp Kurumu 6. Adli Tıp İhtisas Kurulunun raporunda ruh sağlığının tam olarak neden bozulduğunun belirtilmediği, aynı şekilde katılanın 23.12.2011 tarihli oturumda sanığı görür görmez hırçınlaşması, bağırması ve kendini yerlere atmasının eylemin zorla gerçekleştiğinin göstergesi olamayacağı, nitekim katılanın sanığın hazır bulunduğu 13.01.2010 tarihli oturumda benzer tepkilerde bulunmadığı anlaşılmakta olup, sanığın, kesin bir kanaat vermekten uzak olan katılanın çelişkili beyanlarına dayanılarak atılı suçlarda cezalandırılmasına karar verilmesi, evrensel bir ilke olan şüpheden sanık yararlanır ilkesine ayrılık oluşturacaktır. Bu itibarla, atılı suçları işlediği hususunda her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil bulunmayan sanığın beraatı yerine mahkumiyetine ilişkin yerel mahkeme hükmü isabetsiz olduğundan bozulmasına karar verilmelidir.”²⁶⁵

İncelenen kararda mitler, YCGK kararına da tesir edebilmiştir. Gerçek cinsel saldırı ve fail kalıplarına uymayan bu olayda, kurul da mağdurun rızasının olduğunu varsaymıştır. Somut olayda, mağdur kalıba uysa da fail ve fiilin gerçekleşme şekli kalıba uymamaktadır: “*Cinsel saldırı kamusal alanda ve mağdurun tanımadığı bir*

²⁶¹ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

²⁶² Peterson, **a.g.e.**, s.473.

²⁶³ Çoklar, Meşe, **a.g.e.**, s.61.

²⁶⁴ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

²⁶⁵ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

fail tarafından gerçekleştirilir.”²⁶⁶ “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”²⁶⁷

Mağdurun suçu bildirmede gecikmesi de sanığın cezalandırılmasına engel teşkil etmektedir. Esasında mağdurların suçu bildirmekte tereddüt etmesi veya bildirmekten çekinmesinin temelinde de aynı cinsel saldırı mitleri bulunmaktadır. Bu noktada kırılması gereken bir döngü ortaya çıkmaktadır: Kendilerine inanılmayacağı ve damgalanacağı çekincesiyle suçu bildirmekte geciken mağdura, suçu bildirecek cesareti bulduğunda gerçekten de inanılmaması.

2.5. YCGK E. 2010/5-176, K. 2010/226, T. 09.11.2010

Mağdurun rızasının olup olmadığının uyuşmazlık konusu olduğu bir başka kararda ise mitlerin çoğunluk görüşüne katılmayan üyelerin gerekçelerine tesir etmesine rağmen, Ceza Genel Kurulu’nun hükmünü etkilemediği görülmektedir:

“Dosya içerisinde bulunan bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde;

Başkent Üniversitesinde birlikte okuyan sanık ile katılan arasında duygusal bir yakınlaşmanın yaşandığı, zaman zaman katılanın sanığın bekâr olarak yaşadığı evinde kaldığı, bu süre içinde sanık ile katılan arasında cinsel ilişki boyutuna varmayan cinsel yakınlaşmaların olduğu, olay gecesi de arkadaşları ile bir barda eğlenen katılanın saat 03.00 sıralarında kendi isteği ile sanığın evine geldiği, sanığın evinde bu sırada tanıklar M... U... H.. S.-çoğlu ve T...G.. D...in de misafir olarak bulunduğu, sanığın yatak odasında sanık ile katılanın cinsel ilişki kurduğu ve bu ilişki nedeniyle katılanın kızlığının bozulduğu hususları dosya içeriği ile sabittir. Olayda çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanığın katılan ile kurduğu ilişkinin rızaen mi yoksa zorla mı olduğunun belirlenmesine ilişkindir.

Olay gecesi katılanın saat 03.00 sıralarında kendiliğinden sanığın bekâr olarak kaldığı eve gelmesi, olay öncesinde de cinsel ilişki boyutuna varmayan yakınlaşmalarının olması gibi olguların varlığının cinsel ilişkinin de rızaya dayalı olduğuna delalet etmeyeceği, başka bir anlatımla, suç tarihinde yirmi yaşını tamamlamış bir üniversite öğrencisi olan katılanın, sanıkla aralarında devam eden duygusal yakınlaşma sırasında sevişme boyutuna ulaşan cinsel yakınlaşmaya gösterdiği rızanın, cinsel ilişki kurulmasını da kapsadığını kabule olanak bulunmamaktadır.”²⁶⁸

²⁶⁶ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

²⁶⁷ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.302.

²⁶⁸ YCGK E. 2010/5-176, K. 2010/226, T. 09.11.2010, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 13.12.2021.

Genel kurul kararının gerekçesinde cinsel yakınlaşmaya gösterilen rızanın cinsel ilişkiye de rızasının olduğu şeklinde genişletilemeyeceğinin belirtilmesi, rızaya ilişkin mitler açısından oldukça önemlidir. Suç teşkil etmemesi için rızanın, cinsel davranışların gerçekleştirildiği süre boyunca ve her bir cinsel davranış açısından mevcut olması gerekmektedir.

“Çoğunluk görüşüne katılmayan Yedi Genel Kurul Üyesi; olay tarihinde gece 03.00 sıralarında katılanın kendi isteğiyle sanığın evine gitmesi, sonrasında yine kendi rızasıyla sanıkla birlikte yatak odasına geçmesi, evde bulunan tanıklar H., M...ve T.. G..’in herhangi bir bağırma veya yardım isteme sesi duymamış olmaları, katılanın sanığa direndiğine ilişkin somut kanıtın olmaması, sanık ve katılanın olay öncesindeki ilişkilerinin boyutu ve tüm dosya içeriği karşısında sanığın katılanın ırzına zorla geçtiği hususu kuşku boyutunda kaldığından yerel mahkemenin direnme hükmünün onanması gerektiği” görüşüyle karşı oy kullanmışlardır.”²⁶⁹

Bu görüşteki üyelerin aksine, mağdurun failin evine gitmiş olması, evine gittiği saat veya kendi isteğiyle yatak odasına geçmiş olması, bağırmamış olması veya darp izine rastlanmamış olması, mağdurun rızasını kanıtlamamaktadır. Rızanın olmadığı hususunda kuşkuda kalan üyelerin, rızanın varlığı hakkında kuşkularının olmaması hukuki dayanaktan yoksun olup cinsel saldırı mitlerine dayanmaktadır: *“Kadınlar sıklıkla cinsel aktiviteye ilişkin gönüllülükleriyle ilgili karışık sinyaller yollamaktadır.”*²⁷⁰ *“Kadın ve erkek bir kere sevişmeye başladılarsa, kadının cinsel birleşmeye karşı tereddütleri otomatik olarak ortadan kalkar.”*²⁷¹ *“Cinsel saldırı suçlamaları, kadınların kendilerini terk eden erkeği geri kazanmak için ortaya attıkları iftiralarlardır. Eğer bir kadın bir erkekle eve gidiyorsa cinsel saldırıya uğraması kendi suçudur.”*²⁷² *“Eğer şikayetçi rızasının olmadığını suçladığı kişiye yeterince açık biçimde ifade etmediyse bu bir cinsel saldırı değildir.”*²⁷³ *“Eğer bir kadın rızasıyla ön sevişmede bulunuyorsa partnerinin kendisini cinsel ilişkiye zorlaması o kadının kendi suçudur.”*²⁷⁴ *“Gece dışarı çıktıktan sonra kadın, erkeği bir*

²⁶⁹ YCGK E. 2010/5-176, K. 2010/226, T. 09.11.2010.

²⁷⁰ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

²⁷¹ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439 – 440.

²⁷² Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.49.

²⁷³ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

²⁷⁴ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

fincan kahve içmek için evine davet ediyorsa bu, kadının seks yapmak istediği anlamına gelir.”²⁷⁵

2.6. YCGK E. 2020/185, K. 2021/149, T. 30.03.2021

İncelemeye konu kararda sanık hakkında şantaj suçundan kurulan mahkumiyet hükmü kesinleştiği halde, Yargıtay 14. Ceza Dairesi, sanığın beraatine karar verilmesi gerektiğine hükmetmiştir: *“mağdurenin hemşehrısı olan ve fırıncılıkla iştiğal eden tanık Mehmet ile tanıştıktan sonra aralarındaki ilişkiyi bitirmeye yönelik beyanları üzerine sanığın elinde bulunan cinsel ilişkiye dair video kaydı ile fotoğrafları gerek ailesine gerek arkadaş çevresine yayacağından bahisle mağdureye birçok kez şantaj yapmasına karşılık bu şantajlardan dolayı mağdurenin sanıkla cinsel ilişki kurduğuna dair dosyaya yansıyıp aşamalarda değişen ve birbiriyle çelişen soyut beyanları dışında mahkûmiyete yeter kesin delil ve emare bulunmadığı anlaşıldığından”²⁷⁶.*

Şantajın mevcudiyeti ve bu hususta kesinleşmiş bir hüküm bulunması, cinsel ilişkinin rızaen gerçekleşip gerçekleşmediği noktasında belirleyici olmalıdır. Bu açıdan karar çelişkilidir. Şantaj yapılan bir kişinin özgür iradesi ortadan kalkacağından bahse konu cinsel ilişkinin mağdurun rızasıyla gerçekleştiği kabul edilemez. Önceki birliktelikler göz önüne alınarak mağdurun rızası genişletilemez. Rızanın söz konusu cinsel davranış esnasında var olması gereklidir, aksi halde suç oluşacaktır.

Somut olayda mağduru yıllarca manipüle etmiş bir sanığın şantaj kullanarak gerçekleştirdiği cinsel davranışın niteliği tartışılmaktadır. Bahsedilen karı – koca hayatı ve mağdurun rızasının bulunduğunu iddia ettiği zamanlarda dahi psikolojik şiddet, manipölasyon, genel bir deyişle hile bulunmaktadır. Mağdurun iradesi, ilişkinin başından beri sanığın mağduru dini değerleri kullanarak kandırması ile sakatlanmıştır. Kandırılan bir kişinin verdiği rızanın da hukuken geçerli olması mümkün değildir; işbu halde iradeyi sakatlayan hallerden hile de mevcuttur.

²⁷⁵ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439 – 440.

²⁷⁶ YCGK E. 2020/185, K. 2021/149, T. 30.03.2021, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 09.02.2022.

Mağdurun bir kere veya defalarca gösterdiği rızanın, ileriye dönük olarak her zaman rızası olacağı şeklinde yorumlanması mümkün değildir. Aksi halde, evlilik içi cinsel saldırılar suç teşkil etmezdi. Manipülasyon ve şantaj, özgür iradeyi ortadan kaldırır, kaldırmadığı hallerde de sakatlar. Cinsel suçlarda mağdurun rızası ile hukuken geçerli bir irade açıklaması kastedilmektedir. Nasıl ki aynı şantaj, birinden maddi kazanç sağlamak amacıyla yapıldığında kuşkusuz cezalandırılacaksa, cinsel saldırı suçu için de aynen uygulanmalıdır.

Yerel mahkemenin mahkumiyet hükmünde direndiği bu olayda, YCGK da mahkumiyet hükmünü isabetsiz bulmuştur. Bu durumun nedeni duygusal şiddet, psikolojik baskı, manipülasyon gibi etkenlerin önemsiz görülmesi olabilir. Sonuç olarak, incelemeye konu kararda, gerçek cinsel saldırı kalıbı, mağduru suçlayıcı mitler ve rıza varsayımı mevcuttur: *“Bir kadın bir erkekle ilişkiye başladığında, erkeğin o kadınla seks yapma hakkı olduğunu iddia edeceğinin farkında olmalıdır.”*²⁷⁷ *“Erkek eşin kadın eşe karşı cinsel saldırıda bulunması mümkün değildir.”*²⁷⁸ *“Eşler arasındaki cinsel birleşme, eşin rızası hilafına olsa da cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”*²⁷⁹ *“Evlilik içi cinsel saldırı tanımlanırken, evlilik içi olağan cinsel birleşme ile cinsel saldırı arasında keskin bir ayrım yoktur.”*²⁸⁰

2.7. YCGK E. 2014/604, K. 2015/37, T. 10.03.2015

Mağdurun rızasının olup olmadığının tartışıldığı bir diğer kararda ise bütün durum değerlendirildiğinde sanığın atılı suçu işlediği şüphede kalmaktaysa da bu durumun gerekçelendirilmesinde delillerden de önce önyargılara yer verilmiştir:

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise 25.06.2014 gün ve 247756 sayı ile; “...Olayın ortaya çıkış şekline ilişkin olarak tanzim olunan tutanak, mağdurenin soruşturma aşamasındaki beyanında, sanığın kendisine yönelik ilk cinsel davranışları sırasında herhangi bir cebir veya tehdidinden bahsetmemesi, sonrasında maruz kaldığını iddia ettiği olaylara ilişkin olarak ise sanığın durumu ailesine anlatma tehdidinin, mağdureden daha fazla, evli olan ve gerek cezai gerekse ailevi anlamda sanığın kendisini zora sokacak nitelikte bulunması, bu suretle hayatın olağan akışına da uygun olmaması nazara alındığında, sanığın bu türden sözler sarf ettiği şeklindeki

²⁷⁷ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

²⁷⁸ Edwards, Turchik, Dardis, **a.g.e.**, s.763.

²⁷⁹ Evcili, Gölbaşı, **a.g.e.**, s. 243.

²⁸⁰ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 440.

bildiriminin mağdurenin kendi durumunu aile ve etrafı nezdinde mazur gösterme çabasına işaret etmesi... mağdurenin olaydan 7 ay sonra olayı açıklaması, eyleme maruz kaldığını iddia ettiği uzun süre boyunca işyerinden ayrılmaması, mağdurenin yargılama aşamasında soruşturmadaki beyanından dönmesi ve tüm dosya kapsamına göre, sanıkla mağdure arasında cinsel ilişkilerin yaşandığı konusunda tereddüt bulunmadığı, ancak bu ilişkilerin zora dayalı olarak mı, yoksa sanığın hile boyutuna varmayan elbise, takı, benzeri hediyeler ve para ile mağdure üzerinde kurduğu güven ve hakimiyete dayalı olarak ve mağdureye yönelik gelecekteki bir evlenme vaadine istinaden elde edilen rızayla mı gerçekleştiği hususunun dosya kapsamıyla tespit olunamadığı, anılan tüm bu nedenlerle sanığın olay tarihinde 20 yaşı içinde bulunan mağdurenin cinsel dokunulmazlık alanını mağdurenin rızası hilafına ihlal etmesini sağlayacak mahiyet ve yoğunlukta bir tehditinin bulunduğu ve cinsel ilişkinin mağdurenin rızası dışında gerçekleştiği hususunda mağdurenin çelişkili beyanlarından başka sanığın mahkumiyetine yeterli, her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı gözetilmeden, sanığın beraati yerine dosya kapsamına uygun düşmeyen isabetsiz gerekçelerle mahkumiyetine karar verilmesinin ve Yüksek 14. Ceza Dairesi'nin söz konusu hükmün düzeltilerek onanmasına dair kararının kamu davasına konu olaya uygun düşmediği" görüşüyle itiraz kanun yoluna başvurarak sanık hakkındaki onama kararının kaldırılmasına ve hükmün bozulmasına karar verilmesi talebinde bulunmuştur."²⁸¹

Her ne kadar YCGK, yukarıdaki itirazı haklı bulup, sanık hakkındaki mahkumiyet kararını bozmuş olsa ve gerçekten sanığa atılı suçun işlendiğine dair şüphe bulunsa da itirazın gerekçesinde cinsel saldırı mitlerinin tesirleri görülmektedir. Öncelikle mağdurun cebir veya tehditten bahsetmesi gerekmemektedir; cebir ve tehdit, cinsel saldırı suçunun bölünmez unsurları değildir. Mağdurun rızasının bulunmaması, suçun oluşması için yeterlidir. Cebir ve tehdit aranması gerçek cinsel saldırı kalıbı ve mağduru suçlayıcı mitler ile ilişkilidir: "Eğer mağdurun vücudunda fiziksel yaralanma ve cebir izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez." ²⁸² "Gerçek bir cinsel saldırıda fail mağdura karşı güç kullanıp mağduru zorlar ve mağdur aktif olarak direnç gösterip kurtulmaya çalışır" ²⁸³ "Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez." ²⁸⁴

Sanığın evli olması ve cezai sorumluluk nedeniyle, mağdurun ailesine durumu anlatmasının faile daha çok zarar vereceğinden bahsedilmektedir. Bunun nedeni fail kalıbıdır: "Erkekler kendilerine uygun cinsel partner bulamadıkları için

²⁸¹ YCGK E. 2014/604, K. 2015/37, T. 10.03.2015, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 24.01.2022.

²⁸² Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s. 49.

²⁸³ Gray, Horvath, **a.g.e.**, s. 17.

²⁸⁴ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.302.

cinsel saldırıda bulunurlar."²⁸⁵ Sanık, tehditlerini kendi aleyhine doğacak sonuçlar nedeniyle yerine getirmemiş olabilir. Buna karşılık, mağdurda yapacağına dair bir korku oluşturmaları mümkündür. İtiraza göre, mağdur kendi durumunu mazur göstermek için bu şekilde beyanda bulunmuştur ve bu değerlendirme mitlere işaret etmektedir: *"Gerçek bir neden olmaksızın pek çok kadın, cinsel ihlallerden şiddetle şikayet eder; bunun nedeni geleneksel toplumsal kısıtlamalardan kurtulmaktır."*²⁸⁶ *"Pek çok cinsel saldırı mağduru aslında önce isteyerek cinsel ilişki yaşayıp sonradan fikrini değiştirenlerdir."*²⁸⁷

2.8. YCGK E. 2015/282, K. 2016/350, T. 11.10.2016

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, mağdurun rızasının varlığını beyan ettiğine ve aşamalarda çelişkili beyanlarda bulunduğu dayanarak suçun oluşmadığı yönünde itirazda bulunmuştur:

"Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise 12.11.2014 gün ve 335906 sayı ile; "...Maddi delillerin çoğu zaman elde edilemediği cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, temel ispat yöntemi mağdurenin aşamalarda istikrar arz eden, birbiriyle çelişmeyen beyanları ve bu beyanlarının dosyadaki diğer tüm verilerle uyumu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu meyanda, mağdure aşamalarda birbiriyle tamamen çelişen beyanlarda bulunuyorsa artık ortada bir şüphenin bulunduğu ve bu durumun sanığın lehine yorumlanması gerektiğinde kuşku bulunmamaktadır. Aksinin kabulü soruşturma ve kovuşturma makamlarının ispat hukuku açısından yaptığı tüm işlemlerin bir anlam ifade etmemesi ve gerçek alemdeki gerçeği saptamaya matuf her türlü çabanın mağdurenin tek bir beyanına feda edilmesi sonucunu doğuracaktır. Bu bakımdan yargılama makamı suçluluk yönünden vicdani kanaate ulaşmakta hiç olmazsa mağdurenin aşamalarda istikrar arz eden beyanlarına muhtaçtır ve bundan vazgeçilmemelidir.

*Kamu davasına konu somut olayda, mağdure hem soruşturmadaki ilk beyanında, hem savcılıkta verdiği dilekçe ve bunu doğruladığı ikinci ifadesinde hem de kovuşturmadaki beyanında rızasının varlığından bahsetmektedir. Bu husus dosyadaki delillerin neredeyse tamamına yakını ile de örtüşmektedir... görüşüyle itiraz kanun yoluna başvurarak, Özel Daire onama kararının kaldırılmasına ve yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmesi talebinde bulunmuştur. 5271 sayılı CMK'nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 14. Ceza Dairesince 29.01.2015 gün ve 10784-745 sayı ile; itiraz nedenleri yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır."*²⁸⁸

²⁸⁵ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.301.

²⁸⁶ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

²⁸⁷ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.49.

²⁸⁸ YCGK E. 2015/282, K. 2016/350, T. 11.10.2016, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 30.01.2022.

Her ne kadar mağdurun beyanının hükme esas alınması için aşamalarda değişmemesi, gerekli bir kriter olsa da maddi gerçeğe ulaşmak için her somut olay, kendi şartları içinde değerlendirilmelidir. Bu nedenle, sadece 18 yaşında olan, ailesinin ve sanığın ailesinin yönlendirmeleri ile aşamalarda değişen beyanlarda bulunan mağdurun beyanının hükme esas alınmaması, mağdur adına adaletin sağlanamaması sonucunu doğurmaktadır. Mağdurun rızasının bulunmadığına dair beyanını destekleyen somut deliller de dosya kapsamında mevcuttur.

Somut delillere rağmen, mağdurun rızasının varlığına dair beyanını esas alınmasında, cinsel saldırı mitlerinin tesiri görülmektedir: *“Gerçek bir neden olmaksızın pek çok kadın, cinsel ihlallerden şiddetle şikayet eder; bunun nedeni geleneksel toplumsal kısıtlamalardan kurtulmaktır.”*²⁸⁹ *“Pek çok cinsel saldırı mağduru aslında önce isteyerek cinsel ilişki yaşayıp sonradan fikrini değiştirenlerdir. Cinsel saldırı suçlamaları, kadınların kendilerini terk eden erkeği geri kazanmak için ortaya attıkları iftiralarlardır.”*²⁹⁰

“...Bu açıklamalar ışığında sanıklar ..., ... ve ...'nin üzerlerine atılı kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun sabit olup olmadığı ve sanık ...'un mağdureye yönelik eyleminin nitelikli cinsel saldırı suçunu mu yoksa reşit olmayanla cinsel ilişki suçunu mu oluşturduğuna ilişkin uyuşmazlık konularının birlikte değerlendirilmesinde; Mağdurenin, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcılığında; sanıkların kendisini zorla kaçırdıklarına, kaçırma esnasında eliyle ağzını kapatmaya çalışan sanık ...'nin elini ısırdığına ve sanık ...'nin kendisine yönelik nitelikli cinsel saldırıda bulunduğu ilişkin ayrıntılı anlatımları, bu anlatımların tanık ...'un soruşturma evresinde verdiği ifadeleri, mağdure hakkında düzenlenen doktor raporları ve sanık ...'nin sağ avuç içinde muayene tarihinden üç gün kadar önce oluşmuş yara izinin olduğuna ilişkin 12.12.2011 tarihli raporla desteklenmesi, mağdure kollukta, sanık ... ile rızası ile kaçtığını ancak cinsel ilişkiye girmediklerini beyan etmiş ise de, bu beyanının mağdure hakkında düzenlenen doktor raporlarıyla uygun düşmemesi ve mağdurenin niçin kollukta bu şekilde beyanda bulunduğunu savcılıkta makul gerekçelerle açıklaması, sanık ...'nin babasının, mağdurenin babasına yaklaşık 10 dönümlük bağın 1/2 hissesini tapuda devretmesinden iki gün sonra mağdurenin Cumhuriyet savcılığına dilekçe verip aynı tarihli ifadesinde ve sonrasında mahkemede sanık ... ile gönüllü kaçtığını ve rızaen cinsel ilişkiye girdiğini belirtmesi ve tüm delillerin birlikte değerlendirilmesi neticesinde; olay tarihinde reşit olan mağdurenin, sanıklar tarafından zorla kaçırıldığına ve sanık ...'nin kendisine nitelikli cinsel saldırıda bulunduğu ilişkin

²⁸⁹ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

²⁹⁰ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.49.

beyanlarının, dosya kapsamı ile uygunluk göstermesi karşısında; sanıkların üzerlerine atılı kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve sanık ...'nin üzerine atılı nitelikli cinsel saldırı suçunun sabit olduğunun kabulü gerekmektedir. Bu itibarla, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının bu iki uyumsuzluk konusu yönünden reddine karar verilmelidir."²⁹¹

YCGK ise mağdurun içinde bulunduğu şartları ve bunların etkilerini de göz önüne alarak, somut delilleri daha makul bir biçimde değerlendirmiştir. Baskı altındaki ve yönlendirildiği açıkça görülen mağdurun beyanlarında çelişiklere odaklanmak yerine somut delillerin göz önüne alınması, yargı mercilerinin objektif bir değerlendirme yaptığını göstermektedir. Mit kaynaklı önyargılar yerine somut delillerin objektif olarak yorumlanması sonucunda, YCGK kararına mitler tesir edememiştir.

2.9. YCGK E. 2017/245, K. 2018/650, T. 18.12.2018

Bir başka Ceza Genel Kurulu kararında ise yerel mahkemenin gerekçesinde mit tespit edilmiştir:

"Yerel mahkeme ise 18.03.2014 tarih ve 512-101 sayı ile; "Bir erkekle gayrı resmi birlikte yaşayan müştekinin olayın oluşuna yönelik çelişkili beyanları, olay anında yardım isteme imkanı varken buna yanaşmadığı gibi kendisini korumaya yönelik hiçbir mukavemet göstermediğini ortaya koyan adli raporlar, müştekinin evine sanığın zorla girdiğine ilişkin hiçbir delil ve tespitin bulunmaması, olay sonrası bu olayı yakınlarına, komşularına ya da emniyete derhal bildirip yardım istemek yerine sabahı bekleyerek önce hastaneye giden daha sonra emniyete giden müştekinin samimiyetsiz davranışları ile tüm dosya kapsamından sanığın müştekinin evine zorla girdiğine ve zorla tecavüz ettiğine dair mahkumiyetine yeterli kesin ve inandırıcı delil elde edilemediği, cinsel ilişkinin rızaya dayalı olduğunun kabulü gerektiği, mağdurenin yaşı dikkate alındığında bu durumda müsnet suçların yasal unsurlarıyla oluşmadığı kabul edilmiştir" şeklindeki gerekçe ile bozmaya direnerek önceki hükümler gibi sanığın beraatine karar vermiştir."²⁹²

Yerel mahkemenin gerekçesinde "bir erkekle gayrı resmi birlikte yaşayan müştekinin" ibaresine yer vermesi, mahkemenin kararı da göz önüne alındığında gerçek mağdur kalıbına işaret etmektedir: "Sadece iyi kadınlar, evli olmayan

²⁹¹ YCGK E. 2015/282, K. 2016/350, T. 11.10.2016.

²⁹² YCGK E. 2017/245, K. 2018/650, T. 18.12.2018, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, Erişim Tarihi: 19.12.2021.

*kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.”*²⁹³ *“Cinsel saldırıların büyük kısmında, mağdur ya rastgele cinsel ilişkilerde bulunan ya da kötü şöhrete sahip birisidir.”*²⁹⁴

Yine gerekçede yer alan, *“olay sonrası bu olayı yakınlarına, komşularına ya da emniyete derhal bildirip yardım istemek yerine sabahı bekleyerek önce hastaneye giden daha sonra emniyete giden müştekinin samimiyeysiz davranışları”* ibaresi ise derhal şikayet doktrinine, ve cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitlere örnek teşkil etmektedir: *“Cinsel saldırıyı bildirmede herhangi bir gecikme de saldırının varlığını şüpheli hale getirir.”*²⁹⁵

2.10. YCGK E. 2011/5-83, K. 2011/84, T. 10.05.2011

İncelemeye konu kararda, sanık, evine davet ettiği mağdura yönelik, sanığın ev arkadaşı tarafından gerçekleştirilen cinsel saldırıya yardım etme ile suçlanmaktadır. Mercilerin görüşlerinde mit saptanmamakla birlikte, mağdurun ifadesinden kendisine mit tesirinde sorular yöneltildiği anlaşılmaktadır.

“Tüm dosya içeriği birlikte değerlendirildiğinde; Elektrik mühendisi olan sanık T. C.G.’in ailesi ile birlikte Kadıköy Bostancı’da ikamet ettiği ... 1985 doğumlu olan katılanın ise İstanbul Beykent Üniversitesi Uluslararası Lojistik Bölümünün 3. sınıfında okumakta ve aynı zamanda çalışmakta olduğu, sanık T.’nin olay tarihinden bir süre önce katılan ile internette tanıştığı, olay günü sanık T.’nin ısrarlı isteği üzerine katılan ile iş çıkışında İstanbul Kadıköy’de buluştukları, bir kafede gece saat 23.00’a kadar oturdukları, buluştukları yer olan İstanbul’un Anadolu yakasındaki Kadıköy İlçesine oldukça uzak bir yer olan Avrupa yakasındaki Beylikdüzü’nde oturan katılanın, sanığın “bu saatte tek başına gidemezsin istersen bizim evde kalabilirsin” teklifini kabul ederek sanığın evine geldiği, katılanın mahkeme tarafından duruşma tutanağına da geçirildiği üzere düzgün bir fiziksel görünüme sahip, üniversite mezunu olup iyi bir işte çalışan sanık T.’ile arkadaşlığını ilerletip evlenebileceğini düşünerek onun evine geldiği, bu sırada evde televizyon izleyip içki içmekte olan T.’in de bulunduğu, sanığın kendi odasında katılan ile bir süre seviştiği, katılanın ve sanığın sevişmeden kaynaklanan seslerini T.’in duyduğu, bir süre sonra sanık T.’nin katılanın yanından ayrılarak sanık T.’in yanına geldiği ve ona “tuvalete gidiyormuş gibi yapayım sen de onun yanına yat, biraz da sen takıl” şeklinde sözler söylediği, bundan sonra sanık T.’in katılanın yanına yatarak sarıldığı, bunu farkedene katılanın tepki gösterdiği, kalkıp kıyafetini giyerek evden ayrıldığı, bunun üzerine önce sanık T.’nin ve sonrasında sanık T.’in katılanın peşinden giderek kendisini dönmesi konusunda ikna ettikleri, gecenin oldukça ilerlemiş bir saati olması, evinin oldukça uzakta olması, gece arkadaşında kalacağımı beyan ederek izin aldığı ailesine açıklama

²⁹³ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.50.

²⁹⁴ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

²⁹⁵ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

*yapmakta zorlanacağı düşüncesi ve geceleyin tek başına taksiye binmesinin güvenli olmayacağı korkusu ile T.'in pişmanlık gösteren davranışları üzerine sanık T. ile birlikte geri döndüğü, ancak içeriye girdikten bir süre sonra yeniden sanık T.'in yine kendisine yönelik cinsel davranışlarda bulunmaya başladığı, katılanın karşı koyması üzerine dış kapıyı kilitleyerek mutfaktan aldığı ekmek bıçağı ile tehdit ettiği, başına vurarak üzerinde bir şey kalmayacak şekilde soyunmasını sağladığı, kendisinin de tamamen soyunduğu, sanığın cinsel organını vajinal ve anal yoldan katılana sokmak istediği, ancak katılanın direnmesi ve kendisini sıkması nedeniyle uzun uğraşına karşın bunu başaramadığı, cinsel organını katılana vajinal ve anal yoldan sürttüğü, sonunda parmağını sokmak suretiyle katılanın hymenini yırtarak kızlığını bozduğu, katılanın olay sırasında sanık T.'in kendisine saldırmaya başlaması üzerine kendisini eve getiren sanık T.dan yardım istediği, ancak sanık T.nin katılanın bu yardım taleplerine cevap vermediği ve odasına giderek uyuduğu anlaşılmaktadır.*²⁹⁶

İncelemeye konu kararda, mağduru suçlayıcı mitler ya da rızanın mitlerle yorumlanması gibi önceki kararlarda tespit ettiğimiz atıflara rastlanılmamıştır. Bununla birlikte mağdurun anlatımlarına yer verilmiş açısından mitlerin tesiri bulunmaktadır. Mağdurun inceleme dışı sanığın evine neden gittiğini detaylıca anlatması, toplumsal normlara uygun gerekçeler göstermek zorunda olması mağdur kalıbının bir sonucudur. Mağdur, bahse konu eve sanıkla evlenebileceğini düşünmese veya gecenin oldukça ilerlemiş bir saati olması, evinin oldukça uzakta olması, gece arkadaşında kalacağını beyan ederek izin aldığı ailesine açıklama yapmakta zorlanacağı düşüncesi ve geceleyin tek başına taksiye binmesinin güvenli olmayacağı korkusu gibi gerekçeler sunmasaydı dahi sanıkla eve gitmiş olmasının bir anlamı olmaması gerekmektedir.

Sayılan detayların tüm mercilerin anlatımlarında yer alması, neden mağduru suçlamadıklarının gerekçesini teşkil etmektedir ve aynı zamanda farklı koşullarda mağduru suçlayarak suçun sorumluluğunun bir kısmını da olsa mağdura yükleyebileceklerini göstermektedir. Öyle ki sayılan makul nedenlerin olmadığı bir durumda, mağdur alkol aldığı sanıkla cinsel birliktelik amacıyla evine gitse ve son anda fikrini değiştirip “hayır” deseydi, mahkemenin görüşü aksi yönde olacaktı. Kararlarda hangi detaylara yer verildiği mağdur, fail ve olayın gerçekleşme kalıplarıyla ilişkilidir ve bu detaylar gerekçenin dayanağını oluşturmaktadır. Bu

²⁹⁶ YCGK E. 2011/5-83, K. 2011/84, T. 10.05.2011, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 23.01.2022.

bağlamda, gerekçe oluşturulurken suçun unsurlarıyla ilgili olmayan detaylara yer verilmemesi daha uygun olacaktır.

Son olarak belirtmek gerekir ki *“sanığın cinsel organını vajinal ve anal yoldan katılana sokmak istediği, ancak katılanın direnmesi ve kendisini sıkması nedeniyle uzun uğraşına karşın bunu başaramadığı”*²⁹⁷ ibaresi ile kadın direnirse cinsel saldırıda bulunulamayacağına²⁹⁸ ilişkin mit, desteklenmektedir. YCGK kararı olduğundan, ileride savunma tarafından bu miti desteklemek amacıyla kullanılabilecek ve maddi gerçeğe ulaşılmasına engel teşkil edebilecektir.

2.11. YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021

İnceleyeceğimiz bir sonraki kararda, sanık ve mağdur, resmi nikah olmaksızın evlilik hayatı yaşamaktadır fakat olay tarihinden bir gün önce mağdur tarafından, sanık hakkında 6284 sayılı Kanun uyarınca koruma kararı talep edilmiştir. Olay mağdurun evinde, müşterek çocukların da evde bulunduğu esnada gerçekleşmiştir. Sanığın beraat etmesi gerektiğini savunan merciler, annenin neden çocuklarının babası olan sanığın cinsel davranışları esnasında çocuklarından yardım istemediğini sorgulamış, cebir ve tehdit olmamasını da mağdurun rızasının olduğunun delili olarak nitelendirmişlerdir.

“...Yargıtay 14. Ceza Dairesince 13.05.2013 tarih ve 2304-5793 sayı ile;

"Mağdurenin savcılık tarafından alınan ifadesinde sanığın kendisinden habersizce eve girdiğini, duruşmada ise etrafa rezil olmamak için sanığa kapıyı kendisinin açtığını söyleyerek aşamalarda değişen beyanlarda bulunması, mağdurenin anlatımlarında sanığın eylemini cebir veya tehditle gerçekleştirdiğine dair bir ibarenin yer almaması, yine 03.10.2012 tarihli adli raporda mağdurede darp ve cebir bulgusunun tespit edilemediğinin belirtilmesi, mağdurenin eylem esnasında çocuklarının uyanabileceği ve onlara karşı rezil olabileceği gerekçesiyle sanığa karşı koymadığı ve tepki vermediğine dair hayatın olağan akışına uymayan ifadeleri ve tüm dosya içeriği karşısında suçlamayı kabul etmeyen sanığın atılı suçu işlediğine ilişkin mahkûmiyetine yeterli şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı hâlde beraati yerine yazılı şekilde mahkûmiyetine hükmolunması," isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir."²⁹⁹

²⁹⁷ YCGK E. 2011/5-83, K. 2011/84, T. 10.05.2011.

²⁹⁸ Gölge, a.g.e., s.29.

²⁹⁹ YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 31.12.2021.

Yargıtay 14. Ceza Dairesi, sanığın cinsel davranışını cebir ve tehditle gerçekleştirdiğine dair bir bulgu olmadığından durumun şüphede kaldığını ve beraat hükmü verilmesi gerektiğine karar vermiştir. Mağdurun rızasının yokluğunun yeterli olduğu bir suçta, cebir ve tehdit aranması hukuka aykırıdır. Rıza cebir ve tehditle ortadan kaldırılabileceği gibi hiçbir başkaca neden veya etken olmasa dahi mağdurun rızasının bulunmaması halinde suç oluşacaktır.

Yerel mahkeme ise kararında direnerek tek delilin mağdurun beyanı olmadığını, dosya kapsamında doktor raporu, koruma kararı ve sanığın eve girdiğine dair ikrarının yer aldığını belirtmiştir. Sayılan nedenlerle suça ve şiddete eğilimli olan sanık karşısında mağdurun beyanlarında bir çelişki olmadığına hükmeden yerel mahkemenin değerlendirmesi, somut olaya daha çok uymaktadır.

“Söke 2. Ağır Ceza Mahkemesince 06.09.2013 tarih ve 178-183 sayı ile;

“...Mağdurenin savcılık ifadesinde sanığın habersizce eve girdiğini söylemesine rağmen, duruşma aşamasında kapıyı kendisinin açtığını söylemiş olması mahkememizce esasa etkili ve işin özü ile ilgili bir çelişki olarak görülmemiştir. Dosyaya alınan ve UYAP sisteminden yapılan sorgulamadan anlaşılabileceği üzere, sanık suça eğilimli ve daha çok şiddet içeren eylemlere meyilli bir kişi olup şiddet içeren bu eylemleri genellikle resmî nikâh olmaksızın evlilik hayatı yaşadığı mağdureye karşı olmuştur. Mağdurenin, eşinden kaynaklanan birçok şiddet içeren eyleme maruz kaldığı için olayları karıştırmaya söz konusu olabileceği gibi olay tarihinden ifade tarihine kadar geçen zaman aralığı nedeniyle de kısmi yanlışlara düşmesi anlayışla karşılanabilir. Nihayetinde mahkememizce sadece mağdurenin ifadesine dayanılmamış, doktor raporu, koruma kararı ve sanığın eve girdiğine ilişkin ikrarına da dayanılmıştır.”³⁰⁰

Yerel mahkemenin gerekçesinde, mağdur beyanındaki çelişkileri yorumlama şekli oldukça önemlidir. Mağdur beyanının hükme esas alınabilmesi için aşamalarda istikrarlı olması gerekmektedir ve fakat iddiaya konu suça ilişkin olmayan yanılsamalar veya tarihleri karıştırma gibi durumlar mağdur aleyhine yorumlanmamalıdır.

³⁰⁰ YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021.

“...Kaldı ki sanığın hemen o gün evden uzaklaştırma kararı tebliğ edildiği hâlde evin içine girdiği hususu tartışma dışıdır. Sanık eve girdiğini kabul etmiştir.

İfadenin özünde yani cinsel ilişkinin rıza dışı gerçekleştiğine ilişkin mağdurenin iddiasında bir çelişki söz konusu değildir. Mağdure bütün aşamalarda istemediği hâlde cinsel ilişkiye girmek zorunda kaldığını beyan etmiş olup bu beyanı doktor raporu ile de desteklenmiştir. Çünkü olaydan hemen sonra mağdurenin muayenesinde canlı sperm hücrelerinin olduğu rapor edilmiştir.

Mahkememizce sanığın rıza ile cinsel ilişkiye girdiğine ilişkin savunmasına itibar edilmemiş, bir gün öncesinde şikâyet başvurusu yaparak 6284 sayılı Kanun'a göre koruma ve tedbir kararı temin eden mağdurenin hemen sanık evden uzaklaştırıldıktan sonra onu kabul ederek kendisine sürekli şiddet uygulayan sanıkla rıza ile ilişki yaşamasının mümkün olmadığına ve böyle bir ilişki yaşasa bile hemen aynı gün şikâyet etmesinin mümkün olmadığına kanaat getirilmiştir.”³⁰¹

Yerel mahkemenin bir diğer görüş ayrılığı ise *hayatın olağan akışına uygunluk* kriterine ilişkindir. Somut olayın değerlendirilmesinde, mağdurun psikolojisi, yetiştiği sosyal çevre, eğitim durumu ve benzeri hususlar dikkate alınmadan, verdiği veya vermediği bir tepkinin hayata ve o duruma uygunluğunun doğru bir şekilde tespiti mümkün değildir. Direnme kararında da belirtildiği üzere, hayatın olağan akışına esas aykırı olan, mağdur annenin yaşı küçük çocuklarından yardım istemesidir:

“...Yargıtay bozma ilamında, evde çocukları olan mağdurenin çocukların uyanacağı ve onlara karşı rezil olabileceği düşüncesi ile tepki vermediğine ilişkin beyanının hayatın olağan akışına uygun olmadığına hükmedilmiştir. Oysa ki, mahkememiz tamamen aksi görüştedir. Mahkememizin temin ettiği sosyal araştırma raporundan anlaşılabileceği gibi, mağdure okuryazar olmayan mevsimlik işlerde çalışan, köyde yaşayan 6 çocuklu bir annedir. Eşi tarafından sürekli şiddet gördüğünü ifade etmekte olup bu ifadeleri UYAP sisteminden yapılan sorgulamadan anlaşılabileceği üzere somut bulgularla desteklenmektedir. Suç tarihinde 15 yaşında, 13 yaşında ve 12 yaşında olmak üzere yetişkin çocukları bulunan ve çocukları ile aynı evde kalan mağdurenin evlilik hayatı yaşadığı sanığın yani çocuklarının babasının kendisine cinsel saldırıda bulunmak istemesi üzerine, bağırarak çocuklarını uykudan kaldırması ve onlardan yardım istemesi toplumsal örf ve âdetler ile mağdurenin sosyal çevresi ve eğitim durumu karşısında mağdureden beklenemez. Kendisi olaydan hemen sonra yetkili mercilere şikâyetle bulunmuş olup yapabileceği başvuruyu yapmıştır.” şeklindeki gerekçeyle bozmaya direnerek önceki hüküm gibi sanığın mahkûmiyetine karar vermiştir...”³⁰²

³⁰¹ YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021.

³⁰² YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021.

Ceza Genel Kurulu, mağdurun cebir ve tehdit iddiası bulunmaması ve alınan raporda darp cebir izine rastlanmaması nedenleriyle mağdurun rızasının olmaması hususunun şüphede kaldığını, bu nedenle sanık hakkındaki mahkumiyet kararının bozulmasına aşağıdaki gibi karar vermiştir:

“...Bu açıklamalar ışığında uyumsuzluk konusu değerlendirildiğinde;

... Olay tarihinden bir gün önce jandarmaya müracaat ederek sanık hakkında evden uzaklaştırma kararı verilmesini sağlayan mağdurenin, soruşturma aşamasında sanığın eve kendisinden habersiz geldiğini söylemesine karşın kovuşturma aşamasında olay günü sanığın eve geldiğini, kapıda bağırıp rahatsızlık vermemesi için onu içeri almak durumunda kaldığını belirtmek suretiyle çelişkili beyanlarda bulunması, evden uzaklaştırma kararı nedeniyle sanık ile mağdure arasında bir husumet bulunması, kendisine karşı darp ve tehdit uyguladığı iddiasıyla müteaddit defalar sanık hakkında adli mercilere şikâyetle bulunan mağdurenin olay esnasında çocuklarına rezil olmamak için tepki gösteremediğini belirtmesinin hayatın olağan akışına uygunluk göstermemesi, mağdurenin ifadelerinde ilişki esnasında sanığın kendisine karşı cebir veya tehdit kullandığına dair iddialara yer vermemesi ve alınan raporda cebrin gerçekleştiğine ilişkin bir bulguya rastlanmaması, sanığın aşamalarda mağdureyle rızası dahilinde ilişkiye girdiklerini istikrarlı olarak savunması hususları bir bütün olarak değerlendirildiğinde sanığın mağdureye yönelik eylemini onun rızasına aykırı olarak gerçekleştirdiği hususunun şüphede kalması ve bu şüphenin de sanık lehine değerlendirilmesi zorunluluğu nedeniyle sanığın üzerine atılı nitelikli cinsel saldırı suçunun unsurları itibarıyla oluşmadığına karar verilmelidir.

Bu itibarla, Yerel Mahkemenin direnme kararına konu hükmündeki gerekçelerinin isabetli olmadığına ve mahkûmiyet hükmünün bozulmasına karar verilmelidir...”³⁰³

Öncelikle suç tipi, mağdurun rızasının olmaması üzerine kurulmuştur.³⁰⁴ Cebir veya tehdit olmaması, mağdurun rızasının olduğunu göstermez.³⁰⁵ Buna karşılık, mağdurun direnmesi halinde cinsel saldırının gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığına dair görüşler hala mevcuttur.³⁰⁶ Mağdurun rızasının olduğunu savunan görüşler, gerçek cinsel saldırı kalıbının ve rızaya ilişkin mağduru suçlayıcı mitlerin tesirindedir: “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”³⁰⁷ Eğer mağdurun vücudunda fiziksel

³⁰³ YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021.

³⁰⁴ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.11.

³⁰⁵ Taner, **Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar**, s.121.

³⁰⁶ Sokullu Akıncı, Dursun, **a.g.e.**, s.43.

³⁰⁷ Katz-Schiavone, Levenson, Ackerman, **a.g.e.**, s.302.

yaralanma ve cebir izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez.³⁰⁸ Gerçek bir cinsel saldırıda fail mağdura karşı güç kullanıp mağduru zorlar ve mağdur aktif olarak direnç gösterip kurtulmaya çalışır.³⁰⁹

Aşağıda yer verilen karşı oy ise neden mağdurun rızasının olmadığını ve neden suçun oluştuğunu, bu karardaki diğer mercilerin aksine, cinsel saldırı mitlerinin tesirinde kalmadan açıklamıştır. Yerel mahkemenin mahkumiyet ve direnme kararları isabetlidir. Ayrıca çoğunluk görüşüne katılmayan YCGK üyesinin gerekçesinde, somut olay şartlarına göre ve objektif bir biçimde değerlendirilmiştir:

“...Mağdurenin cinsel ilişkiye dair iddiasının gerek sanığın kabule dayalı savunması, gerekse tıbbi raporlarla doğrulanması, mağdurenin tek odalı bir evde bazıları ergenlik döneminde altı çocuğuyla beraber aynı yerde uyumaları nedeniyle durumu çocuklarının göreceği ve rezil olacakları kaygısıyla bu duruma sesini çıkaramamış olması, öte yandan sanığın sergilediği fiziksel şiddet, tehdit ve hakaret davranışları nedeniyle kendisinden şikâyetçi olarak uzaklaştırma kararı verilmesini sağlayan mağdurenin aynı günün akşamında tedbir kararını hiçe sayarak eve gelen sanığın cinsel ilişki teklifine olumlu yaklaşmasının beklenemeyecek oluşu, sanığın yargılama evresinde dile getirdiği ‘...kendisi benim eşimdir. İlişkiye girmem normaldir. 20 yıl önce kendisine başlık olarak bir servet ödemiştin...’ biçimindeki beyanlarının da özelde mağdureye, genelde kadınlara yönelik onları tümüyle meta olarak gören, üzerlerinde her türlü tasarrufa hakkı olduğunu iddia eden ve sağlıklı bir düşünce yapısı içermeyen bakış açısını vansıtması, okuma yazma bilmeyen, köyde yaşayan, mevsimlik işlerde çalışan, altı çocuklu bir anne olan mağdurenin ait olduğu sosyokültürel anlayış içinde sıkça gözlemlenen ‘aile içinde yaşanan aile içinde kalır’ anlayışına ters düşme, iffetini ortaya koyma ve kınanma pahasına hemen ertesi gün adli makamlara başvurarak sanıktan şikâyetçi olması karşısında, sanığa yüklenen suçun sübut bulduğu, Yerel Mahkemenin cinsel ilişkinin mağdurenin rızası dışında ve zora dayalı olarak gerçekleştiği biçimindeki kabul ve uygulamasında bir isabetsizlik bulunmadığı ve bu itibarla direnme hükmünün onanması gerektiği görüşünde olduğumdan sayın çoğunluğun bozma yönündeki düşüncesine iştirak etmiyorum...”³¹⁰

Bu noktada her ne kadar sanık ve mağdur arasında resmi nikah bulunmasa dahi evlilik içi cinsel saldırılara ilişkin bir açıklama yapmak faydalı olacaktır. Sanığın beyanlarının aksine, kadının erkeğin eşi olması veya kendisi için ödenen başlık parası, kadın eşi erkek eşin mülkü haline getirmez. “Eşlerden birinin diğerinden cinsel ilişki talep edebilme hakkı olduğu kadar, diğerinin de koşulsuz olarak bu

³⁰⁸ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s. 49.

³⁰⁹ Gray, Horvath, **a.g.e.**, s. 17.

³¹⁰ YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021.

talebi reddetme hakkı vardır."³¹¹ Eşlerin birbirlerinden cinsel ilişkiye girmeyi talep etme hakları olsa dahi bu cinsel ilişkiye girme hakkı anlamına gelmez. Evlilik sadakat yükümlülüğü getirirse dahi eşlere birbirlerinin cinsel özgürlükleri üzerinde tahakküm kurma hakkı vermez.³¹²

TCK'nun 102. maddesinin gerekçesine göre eşlerin birbirlerinin cinsel arzularını tatmin etme yükümlülüğü bulunmaktadır.³¹³ Kanun koyucu, Yargıtay ve doktrinde yer alan görüşlerin bir kısmı açısından cinsel saldırının temel şeklinin eşe karşı işlenmesi halinde cezalandırılması mümkün değildir. Aksi görüş ise suçun temel şeklinin herkes için şikayete tabi olduğu ve bu nedenle eşin şikayeti halinde cezalandırmanın mümkün olduğu yönündedir.³¹⁴ Suçun temel şeklinin eşe karşı işlenmesinin mümkün olduğu ve evlilik birliğinin kişilerin birbirlerinin bedenleri üzerinde rıza hilafına davranışlarda bulunma hakkı anlamına gelmediği kanaatindeyim.

2.12. YCGK E. 2017/397, K. 2019/190, T. 12.03.2019

İncelemeye konu bu karar, 2.11 numaralı başlıkta yer alan kararla aynı somut olaya ilişkindir. Farklı esas numarasına kayıtlı olmalarından dolayı ikisine de yer verilmiştir. Suçun işlenişinde cebir ve tehdit aranması mit içermekle beraber kayda değer bir hukuki hatadır. Cinsel saldırı suçu, rızanın yokluğu halinde gerçekleşir; cebir, tehdit ve hile suçun zorunlu unsurları değildir.

"Yargıtay 14. Ceza Dairesince 13.05.2013 tarih ve 2304-5793 sayı ile; "Mağdurenin savcılık tarafından alınan ifadesinde sanığın kendisinden habersizce eve girdiğini, duruşmada ise etrafa rezil olmamak için sanığa kapıyı kendisinin açtığını söyleyerek aşamalarda değişen beyanlarda bulunması, mağdurenin anlatımlarında sanığın eylemini cebir veya tehditle gerçekleştirdiğine dair bir ibarenin yer almaması, yine 03.10.2012 tarihli adli raporda mağdurede darp cebir bulgusunun tespit edilemediğinin belirtilmesi, mağdurenin eylem esnasında çocuklarının uyanabileceği ve onlara karşı rezil olabileceği gerekçesiyle sanığa karşı koymadığı ve tepki vermediğine dair hayatın olağan akışına uymayan ifadeleri ve tüm dosya içeriği karşısında suçlamayı kabul etmeyen sanığın atılı suçu işlediğine ilişkin mahkûmiyetine yeterli şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı halde beraati yerinde yazılı şekilde

³¹¹ Kırbaş Canikoğlu, **a.g.e.**, s.66.

³¹² Taner, **Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar**, s. 88-90.

³¹³ "Evlilik birliği eşlere sadakat yükümlülüğünün yanı sıra, karşılıklı olarak birbirlerinin cinsel arzularını tatmin yükümlülüğü de yüklemektedir."

³¹⁴ Hakeri, Tekin, **a.g.e.**, s. 167.

mahkûmiyetine hükmolunması," isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir. Yerel Mahkeme ise 06.09.2013 tarih ve 178-183 sayı ile bozmaya direnerek önceki hüküm gibi sanığın mahkûmiyetine karar vermiştir. Bu hükmün de sanık müdafisi tarafından temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 29.09.2015 tarihli ve 334770 sayılı "onama" istekli tebliğnamesiyle Yargıtay Birinci Başkanlığına gelen dosya, Ceza Genel Kurulunca 14.12.2016 tarih ve 808-1874 sayı ile; 6763 sayılı Kanun'un 38. maddesi ile 5320 sayılı Kanun'a eklenen geçici 10. madde uyarınca kararına direnilen daireye gönderilmiş, aynı madde uyarınca inceleme yapan Yargıtay 14. Ceza Dairesince 20.03.2017 tarih ve 442-1443 sayı ile direnme kararının yerinde görülmemesi üzerine Yargıtay Birinci Başkanlığına iade edilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

...Özel Daire ile Yerel Mahkeme arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyumsuzluk; sanığa atılı nitelikli cinsel saldırı suçunun sabit olup olmadığının belirlenmesine ilişkin ise de Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 27. maddesi uyarınca öncelikle, 6284 sayılı Kanun'un 20/2. maddesi uyarınca Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sanık hakkında açılan kamu davasından haberdar edilmesinin zorunlu olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.”³¹⁵

2.13. YCGK E. 2017/19, K. 2019/326, T. 16.04.2019

Vajinismus tedavisi gören mağdur ve doktor failin bulunduğu somut olayda yerel mahkeme mahkumiyete hükmetmiştir. Kararın Yargıtay 14. Ceza Dairesi tarafından onanması akabinde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, aşağıda bir kısmına yer verilen gerekçeyle itirazda bulunmuştur. YCGK ise değişik ve usuli bir gerekçeyle³¹⁶ itirazı kabul edip onama kararını kaldırmıştır.

“Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 13.06.2016 tarih ve 15473 sayı ile;

...Yerel Mahkeme, taraf vekillerinin dosyaya sundukları bilisel mütalaalara itibar etmemiş, bunun nedenini de gerekçeli kararında izah etmiştir. Ancak Yerel Mahkemenin Adli Tıp 6. İhtisas Kurulu'nun 10/02/2014 günlü mütalaasını hükme esas alırken bu mütalaaya göre sanık lehine daha kesin yargılar içeren aynı İhtisas Kurulu'nun 17/08/2012 günlü mütalaasına itibar etmemesinin gerekçesini açıklamamıştır. Gerçekten de Adli Tıp 6. İhtisas Kurulu'nun 17/08/2012 günlü mütalaası genital muayenede elde edilen bulguların çapı 2,5 cm.den küçük bir cismin cinsel organa sokulması suretiyle oluşabileceğini bildirmiş, mağdurenin sanığın cinsel organını

³¹⁵ YCGK E. 2017/397, K. 2019/190, T. 12.03.2019, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 27.02.2022.

³¹⁶ YCGK E. 2017/19, K. 2019/326, T. 16.04.2019, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 27.02.2022: *“...[Ç]özümlenmesi gereken uyumsuzluk; sanığa atılı nitelikli cinsel saldırı suçunun sabit olup olmadığının belirlenmesine ilişkin ise de Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 27. maddesi uyarınca öncelikle, 6284 sayılı Kanun'un 20/2. maddesi uyarınca Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sanık hakkında açılan kamu davasından haberdar edilmesinin zorunlu olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.”*

kendi cinsel organına soktuğuna dair iddiasını ise doğrulamamıştır. 10/02/2014 günlü mütalaa ise pek çok değişkenden bahisle konuyu şüpheli hale getirmiş, ancak sanık aleyhine bir durum yaratmamıştır. Diğer taraftan hüküm duruşmasında sunulan belgeler arasında bulunan ve mağdurenin olaydan önce 23/07/2012 tarihinde İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde yapılan muayenesinde mağdureye 'Manik Nöbet' teşhisi konulduğuna dair ekran görüntüsü hakkında herhangi bir araştırma yönüne gidilmemiş, mağdurenin anlatımlarına itibar edilmeyi engeller mahiyet bir akıl ya da ruh hastalığının bulunup bulunmadığı araştırılmamıştır. Mağdurenin anlatımlarından duçar olduğu vaginismusun ikiz kardeşi Bilge Yıldız'ın maruz kaldığını söylediği bir cinsel istismar vakasından etkilenerek meydana geldiği, yine sanığa verdiği hasta geçmişine göre en az yedi ayrı yerde tedavisi için çare aradığı, tedavisi (tedavisi) sırasında tecavüze uğradığına dair kabuslar gördüğü, kırılğan bir psikolojik yapıya sahip olduğu dosya kapsamından anlaşılmıştır. Yine Yerel Mahkemenin gerekçesinde olumlu ya da olumsuz bir değerlendirmeye tabi tutulmayan tanık Gül Görüş'ün duruşmada, mağdurenin kardeşinin uğradığı cinsel istismarın, mağdurede paylaşılmış psikotik bir ruh hali ve altta yatan bir histerik yapıya işaret edebileceğini ileri sürdüğü, bu yönde de bir araştırma yapılmadığı görülmüştür. Adli Tıp 6. İhtisas Kurulu'nun daha kesin sonuçlar içeren 17/08/2012 günlü mütalaaı, sanığın inkara yönelik savunması, tanık Gül Görüş'ün duruşmadaki yeminli ifadesinde ileri sürdüğü tespitler ve son celse sanık müdafinin savunma dilekçesine ek olarak verdiği 23/07/2012 tarihinde İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde yapılan muayenesinde mağdureye 'Manik Nöbet' teşhisi konulduğuna dair ekran görüntüsü çıktıları birlikte değerlendirildiğinde, mağdurenin genital muayenesinde elde edilen bulguların vücuda organ sokmaya delalet etmeyeceği, keza mağdurenin sütyeninde elde edilen sanığa tükürük lekelerinin dilatator ile yapılan egzersizler sırasında bulaşmasının mümkün olduğu, maddi bulgularla desteklenmeyen mağdure anlatımına itibar edilmesi olanağının bulunmadığı görüşüyle itiraz kanun yoluna başvurmuştur.”³¹⁷

Mağdurun manik nöbet geçirip geçirmediği, psikotik durumu, geçmiş cinsel istismar travması bulunup bulunmadığı gibi hususların irdelenmesinde, sorumluluğun failden mağdura aktarımı söz konusudur. Cinsel saldırı mitleri de aynı şekilde, cinsel saldırıyı önemsizleştirmeye, failin sorumluluğunu minimize ederken mağduru suçlamaya hizmet eden tutumlardır.³¹⁸ Bu durum, mağdurun iftirada bulunduğu dair ön kabulle birlikte mağduru suçlayıcı mitleri temel almaktadır. Cinsel saldırı mağdurları için çeşitli ayrımlar yapılmaktadır; ne giydiği, nasıl davrandığı, cinsel geçmişi, ataerkil topluma olan uyumu ya da uyumsuzluğu gibi. Mağdurlar bu şekilde kategorilere ayrılıp hangi kategoride olduklarına göre kendilerine karşı işlenen fiilin cinsel saldırı suçunu teşkil edip etmediği konusunda

³¹⁷ YCGK E. 2017/19, K. 2019/326, T. 16.04.2019, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 28.02.2022.

³¹⁸ Gray, Horvath, **a.g.e.**, s. 16.

karar verilmektedir.³¹⁹ “Cinsel saldırıların büyük kısmında, mağdur ya rastgele cinsel ilişkilerde bulunan ya da kötü şöhrete sahip birisidir.”³²⁰

Bu karar vesilesi ile yargılamada mağdurun geçmişinin eşelenmesi sorununa³²¹ değinmekte fayda vardır. Sanık müdafinin veya diğer yargı süjelerinin, mağdura yönelik olarak, daha önce cinsel saldırıya veya istismara uğrayıp uğramadığına ilişkin soruları öncelikle tetikleyici olabilir. Mağdurun geçmişte cinsel bir suça ilişkin olarak yaptığı şikayetin mağdur aleyhine yorumlanabilmesi için iki olay arasında illiyet bağı olmalıdır.

Bir kişinin daha önce cinsel bir suça maruz kalmış olması ve bununla ilgili şikayette bulunması, o kişinin beyanlarını itibar edilmez kılmamaktadır. Mağdur kalıbı, bu durumu da kapsamaktadır. Ayrıca mağdurun geçmişinin mağdur aleyhine yorumunda, mağduru suçlayıcı ve cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitlerin genel bir tesiri mevcuttur.

Bir kişi hayatı boyunca en fazla bir kez mi cinsel saldırıya uğrayabilir? Soruyu tersten sorarsak bir kişi ikinci defa cinsel saldırıya maruz kalmışsa bu artık failin değil de mağdurun suçu haline mi gelecektir? Bu soruların hepsine verilecek cevap, kısa ve net bir “hayır” olmalıdır. Aksi halde hem reviktimizasyon söz konusu olabilecek hem de maddi gerçeğe ulaşılması açısından da hiçbir fayda sağlanamayacaktır.

2.14. YCGK E. 2013/644, K. 2014/125, T. 11.03.2014

İncelemeye konu kararda, fail taksicilik mesleğini icra eden bir kişidir. Olayın mağduru ise yolcu olarak aldığı bir kadındır ve dosya kapsamında mağdurun fuhşu meslek edindiğine dair tanık beyanları mevcuttur. 14. Ceza Dairesi’nin gerekçesinde suçun sübutuna yönelik olarak darp ve cebir izi arandığı görülmektedir:

³¹⁹ Kırbaş Canikoğlu, **a.g.e.**, s.65.

³²⁰ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

³²¹ Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi md. 54: “Soruşturmalar ve kanıtlar Taraflar herhangi bir hukuk veya ceza davasında mağdurun cinsel geçmişi ve davranışıyla ilgili var olan kanıtlara yalnızca davalayla ilgili ve gerekliyse izin verilmesini temin etmek üzere gerekli yasal veya diğer önlemleri alacaktır.”

“Yargıtay 14. Ceza Dairesince kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan kurulan hükmün onanmasına, cinsel saldırı suçundan kurulan hükmün ise; “Hayat kadınlığı yaptığı tanık... tarafından ifade edilen Azerbaycan uyruklu mağdurenin, çanta ve bavullarını otogarda emanet bıraktıktan sonra, Iğdır’dan Aralık’a müşteri götüren sanığın taksisine bindiği, yolcuların Aralık ilçesine bırakılmasından sonra dönüşte bir yol ayırımına saparak orada ilişkide bulundukları olayda; yolculuk esnasında sanığın mağdurenin ihtiyacı olan sigara ve şampuanı kendi parası ile alıp, mağdureye de ayrıca 40 TL’de para vermesi ve bunun mağdure tarafından doğrulanması, mağdurenin yalnız başına arka koltukta yolculuk yaptığı sırada, sanığın daveti üzerine, sanıktan korktuğuna dair şakalar da yaparak ön koltuğa ve sanığın yanına oturması, tanık Ahmet’in sanık ve mağdureyi arka koltukta birlikte oturduklarını görmesi, tanık Ahmet geldiği halde ondan yardım talebinde bulunmaması, mağdurenin vücudunda hürriyetten yoksun kılma eylemi ile ilgili olarak arabadan inerken oluşan yaralanmalar dışında baskaca bir darp ve cebir izi bulunmaması, mağdurenin, sanığın kendisine ne şekilde cebir veya tehdit uyguladığını açıklayamaması, sanığın, mağdurenin ilişki için 200 Dolar istediğini, mağdurenin de sanığı ikna etmek için istediğini beyan etmesine göre; aralarında fuhuş için pazarlığa yönelik kuşku bulunması, sanık savunması ve tüm dosya kapsamına göre, cinsel ilişkinin zora dayalı olarak gerçekleştiğini gösteren unsur ve emarelerin bulunmadığı, mağdurenin para karşılığı rızasıyla sanıkla cinsel ilişkiye girdiği, ilişki sonrası Iğdır’a dönerken sanığın eylemlerine akşam da devam etmek istediği, sanığın istenilen parayı temin edememesi ve miktar üzerinde anlaşamamaları nedeniyle sanık ve mağdure arasında tartışma çıktığı, sanığın mağdureyi bırakmayarak mağdureyi rızası hilafına alı koyduğu ve mağdurenin araçtan atlayarak oradaki bir eve sığındığının anlaşılması karşısında sanığın atılı nitelikli cinsel saldırı suçundan beraatine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçelerle mahkûmiyetine hükmedilmesi” isabetsizliğinden oyçokluğuyla bozulmasına karar verilmiştir.”³²²

Burada tartışılması gereken husus, cinsel saldırı suçuna ilişkin yapılan yargılamada, mağdurun itibarsızlaştırılması suretiyle failin aklanmasıdır. Somut olayda fuhuş meslek edindiği iddia edilen mağdurun rızasının olmadığı hususu, diğer delillerle desteklenmesine rağmen göz ardı edilmiştir. Yapılan değerlendirmenin temeli, gerçek mağdur kalıbına dayanmaktadır. “Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.”³²³

Karşı oy kullanan üyeler ise daha makul bir değerlendirme ile rızası olması halinde mağdurun hareket eden araçtan atlamayacağına ve bu şekilde oluşan sıyrıkların varlığına dikkat çekmişlerdir:

“...sanığın mağdureyi bırakmayarak mağdureyi rızası hilafına alı koyduğu ve mağdurenin araçtan atlayarak oradaki bir eve sığındığının anlaşılması karşısında

³²² YCGK E. 2013/644, K. 2014/125, T. 11.03.2014, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, Erişim Tarihi: 14.01.2022.

³²³ Payne, Lonsway, Fitzgerald, a.g.e., s.50.

sanığın atılı nitelikli cinsel saldırı suçundan beraatine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçelerle mahkûmiyetine hükmedilmesi” isabetsizliğinden oyçokluğuyla bozulmasına karar verilmiş, Daire Başkanı F. Elmas ve Daire Üyesi M. Demirdağ; “Devlet Hastanesinin 28.03.2011 tarihli raporuna göre, mağdurun muayenesinde sol gluteal bölgede 3x3 cm boyutunda sıyrık, kızarma; her iki diz kapağının altında hafif sıyrılmalar mevcut olduğunun belirtilmesi ve sanığın soruşturma aşamasında sorguda ve Cumhuriyet Savcılığındaki beyanlarında mağdurenin hareket halinde iken araçtan atıldığını ikrar etmesinden, mağdurenin araçtan atıldığının anlaşılması karşısında, mağdurenin rızası ile cinsel ilişkiye girdiğinin kabulü halinde cinsel ilişkiden hemen sonra hareket halindeki sanığın sürücülüğünü yaptığı araçtan her hangi makul sebep yok iken atlamasının hayatın olağan akışına tümüyle aykırı olmasına ve tüm dosya içeriğine göre, sanığın nitelikli cinsel saldırı suçunu işlediğinin anlaşılması karşısında sanığın nitelikli cinsel saldırı suçundan beraati gerektiğine dair bozma kararı yönündeki sayın çoğunluk görüşüne katılamıyoruz” düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.”³²⁴

Yargılama sürecinde, mağdurun itibarsızlaştırılması, saygınlığının ortadan kaldırılması ve mağdurun cinsel dokunulmazlığının korunmaya değer olmadığı algısı yaratılması savunma tarafından kullanılmaktadır. Savunmanın etik olmayan bu stratejisinden daha vahim olan, bu olayda karar mercilerinin hangi mağdurun vücut dokunulmazlığının ve cinsel özgürlüğünün korunmaya değer olup olmadığı hususunda ayırım yapmalarıdır.

İncelenen kararda 14. Ceza Dairesi’nin kararı, mağdurun fuhşu meslek edindiği iddiasından hareketle ve gerçek mağdur kalıbı doğrultusunda verilmiş isabetsiz bir karardır. Karşı oyların gerekçesine bakıldığında ise somut olayı değerlendirmede olması gerektiği gibi objektif yaklaşımları görülmektedir.

YCGK ise dokuz karşı oya rağmen, gerçek mağdur kalıbının tesirinde hüküm vermiştir. Buna göre;

“Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; Suç tarihi itibarıyla 18 yaşını ikmal etmiş bulunan mağdure ile sanık arasında cinsel ilişki yaşandığı konusunda dosya kapsamına göre bir tereddüt bulunmamakta olup uyumsuzluk bu ilişkinin zora dayalı olup olmadığı noktasındadır. ... Mağdurenin Azerbaycan vatandaşı olup Nahçıvan Özerk Cumhuriyetinde yaşadığı, Türkçe bildiği ve kayıtlardan Iğdır ili Aralık ilçesinde bulunan Dilucu Sınır Kapısından ülkemize sıklıkla giriş-çıkış yaptığı, kendi beyanına göre Nahçıvan'da evli olduğu ve iki çocuğunun bulunduğu, ancak yine kendi beyanına göre geçimini Diyarbakır'da bulunan

³²⁴ YCGK E. 2013/644, K. 2014/125, T. 11.03.2014.

Ramazan isimli erkek arkadaşının sağladığı, tanık... Daye'nin de mağdurenin para karşılığı fuhuş yaptığını beyan ettiği, mağdurenin önce sanıktan şikayetçi olduğu ancak daha sonra soruşturma aşamasında savcılığa müracaat ederek şikayetinden vazgeçtiği anlaşılmaktadır.

Mağdurenin sanığın ticari taksisine bindiğinde üzerinde taksi ücretini ödeyecek parasının olmaması, Nahçıvan'a gitmek istemesine karşın valiz ve el çantasını İçdir otogarında bırakması sanığa ticari araçla seyahati karşılığında kendisinin para vermesi gerekirken, sanıktan 40 Lira para alması, ayrıca ücretini ödmeden sanığa şampuan aldırması, vücudunda olaydan sonra arabadan atladığında oluşması muhtemel yaralanmalar dışında başkaca bir darp ve cebir izinin bulunmaması, sanığın kendisine karşı ne şekilde cebir ve tehdit kullandığını izah edememesi, hatta arabada silahı bulunmasına karşın sanığın bu silahı kullanmadığını aksine inceleyip bakması için kendisine verdiğini söylemesi, sanığın cinsel ilişki öncesi bagajda bulunan örtüyü rahatlıkla alabilmesi ve cinsel ilişkide bulundukları arabanın arka koltuğuna sermesi, nitekim bu örtü üzerinde mağdureye ait saç kılı ve kan örneğinin tespit edilmesi, mağdurenin kendi beyanına göre sanığı olay yerinden uzaklaştırabilmek için telefon alması ve para vermesi durumunda onunla evinde cinsel ilişkiye girebileceklerini söylemesi ve mağdurenin istediği para miktarı ile sanığın tanık Ahmet Karapulat'tan istediği ödünç para miktarının uyumlu olması, mağdurenin sınır kapısı tarafına doğru gitmedikleri halde ve ana yoldan sapıp toprak bir yola girerek ıssız bir yerde durmalarına karşın olay yerine gelen tanık Ahmet Karapulat'tan yardım istememesi, mağdurenin tanığın cinsel ilişkiden önce geldiğini söylemesine karşın tanık Ahmet'in beyanlarında geldiğinde sanık ile mağdurenin arka koltukta birlikte oturduklarını ve aracın yakınında cinsel ilişki sonrası temizlik amacıyla kullanıp atılan peçete gördüğünü beyan etmesi, sık sık aynı sınır kapısından ülkemize giriş çıkış yapan mağdurenin olay günü sınır kapısına tam ters istikamette gittiklerinin fark edememesinin hayatın olağan akışına uygun düşmemesi, mağdurenin evine sığındığı kişilere olayı anlatıp hemen yardım istememesi ve polisi hemen aramaması, önce telefonunu şarj edip şikayette bulunması durumunda yaşanacaklarla ilgili bilgi ve görüş aldıktan sonra polisi araması hususları tüm dosya kapsamıyla birlikte gözönüne alındığında mağdure ile rızasıyla cinsel ilişkiye girdiğini savunan sanığın bu savunmasının aksini gösteren cezalandırılmasına yeterli delil bulunmadığından atılı cinsel saldırı suçunu işlediği şüphe boyutunda kalmakta ve sübuta ermemektedir. Bu itibarla, isabetsiz olan direnme hükmünün bozulmasına ve bozma nedeni gözönüne alındığında sanığın tahliyesine karar verilmelidir. Çoğunluk görüşüne katılmayan dokuz Genel Kurul Üyesi; "yerel mahkeme direnme hükmünün isabetli olduğu ve onanması gerektiği" düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır."³²⁵

Cinsel saldırı suçunda mağdurenin rızasının olmaması yeterli olup cebir aranması, mitlerin tesirini göstermektedir. Buna göre; Eğer mağdurenin vücudunda fiziksel yaralanma ve cebir izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez³²⁶; gerçek bir cinsel saldırıda fail mağdura karşı güç kullanıp mağduru zorlar ve mağdur aktif olarak direnç gösterip kurtulmaya çalışır.³²⁷ Bununla birlikte kararda derhal şikayet

³²⁵ YCGK E. 2013/644, K. 2014/125, T. 11.03.2014.

³²⁶ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s. 49.

³²⁷ Gray, Horvath, **a.g.e.**, s. 17.

doktrinin de tesiri görülmektedir: “Cinsel saldırıyı bildirmede herhangi bir gecikme, saldırının varlığını şüpheli hale getirir.”³²⁸

3. Mülga TCK Kapsamındaki Kararlar

3.1. YCGK E. 2012/14-1374, K. 2013/431, T. 22.10.2013

İncelemeye konu karar, kızlık bozma ve mülga TCK döneminde bekarete atfedilen anlam açısından oldukça önemlidir. Sadece bu karara bakılarak bile yapılan kanun değişiklikleriyle mitlerin tesirinin önünün kesildiğini görmek mümkündür.

“Yargıtay C.Başsavcılığı ise 16.08.2012 gün ve 14883 sayı ile;

"765 sayılı TCK'nun 418. maddesi, önceki maddelerde işlenen fiiller sonucunda 'bir marazın sirayetini veya mağdurun sıhhatine sair büyük bir nakise irasını veya maluliyet veya mayubiyetini müstelzim olursa' cezanın yarısı ilave edilerek hükmolunacağını amirdir. Ceza Hukukumuzda kızlık zararının bozulması mayubiyet (ayıplı bırakma) olarak kabul edilegelmektedir.

...765 sayılı TCK'nun 418. maddesinin ikinci fıkrası; "Eğer bu fiil ve hareketler bir marazın sirayetini veya mağdurun sıhhatine sair büyük bir nakise irasını veya maluliyet veya mayubiyetini müstelzim olursa cezanın yarısı ilave edilerek hükmolunur" şeklinde düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrası, ırza geçme suçunda ağırlatıcı neden olan halleri saymış olup bunlar, ırza geçmek eyleminin bir hastalığın geçmesine veya mağdurun sağlığında sair büyük bir eksiklik doğmasına veya malullük veya mayubiyetine neden olması halleridir.

Bu ağırlatıcı nedenlerden uyuşmazlık konumuz ile ilgili olanı mayubiyet halidir. Kanunda ne gibi hallerin mayubiyet sayılacağı açıklanmamıştır. Mayubiyet sözcüğü, bir şeyin ayıplı, kusurlu, özürlü hale gelmesi anlamına gelmektedir. Yargısal kararlarda mayubiyet, manen özürlü olmak değil, vücut üzerinde meydana gelen maddi kusur ve özürlüler olarak kabul edilmekte, ancak bu durumun maluliyet haliyle de karıştırılmaması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu durumda bir uzvun fizyolojik fonksiyonunu yitirmeden, görünüm bakımından kusurlu hale gelmesi mayubiyet hali olarak kabul edilmektedir. Bu tanımlara uygun olarak da kızlığın bozulması en önemli mayubiyet hali olarak sayılmıştır. Mayubiyet halinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin belirlenebilmesi bakımından da, mağdurenin kızlık zararının bu eylem nedeniyle mayubiyet oluşturacak biçimde tamamen veya kısmen yırtılıp yırtılmadığının tıbben saptanması gereklidir.”³²⁹

Bu karara yer verilmesinin nedeni somut olaya ilişkin bir mitin aksine, genel olarak Mülga TCK döneminde bizzat kanuna tesir eden bir mitin bulunmasıdır. 765 sayılı TCK’na göre cinsel saldırı esnasında kızlık zararının bozulması ayıplı bırakma hali olup cezayı ağırlaştıran nitelikli haldir. Maddenin amacı bu olmasa dahi

³²⁸ Leverick, a.g.e., s.257.

³²⁹ YCGK E. 2012/14-1374, K. 2013/431, T. 22.10.2013, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 29.11.2022.

kalıplaşmış bir önyargının kanunlaşmasına neden olmuştur: “Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.”³³⁰

3.2. YCGK, E. 2012/14-1410, K. 2013/420, T. 22.10.2013

İncelemeye konu kararda, fail ve mağdur arasında gerçekleşen suçla ilgili olmamakla birlikte eşler arasında gerçekleşen cinsel saldırılar açısından değinmenin şart olduğu bir mit atfı tespit edilmiştir:

“Yargıtay C.Başsavcılığı ise 13.04.2012 gün ve 103170 sayı ile;

“...Evlilik düzeni ve birliği içerisinde eşlerden birine yönelik her türlü saldırıdan her ikisinin de maddi manevi zarar görmelerinin ya da göreceğinin kabul edilmesinin evlilik kurumunun amacı ve değerleri düşünüldüğünde doğal sonuç olarak kabul edilmesini zorunlu kıldığı, bu nedenle mağdur sıfatıyla açılan davalara katılmalarının hukuki dayanaktan yoksun gerekçesiyle engellenmesinin kişilerdeki hak ve adalet duygusunu zedeleyeceği gibi mağduriyetlerin daha da artmasına neden olacağı, eşlerin birbirlerinin vücutları üzerinde evlilik hukukundan kaynaklanan doğal haklarının bulunduğu, buna yönelik her türlü ve özellikle cinsel amaç taşıyan saldırılardan dolayı da zarar görmediklerinin kabul edilemeyeceği, ileri sürülemeyeceği, aksinin eşi öldürülen sağ kalan eşin bu eylemden zarar görmediği gibi hiçbir hukuk düzeninin kabul etmeyeceği sonuçları doğuracağı nazara alındığında; özel daire bozma kararı ve gerekçelerinin yerinde kabul edilemeyeceği,” görüşüyle itiraz kanun yoluna başvurarak, temyiz isteminin reddine dair kararın kaldırılmasına ve dosyanın temyiz incelemesi yapılmak üzere Özel Daireye gönderilmesine karar verilmesi isteminde bulunmuştur.”³³¹

Yukarıda yer verilen kararda, yeni TCK yürürlükte ve bahse konu cinsel taciz suçu, Adabı Umumiye ve Nizamı Aile Aleyhinde cürümler kısmında değil, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar kısmında bulunmaktadır. Buna rağmen, savcılık itirazında cinsel özgürlük ve kişinin cinsel dokunulmazlığı açısından evlilik birliği içindeki eşin hakkı olduğunu ve suçtan zarar göreceğini savunmuştur. Bu görüşün kabulünde sakınca bulunmaktadır. Öyle ki evlilik birliği içinde eşlerin birbirlerinin cinsel dokunulmazlıkları ve özgürlükleri açısından hak ve söz sahibi olması, birbirlerine cinsel açıdan rıza gösterip göstermeme özgürlüklerini ortadan kaldıracabilecektir.

³³⁰ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.50.

³³¹ YCGK, E. 2012/14-1410, K. 2013/420, T. 22.10.2013, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 29.11.2022.

Kişinin cinsel özgürlüğü ve dokunulmazlığı ancak o kişiye ait olup³³² evlilik birliğine dayanılarak bu özgürlükten eşe bir pay verilmesi bu nedenle sakıncalı olacaktır.

3.3. YCGK E. 2010/5-202, K. 2010/251, T. 07.12.2010

İncelemeye konu kararda, yerel mahkemenin gerekçesinde bahsettiği ilk husus, mağdurun fuhşu meslek edinen bir kişi olmasıdır. Biz de bu nedenle açıklamaya yerel mahkemenin yaptığı gibi orta yerden başlamak durumundayız. Öyle ki mahkeme, mağdur fuhşu meslek edinen bir kişi olduğu için rızasının bölünebilir olduğu kanaatindedir. Birden çok kişinin nitelikli cinsel saldırısına uğrayan mağdur, fuhşu meslek edinen bir kişi olduğundan dolayı bir kısmını mesleği gereği rızasıyla yapmıştır ve sadece yerleşik toplum normlarına göre anormal kabul edildiği için anal yönden gerçekleştirilen davranışların cinsel saldırı olduğuna hükmedilmiştir.

Yerel mahkemenin kararında cinsel saldırı mitlerinin tesiri açıkça görülmektedir: *“Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.”*³³³ *“Cinsel saldırıların büyük kısmında, mağdur ya rastgele cinsel ilişkilerde bulunan ya da kötü şöhrete sahip birisidir.”*³³⁴ Para karşılığı cinsel ilişki yaşayan kişilere yönelik cinsel saldırıların, suç teşkil etmeyeceği benimsenmektedir.³³⁵

Bu yerleşik algı çerçevesinde, cinselliği meslek edinen bir kişinin ancak anormal addedilen bir birleşme ile vücut dokunulmazlığı ihlal edilmiş olabilir. Vajinal yoldan gerçekleşen birleşmelerde ise rızasının olduğu ve para karşılığı bu davranışa rıza gösterdiği bir ön kabuldür. Buna göre;

“Bozmadan sonra yeniden yargılama yapan Manisa 1. Ağır Ceza Mahkemesince 23.02.2010 gün ve 500–28 sayı ile; “...Olayı izah edebilmek ve mağdurenin hangi aşamada rızasının var olduğu hangi aşamada rızanın ortadan kalktığı hususunu belirleyebilmek için öncelikle mağdurenin ilk olay yerine hangi sebeple ve ne şekilde gittiği ortaya konulmalıdır. ...Sanıkların samimi savunmalarına göre 4 kişi olmalarını beklemeyen mağdure, M...’ye hitaben ‘bana yanlış yaptın her zaman birlikte geliyorduk, bu kez kalabalık geldin bir yanlışlık olmasın’ diyerek memnuniyetsizliğini dile getirmiştir. Bu cümleden iki ayrı sonuç

³³² Işıka, “Suç Politikasının Temel İlkeleri Açısından Türk Hukukunda Cinsel Suçlar ve Kastrasyon”, s.32.

³³³ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s.50.

³³⁴ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

³³⁵ Schwendinger, Schwendinger, **a.g.e.**, s. 22.

çıkılmaktadır. Birincisi mağdure sanık M... ile sık sık para karşılığı cinsel ilişkiye girmek için buluşmaktadır. Bu sonuç da bizi mağdurenin daha yola çıkmadan nereye gideceklerini bildiği sonucuna götürmektedir. ... Bizzat mağdurenin emniyet ifadesinde belirtildiği üzere sanıklar, sırayla mağdure ile bir kez cinsel ilişkiye girdikten sonra pet şişe ile su getirip yıkanmasının istemişlerdir. Mağdure de bu suyla yıkandığını ve üzerini giyinirken sanık M...'nin tekrar gelip 'giyinme arkadan bir sefer yapacağım' dediğini devamında kendisinin 'arkadan yapma' dediğini, bunun üzerine M...'nin 'bir kere yapsam ne olur' dediğini, korkudan seslenemediğini, arkadan yaptıktan sonra M...'nin bir el silah sıktığını belirtmektedir. Bizzat mağdurenin bu beyanı M...'nin arkadan yapma isteğine kadar geçen zaman içerisinde mağdurenin herhangi bir şeye zorlanmadığını göstermektedir. Sanıkların zorla kaçırıp tecavüz ettikleri mağdureye su getirip yıkanmasını istemelerinde hiç bir mantıklı sebep görülemez. Mağdurenin ilişki sonrası yıkanmasının her zaman yaptığı bir uygulama olması ve buna riayet eden sanıkların su temin ettiklerinin kabulü oluşa uygundur.”³³⁶

Yerel mahkemeye göre, sanıkların su getirerek mağdurun yıkanmasını sağlaması da yine mağdurun rızasıyla bu davranışların gerçekleştiğini göstermektedir. Bu durumun nedeninin delil bırakmamak olduğu veya birden çok fail olduğundan kendi hijyenleri düşünülerek yapılmış olabileceği hiç düşünülmemiştir. Çünkü cinsel saldırı cinsel dürtünün kontrol edilememesinin bir ifadesidir ve bir anlık muhakeme kaybına bağlı oluşan bir davranıştır.³³⁷ Bu mit doğrultusunda, cinsel saldırı faillerinin kendi hijyenlerini düşünmesi veya arkalarında delil bırakmamak istemeleri olayın gerçekleşme kalıbına uymamaktadır.

“...Mağdure, M...'nin bir kere arkadan yapsam ne olur diye teklif getirdiğini söylemektedir. Eğer o ana kadar tüm sanıklar bir kez zorla mağdurenin rızasına geçmişler ise akabinde M...'nin 'bir kere arkadan yapsam ne olur' diye talepte bulunması mantıkla izah edilemez. Madem dört sanık mağdureyi zorlamıştır, M...'nin arkadan yapma düşüncesinden sonra bunu mağdureden istemesi ancak o ana kadar zorlama meydana gelmediği düşüncesiyle açıklanabilir. Zaten mağdurenin rızasının kırıldığı an M...'nin mağdureyi arkadan cinsel ilişkiye girmeye zorladığı andır. ... Sonuç olarak; Sanık M...'nin mağdure ile ters ilişkiye girmek istemesi ve buna mağdurenin rıza göstermemesi sebebiyle başlangıçtan beri varolan rıza hali sona ermiş, sanıkların kalabalık olması, M...'nin silahlı olup ısrar etmesi ve o anda ıssız bir bölgede olması nedeniyle korkuya kapılan mağdurenin çaresiz kaldığı, rızası hilafına yapılan bu ilişki sonrası sanıkların mağdurenin dostu tarafından bilinen bu mahalden mağdureyi götürmek istedikleri, mağdurenin ikinci kulübeye rızası dışında götürüldüğü ve zorla tutulduğu, burada M... Ve İsmail'in birer kez mağdurenin rızası dışında ilişkiye girdikleri, sanık M...'nin , mağdure tarafından kabul edilemeyecek ters ilişki teklifi, zaten 4 kişinin gelmesiyle gönülsüz başlayan mağdurenin bu teklife karşı koyarak rızası bulunmadığını ortaya koyduğu gerçeğini, bu aşamadan sonra mağdurenin hala geceye devam etmesinin hayatın olağan akışına aykırı olup ...

³³⁶ YCGK E. 2010/5-202, K. 2010/251, T. 07.12.2010, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 29.11.2022.

³³⁷ Gölge, a.g.e., s.27-28.

*gerekçesiyle cinsel saldırı suçundan tüm sanıklar yönünden direnilerek önceki karar gibi hüküm kurulmuş...*³³⁸

Mağdurun rızasının belirli bir aşamaya kadar olduğunun ve bir noktada artık rızasının olmadığına kabulü, esasında cinsel saldırı mitlerine karşıt bir değerlendirmedir. Bununla birlikte, mağdur için kullanılan gönülsüz ifadesi, aslında başından beri rızanın olmadığına işaret etmektedir.

YCGK ise, cinsel saldırı suçunun oluştuğuna hükmetmiştir:

“Görgü tanığı bulunmayan olayda, uyuşmazlığın çözümü için, katılanın anlatımları ve sanıkların savunmaları ile maddi kanıtların birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. ... Numaraya ait HTS raporu incelendiğinde, olay günü saat 20:03 sıralarında sanık İ... K...’a ait numaralı telefonda katılanın arandığı sabittir. Oysa sanıklar tüm aşamalarda birlikte eğlendikleri sırada katılanın telefonla sanık M... B...’yı arayıp, kendilerine katılmak istediğini belirtmiş iseler de, katılanın anlatımlarını doğrulayan telefon kayıtları karşısında, sanıkların savunmasının doğru olmadığı görülmektedir. Katılan tüm aşamalarda kendisini zorla kaçıran sanıklar İ... , C... , A... Ve M...’nin mezbahane yakınında bulunan kulübede tüm karşı koymalarına rağmen sırayla vajinal yoldan ırzına geçtiklerini, ayrıca sanık M...’nin anal yoldan da bir kez ırzına geçtiğini anlatmış olup, olayın hemen sonrasında Turgutlu Devlet Hastanesince düzenlenen 29.04.2004 günlü rapor ile aynı günlü Adli Tıp Kurumu İzmir Şube Müdürlüğüne düzenlenen raporda anüs ve çevresinde hafif ödem, hiperemi ve yüzeysel sıyrık, sağ elmacık bölgede hafif ödem ve hiperemi ile palpasyonla hassasiyet saptandığının ve katılanın 2 gün mutad iştigaline engel halin oluştuğunun belirtilmesi karşısında, katılanın anlatımlarının doğru olduğunun kabulü gerekmektedir. Nitekim katılanın başlangıçtan beri kendisine yönelik bir davranışının bulunmadığını ve bu nedenle kendisinden şikayetçi olmadığını belirttiği, cinsel saldırı ve hürriyeti tahdit suçlarından hakkında beraat kararı verilen sanık C... K... Savunmasında, diğer sanıkların zorlamaları sonucu yanına gittiği katılanın üşüdüğünü ve perişan bir halde olduğunu kendisine söylediğini belirtmiş olup, sanık C... ’nin savunmaları da katılanın anlatımlarını doğrulamaktadır. Bu nedenle katılanın aşamalarda vermiş olduğu, özde değişmeyen ve birbirini destekleyen anlatımlarının, yerel mahkeme tarafından yapıldığı gibi bir kısmının değil de, tamamının doğru kabul edilerek, bu beyanlara üstünlük tanınmasında, dolayısıyla katılanın olayın başlangıcında ilk kulübede sanıklar İ..., A...ve C... İle girdiği cinsel ilişkinin zora dayalı olduğunun ve cinsel saldırı suçunu oluşturduğunun kabulünde zorunluluk bulunmaktadır.”³³⁹

Maddi gerçeğe ulaşılabilmesi için somut olayın objektif açıdan ele alınması gerekmektedir. Bu nedenle Ceza Genel Kurulu’nun kararının yerinde olduğu

³³⁸ YCGK E. 2010/5-202, K. 2010/251, T. 07.12.2010.

³³⁹ YCGK E. 2010/5-202, K. 2010/251, T. 07.12.2010.

kanaatindeyim. Mağdurun fuhşu meslek edinen bir kişi olması, mağdurun rızasının varsayılmasına neden olmamalıdır. Yerel mahkemenin kararında mülga TCK'nın ve fuhşu meslek edinen kadına karşı cinsel saldırıda bulunulamayacağına dair yerleşik ve yanlış kabulün tesiri görülürken, Ceza Genel Kurulu'nun kararında yürürlükteki TCK'nın lafzına ve amacına uygun hareket edilmiştir.

3.4. YCGK E. 2004/5-183, K. 2004/204, T. 23.11.2004

İncelemeye konu kararda özellikle şikayet süresi ve cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitlere atıflar tespit edilmiştir.

"Yargıtay 5. Ceza Dairesince 18.12.2003 gün ve 9194-7493 sayı ile;

"Mağdurenin olayın akabinde kocasına sanık Ali'nin saldırısına uğradığını, gelen muhtara ise adı geçen sanığın, üzerine kapıyı kapamaya çalıştığını söylemesi, tecavüzden bahsetmemesi, mağduredeki kanamalı anal fissürün bünyesel nedenlerle meydana gelmiş olabileceğinin Adli Tıp Kurumu raporu ile tespit edilmesi, olayın saat 10 ila 11 arasında gerçekleşmesi, sanık Ali'nin ise maaşını bankadan saat 14.21'de çekmesi, olaydan sonra mağdurenin yüzüne sanık Ali'nin kolonya sürmesi, sanık Nilüfer'in ise elinde su dolu bardakla beklemesi, eşi, kızı ve gelininin vakıf olduğu bir ortamda sanık Ali'nin, mağdurenin ırz ve namusuna tasaddide bulunduğu benimsenmesinin dosya içeriğindeki kanıtlara, Türk aile yapısı ve namus anlayışına uygun düşmemesi gibi saptama ve kıstaslar nazara alındığında, sanıkların suçlarının sübutu ile eylemlerinin müessir fiil suçunu oluşturup oluşturmadığının karar yerinde tartışılması gerekirken delillerin takdirinde ve suç niteliğinin tayininde yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması" isabetsizliğinden bozulmuştur."³⁴⁰

Kararda Türk aile yapısı ve namus anlayışı hakkındaki genelleme ile failin ailesinin cinsel saldırı yaşansaydı tepki verecekleri varsayılmıştır. Fakat aynı Türk aile yapısındaki baskın erkek figürü karşısında ailedeki kadın bireylerin bu fiili önleme şansı olmayabileceği gibi kadın bireylerin işlenen fiili görmezden gelmek zorunda kalmaları ihtimali yok sayılmıştır. Toplum için tabu olan konularda susmak toplumsal bir gelenek iken mahkemenin gerekçesi, aile değerlerini mağdur bireyin beyanından üstün tutmaktadır. Bu noktada mahkemeye tesir eden, yerleşik algıdaki olayın gerçekleşme kalıbıdır. Mahkeme bu çerçevenin dışındaki bir somut olayda fiilin gerçekleştirilemeyeceğine hükmetmiştir.

³⁴⁰ YCGK E. 2004/5-183, K. 2004/204, T. 23.11.2004, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 29.11.2022.

Kararda yer alan Adli Tıp Kurumu'nun raporu, tarama kapsamında rastlanılan diğer raporlarla benzerdir. Bu noktada genel bir açıklamanın faydalı olacağı kanaatindeyiz. Adli Tıp Kurumu'nun hazırladığı raporlar bilimseldir. Bu nedenle kesinlik olmayan her durum için benzer ifadeler kullanılmaktadır: “*mağduredeki kanamalı anal fissürün bünyesel nedenlerle meydana gelmiş olabileceği*” veya “*erişkin şahıslarda sürtme sürtünme veya uygun pozisyon verilerek ilaveten kayganlaştırıcı madde kullanımı durumlarında, fiili livata ile ilgili uyumlu maddi bulguların saptanamayacağını tıbben bilindiği*”³⁴¹ gibi. Adli Tıp kurumu esasen bilime uygun ve mitlere karşı bir tutum sergilemektedir. Mitlerle mücadele, mağduru kayırma anlamına gelmemektedir. Bilime ve gerçeğe uygun bir araştırmanın titizlikle yürütülmesi, mitlerle mücadele açısından gerekli ve yeterli olmalıdır. Nitekim Adli Tıp Kurumu tarafından düzenlenen raporlar da objektif niteliktedir. Cinsel saldırının varlığını veya yokluğunu ispat etmeyen bulgularla cinsel saldırının gerçekleşmediğine hükmeden kararlarda ise cinsel saldırı mitlerinin tesirini sorgulamak mümkündür.

“Yerel Mahkeme ise 30.04.2004 gün ve 49-90 sayı ile;

“Yargıtay bozma ilamında böyle bir eylemin Türk aile yapısı ve namus anlayışına uymadığı belirtilmişse de, evli ve iki çocuklu bulunan bir kadının iffetini ortaya koyacak şekilde üstelik çok samimi komşuları olan sanıklara böyle bir iftira atması Türk kadınının namus anlayışına hiç uymamaktadır.

Mağdurenin mahkememizde ayrıntılı olarak ifadesi alınmıştır. Mahkememizde bulunduğu sürece samimiyeti konusunda gözlemlerde bulunulmuş, ifadelerin ayrıntılı, samimi ve olayın oluş şekline uygun olduğu kabul edilmiştir. Ceza Yargılamasının bir gereği olan yüzdenlik ilkesine göre mahkememiz delilleri değerlendirmiş, kimin gerçek, kimin gerçek ifade vermediğini gözlemlemiş, bu durum karara yansıtılmıştır. Dosyada bulunan somut delil olan ve mağdurenin anlatımlarına uyumlu tıbbi raporlar, mağdurenin samimi anlatımları, olaydan sonra mahalle muhtarına ve eşine olayı anlatması, o andaki perişan hali, o halde olduğunu destekleyen tanık beyanları ve alınan ifadelerin değerlendirilmesinde; mağdurenin belirttiği gibi sanık Ali tarafından cinsel saldırıya maruz kaldığı konusunda mahkememizde kesin kanaat oluşmuştur.” gerekçesiyle önceki hükümde direnmiştir.

...Duruşmada ise aynen; ... sanık vekilinin, yakınanın, yakın akrabasının kendisine saldırdığında, onu tüfekle yaraladığına dair devam eden bir dava bulunduğu hususunun sorulmasını istemesi üzerine de; “Kocanın kardeşi ailecek hepimizi rahatsız ediyordu, bana cinsel tacizde bulunmamıştır, ancak hepimize saldırınca onu vurduğum doğrudur, halen yargılama devam ediyor” demiştir...”³⁴²

³⁴¹ YCGK E. 2019/16, K. 2021/281, T. 15.06.2021.

³⁴² YCGK E. 2004/5-183, K. 2004/204, T. 23.11.2004.

Duruşma tutanağında yer alan bu ifade mahkemenin görüşü olmasa da yargılama sürecinde savunma makamı tarafından çokça kullanıldığından üzerinde durulması gerekmektedir. Cinsel saldırı mitlerinin işlevi, fiilin sorumluluğunu failden mağdura aktarırken mağduru da itibarsızlaştırmak ve suçun mahiyetini küçümsemektir. Mağdurlara sıkça sorulan daha önce cinsel tacize veya cinsel saldırıya uğrayıp uğramadığı sorusu, savunma makamının mağduru itibarsızlaştırmak için kullandığı bir sorudur. Savunma makamının cinsel saldırı mitlerini, mağduru itibarsızlaştırmak için kullanması Türk ceza hukuku yargılamasına özgü de değildir. İngiltere’de yapılan bir çalışmada, savunma makamının mağduru değersiz ve beyanlarına itibar edilmez nitelikte göstermek için mitleri nasıl kullandıkları duruşmadaki diyaloglar ile örneklenmiştir.³⁴³ Savunma hazırlanırken mitlere başvurulması, mağdurun reviktimizasyonuna neden olduğu gibi karar merciini de tesir altında bırakmaktadır.

3.5. YCGK E. 2005/5-34, K. 2005/54, T. 24.05.2005

Yerel mahkemenin suçu tehdit olarak nitelendirdiği ve bu kararında direndiği olayda, Yargıtay 7. Ceza Dairesi ise bu davranışların sarkıntılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, tehdit olarak kabulü ile yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsizliğinden bozulmuştur.

“...[M]ağduru üç sanık birlikte köyün yaklaşık 100 metre uzağına götürdükleri,...mağdurun bu sözlerden korkmadığının görülmesi üzerine mağdurun ben gidiyorum diye söylediği, gitmeye yöneldiği ancak sanıkların gitmesini engelleyerek yere oturttukları, sanık Evren'in toprağı kazıp bunu öldürelim diye konuştuğu, ölümle tehdidin mağduru yeterince korkutmadığını düşünen sanık Bahadır'ın daha etkili korkutacağını düşünerek mağdura karşı "geçen yıl sana tecavüz etmedik, bu sene tecavüz edeceğiz" dediği bu sırada sanıkların kendi pantolonlarını sıyırmaya çalıştıkları, ayrıca mağdurun pantolonunu ve kilodunu aşağı çektikleri ancak mağdurun oradan kaçarak uzaklaştığı anlaşılmış, bu oluşa göre ... mağdurun pantolonu ve donunun aşağı çekilmiş olması gözönünde bulundurulduğunda ayaklarını rahat hareket ettiremeyen mağdurun oradan engellemelere rağmen kaçıp kurtulmasının olanaklı olmadığı, sanıkların yeterli korkuyu saldıkları düşüncesi ile mağdurun gitmesine izin verdikleri, asıl amaçlarının mağdurun ırzına geçmek olmadığı, isteselerdi köyden görünmeyen sesin duyulamayacağı uzak ve kuytu bir yere mağduru çekerek ırza geçme

³⁴³ Smith, Skinner, a.g.e., 449-457.

eylemlerini gerçekleştirmelerinin kendi ellerinde olduğu, sanıkların asıl amaçlarının mağdurda korku yaratarak onu tehdit etmek olduğu, seçilen yöntem olarak sanıkların sonuçta bu korkuyu oluşturdıkları ve mağdurda sanıklar tarafından ırzına geçileceği inancının oluşturulduğu, ...bu olayda da yöntem olarak ırza geçilecekmiş düşüncesini uyandıran yöntemlerin ve davranışların vasıta olarak kullanıldığı, gerçek kastın vasıta olarak kullanılan bu yöntemlerle sonuca oluşmak ve ırza geçmek değil bu yöntemlerle mağdurda korkutmak olduğu anlaşılmış, sanıkların kastının tehdit olduğu kabul edilmiştir" gerekçesiyle önceki hükümde direnmiştir. ”³⁴⁴

Yerel mahkemenin cinsel saldırı yerine tehdit suçu gerçekleştigiine hükmetmesi ve bu kararında direnmesinde cinsel saldırı suçunun mağdurunun yalnızca kadınlar olabileceği³⁴⁵ mitinin tesiri görülmektedir. Buna göre;

“İnceleme konusu... Somut olayda; sanıkların sarfettikleri sözler ile gerçekleştirdikleri davranışlar dikkate alındığında, bahane uydurup evden çağırdıkları mağdurda boş tarlaya götürmelerinin şehevi amaçlı olduğu dosya kapsamına göre açıklık kazanmıştır. Mağdurun sanıklarda silah bulunmadığını bilmesi ve söylenen şehevi amaçlı sözlerin korku ve endişe verecek boyutlara ulaşmaması karşısında, eylemin tehdit suçunu oluşturmayaacağı da açıktır. Yaşları büyük, sayıca üstün ve fizik olarak da güçlü olmaları nedeniyle mağdur ıssız ortamda çok rahat biçimde yakalamaları mümkün olduğu halde, bu hususta hiç bir çaba içine girmeyip sadece olayı başkalarına söylememesi hususunda uyarmakla yetinerek kaçmasına göz yuman sanıkların eylemlerinden ihtiyariyle vazgeçtikleri anlaşılmaktadır. O halde, sanıkların vazgeçme anına kadar gerçekleştirdikleri eylemlerinden sorumlu tutulmaları yasa gereğidir. Sanıkların, bedensel temasla şehevi amaçlarını tatmine yönelik bir davranışta bulunmaksızın salt kendi pantolonlarını çıkarmaları, ardından da mağdurun pantolon ve külotunu sıyırmaları şeklindeki sırnaşıkça davranışlar ise, 765 sayılı TCY'nın 421. maddesinde tanımlanan sarkıntılık suçunu oluşturur. Bu itibarla, sanıkların eylemini tehdit suçu olarak nitelendiren Yerel Mahkeme direnme hükmü isabetsiz bulunduğundan bozulmasına, bozma kararının hükmü temyiz etmeyen sanık Siddık B.....'e teşmil edilmesine karar verilmelidir. Çoğunluk görüşüne gerekçe yönünden katılmayan bir kısım Kurul Üyesi; olayda ihtiyariyle vazgeçmenin şartlarının bulunmadığını, sanıkların ırza geçmeye yönelik davranışlarını mağdurun kaçması üzerine gerçekleştiremediklerini, dolayısıyla eylemlerinin ırza geçmeye eksik kalkışma suçunu oluşturacağını belirterek, Bir Kurul Üyesi ise; sanıkların ihtiyariyle vazgeçme anına kadar gerçekleştirdikleri eylemlerinin ırz ve namusa tasaddi suçunu oluşturduğunu ileri sürerek karşı oy kullanmışlardır. ”³⁴⁶

³⁴⁴ YCGK E. 2005/5-34, K. 2005/54, T. 24.05.2005, (Çevrimiçi), <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 29.11.2022.

³⁴⁵ Evcili, Gölbaşı, **a.g.e.**, s. 243.

³⁴⁶ YCGK E. 2005/5-34, K. 2005/54, T. 24.05.2005.

Bu karardaki bir diğer diğer hukuki sorun ise cinsel davranışın sarkıntılık mı yoksa cinsel saldırıya eksik kalkışma mı olduğu yönündedir. Sanıklar bahane ile mağduru boş tarlaya götürmüşlerdir. Sanıklar, mağdura açıkça kendisini sinkaf edeceklerini beyan etmişlerdir. Sanıklar kendi pantolonlarını indirdikleri gibi mağdurun da pantolonunu ve iç çamaşırını indirmişlerdir. Mağdur kaçarak kurtulmuştur. Bu noktada objektif olarak şehvi niteliğin tartışılacak bir yanı bulunmamaktadır. Bu kadar açık bir durumda cinsel davranışın şehvi nitelikte olup olmadığının tartışılması, “*Erkek cinselliği bir kez tahrik edildikten sonra kontrol edilemezdir.*”³⁴⁷ “*Pek çok kadın, iyi niyetli el kol hareketlerine/jestlerine yanlış anlamlar yüklemeye ve bunları cinsel saldırı olarak nitelendirmeye meyillidir*”³⁴⁸ mitlerini çağrıştırmaktadır.

³⁴⁷ Leverick, **a.g.e.**, s.257.

³⁴⁸ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 440.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
CİNSEL SALDIRI MİTLERİNİN TÜRK CEZA HUKUKU
YARGILAMASINDAKİ TESİRLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

1. TESİRLERİN ÇEŞİTLİ ÖLÇÜTLERE GÖRE TASNİFİ

Bu bölümde YCGK kararlarında tespit edilen mitlerin neler olduğu, hangi merciin kararında mit tespit edildiği ve tespit edilen bu mitlerin verilen son karara olumsuz yönde tesirinin bulunup bulunmadığı tablolar vasıtasıyla açıklanmaktadır.

1.1. Tespit Edilen Mitler Yönünden Tasnif

Aşağıdaki tabloda, mitlerin birinci bölümde yapılan tasnife göre hangi başlık altında olduğuna, sonrasında hangi mit örneklerine atıf yapıldığına yer verilmektedir.

TABLO 3. 1: Tespit edilen mitler

	YARGITAY CEZA GENEL KURULU KARARLARI	TESPİT EDİLEN MİTLER
1.	E. 2019/637, K. 2021/139, T. 23.03.2021	Gerçek cinsel saldırı Mağduru suçlayıcı mitler Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler Rızaya ilişkin mitler “Pek çok kadın, iyi niyetli el kol hareketlerine / jestlerine yanlış anlamlar yüklemeye ve bunları cinsel saldırı olarak nitelendirmeye meyillidir.” “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”
2.	E. 2019/38, K. 2021/233, T. 01.06.2021	Gerçek mağdur Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler “Gerçek bir cinsel suç mağduru, şikayetini yaptığında histerik bir durumdadır.”

3.	E. 2016/952, K. 2016/388, T. 25.10.2016	Gerçek mağdur Mağduru suçlayıcı mitler Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler Rızaya ilişkin mitler “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.” “Gerçek bir cinsel suç mağduru, şikayetini yaptığında histerik bir durumdadır.”
4.	E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015	Mağduru suçlayıcı mitler Rızaya ilişkin mitler Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler “Eğer bir kadın bir erkekle eve gidiyorsa cinsel saldırıya uğraması kendi suçudur.” “Kadın dikkatsiz davrandığı için tecavüze uğramıştır.” “Kadın direnirse tecavüz edilemez.” "Eğer kadınının vücudunda darp izi yoksa bunun bir tecavüz olduğu söylenemez." “Sağlıklı bir kadın, eğer gerçekten cinsel saldırıya uğramak istemiyorsa faile direnip kurtulabilir.” “Cinsel saldırıyı bildirmede herhangi bir gecikme, saldırının varlığını şüpheli hale getirir.”
5.	E. 2017/394, K. 2018/555, T. 22.11.2018	Gerçek mağdur Mağduru suçlayıcı mitler Rızaya ilişkin mitler “Kadınlar sıklıkla cinsel aktiviteye ilişkin gönüllülükleriyle ilgili karışık sinyaller yollamaktadır.” “Bir erkek bir kadına cinsel saldırıda bulunduğu anda suçlu sıklıkla alkoldür.” “Gönüllü olarak sarhoş olup kendinden geçenler kısmen de olsa uğradıkları cinsel saldırıdan sorumludurlar.” “Pek çok kadın bilinçsizce cinsel saldırıya uğramak isterler ve bu nedenle bilinçsizce kendilerini cinsel saldırıya uğrayacakları durumlara sokarlar.” “İyi kızlara cinsel saldırıda bulunulmaz.” “Cinsel saldırı olayında ancak namuslu ve iyi karakterli kadınlar gerçek mağdurlardır.” “Alkol ve uyuşturucu cinsel saldırıda bulunulmasına yol açabilir.” “Bir kadın bir erkekle ilişkiye başladığında, erkeğin o kadınla seks yapma hakkı olduğunu iddia edeceğinin farkında olmalıdır.” “Otostop çekerken cinsel saldırıya uğrayan kadınlar, cinsel saldırıya uğramayı hak etmektedirler.” “Cinsel saldırı, kadın geceleyin yalnız başına veya güvenli olmayan yerlere gittiği zaman gerçekleşir.” “Eğer bir kadın bir erkekle eve gidiyorsa cinsel saldırıya

		uğraması kendi suçudur.” “Cinsel saldırıya uğrayan kişi ancak fiziksel şiddet de görmüşse zarar görmüş sayılır.” “Eğer kadının vücudunda darp izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez.”
6.	E. 2017/746, K. 2017/371, T. 03.10.2017	Gerçek cinsel saldırı Mağduru suçlayıcı mitler Rızaya ilişkin mitler “Bir erkek bir kadına cinsel saldırıda bulunduğu suçlu sıklıkla alkoldür.” “Gerçek cinsel saldırı mağduru alkol kullanımından dolayı iradesini kaybetmemiş olmalıdır.” “Eğer mağdurun vücudunda fiziksel yaralanma ve cebir izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez.” “Gerçek bir cinsel saldırıda fail mağdura karşı güç kullanıp mağduru zorlar ve mağdur aktif olarak direnç gösterip kurtulmaya çalışır.”
7.	E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013	Gerçek mağdur Gerçek cinsel saldırı Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler Failin sorumluluğunu azaltmaya yönelik mitler Rızaya ilişkin mitler “Gerçek bir neden olmaksızın pek çok kadın, cinsel ihlallerden şiddetle şikayet eder; bunun nedeni geleneksel toplumsal kısıtlamalardan kurtulmaktır.” “Bir kadın bir erkekle ilişkiye başladığında, erkeğin o kadınla seks yapma hakkı olduğunu iddia edeceğinin farkında olmalıdır.” “Sadece iyi kadınlar cinsel saldırının mağduru olabilirler.” “Cinsel saldırıların büyük kısmında, mağdur ya rastgele cinsel ilişkilerde bulunan ya da kötü şöhrete sahip birisidir.” “Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.” “Cinsel saldırı failleri, şehvetle hareket eden, kendilerini kontrol edemeyen, saldırgan ve gözü dönmüş suçlulardır.” “Cinsel saldırıyı bildirmede herhangi bir gecikme de saldırının varlığını şüpheli hale getirir.” “Cinsel saldırı kamusal alanda ve mağdurun tanımadığı bir fail tarafından gerçekleştirilir.” “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”

8.	E. 2010/5-176, K. 2010/226, T. 09.11.2010	Mağduru suçlayıcı mitler Rızaya ilişkin mitler “Kadınlar sıklıkla cinsel aktiviteye ilişkin gönüllülükleriyle ilgili karışık sinyaller yollamaktadır.” “Kadın ve erkek bir kere sevişmeye başladılarsa, kadının cinsel birleşmeye karşı tereddütleri otomatik olarak ortadan kalkar.” “Cinsel saldırı suçlamaları, kadınların kendilerini terk eden erkeği geri kazanmak için ortaya attıkları iftiralardır.” “Eğer bir kadın bir erkekle eve gidiyorsa cinsel saldırıya uğraması kendi suçudur.” “Eğer şikayetçi rızasının olmadığını suçladığı kişiye yeterince açık biçimde ifade etmediyse bu bir cinsel saldırı değildir.” “Eğer bir kadın rızasıyla ön sevişmede bulunuyorsa partnerinin kendisini cinsel ilişkiye zorlaması o kadının kendi suçudur.” “Gece dışarı çıktıktan sonra kadın, erkeği bir fincan kahve içmek için evine davet ediyorsa bu, kadının seks yapmak istediği anlamına gelir.”
9.	E. 2020/185, K. 2021/149, T. 30.03.2021	Gerçek cinsel saldırı Mağduru suçlayıcı mitler Rıza ilişkin mitler “Bir kadın bir erkekle ilişkiye başladığında, erkeğin o kadınla seks yapma hakkı olduğunu iddia edeceğinin farkında olmalıdır.” “Erkek eşin kadın eşe karşı cinsel saldırıda bulunması mümkün değildir.” “Eşler arasındaki cinsel birleşme, eşin rızası hilafına olsa da cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.” “Evlilik içi cinsel saldırı tanımlanırken, evlilik içi olağan cinsel birleşme ile cinsel saldırı arasında keskin bir ayrım yoktur.”

10.	E. 2014/604, K. 2015/37, T. 10.03.2015	Gerçek cinsel saldırı Mağduru suçlayıcı mitler Rızaya ilişkin mitler Failin sorumluluğunu azaltmaya yönelik mitler “Eğer mağdurun vücudunda fiziksel yaralanma ve cebir izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez.” “Gerçek bir cinsel saldırıda fail mağdura karşı güç kullanıp mağduru zorlar ve mağdur aktif olarak direnç gösterip kurtulmaya çalışır.” “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.” “Gerçek bir neden olmaksızın pek çok kadın, cinsel ihlallerden şiddetle şikayet eder; bunun nedeni geleneksel toplumsal kısıtlamalardan kurtulmaktır.” “Pek çok cinsel saldırı mağduru aslında önce isteyerek cinsel ilişki yaşayıp sonradan fikrini değiştirenlerdir.” “Erkekler kendilerine uygun cinsel partner bulamadıkları için cinsel saldırıda bulunurlar.”
11.	E. 2015/282, K. 2016/350, T. 11.10.2016	Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler Rızaya ilişkin mitler “Gerçek bir neden olmaksızın pek çok kadın, cinsel ihlallerden şiddetle şikayet eder; bunun nedeni geleneksel toplumsal kısıtlamalardan kurtulmaktır.” “Pek çok cinsel saldırı mağduru aslında önce isteyerek cinsel ilişki yaşayıp sonradan fikrini değiştirenlerdir.” “Cinsel saldırı suçlamaları, kadınların kendilerini terk eden erkeği geri kazanmak için ortaya attıkları iftiralar.”
12.	E. 2017/245, K. 2018/650, T. 18.12.2018	Gerçek mağdur Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler “Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.” “Cinsel saldırıların büyük kısmında, mağdur ya rastgele cinsel ilişkilerde bulunan ya da kötü şöhrete sahip birisidir.” “Cinsel saldırıyı bildirmede herhangi bir gecikme de saldırının varlığını şüpheli hale getirir.”
13.	E. 2011/5-83, K. 2011/84, T. 10.05.2011	Gerçek mağdur Gerçek cinsel saldırı “Kadın direnirse cinsel saldırıda bulunulamaz.”

14.	E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021	Gerçek cinsel saldırı Mağduru suçlayıcı mitler Rızaya ilişkin mitler “Eğer mağdur olay esnasında hayır dememiş ve karşı koymamışsa bu bir cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.” “Eğer mağdurun vücudunda fiziksel yaralanma ve cebir izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez.” “Gerçek bir cinsel saldırıda fail mağdura karşı güç kullanıp mağduru zorlar ve mağdur aktif olarak direnç gösterip kurtulmaya çalışır.”
15.	E. 2017/397, K. 2019/190, T. 12.03.2019	Gerçek cinsel saldırı Mağduru suçlayıcı mitler Rızaya ilişkin mitler
16.	E. 2017/19, K. 2019/326, T. 16.04.2019	Gerçek mağdur Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler “Cinsel saldırıların büyük kısmında, mağdur ya rastgele cinsel ilişkilerde bulunan ya da kötü şöhrete sahip birisidir.”
17.	E. 2013/644, K. 2014/125, T. 11.03.2014	Gerçek mağdur Gerçek cinsel saldırı “Fuhşu meslek edinmiş kişiler bu suçun gerçek mağduru olamazlar.” “Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.” “Eğer mağdurun vücudunda fiziksel yaralanma ve cebir izi yoksa bunun bir cinsel saldırı olduğu söylenemez.” “Gerçek bir cinsel saldırıda fail mağdura karşı güç kullanıp mağduru zorlar ve mağdur aktif olarak direnç gösterip kurtulmaya çalışır.” “Cinsel saldırıyı bildirmede herhangi bir gecikme, saldırının varlığını şüpheli hale getirir.”
18.	E. 2012/14-1374, K. 2013/431, T. 22.10.2013	Gerçek mağdur “Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.”
19.	E. 2012/14-1410, K. 2013/420, T. 22.10.2013	Gerçek mağdur “cinsel özgürlük ve kişinin cinsel dokunulmazlığı açısından evlilik birliği içindeki eşin hakkı olduğunu ve suçtan zarar göreceği” görüşü için bkz. erkek eşin kadın eş üzerinde tahakkümüne ilişkin mit örnekleri: “Erkek eşin kadın eşe karşı cinsel saldırıda bulunması mümkün değildir.” “Eşler arasındaki cinsel birleşme, eşin rızası hilafına olsa da cinsel saldırı olarak nitelendirilemez.”

20.	E. 2010/5-202, K. 2010/251, T. 07.12.2010	Gerçek mağdur Failin sorumluluğunu azaltmaya yönelik mitler “Fuhşu meslek edinmiş kişiler bu suçun gerçek mağduru olamazlar.” “Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır.” “Gerçek bir cinsel suç mağdurunun, yaşadığı toplumda namusu konusunda iyi bir şöhreti vardır.” “Cinsel saldırı cinsel dürtünün kontrol edilememesinin bir ifadesidir ve bir anlık muhakeme kaybına bağlı oluşan bir davranıştır.”
21.	E. 2004/5-183, K. 2004/204, T. 23.11.2004	Gerçek mağdur Gerçek cinsel saldırı Rızaya ilişkin mitler
22.	E. 2005/5-34, K. 2005/54, T. 24.05.2005	Failin sorumluluğunu azaltmaya yönelik mitler Cinsel saldırıyı şüpheli hale getiren mitler “Erkek cinselliği bir kez tahrik edildikten sonra kontrol edilemezdir.” “Pek çok kadın, iyi niyetli el kol hareketlerine / jestlerine yanlış anlamlar yüklemeye ve bunları cinsel saldırı olarak nitelendirmeye meyillidir.”

Şekil 3. 1 : Kararlarda tespit edilen mitlerin çeşitlerine göre yoğunluk oranları (Yazar tarafından bizzat oluşturulmuştur.)

1.2. Mitin Tespit Edildiği Yargı Mercii ile Sonuca Tesiri Yönünden Tasnif

Eklerde yer verilen, Tablo 3.4.'te tespit edilen mitin yerine göre tasnif yapılmıştır. Buna göre yerel mahkeme, Yargıtay Ceza Dairesi, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına ek olarak YCGK kararları açısından karşı oy ayrımı da mevcuttur. Son sütunda ise verilen son karara tesir edip etmediğine yer verilmiştir. Yapılan incelemede, herhangi bir mercinin diğerine oranla sonucu değiştirmede üstünlüğü tespit edilmemiştir. Toplamda incelenen 22 kararın yedisinde, mitlerin sonuca tesir ettiği ve kendi yönünde değiştirdiği tarafımızca tespit edilmiştir.

2. MİTLER AÇISINDAN MÜLGA TCK İLE YENİ TCK DÖNEMİNDE VERİLEN KARARLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

Yargıtay karar arama internet sitesi üzerinden, “cinsel saldırı” anahtar kelimeleri ile Ceza Genel Kurulu kararları seçilerek ve sonrasında “cinsel saldırı” ve “102” ile filtrelenerek tarama yapılmıştır. Bu şekilde ulaşılan 430 kararın sadece 115'i cinsel saldırı suçlarına ilişkin olup geri kalanı içinde anahtar kelimeler geçmekle birlikte başkaca suçlara ilişkindir. Bu kararlardan üçü, mülga TCK dönemine ait olup bu nedenle, Tablo 3.4.'te yer almaktadır. Geriye kalan 112 kararın 17'sinde cinsel saldırı mitleri tespit edilmiş olup mit yoğunluğu %15,17 olarak hesaplanmıştır.

Mit yoğunluğunun beklenilenden az olmasının nedeni, merciler arasındaki uyuşmazlık nedeninin usuli olması, uyuşmazlık usuli olmasa dahi Ceza Genel Kurulu'nun *re'sen* usulden bozduğu kararların varlığıdır. İşin esasına girildiği ve özellikle uyuşmazlığın mağdurun rızası veya direnmesi noktasında yoğunlaştığı kararlarda, cinsel saldırı mitlerinin tesiri görülmektedir. Suçun basit ve nitelikli hali olması açısından ise anlamlı bir fark saptanmamıştır.

Mülga TCK dönemine ilişkin olarak, Yargıtay karar arama sitesi üzerinden, “ırza tasaddi” anahtar kelimeleri ile Ceza Genel Kurulu kararları seçilerek yapılan taramada 36 karara ulaşılmıştır. Bu kararların 15'i cinsel saldırı suçlarına ilişkindir. Önceki tabloda yer verilen 4 karara bu taramada da ulaşılmıştır, fakat tekrar edilmemesi açısından aşağıdaki tabloda yer verilmemiştir. Geriye kalan 11 kararın 5'inde cinsel saldırı mitleri tespit edilmiş olup mit yoğunluğu %45,45 olarak hesaplanmıştır.

2.1. Mülga TCK ile Yeni TCK Dönemindeki Kanuni Düzenlemelerin Karşılaştırılması

Ulaşılan karar sayıları farklı olduğundan oransal açıdan yapılacak karşılaştırma, yanıltıcı olabilir. Bununla birlikte, 5237 sayılı TCK ve 765 sayılı TCK karşılaştırıldığında, mitleri kabul açısından belirgin farklar mevcuttur. İlk olarak, ceza kanununda suçla korunan hukuki değer ve suçun yer aldığı başlık değiştirilmiştir. Mülga TCK’nda “Adabı Umumiye ve Nizamı Aile Aleyhine Cürümler” başlığı altında yer alan cinsel suçlar, yeni TCK’nda “Kişilere Karşı Suçlar” kısmında ve “Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar” başlığı altında yer almaktadır. Böylelikle 1926 ve 2005 yılları arasındaki dönemin aksine³⁴⁹ genel adap ve aile düzeni³⁵⁰ yerine kişinin vücut dokunulmazlığı ve cinsel özgürlüğü korunur hale gelmiştir.³⁵¹ Söz konusu değişikliğin bir yansıması olarak evlilik içi cinsel saldırılar da suç kapsamına alınarak kişinin cinsel özgürlüğü ve vücut dokunulmazlığı üzerinde evlilik ile mutlak bir hak sahibi olunamayacağı yasalaştırılmıştır.³⁵²

Direnme hususunda da kanunlar arasında farklılıklar bulunmaktadır. Mülga TCK’nda suçun maddi, manevi ve mefruz cebirle işlenmesi şeklinde üçlü bir ayırım yapılabilmekteydi.³⁵³ Bir başka ifadeyle, cinsel saldırı açısından mağdurun direnmesi, suçun oluşması için şarttı. *Cinsel saldırının genel adaba karşı bir suç*

³⁴⁹ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.5.

³⁵⁰ Murat Volkan Dülger, “Evlilik Birliği İçinde Gerçekleşen Nitelikli Cinsel Saldırı Suçu, Bu Suçun Mağdur Üzerindeki Etkileri ve Mağduru Korumaya Yönelik Önlemler”, **İstanbul Barosu Dergisi**, C. 80, S: 2, 2006, s. 548.

³⁵¹ Bkz. Sertaç Işıka, “Cinsel Suçlarda Değişen Perspektif”, **2. Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılık Tebliğler**, Yay. Haz. Adem Sözüer, 2012, s.111: “Eski düzenlemede cinselliğe ilişkin suçların aile ve ahlak değerine ait olduğu anlayışı terk edilerek, bireyin cinsel dokunulmazlığı ve cinsel özgürlük değerleri ön plana çıkarılmıştır. Cinsel suçların kişilerin bireysel özgürlüklerine karşı işlenmiş olduklarını ve özel olarak kişilerin cinsel dokunulmazlık hakkının varlığı öne çıkarılarak kişilerin cinsel dokunulmazlıklarının korunması amacını taşıdığı belirginleşmiştir. Bu doğrultuda cinsel özgürlüğün esas korunması gereken hukuksal değer olduğu kabul edilmiş ve kanun metnine yansıtılmıştır.”

³⁵² Selman Dursun, “Türk Ceza Hukuku’nda Cinsel Suçlara Genel Bir Bakış”, **Ceza Hukuku Dergisi**, S: 24, 2014, s. 65, (Çevrimiçi) <https://0964014d0ab50e27778abed2b29baac4a1454264.vetisonline.com/article/3077#> , Erişim Tarihi: 09.12.2022.

³⁵³ İbrahim Dülger, “Cinsel Özgürlüğe Karşı İşlenen Suçlardan Irza Geçme Suçu”, Yayımlanmamış Doktora Tezi, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı**, Konya, 1998, s.103.

olarak nitelendirilmesinden dolayı, mağdurun faile direnmiş olması aranmakta³⁵⁴ ve mağdura bir suçu önleme yükümlülüğü getirilmekteydi. Mevcut düzenlemede ise suçun oluşması için mağdurun direnmesi gerekmemektedir ve gerçekleştirilen cinsel davranışa rızasının olmaması yeterlidir.

Mülga TCK'nun 434. maddesindeki hüküm verilmeden önce failin mağdurla evlenmesi halinde cezadan kurtulabilmesini öngören düzenleme de yeni TCK'nda yer almamaktadır. Cinsel saldırı mitleri gibi bu tür düzenleme de faili sorumluluktan kurtarmaya hizmet etmektedir. Kendisine cinsel saldırıda bulunan kişiyle evlendirilen mağdur ise yaşam boyu tekrar edecek bir travmanın içine gönderilmektedir. Bunun nedeni cinsel saldırı mağduru kadının, tek başına bir birey olarak değerinin bulunmamasıdır. Bahse konu suç mağdura karşı değil, genel adaba ve aile düzenine karşı işlenmiştir.³⁵⁵

Mülga TCK'na göre mağdurun kızlığının bozulması, mağduru kusurlu hale getirir ve yarattığı mayubiyetten dolayı cezanın ağırlaştırılması öngörülmüştür.³⁵⁶ Bunun başlıca nedenlerinden biri, suçla korunan hukuki değerlerden genel adap ile namus, iffet, bekaret gibi hususların kastedilmesidir.³⁵⁷ Mülga TCK'nun 423. maddesindeki evlenme vaadi ile kızlık bozma düzenlemesi yeni TCK'nda yer almamaktadır. Mağdur kadının bekaretini kaybetmesinin mayubiyet sayılarak cezanın artırılmasına ilişkin düzenleme de yeni TCK'nda mevcut değildir.

Mülga TCK'nun 438. maddesinde ise suçun fuhuş yapan kadına karşı işlenmesi halinde cezanın indirilmesi öngörülmektedir. Eşitlik ilkesine açıkça aykırı bu düzenleme³⁵⁸, cinsel saldırı mitleri ve özellikle gerçek mağdur kalıbına örnek verilebilir. Yapılan bu ayırım, mitlerin mağduru yaşam biçimi ve mesleği nedeniyle suçlama, faili sorumluluktan kurtarma ve suçu önemsiz gösterme işlevlerini karşılamaktadır. Eski düzenlemelere tesiri olan mitlere *“Sadece iyi kadınlar, evli olmayan kadınlardan ise ancak bakireler bu suçun gerçek mağdurlarıdır”*³⁵⁹;

³⁵⁴ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.11.

³⁵⁵ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.11.

³⁵⁶ İbrahim Dülger, **a.g.e.**, s.178.

³⁵⁷ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.6.

³⁵⁸ Yenyetişme, **a.g.e.**, s.203.

³⁵⁹ Payne, Lonsway, Fitzgerald, **a.g.e.**, s. 50.

*“Cinsel saldırıların büyük kısmında, mağdur ya rastgele cinsel ilişkilerde bulunan ya da kötü şöhrete sahip birisidir”*³⁶⁰ örnek gösterilebilir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere yeni kanuni düzenlemede yer verilmemesi, özellikle gerçek mağdur kalıbının tesirinin azaldığını göstermektedir. İlaveten, eski kanunda düzenlemeyen evlilik içi cinsel saldırıların yeni kanunda yer alması³⁶¹ da mitlerle mücadele açısından önemli bir gelişmedir. Mülga TCK’nda cinsel saldırı suçunun eşe karşı işlenmesine ayrıca yer verilmemekteydi. Yeni TCK’nun 102/2 maddesinin ikinci cümlesi ile evlilik içi cinsel saldırılar düzenlenerek sayılan mitlere karşı bir tutum ortaya konulmuştur: *“Erkeğin kendi kadın partnerini cinsel ilişki yaşamak için zorlaması / ona baskı yapması cinsel saldırı olarak adlandıırılamaz”*³⁶², *“Erkek eşin kadın eşe karşı cinsel saldırıda bulunması mümkün değildir”*³⁶³, *“Eşler arasındaki cinsel birleşme, eşin rızası hilafına olsa da cinsel saldırı olarak nitelendirilemez”*³⁶⁴, *“Evlilik içi cinsel saldırı tanımlanırken, evlilik içi olağan cinsel birleşme ile cinsel saldırı arasında keskin bir ayırım yoktur.”*³⁶⁵

Yapılan karşılaştırma sonucu görülmektedir ki, yeni TCK mitlere karşı çıkarken mülga TCK’nda mitleri kabul eden düzenlemeler mevcuttur. Kanunlar arasındaki bu farklı tutum, çalışmamızda ulaşılan verileri destekler niteliktedir. Öyle ki mülga TCK döneminde verilen kararlarda mit yoğunluğu %45,45 iken yeni TCK döneminde verilen kararlarda bu oran %15,17’ye kadar gerilemiştir. Bu gerilemenin sebebi, bu alandaki paradigma değişimidir.³⁶⁶ Kanunu uygulayanların mitleri kabulü eğitim, toplumsal tutumlar gibi başkaca değişkenlerden de etkilenmektedir. Dolayısıyla oransal bu gerilemeyi, salt kanun değişikliğine bağlamak mümkün olmasa da yapılan kanun değişikliğinin mitlerle mücadele açısından olumlu bir gelişme olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Olumlu gelişmelerin yanı sıra fuhşu meslek edinen kadınlar hakkında, yanlış kabullerin süregeldiği görülmektedir. Bir yerel mahkeme kararında geçen *“Olağan*

³⁶⁰ Burt, **a.g.e.**, s. 223.

³⁶¹ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.6.

³⁶² Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 439.

³⁶³ Edwards, Turchik, Dardis, **a.g.e.**, s.763.

³⁶⁴ Evcili, Gölbaşı, **a.g.e.**, s. 243.

³⁶⁵ Gerger, Kley, Bohner, Siebler, **a.g.e.**, s. 440.

³⁶⁶ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.6.

hayat koşullarında fuhşu meslek edinen kadınlar haricinde bir bayanın aniden gelişen bir olay nedeniyle bir erkekle cinsel ilişkide bulunmayı istemesi mümkün değildir”³⁶⁷ ibaresi, yerleşik algının değişmediğine işaret etmektedir.

Kanun değişiklikleri, tek başına cinsel saldırı mitleriyle mücadelede başarı sağlayamamaktadır. Kanada’da cinsel saldırılarda evlilik bağıışıklığı istisnası, yaklaşık 30 yıl önce kaldırılmasına rağmen, aksi yönde karar açıklanan Walsh davası da buna örnektir. Evlilik içi cinsel saldırı olayında, evli olma durumu, zımni rıza olarak değerlendirilmiştir. Newfoundland ve Labrador Temyiz Mahkemesi’nin getirdiği bu tehlikeli istisnaya karşı Kanada Yüksek Mahkemesi’ne yapılan itiraz ise reddedilmiştir.³⁶⁸ Görülmektedir ki, mitlerin yargılamaya ve hükme tesirini önlemek için kanun değişiklikleri yeterli olamamaktadır. Kanunlar, onu uygulayanlardan bağımsız olmayıp karar mercilerinin tutumu önem arz etmektedir.

3. DEĞERLENDİRME

Literatüre bakıldığında, *Holly Boux*, Amerika Birleşik Devletleri’nin 44 eyaleti kapsamında, hakimlerin cinsel saldırı mitlerini kullanmaya olan eğilimlerini araştırmıştır. ABD’nde Kadın Yönelik Şiddet Kanunu 1994’te yürürlüğe girmesine rağmen, cinsel saldırı mitlerinin halen içtihatlarda mevcut olduğu görülmüştür. 1332 görüşün incelendiği çalışmada, bunların 518’i mitleri desteklerken, 438’inin mitlere karşı geldiği ortaya çıkmıştır. Bir başka ifadeyle, kararların %53’ünde en az bir cinsel saldırı mitine atıf bulunmaktadır.³⁶⁹

Bu çalışma ile Türk ceza hukuku yargılamasında da benzer fakat daha düşük istatistiklere ulaşılmıştır. Çalışmamızın bulgularına göre mitlerin yargılama sürecine tesir ettiği tespit edilmiştir. 5237 sayılı TCK dönemine ait incelenen 112 kararın 17’sinde cinsel saldırı mitleri tespit edilmiş olup mit yoğunluğu %15,17 olarak hesaplanmıştır. 765 sayılı TCK dönemine ait incelenen 11 kararın 5’inde cinsel saldırı mitleri tespit edilmiş olup mit yoğunluğu %45,45 olarak hesaplanmıştır. Kapsama alınan tüm kararlar açısından bu oran %17,88 olarak hesaplanmıştır. Mit

³⁶⁷ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

³⁶⁸ Mohammad Vayeghan, “Case Commentary: R. V Walsh and the “Myth” of Marital Rape”, **Canadian Journal of Women and the Law**, C. 28, S:1, 2016, s. 240, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.3138/cjwl.28.1.230> , Erişim Tarihi: 20.04.2022.

³⁶⁹ Boux, **a.g.e.**, s.259.

tespit edilen, 22 kararın 13'ünde mağdurun rızası, cinsel saldırı mitlerinin tesiriyle değerlendirilmiştir. İkinci bölümde yapılan tasnifteki tüm mit çeşitlerinin yargı kararlarına tesir ettiği görülmüştür. Mitler arasında en çok, gerçek mağdur ve gerçek cinsel saldırı kalıpları ile mağduru suçlayıcı mitlerle karşılaşmıştır.

Mitlerin sonuca tesiri açısından ise mit tespit edilen kararlar esas alınarak toplamda 22 kararın 15'inde mitlerin verilen son kararı mağdur aleyhine değiştirmedeği görülmüştür. Bir başka ifadeyle mit tespit edilen dosyaların %68'inde mitlerin nihai sonuca tesirleri saptanmamıştır. Buna karşılık ulaşılan bu veriyi, mitlerin sonucu değiştirmedeği ve sakıncalı olmadıkları şeklinde yorumlamak mümkün değildir. Öncelikle nihai sonuç değişmese ve maddi gerçeğe ulaşılsa dahi süreçte mitlere maruz kalan mağdurun uğradığı zarar azalmayacaktır. Bununla birlikte, %32 göz ardı edilemeyecek kadar yüksek bir orandır. Yaşadıkları süreçte mitlerle karşılaşan her 100 mağdurdan 32'si için adaletin sağlanamadığı düşünüldüğünde, araştırma sorumuzun önemi ortaya çıkmaktadır.

3.1. Mahkeme Dereceleri Açısından Değerlendirme

Yerel mahkeme kararlarının sekizinde, Yargıtay ilgili Ceza Dairelerinin kararlarının onunda, yedi Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazında, altı YCGK çoğunluk kararında ve üç kararın karşı oylarında mit tespit edilmiştir. Mitlerin olumsuz tesirleri görülmekle birlikte, cinsel saldırı mitlerine karşı çıkan karar gerekçeleri de mevcuttur. Cinsel saldırı mitlerinin tesiri ile yargı merciinin kademesi ve ihtisaslaşması arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Eğer bu ilişki mevcut olsaydı, mahkeme derecesi yükseldikçe mitleri kabulün azalması gerekirdi.

Merciler arasında mitleri kabul açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu duruma, yerel mahkemenin objektif bir biçimde mahkumiyet kararında direndiği, Yargıtay 14. Ceza Dairesi'nin ve YCGK'nun mit tesirinde ve aksi yönde hüküm kurduğu, karşı oyun ise açıkça mitlere karşı bir tutum ile gerekçelendirildiği 2021 yılına ait bir karar³⁷⁰ örnek gösterilebilir. Bahse konu kararda da görüleceği üzere, mitlerin ilk derece yargılamasına tesir etmezken ihtisaslaşmış üst merci olan Ceza Dairesi'nin kararına ve YCGK kararına tesir edebilmesi de mümkündür. Bununla

³⁷⁰ Bkz. YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021.

birlikte, YCGK içinde de görüş ayrılıkları mevcuttur. Sonuç olarak kademe ve ihtisaslaşma açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır.

Bu noktada belirtmek gerekir ki YCGK veya Ceza Dairesi kararlarına mitlerin tesiri, sadece karara konu somut olayla sınırlı kalmayabilir. Mit tesiri ile verilen yanlış bir karar, daha sonraki davalarda savunma tarafından kullanılabilecek ve yerel mahkemeyi tesir altında bırakabilecektir. Üst mercilerin kararlarında yer alan mitler açısından yerleşik uygulamaya dönüşme ve tesir alanının genişlemesi sakıncası bulunmaktadır.

Karar mercilerinin yerleşik uygulamaları, suçun nitelendirilmesine de tesir etmektedir. Cinsel saldırı, yağma suçu gibi cebir ve tehdit unsurlarından oluşan bileşik bir suç değildir veya suçun oluşması için mülga TCK'ndaki gibi mağdurun direnmesi gerekmemektedir. Buna rağmen yargı mercileri, çoğu zaman suçun sübutu açısından cebir ve tehdidin varlığını aramak suretiyle bunları belirleyici kılmaktadır. Böylelikle, cebir ve tehdit kanunda böyle bir düzenleme olmasa da uygulamada suçun unsuru olarak değerlendirilmektedir.

3.2. Uyuşmazlığa Konu Hukuki Sorun Açısından Değerlendirme

Taranan kararlarda cinsel saldırı miti bulunan ve bulunmayanlar arasında belirgin bazı farklılıklar mevcuttur. Öncelikle mit bulunmayan kararlarda hukuki sorun, daha soyut nitelikteki hukuksal tartışmalar ile usule ilişkin bozma³⁷¹ kararlarıdır. Mit tespit edilmeyen hukuki sorunlara, nitelikli halin gerçekleşip gerçekleşmediği, suçun nitelikli cinsel saldırıya teşebbüs mü yoksa basit cinsel saldırı mı olduğu, fiilin teşebbüs aşamasında mı kaldığı yoksa failin gönüllü mü vazgeçtiği örnek verilebilir. Mitlerle karşılaşılan kararlarda ise tartışma somut olay üzerinden gerçekleşmekte ve mağdurun rızası noktasında birleşmektedir.

³⁷¹ Bkz. YCGK E. 2017/401, K. 2019/407, T. 09.05.2019: "...[Ç]özümlemesi gereken uyuşmazlık; sanıklara atılı nitelikli cinsel saldırı ve zorla kaçırıp alıkoyma suçlarının sabit olup olmadığının belirlenmesine ilişkin ise de Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 27. maddesi uyarınca öncelikle, 6284 sayılı Kanun'un 20/2. maddesi uyarınca Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sanık hakkında açılan kamu davasından haberdar edilmesinin zorunlu olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir" ve benzeri.

3.3. Gerçek Mağdur ve Gerçek Cinsel Saldırı Kalıpları Açısından

Değerlendirme

Emily Doe ve *Brock Turner* arasındaki cinsel saldırı davasının incelendiği bir çalışmada, cinsel saldırı mitlerinin mağdur için adaletin sağlanmasına etkileri değerlendirilmiştir. Bu çalışmaya göre, cinsel saldırı mağduru, mahkemede kendisine sorulan kişisel ve cinsel hayatına yönelik sorularla ikinci defa saldırıya uğramaktadır. Mağdura, olay esnasında üzerindeki kıyafetlerin ne olduğu ve benzeri sorular sorularak cinsel saldırı normalleştirilmekte, bu detaylar vasıtasıyla cinsel suç davranışı haklı çıkarılmaya çalışılmaktadır.³⁷² Bir başka ifadeyle, “*cinsel saldırı davası açan kadınlar kendilerine iki kez tecavüz edildiğini, ikincisinin duruşma sırasında gerçekleştiğini söylerler.*”³⁷³ Gerçekten de somut olayı aydınlatma işlevi olmayan soruların sorulması, maddi gerçeğe ulaşma amacının dışına çıkıldığını göstermektedir.

Gerçek mağdurun, korkak bir kişiliğe sahip, faile kıyasla zayıf ve güçsüz biri olması, faille arasında flört ilişkisi bulunmaması, cinsel saldırı sonrasında ise öncelikle susması ve bu nedenle ruh sağlığının bozulması suretiyle saldırının ortaya çıkması gerekmektedir. Bahse konu olay açısından mitler, sanığın cezalandırılmasını sağlamıştır. Öyle ki mağdurun ruh sağlığının bozulması, cinsel ilişkinin rızaen gerçekleşmediğine karine sayılmıştır.³⁷⁴

Bu noktada sorulması gereken soru, mağdurun ataerkil toplumun kendisine biçtiği role uymaması halinde, rızasının olmadığı sonucuna bu kolaylıkla ulaşıp ulaşılamayacağıdır. Aynı kararda yer alan bir başka ifade, açıkça göstermektedir ki gerçek mağdur kalıbına uymadıkları bariz olan fuhşu meslek edinen kadınlar hakkında cinsel saldırı mitlerinin tesiri sürmektedir: “*Olağan hayat koşullarında fuhşu meslek edinen kadınlar haricinde bir bayanın aniden gelişen bir olay nedeniyle bir erkekle cinsel ilişkide bulunmayı istemesi mümkün değildir.*”³⁷⁵

³⁷² Peterson, **a.g.e.**, s.507.

³⁷³ MacKinnon, **Feminist Bir Devlet Kuramına Doğru**, s.210.

³⁷⁴ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013: “*İradi, gönüllü olarak cinsel ilişkiye giren bir bayanın ruh sağlığının bozulma ihtimali tıbben ve ilmen mümkün değildir. Bu durum cinsel ilişkinin zorla gerçekleştiğine bir karinedir.*”

³⁷⁵ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

"Bir erkekle gayri resmi birlikte yaşayan müştekinin olayın oluşuna yönelik çelişkili beyanları"³⁷⁶ ve "hayat kadınlığı yaptığı tanık... tarafından ifade edilen Azerbaycan uyruklu mağdurenin"³⁷⁷ ifadelerinde ise görülmektedir ki mağdur, cinsel yaşamıyla tanımlanmaktadır. Gerçek mağdur kalıbı, kadının cinsel geçmişi başta olmak üzere, kişilik özellikleri, giyimi, davranışları, sosyal ve ekonomik statüsüyle de ilgilidir. Bu nedenledir ki eğitim seviyesi yüksek bir kadın cinsel saldırı mağduru olduğunda, olayın şoku ile derhal şikayetçi olamayıp 23 saat sonra adli mercilere başvurduğunda inandırıcı bulunmamaktadır.³⁷⁸

Gerçek mağdur kalıbına uyan mağdurlara karşı, gerçek cinsel saldırı kalıbına uyacak şekilde yabancı biri tarafından, fiziksel şiddet kullanılarak işlenen suçlarda ve mağdurun mukavemetinin kırılmasını geçecek boyutta yaralandığı hallerde, mercilerin mahkumiyet hükmü vermeye daha yatkın olduğu görülmüştür. Ayrıca karar verilirken mağdurun ne zaman şikayetçi olduğu da sıklıkla göz önünde bulundurulmaktadır.

3.4. Mağdurun Olay Anında Verdiği Tepki Açısından Değerlendirme

Cinsel saldırıya uğrayan mağdurun olay anında verdiği tepki, yargılama aşamasında göz önüne alınan hususlar arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Öte yandan mağdurun olay anında ne tepki vermesi gerektiğine dair literatürde ve uygulamada bir görüş birliği bulunmamaktadır. *Godenzi*'ye göre kadınlara cinsel saldırı esnasında kaçmamaları, sakin olmaları, faili konuşarak ikna etmeleri tavsiye edilmektedir fakat kurtulmayı başaran kadınlar, fiziksel olarak direnenler, var güçleriyle çılgık atıp yardım isteyenler veya kaçabilenlerdir.³⁷⁹ *Scully* de kadınlara kurtulmaları için benzer tavsiyeler vermekte ve "bana zarar verme her istediğini yaparım" şeklindeki yalvarmaların failde durumu kontrol altına aldığı ve artık suçu gerçekleştirebileceği algısı yarattığının altını çizmiştir.³⁸⁰

Kadınlara kurtulmaları için verilen tavsiyelerin aksini gösteren örnekler de mevcuttur. *Schwendinger* ve *Schwendinger*, kadın gerçekten rıza göstermezse cinsel

³⁷⁶ YCGK E. 2017/245, K. 2018/650, T. 18.12.2018.

³⁷⁷ YCGK E. 2013/644, K. 2014/125, T. 11.03.2014.

³⁷⁸ YCGK E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015.

³⁷⁹ Godenzi, **a.g.e.**, s.119.

³⁸⁰ Scully, **a.g.e.**, s. 199.

saldırıyı gerçekleştirmenin imkansız olduğuna dair miti ele alırken direnme konusunda gerçek bir vakadan örnek vermişlerdir. 19 yaşındaki mağdur, kendisini öpmeye çalışan failin dilini ısırılmıştır ve bu çabası fail tarafından 15 yerinden bıçaklanmasıyla sonuçlanmıştır.³⁸¹ Mağdurun faile fiziksel direnç göstermesinin her zaman olumlu sonuçlanmayabileceğine Türkiye’den de bir örnek verebiliriz: Özgecan Aslan cinayeti.

Mağdurun olay anında vermesi gereken tepkiyi bir tarafa bırakırsak mağdurların olay anında sıklıkla hiçbir tepki veremediklerini görürüz. 2011 yılında yapılan bir çalışmada cinsel saldırı mağdurlarının %41,6’sının donup kaldığı, ne sözel ne de fiziksel bir tepki verebildikleri tespit edilmiştir.³⁸² Donma tepkisi aslında psikolojik bir başa çıkma mekanizmasıdır: *“Yaşamsal bütünlüğe yönelik bir tehditle karşı karşıya kalındığında savaşıyor ya da kaçarak üstesinden gelemeyecek olduğumuz durumlarda donma tepkisi devreye girer.”*³⁸³ Buna karşılık, incelenen kararlarda, mağdurun tepki vermesinin beklenildiği görülmektedir. Mağdurun donmaması yeterli olmayıp faile tüm gücüyle mukavemet ederken bağıarak çevreden yardım istemelidir.³⁸⁴ Bir diğer dosyada ise mağdur anneye, yaşı küçük çocuklarından yardım istemediği gerekçesiyle³⁸⁵, bir başka ifadeyle çocuklarını travmatize etmemeyi ve potansiyel cinsel istismar tehlikesine maruz bırakmamayı tercih ettiği için inanılmamıştır.

3.5. Şikayet Süresi Açısından Değerlendirme

Mağdurun cinsel saldırıdan hemen sonra şikayette bulunmaması halinde inandırıcılığı sarsılmakta³⁸⁶, basit cinsel saldırılarda olay anında tepki veren³⁸⁷ ve

³⁸¹ Schwendinger, Schwendinger, **a.g.e.**, s.19.

³⁸² Jacob Bucher, Michelle Manasse, “When Screams Are Not Released: A Study of Communication and Consent in Acquaintance Rape Situations”, **Women & Criminal Justice**, C. 21, S: 2, 2011, s.130, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/08974454.2011.558801>, Erişim Tarihi: 30.09.2022.

³⁸³ Aslı Yeşil, “Ruhsal Travma ve Göç”, **Güncel Psikoloji Araştırmaları II**, Yay. Haz. İsmail Sanberk, 2021, s. 152.

³⁸⁴ (YCGK, E. 2016/952, K. 2016/388, T. 25.10.2016): *“Tüm dosya kapsamı dikkate alındığında, bir bayanın yabancı bir erkeğin kendisine cinsel saldırıda bulunması h....nde o erkeğe karşı sadece ‘yapma ayıp oluyor’ gibi sözler söyleyemeyip, tüm gücüyle hem ona mukavemet etmesi hem de çevreden yardım istemesinin gerektiği, ancak dosyamızda katılanın böyle davranmadığı...”*

³⁸⁵ YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021.

³⁸⁶ (YCGK, E. 2016/952, K. 2016/388, T. 25.10.2016): *“...[K]atılanın eşi tarafından öğrenilmesinden sonra sanığın doğrudan kolluğa ihbar edilmesi gerekirken, her nedense ihbar edilmeyip muhtar*

nitelikli cinsel saldırılarda hemen olay akabinde şikayette bulunan mağdurların beyanları ise güvenilir bulunarak hükme esas alınmaktadır. Derhal şikayet ile kastedilenin ne olduğu ise belirli değildir. Öyle ki 24 saat geçmeden şikayette bulunan nitelikli cinsel saldırı mağdurunun³⁸⁸ inandırıcı bulunmaması da mümkün olabilmektedir. Bir başka kararda ise derhal yardım istemek veya adli mercilere müracaatta bulunmak yerine sabahı bekleyen ve önce hastaneye giden müştekinin anlatımları inandırıcı bulunmamıştır.³⁸⁹ Nihayetinde, suçun delilleri adli muayene ile toplanabildiğinden ve diğer mercilere de başvurulsa mağdur hastaneye sevk edileceğinden bu durum, mağdur aleyhine yorumlanmamalıdır.

2019 yılında yürürlüğe giren 7188 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 10 Haziran 2020 tarihli ve 63 sayılı Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile "Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı" Adalet Bakanlığı bünyesinde ana hizmet birimi olarak kurulmuş ve adliyelerde "Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri'nin yaygınlaştırılması öngörülmüştür.³⁹⁰ Bu hizmet kapsamında cinsel saldırı mağdurları için hazırlanan mağdur bilgilendirme sayfasında ise *"cinsel saldırıya maruz kalan kişinin kesinlikle yıkanmadan, ilk 48 saat içinde adli rapor için kolluğa, savcılığa veya hastaneye başvurması çok önemlidir!"*³⁹¹ ifadesi yer almaktadır. Resmi mercilerce yapılan bu bilgilendirmede dahi delillerin kaybolmaması için 48 saatlik bir süre öngörülmekte iken 23 saat sonra

çağırılarak aralarında bir anlaşma metni imzalamaları ve olaydan yaklaşık 38 gün sonra katılan tarafından şikayet dilekçesi ile durumun ilk defa kolluğa bildirilmesi birlikte değerlendirildiğinde ..."

³⁸⁷ (YCGK, E. 2019/637, K. 2021/139, T. 23.03.2021): *"...[K]atılan mağdurenin otobüsün son durakta durması üzerine zaman kaybetmeksizin olay yerinde gördüğü sivil polisler durumu intikal ettirerek sanığı yakalatması..."*

³⁸⁸ (YCGK E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015): *"...[O]laydan yaklaşık 23 saat sonra polis merkezine giderek şikayette bulunduğu... katılanın eğitim ve kültür seviyesi dikkate alındığında, olaydan hemen sonra soruşturma makamlarına başvurmamasının haklı ve kabul edilebilir bir gerekçesi olmaması, sanığın ilişkilerinin fotoğrafını çekip, mağdurun tekrar gelmesi için ısrarla telefon açması üzerine olaydan yaklaşık 23 saat sonra karakola müracatta bulunması karşısında..."*

³⁸⁹ (YCGK E. 2017/245, K. 2018/650, T. 18.12.2018): *"...[O]lay sonrası bu olayı yakınlarına, komşularına ya da emniyete derhal bildirip yardım istemek yerine sabahı bekleyerek önce hastaneye giden daha sonra emniyete giden müştekinin samimiyetsiz davranışları ile tüm dosya kapsamından sanığın müştekinin evine zorla girdiğine ve zorla tecavüz ettiğine dair mahkumiyetine yeterli kesin ve inandırıcı delil elde edilemediği, cinsel ilişkinin rızaya dayalı olduğunun kabulü gerektiği, mağdurenin yaşı dikkate alındığında bu durumda müsnet suçların yasal unsurlarıyla oluşmadığı kabul edilmiştir"* şeklindeki gerekçe ile bozmaya direnerek önceki hükümler gibi sanığın beraatine karar vermiştir."

³⁹⁰ (Çevrimiçi) <https://magdur.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/tarihce>, 12.10.2022.

³⁹¹ (Çevrimiçi) <https://magdurbilgi.adalet.gov.tr/305/Cinsel-Saldiri---Tecavuz>, 12.10.2022.

şikayette bulunan mağdurun inandırıcı bulunmamasının hukuki bir dayanağı bulunmamaktadır. Somut olaydaki eğitim seviyesi yüksek mağdurun, kendisine inanılmamasından ve rızasının sorgulanmasından dolayı, yargılama sürecinde yaşadığı deneyimi olumsuz olarak nitelendirmemiz mümkündür.

Cinsel saldırı mağdurları, şikayette bulunmak noktasında tereddüt yaşamaktadırlar. Bunun nedenlerinden biri, mağdurun kendisine inanılmayacağına dair endişesidir. Türkiye’de cinsel saldırı mağduru 28 kadın katılımcı ile derinlemesine görüşmeler yapılarak gerçekleştirilen bir araştırmanın sonuçları da mağdurların bu tereddütlerini doğrular niteliktedir. Araştırmaya göre, bu kaygılara rağmen şikayette bulunan mağdurlar, yargılama sürecinde olumsuz deneyimler yaşamış³⁹² ve cinsel saldırı mitleri vasıtasıyla rızaları sorgulanabilir kılınmıştır³⁹³.

Mağdurun derhal şikayette bulunmasının beklenilmesi, gerçek hayatla uyuşmamaktadır. Şikayetin makul bir sürede yapılmış olması yeterli olmalıdır. Mağdur, hukuken ne yapması gerektiğini bilmeyebilir. Şikayete imkan vermeyen psikolojik, fiziksel ya da ekonomik bir şiddet söz konusu olabileceği gibi mağdurun kısa sürede travma etkisinden çıkamaması da mümkündür. Cinsel saldırı mağduru kadın, maruz kaldığı suç fiili ile başa çıkabilmek için benlik algısında bölünme yaşayabilir ve acıyı bu şekilde durdurmayı deneyebilir.³⁹⁴

Yukarıda yer verilen mağdur hizmetlerinin hayata geçirilmesi, olumlu bir gelişme olmakla birlikte henüz yeterli bilinirliğe ulaşamamış bir hizmettir. RTÜK kaynaklarında da görüleceği üzere, cinsel şiddetle mücadele üzerine yayımlanan bir kamu spotu veya öncelikli yayın bulunmamaktadır. Adalet Bakanlığı (Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı) kamu spotu³⁹⁵ ise cinsel saldırı mağdurunun derhal yapması gerekenlere dair bilgi içermemektedir.

Türkiye’de resmi ve bu duruma özel bir cinsel saldırı danışma hattı bulunmamaktadır. Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği’nin “Destek Sistemi Nerede?”

³⁹² İlkay Başak Adıgüzel, “Tecavüze Maruz Bırakılan Kadınların Tecavüz Sonrası Yaşam Deneyimleri”, Yayımlanmamış Doktora Tezi, **Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı**, Ankara, 2019, s.258.

³⁹³ **A.e.**, s. 259.

³⁹⁴ MacKinnon, **Feminist Bir Devlet Kuramına Doğru**, s.174.

³⁹⁵ (Çevrimiçi) <https://www.youtube.com/watch?v=ZW4dBi1XMkQ>, 12.10.2022.

projesi, www.kizbasina.com'un Cinsel Saldırı Yardım Rehberi gibi alternatif kaynaklarda mağdura neler yapması gerektiğine dair yol gösterilmektedir. Mağdurun internete erişiminin ve bu araştırmayı yapacak hukuki bilincinin olduğunu varsayalım. Bu ihtimalde dahi cinsel saldırı fiilinin yaratacağı travmanın boyutları öngörülemez. Mağdurun travmaya vereceği tepkinin tek etken faktörü, hukuki bilinç seviyesi olmayıp bu kişinin tüm yaşam deneyimleri ve psikolojik durumu, yaşadığı sosyal çevre gibi diğer etkenler de belirleyici olmaktadır.

112 gibi toplumda bilinirliği yüksek bir danışma hattının varlığında ise mağdur, bir elektronik cihazla değil gerçek bir kişiyle muhatap olabilecektir. Böylelikle mağdur, tek bir arama ile hem psikolojik desteğe ulaşabilecektir hem de deliller kaybolmadan etkin bir soruşturma yapılabilmesi mümkün hale gelecektir. Cinsel saldırı esnasında gerçekleşen ciddi fiziksel yaralanmalar nedeniyle sağlık kurumuna müracaat eden veya bilincinin kapalı olması durumunda sağlık kurumuna sevk edilen mağdur ve kendi başına şikayette bulunan mağdur açısından süreç farklı işlemektedir. İlk durumda, sağlık mesleği mensubu suçu bildirmekle yükümlüdür ve bununla birlikte delillerin kaybolmadan önce toplanması ihtimali artmaktadır. Diğer durumda ise mağdurdan şikayette bulunacak cesareti göstermesi, delilleri koruması, akliselim bir şekilde bunları yaparken aynı zamanda da travmadan dolayı histerik bir ruh halinde olması beklenilmektedir.

Herhangi bir nitelikli cinsel saldırı mağdurunun, kıyafetlerini ve bedenini yıkamadan derhal emniyet birimlerine müracaatta bulunduğunu varsayalım. Süreci doğru yöneten bu mağdura inanılmaması, mağdurun rızasının sorgulanması ve hatta mağdurun faile iftirada bulunmak amacıyla bu delilleri topladığıyla suçlanması da mümkündür. Mağdurun suç fiili gerçekleştikten sonraki süreci hukuki bilinçle yönetmesi, adalete erişebileceğini garanti etmemektedir.

Torrey'in de cinsel saldırı ve cinsel saldırı mitleriyle mücadele edilebilmesi için önerdiği yasal reformlardan biri, derhal şikayet doktrininin yürürlükten kaldırılmasıdır.³⁹⁶ Mağdurun makul bir nedenle şikayette bulunmakta gecikmesinin mağdur aleyhine yorumlanmaması gerekmektedir.

³⁹⁶ Morrison Torrey, "When Will We Be Believed? Rape Myths and the Idea of a Fair Trial in Rape Prosecutions", *U.C. Davis Law Review*, C. 24, S: 4, 1991, s. 1071, (Çevrimiçi)

3.6. Alkol Hususu Açısından Değerlendirme

Alkolle ilgili cinsel saldırı mitleri, mağdurun rızasıyla iradesini yitirdiği haller açısından mağduru suçlamaya hizmet etmektedir. Öyle ki mağdur aldığı alkol nedeniyle, gerçek mağdur kalıbından çıkarılmakta ve başına gelenleri hak ettiği yönünde bir tutum takınılmaktadır. Bunun yanı sıra, rızaen alınan alkolün, cinsel ilişkiye gösterilen rıza olarak genişletilerek yorumlandığı haller de mevcuttur.

Tezin giriş kısmında da yer verdiğimiz yerel mahkeme gerekçesi³⁹⁷, bu duruma en uygun örneklerden biridir. Mağdurun iradesini yitirdiği durumda, sağlıklı bir rıza göstermesi mümkün olmadığı gibi mağdurun durumundan faydalanan failin sorumluluğu da mağdura aktarılmamalıdır. Alkolle ilgili mitlerde, failin sorumluluğu mağdura veya alkolün kendisine aktarılmaktadır. Failin alkollü olduğu durumlarda, normalde böyle bir davranış gerçekleştirmeyeceği, bir anlık hata ettiği gibi bahaneler ile fail sorumluluktan kurtarılmaya çalışılmaktadır.

Bu çalışma kapsamında, failin alkollü olmasından dolayı sorumluluktan kurtarıldığı bir gerekçeyle karşılaşılmamasını, olumlu bir bulgu olarak nitelendirebiliriz. Bununla birlikte, mağdur ve sanığın birlikte alkol aldığı hallerde, bu durumun mağdurun rızasının olduğuna karine sayılması ise rıza konusunda yanlış inanç savunmalarını destekler niteliktedir.³⁹⁸ Mağdurun rızasıyla alkol alması, cinsel ilişkiye rızası olduğu şeklinde yorumlanamaz. Bir kişinin diğeri ile alkol alması ve sohbet etmesi, cinsel ilişki vaat etmemektedir. Aksinin düşünülmesinde cinsel saldırı

<https://07a6e75f442811d380d2e720fdbf18c26b54cdc4.vetisonline.com/HOL/Page?handle=hein.journals/davlr24&id=1025&collection=journals&index=> , Erişim Tarihi: 18.12.2021.

³⁹⁷ (YCGK, E. 2017/394 K. 2018/555 T. 22.11.2018): “Aşırı derecede alkollü, henüz 18 yaşında olan bir bayanın 3 erkekle bir evde bulunması sanıkların rızası ile seviştiklerine dair samimi ikrarları gözönüne alındığında mağdurenin tepkisel davranışlarının durup dururken başlaması ve bağırıp çağırmaya başlamasının sanıklarca izah edilememiş olması sırf bu sebeple eylemin zorla meydana getirildiği anlamına gelmez. Mağdure aşırı alkollüdür. O derece alkollü birinin bağırıp çağırması ve tepki vermesinin onlarca sebebi olabilir, sarhoş olan biri olağan hayatta da görüldüğü üzere hiç sebep yokken yoldan geçen birine küfür edebilir, nara atabilir, olmadık laflar edebilir, beyin fonksiyonlarının alkolün etkisiyle durduğu bir durumda anormal davranışların belli bir sebebe bağlanması beklenemez, sanıkların da mağdurenin tepkisel davranışlarını açıklayamamaları normaldir. Sırf bu sebepten sanıkların zorla basit cinsel saldırıda bulundukları kabul edilemez.”

³⁹⁸ (YCGK E. 2017/746, K. 2017/371, T. 03.10.2017): “Mağdurenin sanığın alkollü içki içme talebini kabul etmesi üzerine, araç içerisinde rızasıyla alkol alması, sohbet etmesi, 'cinsel ilişkinin nasıl gerçekleştiğini hatırlamıyorum' şeklindeki beyanı ve sanık savunması kapsamında, eylemin zorla veya mağdurenin rızası dışında gerçekleştiğine dair yeterli, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı anlaşıldığından, sanığın beraatine karar verilmesi gerektiği” düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.”

mitlerinin tesiri bulunmaktadır: “Eğer mağdur, cinsel saldırıya uğradığı esnada alkollü ise başına gelenler de payı vardır.”³⁹⁹

3.7. Rıza Hususu Açısından Değerlendirme

YCGK kararına konu olan hukuki sorun, rızanın varlığına ilişkin ise bu durumda mağdurun rızasının cinsel saldırı mitleriyle yorumlanması tehlikesini gözlemlemekteyiz. Nitekim nedensellik bağı olmayan durumlar vasıtasıyla rıza varsayılabilmekte, suçun unsuru olmayan kriterler aranarak rızanın yokluğu reddedilebilmektedir.

Türk ceza hukukunda rıza konusunda benimsenen görüş “hayır, hayır demektir” yerine “sadece evet, evet demektir” görüşüne daha yakındır.⁴⁰⁰ Suç tipi, mağdurun rızasının bulunmamasına dayanmaktadır. Bir başka ifade ile olumlu rıza aranmaktadır. Bu kapsamda, cinsel davranışa rıza gösterilmediği müddetçe, öncesinde hangi davranışlara veya durumlara rıza gösterildiğinin hiçbir önemi bulunmamaktadır. Ayrıca belirtmek gerekir ki “*rızasıyla alkol alıp sohbet etmesi*” ve benzeri ifadeler, mağduru pasifleştirmekte ve olayın öznesi yerine nesnesi konumuna getirmektedir. Kendisine karşı suç işlenen mağdur, cinsel saldırı esnasında özne değildir. Olması gereken, kadının cinselliğın nesnesi yerine öznesi olabilmesi iken halihazırda öznesi olduğu durumlar açısından nesne statüsüne indirgenmesi çözüme değil, soruna katkı yapmaktadır.

Rızanın bulunmadığının ispatı için mağdurun fiziksel direnç göstermesi şart değildir. Nitekim “...*mağdurenin olay esnasında çocuklarına rezil olmamak için tepki gösteremediğini belirtmesinin hayatın olağan akışına uygunluk göstermemesi, mağdurenin ifadelerinde ilişki esnasında sanığın kendisine karşı cebir veya tehdit kullandığına dair iddialara yer vermemesi ve alınan raporda cebrin gerçekleştiğine ilişkin bir bulguya rastlanmaması*”⁴⁰¹ gerekçesine göre rızanın bulunmaması için mağdura fiziksel şiddet uygulanması, mağdurun da bağırması ve fiziksel bir direnç göstermesi aranmaktadır. AİHM’in M.C. v. Bulgaristan kararında da ortaya koyulduğu üzere, cinsel saldırı suçlarının cezalandırılması için fiziksel güç ve bu

³⁹⁹ Çoklar, Meşe, **a.g.e.**, s.61.

⁴⁰⁰ Erbaş, “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, s.12.

⁴⁰¹ YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021.

güce karşı fiziksel bir direnç gösterilmesinin aranması, çağdaş hukuka uygun düşmediği gibi devletin pozitif yükümlülüklerinin de ihlali niteliğindedir.⁴⁰²

Mağdurun rızasının ne şekilde bulunmadığı, suçun unsurlarının değil, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerinin konusudur. Mağdur kendiliğinden rıza göstermemiş olabilir. Mağdurun iradesi hile, cebir, tehdit gibi nedenlerle sakatlanmış veya ortadan kaldırılmış olabilir. Bununla birlikte, mağdurun rızasının olmaması için hile, cebir, tehdit bulunması gerekmemektedir.

TCK md.102/3, mağduru suçlayıcı mitlere karşı bir düzenlemedir. Kendi rızasıyla kendini savunamayacak hale gelen mağdur suçlanmamakta, aksine bu durumdan faydalanan failin alacağı cezanın artırılması öngörülmektedir. Kanunun lafzı ve amacı açık olması rağmen, karar mercilerinin mağdur aleyhine yorum yapmaları hukuka ve kanuna aykırı olacaktır. TCK md.102/3-d fıkrasına göre suçun silahla işlenmesi, mağdurun direncini kırması nedeniyle daha ağır cezayı gerektiren bir nitelikli haldir. Mağdurun kendi isteğiyle alkol veya uyuşturucu madde almış olması, failin mağdura zorla veya bilgisi dışında alkol veya uyuşturucu madde aldırması, mağduru kendisini savunamayacak hale getirdiğinden yine cezayı ağırlaştırıcı nitelikli hal söz konusu olacaktır.

Rızanın olmamasının direnme ile ölçülmesi, mağdurun iradesinin diğer şekillerde aşıldığı halleri dışlayacak ve mağdura direnme yükümlülüğü getirecektir. MacKinnon'a göre, bir kadının rıza gösterip göstermediği saptanırken onun ne söylediğinin veya ne yaptığının bir önemi bulunmamaktadır: “*Ne kadar rıza gösterecekleri kendi kategorilerindeki örnek vakadan uzaklaşma derecesine göre saptanır.*”⁴⁰³ Bu nedenle, bakire bir kadının rızasının olması mümkün değilken eş

⁴⁰² Bkz. HUDOC, AİHM, M.C. v. Bulgaristan, Başvuru No: 39272/98, 04.02.2003, § 166, (Çevrimiçi) <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-61521>, [https://hudoc.echr.coe.int/tur#{%22languageisocode%22:\[%22ENG%22\],%22appno%22:\[%2239272/98%22\],%22documentcollectionid%22:\[%22CHAMBER%22\],%22itemid%22:\[%22001-61521%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/tur#{%22languageisocode%22:[%22ENG%22],%22appno%22:[%2239272/98%22],%22documentcollectionid%22:[%22CHAMBER%22],%22itemid%22:[%22001-61521%22]}), 15.07.2022.: “Yukarıdaki tespitler ışığında Mahkeme, cinsel suçların kovuşturulmasına ilişkin olarak, her koşulda fiziksel direniş gösterildiğinin kanıtlanmasını şart koşturmak gibi her türlü katı yaklaşımın belirli bazı cinsel saldırı biçimlerinin cezasız kalması ve dolayısıyla kişinin cinsel özgürlüğüne ilişkin etkili korumanın tehlikeye atılması risklerini barındırdığı konusunda ikna olmuştur. Bu alandaki çağdaş standartlara ve eğilimlere uygun olarak, üye devletlerin Sözleşme’nin 3. ve 8. maddeleri kapsamındaki pozitif yükümlülükleri, mağdur tarafından fiziksel direniş sergilenmemiş durumlar da dahil olmak üzere, rıza hilafına gerçekleştirilen her türlü cinsel davranışın etkili bir biçimde kovuşturulması ve cezalandırılmasını şart koşar yönde algılanmalıdır.”

⁴⁰³ MacKinnon, **Feminist Bir Devlet Kuramına Doğru**, s.205.

konumundaki veya fuhşu meslek edinmiş bir kadının rıza göstermemesi mümkün değildir.

Gerçek mağdur kalıbına ilişkin değerlendirmede de bahsettiğimiz bir mahkeme gerekçesine bu kısımda tekrar yer vermemiz uygun olacaktır. Mahkemenin görüşü fuhşu meslek edinmemiş bir kadının, ani bir kararla cinsel ilişkide bulunmayı isteyemeyeceği yönündedir.⁴⁰⁴ Bu oldukça açık ifade, mağdur kadınların rızaları sorgulanırken neye rıza göstermediklerinin yanı sıra neyi isteyebilecekleri üzerinde kurulmuş bir tahakkümün de varlığına işaret etmektedir.

Bu tahakküm nedeniyle, kadının isteği yerine razı olması aranmaktadır. Radikal feminizme göre, ataerkil yapıda, kadın tahakküm altına alınmakta, kadın cinselliği erkekler tarafından kontrol edilmektedir. Kadın cinselliği hakkında söylenecek söz erkeğe aittir.⁴⁰⁵ MacKinnon da eril düzende cinselliği tanımlarken bu noktanın üzerinde durmaktadır. Eril düzende kadın, cinsellik açısından nesneleşmiştir ve aslında bir seçim hakkı bulunmamaktadır: “*Nesne nesneleşmeyi arzu ediyorsa, arzu etmesine izin verilir.*”⁴⁰⁶ Bu görüşten yola çıkarak kadınların neyi istemediklerini bağırarak, fiziksel dirençle, gerekirse bu uğurda yaralanarak göstermelerini isteyen düzenle, neyi isteyebilecekleri konusunda özgür olmadıklarını dayatan düzenin aynı olduğunu söylemek mümkündür. Günümüz cinsiyet eşitliği standartlarına uygun bir cinsel saldırı düzenlemesi için rıza gösterme yerine karşılıklı verme/isteme aranması gerekmektedir.⁴⁰⁷

Cinsel saldırı mitleri, *ekonomik olarak yararlı, siyasi olarak muhafazakar bir cinsellik düzeni*⁴⁰⁸ tarafından desteklenir ve aynı zamanda bu düzeni besler. Bireylerin cinsel dokunulmazlıklarının, *üreme hak ve özgürlüklerinin sınırları*

⁴⁰⁴ YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013.

⁴⁰⁵ İdris Güçlü, Halil Akbaş, **Suç Sosyolojisi: Kavram, Teori, Uygulama**, 1.bs., Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2016, s.202.

⁴⁰⁶ MacKinnon, **Feminist Bir Devlet Kuramına Doğru**, s166.

⁴⁰⁷ Catharine A. MacKinnon, “Rape Redefined”, **Harvard Law & Policy Review**, C. 10, 2016, s. 450, (Çevrimiçi) https://harvardlpr.com/wp-content/uploads/sites/20/2016/06/10.2_6_MacKinnon.pdf, Erişim Tarihi: 05.12.2022.

⁴⁰⁸ Michel Foucault, **Cinselliğin Tarihi**, çev. Hülya Uğur Tanrıöver, 2.bs., İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2007, s.34-35.

*biyoiktidar tarafından belirlenir.*⁴⁰⁹ Bu düzende, cinsellik hakkında verilmiş bir susma emri vardır. Bu emrin tek istisnası ise meşru ve döl veren çiftlerdir.⁴¹⁰ Kadına susma emri veren ve onu edilgen kılan, erkeğin açıkça isteyebildiği cinsellik için kadının sadece rızasını arayan, bir başka ifadeyle isteme hakkı tanımadığı kadından tahammül etmesini bekleyen; işte bu biyoiktidardır. Biyoiktidar yıkılmadıkça cinsel saldırı mitleriyle mücadele kazanılamaz.

Mağdurun rızasıyla giydiği kıyafet, gittiği yer, bindiği araba, konuştuğu kişi, geçmiş cinsel yaşamı veya uğradığı önceki cinsel saldırı, aynı aldığı alkol gibi aleyhine yorumlanmaması gereken hususlardır. Nedensellik bağı olmayan durumlar, rıza varsayımı için kullanılamaz. Kişi bir eve girdiyse, bu sadece o eve girmeye rızası olduğunu gösterir. Kişi, bir başka kişiyle konuşup alkol aldıysa, bu sadece konuşup alkol almaya rızası olduğunu gösterir. Mağdurun rızasının bulunması için özgür iradesiyle açıkça bu rızayı beyan etmesi gerekmektedir. Aksi halde, rıza varsayımı söz konusu olacaktır. Rızanın varsayılması, rızanın olmamasını temel alan bu suç tipi açısından oldukça sakıncalıdır.

YCGK'nun bir kararındaki çoğunluk görüşünde yer alan rızanın kapsamının genişletilemeyeceğine dair ifade⁴¹¹ ise cinsel saldırı mitleriyle mücadele açısından olumlu bir bulgudur. Mağdurun sanığın evine gitmesi, yatak odasına geçmesi, bağırması ve daha önce cinsel yakınlaşmanın bulunması gibi hususlar, cinsel ilişkiye olan rıza olarak nitelendirilemez. Bu çalışma kapsamında, rızanın cinsel saldırı mitleriyle yorumlandığı birçok gerekçe yer almaktadır. Mamafih, değerlendirme bölümünü, mitlerin karşısında duran bir gerekçe ile sonlandırmanın uygun olacağı kanaatindeyim.

⁴⁰⁹ Rahime Erbaş, "Cross-Border Surrogate Motherhood from a Criminal Law Perspective", **Fiat Iustitia**, S: 2, 2019, s. 29, (Çevrimiçi) <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=881980> , Erişim Tarihi: 24.08.2021.

⁴¹⁰ Foucault, **a.g.e.**, s.12.

⁴¹¹ (YCGK E. 2010/5-176, K. 2010/226, T. 09.11.2010): "*Olay gecesi katılanın saat 03.00 sıralarında kendiliğinden sanığın bekâr olarak kaldığı eve gelmesi, olay öncesinde de cinsel ilişki boyutuna varmayan yakınlaşmalarının olması gibi olguların varlığının cinsel ilişkinin de rızaya dayalı olduğuna delalet etmeyeceği, başka bir anlatımla, suç tarihinde yirmi yaşını tamamlamış bir üniversite öğrencisi olan katılanın, sanık-la aralarında devam eden duygusal yakınlaşma sırasında sevişme boyutuna ulaşan cinsel yakınlaşmaya gösterdiği rızanın, cinsel ilişki kurulmasını da kapsadığını kabule olanak bulunmamaktadır.*"

SONUÇ

Bu çalışmanın araştırma sorusu, cinsel saldırı mitlerinin Türk ceza hukukunda yargı kararlarına tesir edip etmediğine ilişkindir. İncelenen kararlar çerçevesinde, cinsel saldırı mitlerinin, %32 oranında yargılamanın sonucunu değiştirdiği görülmektedir. Diğer bir anlatımla, bu mitlerin hem yargılama sürecine hem de kararlara tesiri mevcuttur. Mitlerin tesirinin ortaya çıkardığı ilk sorun, cinsel saldırıyı önlemenin veya cinsel saldırıya uğramamanın kadının sorumluluğunda kabul edilmesidir. Türk ceza hukukunda cinsel saldırı suçları için mağdurun herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır. Gerçekleştirilen suç fiilinin bütün sorumluluğunun fail üzerine bırakıldığı, yorum gerektirmeksizin, kanunun lafzıyla ortadadır. Buna karşılık, yargılama sürecinde mağdur, suçun işlenmesine kendisinin yol açtığını ima eden suçlayıcı bir tutumla karşılaşılabilmektedir.

Bir diğer sorun, *şüpheden sanık yararlanır ilkesi* ile mağdurun rızası hususundaki şüphenin kesişmesidir. Şüpheden sanık yararlanır ilkesi, mağdurun rızasının yokluğuna dayanan bir suç tipinde, rızanın olduğunu varsaymak suretiyle uygulanabilir mi? Muhakkak ki ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalınmalıdır. Buna karşılık, suçun neden sübut bulmadığının gerekçesi, rıza varsayımı ve altında yatan cinsel saldırı mitleri olmamalıdır. Cinsel saldırının gerçekleştiğine dair somut delillerin varlığına rağmen, mağdur beyanı itibar edilemez bulunup beraat kararına gerekçe gösterilmemelidir. Gerekçelerde, mağdurun rızası noktasında şüphe, mağdurun geçmişine, giyimine, rızası olmayan herhangi bir durum hakkındaki rızasının genişletilmesine dayandırılmamalıdır. Nitekim incelenen kararlarda rıza varsayımının nedensellik bağı olmayan durumlara dayandırıldığı görülmektedir.

Mülga TCK ve yürürlükteki TCK karşılaştırıldığında, yapılan değişiklikler ile mitlerle mücadele edildiği açıktır. Suçla korunan hukuki değer, suçun fuhuş yapan kadına karşı işlenmesi ve bekaretin mayubiyet sayılması konularında yapılan değişiklikler, mitlerle mücadele açısından birer kilometre taşıdır. Yürürlükteki TCK’da cinsel saldırı düzenlemesi rızadan bahsetmeyip “vücut dokunulmazlığını ihlal” ibaresini kullanmasıyla mitleri açıkça reddetmektedir. Böylelikle öncesinde ve olay esnasında rıza açıklanmayan her cinsel davranış, suç teşkil edebilecektir. Mağdurun bağırması ve direnmesi aranmamaktadır. Rızasının ne şekilde ortadan

kalktığıнын veya neden rızasının olmadığıнын bir önemi bulunmamaktadır. Bu hususlar, madde 102/3 ile düzenlenmiştir ve ancak daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal için tartışma konusu olmaları gerekmektedir.

Kanun değişikliklerine rağmen, evlilik içi cinsel saldırılarda, mağdurun rızasının olmadığına inanılmamaktadır. Fuhşu meslek edinen kadınların cinsel saldırıya uğradıklarına kolay kolay ikna olunmamaktadır. Mağdura inanılması için direnmesi, bağırması, yaralanması, olaydan sonra ruhen çökmüş olması ama aynı halde derhal şikayetçi olmayı hesap edebilmiş olması beklenmektedir. Mağdur bağırırsa ama aynı zamanda alkollü ise beyin fonksiyonları durduğu için manasızca bağırıldığı fakat beyin fonksiyonları durmuş olsa da hala rıza gösterebileceği kabul edilmektedir. 6284 sayılı Kanun uyarınca tedbir kararı alan mağdur, aynı 24 saat içinde, küçük çocuklarının da olduğu evde, kocası tarafından cinsel saldırıya uğradığında, neden bağırmadığı sorgulanmaktadır. Mağdurun yetiştiği ve yaşadığı sosyal şartlar, eğitim seviyesi, ahlaki değerler, bunların hepsi önemsiz bir detaydır. Mağdur, yaşı küçük çocuklarından kendisini kurtarmalarını isteyip psikolojilerinde kalıcı hasar bırakmadığından, rızası vardır.

Cinsel saldırı mitleri, cinsel ilişkiye rızası olan kadın, açıkça bunu beyan edebilecekken onun davranışlarından ve önceki seçimlerinden “evet” cevabı çıkarmaya çalışmaya hizmet etmektedirler. Öyle ki cinsel saldırının ispatı için mağdur fiziksel olarak karşı koymak zorundadır ve hatta bu esnada yaralanırsa inandırıcılığı açısından daha makbuldür. Aslında cinsel davranışın bir aşamasında fikri değiştiğinde, sadece “hayır” demesi; henüz başlayan bir cinsel davranış yoksa “evet” dememesi, açıkça rızasının olmadığını göstermektedir. Kabul edilenin aksine, insanların özgür iradeleri vardır ve var olan rızalarını açıklarlar. Var olan bir rıza söz konusu ise rıza varsayımına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Çalışmanın sınırlılıkları, kararlar, bir başka ifadeyle sadece tutanağa geçmiş veriler üzerinden analiz yapılmasıdır. Hakimler ve savcılar ile cinsel saldırı mitlerini kabul oranlarını ölçecek bir çalışma yapılması mümkün olmamıştır. Bu görüşmelerin yapılması halinde, çalışmamızdan daha yüksek veya daha düşük bulgular elde edilmesi mümkündür. Literatür açısından ilerleyen çalışmalarda, yargılama süreci

gözlemlenerek mitlerin tespit edilmesi ve hakimlerin RMA veya geliştirilecek yeni bir ölçekle CSMK skorlarının ölçülmesi faydalı olacaktır.

Çalışmanın bir diğer sınırlılığı ise sadece Yargıtay Karar Arama veri tabanının kullanılmasından kaynaklı ulaşılamayan kararların bulunmasıdır. Bununla birlikte çalışma kapsamı YCGK kararları olarak belirlendiğinden, Ceza Dairelerinin YCGK'na taşınmayan kararları açısından da bir inceleme yapılmamıştır. Sadece Ceza Dairelerinin kararları üzerinden yapılacak benzer bir çalışma ile CD ve YCGK arasındaki mitleri kabul farkı ortaya koyulabilmektedir.

Cinsel saldırı mitleriyle mücadele açısından ilk önerimiz ise öncelikle ihtisaslaşan Ceza Dairesi hakimlerinin, sonrasında bütün ceza hakimlerinin RMA/CSMK skorlarının ölçülmesidir. Bu skorlar esas alınarak, bu konuda en bilinçli hakimler tarafından karar verilmesi sağlanmalıdır. Böylelikle, maddi gerçeğin aydınlatılmasına fayda etmeyecek hususların araştırılması önlenebilecektir. Rıza konusunda yanlış, fail açısından bile eleştirilen bir savunma iken hakim in mağdurun rızası konusunda yanlış kabul edilemez. Cinsel saldırı davalarında kararı yerleşik algısında cinsel mitler ve cinsel saldırı mitleri bulunmayan, neyin rıza olduğunu ve neyin rıza olmadığını objektif bir biçimde değerlendirebilecek hakimler vermelidir.

Yerleşik algıları, sadece yargı süjelerini bilinçlendirerek yıkmak mümkün değildir. Eğitim, o esnada oradan geçen bir kişinin gördüğü durumun cinsel saldırı olup olmadığını algılamasını ve müdahale edip etmeyeceğini değiştirebilir. Brock Turner, bilinçsiz haldeki Emily Doe'ya cinsel saldırıda bulunurken müdahale eden iki kişinin bunu yapmasını sağlayan, kendi ülkelerinde verilen cinsellik eğitimi idi. Sağlıklı ilişkinin ve olumlu rızanın öğretildiği bir sistemde, *hareketsiz yatan ve cinsel aktiviteye katılmayan bir kadının rıza gösteren bir kadın olmadığı*⁴¹² bilinebilecektir. Bu eğitim ile rızaya ilişkin yanlış inanç savunmalarının ve mağdurun rızası sorgulanırken ikincil bir mağduriyet yaşamasının önüne geçilebilir.

Son olarak söylemek gerekir ki, bu çalışma ile amaçlanan “*şüpheden sanık yararlanır*” ilkesini hiçe sayarak sadece mağdur beyanına dayalı hükümler

⁴¹² Abdulali, **a.g.e.**, s.106.

kurulmasını talep etmek değildir. Ceza muhakemesinin amacı maddi gerçeğe ulaşılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda gerekli tüm incelemeler yapıldıktan sonra sanığın mahkumiyetine yetecek vicdani kanaate ulaşılamaması durumunda sanık, şüpheden yararlandırılmalıdır. Bununla birlikte, sanığın hakları olduğu gibi mağdurun da hakları bulunmaktadır. Sanık şüpheden yararlandırılırken mağdur açısından ikincil mağduriyet yaratılmamalıdır. Mahkeme kararlarının gerekçeleri, cinsel saldırı mitleri yerine somut deliller ışığında varılan hukuki sonuçlara dayandırılmalıdır. Eksik incelemelerle veya mağdur suçlayıcı bir tutumla bu ilke adeta bir kısa yol gibi kullanılmamalıdır. Cinsel saldırıya uğrayarak bir kez mağdur olan kişi, toplum nazarında veya yargı merciinin önünde tekrar aynı mağduriyeti hissetmemelidir. Ancak böylelikle, mağdur haklarına saygılı, adil bir yargılama yapılması mümkündür.

KAYNAKÇA

- Abdulali, Sohalia: **Tecavüzü Konuşmamız Lazım**, Çev. Didem Kizen, 1. bs., İstanbul, Mundi Kitap, Ekim 2019.
- Adıgüzel, İlkay Başak: Tecavüze Maruz Bırakılan Kadınların Tecavüz Sonrası Yaşam Deneyimleri, **Yayımlanmamış Doktora Tezi**, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, Ankara, 2019.
- Altay, Yağmur: **Türkiye’de Cinsel Suç Mağdurlarının Yardım Arama Deneyimleri ve Destek Mekanizmalarına İlişkin Algıları**, İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi, 1.bs., On İki Levha Yayıncılık, Aralık 2022.
- Amir, Menachem: “Victim Precipitated Forcible Rape”, **The Journal of Criminal Law, Criminology and Police Science**, C. 58, S:4, 1968, s.493-502, (Çevrimiçi) <https://www.jstor.org/stable/1141908> , Erişim Tarihi: 01.11.2022.
- Artuk, Mehmet Emin, Gökçen, Ahmet, Alşahin, Mehmet Emin, Çakır, Kerim: **Ceza Hukuku Özel hükümler**, 20. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2022.
- Bitton, Mally: ““It Can’t Be Rape”: Female vs. Male Rape Myths Among

Shechory, Jaeger, Lea: Israeli Police Officers”, **Journal of Police and Criminal Psychology**, S: 35, 2020, s. 494-503, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11896-019-09327-4> , Erişim Tarihi: 29.04.2022.

Bohner, Gerd, Danner, Unna N., Siebler, Frank, Samson, Gary B.: “Rape Myth Acceptance and Judgments of Vulnerability to Sexual Assault: An Internet Experiment”, **Experimental Psychology**, C. 49, S: 4, 2002, s. 257-269, (Çevrimiçi) https://www.researchgate.net/profile/Gerd-Bohner/publication/11015190_Rape_Myth_Acceptance_and_Judgments_of_Vulnerability_to_Sexual_Assault_An_Internet_Experiment/links/02e7e53c287ffc27ea000000/Rape-Myth-Acceptance-and-Judgments-of-Vulnerability-to-Sexual-Assault-An-Internet-Experiment.pdf , Erişim Tarihi: 24.05.2022.

Boux, Holy: "If You Wouldn't Have Been There That Night, None of This Would Have Happened to You: Rape Myth Usage in the American Judiciary”, **Women's Rights Law Reporter**, C. 40 S: 3/4, 2019, s. 237-271, (Çevrimiçi) <https://heinonline.org/HOL/P?h=hein.journals/worts40&i=245>. Erişim Tarihi: 29.04.2022.

Briggs, Joseph, Scott, Russ: “‘Rape myths’ and a ‘reasonable belief’ of consent *R v Lazarus* [2017] NSWCCA 279”, **Psychiatry, Psychology and Law**, C. 27, S: 5, 2020, s. 750-777, (Çevrimiçi) <https://dx.doi.org/10.1080/13218719.2020.1751331> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

Bucher, Jacob, Manasse, Michelle: “When Screams Are Not Released: A Study of Communication and Consent in Acquaintance Rape Situations”, **Women & Criminal Justice**, C. 21, S: 2, 2011, s.123-140, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/08974454.2011.558801> , Erişim Tarihi: 30.09.2022.

Burt, Martha R.: “Cultural Myths and Supports for Rape”, **Journal of Personality and Social Psychology**, C. 38, S: 2, 1980, s.217-230, (Çevrimiçi) <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=9ec87b9e06cbc29f06232ae48c02ca047df90a04> , Erişim Tarihi: 06.08.2021.

Centel, Nur, Zafer, Hamide: **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 14. bs., Beta Basım Yayım, 2017.

Cromer, Lisa DeMarni, Goldsmith, Rachel E.: “Child Sexual Abuse Myths: Attitudes, Beliefs, and Individual Differences”, **Journal of Child Sexual Abuse**, C. 19, S: 6, 2010, s. 618-647, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/10538712.2010.522493> , Erişim Tarihi: 02.12.2022.

Çamaş, Güliz, Gülçin, Meşe, Gülgün: “Sosyal Hiyerarşi: Cinsel Şiddet Mitlerini Anlamak”, **Türk Psikoloji Dergisi**, 2016, C.31, S: 78, s. 62-74, (Çevrimiçi) <https://www.psikolog.org.tr/tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpd1300443320160000m000025.pdf> , Erişim Tarihi: 08.08.2021.

Çetiner, Ezgi: **Mağdur Beyanına Dayalı Hüküm Kurulması**

Bağlamında Nitelikli Cinsel Saldırı Suçunda İspat, 1. bs.,
İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, Mart 2022.

Çoklar, Işıl, Meşe,
Gülgün:

“Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Kısa Formunu
Türkçe’ye Uyarlama Çalışması”, **Psikoloji Çalışmaları
Dergisi**, C. 34, S: 2, 2015, 53-64, (Çevrimiçi)
[https://toad.halileksi.net/wp-
content/uploads/2022/07/illinois-tecavuz-mitlerini-kabul-
olcegi-toad.pdf](https://toad.halileksi.net/wp-content/uploads/2022/07/illinois-tecavuz-mitlerini-kabul-olcegi-toad.pdf) , Erişim Tarihi: 08.08.2021.

Demirel,
Muhammed:

“Ceza Hukukunda Rızanın İki Boyutu: Tipikliğe Engel Olan
Rıza ve Hukuka Uygunluk Nedeni Olan Rıza”, **İstanbul
Hukuk Mecmuası**, C. 78, S: 3, 2020, 1469-1523,
(Çevrimiçi) [https://dergipark.org.tr/en/download/article-
file/1459887](https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1459887) , Erişim Tarihi: 19.01.2022.

Dinos, Sokratis,
Burrowes, Nina,
Hammond, Karen,
Cunliffe, Christina:

“A systematic review of juries' assessment of rape victims:
Do rape myths impact on juror decisionmaking?”,
International Journal of Law, Crime and Justice, C. 43,
2015, s. 36-49, (Çevrimiçi)
<http://dx.doi.org/10.1016/j.ijlcrj.2014.07.001> , Erişim Tarihi:
12.12.2021.

Dursun, Selman:

“Mağdurun Suça Yol Açması”, **İstanbul Üniversitesi
Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 61, S:1-2, 2011, s.3-33,
(Çevrimiçi) [https://dergipark.org.tr/en/download/article-
file/95933](https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/95933) , Erişim Tarihi: 31.10.2022.

Dursun, Selman:

“Türk Ceza Hukuku’nda Cinsel Suçlara Genel Bir Bakış”,
Ceza Hukuku Dergisi, S: 24, 2014, s. 57-73, (Çevrimiçi)

<https://0964014d0ab50e27778abed2b29baac4a1454264.vetisonline.com/article/3077#> , Erişim Tarihi: 09.12.2022.

Dölger, İbrahim: “Cinsel Özgürlüğe Karşı İşlenen Suçlardan Irza Geçme Suçu”, **Yayımlanmamış Doktora Tezi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Konya, 1998.

Dölger, Murat
Volkan: “Evlilik Birliğı İçinde Gerçekleşen Nitelikli Cinsel Saldırı Suçu, Bu Suçun Mağdur Üzerindeki Etkileri ve Mağduru Korumaya Yönelik Önlemler”, **İstanbul Barosu Dergisi**, C. 80, S: 2, 2006, s. 543-575.

Edwards, Katie M.,
Turchik, Jessica
A., Dardis,
Christina M.,
Reynolds, Nicole,
Gidycz, Christine
A.: “Rape Myths: History, Individual and Institutional-Level Presence, and Implications for Change”, **Sex Roles**, C. 65, S: 11-12, 2011, s.761-773, (Çevrimiçi)
<https://doi.org/10.1007/s11199-011-9943-2> , Erişim Tarihi: 15.05.2022.

Ejder Apay, Serap,
Nagorska,
Malgorzata, Balcı
Akpınar, Reva, Sis
Çelik, Aslı,
Binkowska-Bury,
Monika: “Student comparison of Sexual Myths: Two-Country Case”, **Sex Disabil**, S: 31, 2013, s. 249-262, (Çevrimiçi)
<https://doi.org/10.1007/s11195-013-9301-0> , Erişim Tarihi: 21.02.2022.

- Eker, Tuba,
Erdener, Eda: “Tecavüze İlişkin Kültürel Mitler ve Mitlerin Kabul Edilmesine Etki Eden Faktörler”, **Türk Psikoloji Yazıları**, C.14, S: 28, 2011, s.60-72, (Çevrimiçi) <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/126097> , Erişim Tarihi: 10.08.2021.
- Erbaş, Rahime: “Challenges in Regulating Sexual Offences in Turkey”, **Global Problems in Sexual Offenses**, Yay. Haz. Rahime Erbaş, Lexington Books, Lanham, 2022, s.3-24.
- Erbaş, Rahime: “Cross-Border Surrogate Motherhood from a Criminal Law Perspective”, **Fiat Iustitia**, S: 2, 2019, s. 27-43, (Çevrimiçi) <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=881980> , Erişim Tarihi: 24.08.2021.
- Evcili, Funda,
Gölbaşı, Zehra: “The Effect of Peer Education Model on Sexual Myths of Turkish University Students: An Interventional Study”, **Perspect Psychiatr Care**, C. 55, S:2, s. 243, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1111/ppc.12344> , Erişim Tarihi: 17.02.2022.
- Foucault, Michel: **Cinselliğin Tarihi**, çev. Hülya Uğur Tanrıöver, İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2007.
- George, Suzanne
St.: “Perceptions of Common Rape: How Rape Myth Acceptance, Victim Gender, and Victim Resistance Affect Victim and Perpetrator Blame Attributions in Party Rape and Date Rape”, **Violence Against Women**, 2021, s.1-25,

(Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/10778012211068058> ,
Erişim Tarihi: 29.04.2022.

Gerger, Heike,
Kley, Hanna,
Bohner, Gerd,
Siebler, Frank:

“The Acceptance of Modern Myths About Sexual Aggression Scale: Development and Validation in German and English”, **Aggressive Behavior**, C. 33, 2007, s. 422-440, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1002/ab.20195> , Erişim Tarihi: 10.08.2021.

Godenzi, Alberto:

Cinsel Şiddet Yaşayanların Yaşatanların Anlatımlarıyla, çev. Sultan Kurucan Coşar, Yakup Coşar, İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 1992.

Gölbaşı, Zehra,
Evcili, Funda,
Eroğlu, Kafiye,
Bircan, Hüdaverdi:

“Sexual Myths Scale (SMS): Development, Validity and Reliability in Turkey”, **Sex Disabil**, C. 34, S: 2016, s. 75-87, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11195-016-9430-3> , Erişim Tarihi: 21.02.2022.

Gölge, Zeynep B.:

“İrza Geçme Kavramına Karşı İlgili Meslek Gruplarının Yaklaşımları ve Düşünceleri”, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul, 1997.

Gray, Jacqueline
M.:

“What constitutes a “reasonable belief” in consent to sex? A thematic analysis”, **Journal of Sexual Aggression**, C. 21, S: 3, 2015, s. 337-353, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/13552600.2014.900122> , Erişim Tarihi: 27.12.2021.

- Gray, Jacqueline
M., Horvath, M.A.: “Rape Myths in the Criminal Justice System”, “Rape Myths in the Criminal Justice System”, **Women and the Criminal Justice System**, Yay. Haz. Emma Milne, Karen Brennan, Nigel South, Jackie Turton, 2018, s. 15-41, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/978-3-319-76774-1> , Erişim Tarihi: 10.12.2021.
- Güçlü, İdris,
Akbaş, Halil: **Suç Sosyolojisi: Kavram, Teori, Uygulama**, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2016.
- Hakeri, Hakan,
Tekin, Derya: **Tartışmalı Sorularla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 2.bs., Adalet Yayınevi, 2022.
- Hayes, Rebecca
M., Lorenz,
Katherine, Bell,
Kristin A.: “Victim Blaming Others: Rape Myth Acceptance and the Just World Belief”, **Feminist Criminology**, C. 8, S: 3, 2013, s.202-220, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/1557085113484788> , Erişim Tarihi: 29.04.2022.
- Işıka, Sertaç: “Cinsel Suçlarda Değişen Perspektif”, **2. Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali Kadına Yönelik Şiddet ve Ayrımcılık Tebliğler**, Yay. Haz. Adem Sözüer, 2012, s.109-112.
- Işıka, Sertaç: “Suç Politikasının Temel İlkeleri Açısından Türk Hukukunda Cinsel Suçlar ve Kastrasyon”, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul, 2012.

Johnson, Larissa
Gabrielle, Beech,
Anthony:
“Rape Myth Acceptance in Convicted Rapists: A Systematic Review of the Literature”, **Aggression and Violent Behavior**, C. 34, 2017, s.20-34, (Çevrimiçi)
<https://doi.org/10.1016/j.avb.2017.03.004> , Erişim Tarihi: 29.04.2022.

Kaptanoğlu, Cem,
Aksaray, Gökay,
Seber, Gülten,
Tekin, Durmuş:
“Cinsel Travma Öyküsü Veren Psikiyatrik Hastalarda Ruhsal Belirti Dağılımı”, **Nöropsikiyatri Arşivi**, C. 30, S:2, 1993, s.297-301, (Çevrimiçi)
https://www.noropsikiyatriarsivi.com/sayilar/181/1993-S2-C30CinselTravmaOykOsOVERenPsikiyatrikHastalardaRuhsalBelirtiDaGilimi_rt6htfvok7202010192201065500962.pdf , Erişim Tarihi: 20.08.2021.

Katz-Schiavone,
Stacey, Levenson,
Jill S., Ackerman,
Alissa R.:
“Myths and Facts About Sexual Violence: Public Perceptions and Implications for Prevention”, **Journal of Criminal Justice and Popular Culture**, C. 15, S: 3, 2008, s. 291-311, (Çevrimiçi) (5) Myths and facts about sexual violence: Public perceptions and implications for prevention | Jill Levenson - Academia.edu , Erişim Tarihi: 31.07.2021.

Kırbaş Canikoğlu,
Seher:
“Feminist Bir Perspektifle Türk Ceza Kanunu’nda Cinsel Saldırı Suçu”, **Fe Dergi**, C. 5, S: 1, 2013, s. 61-73, (Çevrimiçi) Feminist Bir Perspektifle Türk Ceza Kanunu’nda Cinsel Saldırı Suçu (ankara.edu.tr) , Erişim Tarihi: 30.12.2021.

Klement, Kathryn
“Accusers Lie and Other Myths: Rape Myth Acceptance

R., Sagarin, Brad J., Skowronski, John J.: Predicts Judgments Made About Accusers and Accused Perpetrators in a Rape Case”, **Sex Roles**, C. 81, S: 16, 2019, s.16-33, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11199-018-0950-4> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

Korkusuz, Gülşah: “Cinsel Saldırı Suçu (TCK md. 102)”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. 71, S:1, 2013, s. 815-854, (Çevrimiçi) <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/97789> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

Krahe', Barbara, Temkin, Jennifer, Bieneck, Steffen, Berger, Anja: “Prospective Lawyers’ Rape Stereotypes and Schematic Decision Making about Rape Cases”, **Psychology, Crime & Law**, C. 14, S: 5, 2008, s. 461-479, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/10683160801932380> , Erişim Tarihi: 25.08.2021.

Kukulu, Kamile, Gürsoy, Elif, Ak Sözer, Gülşen: “Turkish University Students’ Beliefs in Sexual Myths”, **Sex Disabil**, C. 27, S:1, 2009, s.49-59, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1007/s11195-009-9108-1> , Erişim Tarihi: 21.02.2022.

Kunst, Jonas R, Bailey, April, Prendergast, Claire, Gundersen, Aleksander: “Sexism, Rape Myths and Feminist Identification Explain Gender Differences in Attitudes Toward the #metoo Social Media Campaign in Two Countries”, **Media Psychology**, C. 22, S: 5, 2019, s.818-843, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1080/15213269.2018.1532300> , Erişim Tarihi: 10.12.2021.

Leverick, Fiona: “What do we know about rape myths and juror decision making?”, **The International Journal of Evidence & Proof**, C. 24, S: 3, 2020, s.255-279, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/1365712720923157> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

Lonsway, Kimberly A., Fitzgerald, Louise F.: “Rape Myths: In Rewiev”, **Psychology of Women Quarterly**, C. 18, S: 2, 1994, s. 133-164, (Çevrimiçi) <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=f717962045dc8504897024ed9cef56ca261a4b94> , Erişim Tarihi: 07.08.2021.

MacKinnon, Catharine A.: **Feminist Bir Devlet Kuramına Doğru**, çev. Türkan Yöney, Sabir Yücesoy, İstanbul, Metis Yayınları, 2020.

MacKinnon, Catharine A.: “Rape Redefined”, **Harvard Law & Policy Review**, C. 10, 2016, s. 431-477, (Çevrimiçi) https://harvardlpr.com/wp-content/uploads/sites/20/2016/06/10.2_6_MacKinnon.pdf , Erişim Tarihi: 05.12.2022.

McCowan, Kristen, Fradella, Henry F., Neal, Tess M.S.: “A Rape Myth in Court: The Impact of Victim-Defendant Relationship on Sexual Assault Case Outcomes”, **Berkeley Journal of Criminal Law**, C. 26, S: 2, 2021, s.155-183, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.15779/Z38F18SG1S> , Erişim Tarihi: 30.04.2022.

Parratt, Kayleigh A., Pina, Afroditi: From “Real Rape” to Real Justice: A Systematic Review of Police Officers' Rape Myth Beliefs, **Aggression and**

Violent Behavior, C. 34, 2017, s.68-83, (Çevrimiçi)
<http://dx.doi.org/10.1016/j.avb.2017.03.005> , Erişim Tarihi:
29.04.2022.

Payne, Diana L.,
Lonsway,
Kimberly A.,
Fitzgerald, Louise
F.:
“Rape Myth Acceptance: Exploration of Its Structure and Its
Measurement Using the Illinois Rape Myth Acceptance
Scale”, **Journal of Research in Personality**, C. 33, S:1,
1999, s.27-68, (Çevrimiçi)
<https://doi.org/10.1006/jrpe.1998.2238> , Erişim Tarihi:
19.08.2021.

Peterson,
Kimberly:
“Victim or Villian?: The Effect of Rape Culture and Rape
Myths on Justice for Victims”, **Valparaiso University Law
Review**, C. 53, S: 2, 2019, s.467-508, (Çevrimiçi)
[https://07a6e75f442811d380d2e720fdbf18c26b54cdc4.vetis
online.com/HOL/Page?handle=hein.journals/valur53&div=1
9&collection=journals](https://07a6e75f442811d380d2e720fdbf18c26b54cdc4.vetisonline.com/HOL/Page?handle=hein.journals/valur53&div=19&collection=journals) , Erişim Tarihi: 30.04.2022.

Russell, Kirsten J.,
Hand, Christopher
J.:
“Rape myth acceptance, victim blame attribution and Just
World Beliefs: A rapid evidence assessment”, **Aggression
and Violent Behavior**, C. 37, 2017, s. 153-160, (Çevrimiçi)
<https://doi.org/10.1016/j.avb.2017.10.008> , Erişim Tarihi:
30.05.2022.

Schwendinger,
Julia R.,
Schwendinger,
Herman:
“Rape Myths: In Legal, Theoretical, and Everyday
Practice”, **Crime and Social Justice**, S: 1, 1974, s. 18-26,
(Çevrimiçi) [Rape Myths: In Legal, Theoretical, and
Everyday Practice on JSTOR](#) , Erişim Tarihi: 02.09.2021.

Scully, Diana: **Cinsel Şiddeti Anlamak: Tutuklu Tecavüzcü Erkekler Üzerine Bir İnceleme**, çev. Şirin Tekeli, Laleper Aytek, İstanbul, Metis Yayınları, 2019.

Smith, Olivia,
Skinner, Tina: “How Rape Myths Are Used and Challenged in Rape and Sexual Assault Trials”, **Social & Legal Studies**, C. 26, S: 4, 2017, s. 441-466, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/0964663916680130> , Erişim Tarihi: 12.12.2021.

Sokullu Akıncı,
Fusun, Dursun
Selman: **Viktimoloji**, İstanbul, Beta Yayınları, 2016.

Sözüer, Adem: “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Cinsellikle İlgili Suçlar”, **Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı**, Ankara, 2006, s. 292-301.

Şare, Ersin: “Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlarda İlgilinin Rızası”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. 21, S: 2, 2019, s. 977-1023, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.33717/deuhfd.644278> , Erişim Tarihi: 05.03.2022.

Taner, Fahri
Gökçen: Cinsel Suçlarda Kimyasal Kastrasyon ve Tedavi, **15. Ceza Hukuku Günleri**, 2020, (Çevrimiçi) <https://www.youtube.com/watch?v=J6MIeN3JI7A&t=1709s> , Erişim tarihi: 4 Kasım 2021.

- Taner, Fahri
Gökçen: **Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar**, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Taştan, Mehmet: **Cinsel Suçlarda İspat Sorunu ve Yargılama Usulü**, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Temkin, Jennifer,
Gray, Jacqueline
M., Barrett,
Jastine: “Different Functions of Rape Myth Use in Court: Findings From a Trial Observation Study”, **Feminist Criminology**, C. 13, S: 2, 2018, s. 205-226, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/1557085116661627> , Erişim Tarihi: 17.02.2022.
- Tezcan, Durmuş,
Erdem, Mustafa
Ruhan, Önok, R.
Murat: **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, 20. bs., Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Torrey, Morrison: “When Will We Be Believed? Rape Myths and the Idea of a Fair Trial in Rape Prosecutions”, **U.C. Davis Law Review**, C. 24, S: 4, 1991, s. 1013-1072, (Çevrimiçi) <https://07a6e75f442811d380d2e720fdbf18c26b54cdc4.vetisonline.com/HOL/Page?handle=hein.journals/davlr24&id=1025&collection=journals&index=> , Erişim Tarihi: 18.12.2021.
- Vayeghan,
Mohammad: “Case Commentary: R. V Walsh and the “Myth” of Marital Rape”, **Canadian Journal of Women and the Law**, C. 28, S:1, 2016, s. 230-240, (Çevrimiçi)

<https://doi.org/10.3138/cjwl.28.1.230> , Erişim Tarihi: 20.04.2022.

Vito, Gennaro F., Maahs, Jeffrey R.: **Criminology: Theory, Research, and Policy**, Jones & Bartlett Learning, 2015.

Vonderhaar, Rebecca L., Carmody, Dianne Cyr: “There Are No “Innocent Victims”: The Influence of Just World Beliefs and Prior Victimization on Rape Myth Acceptance”, **Journal of Interpersonal Violence**, C. 30, S: 10, 2015, s. 1615-1632, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1177/0886260514549196> , Erişim Tarihi: 19.08.2022.

Weiser, Dana A.: “Confronting Myths About Sexual Assault: A Feminist Analysis of the False Report Literature”, **Family Relations**, C. 66, S: 1, 2017, s.46-60, (Çevrimiçi) <https://doi.org/10.1111/fare.12235> , Erişim Tarihi: 17.02.2022.

Yalçın, Mehmet Akif: “Cinsel Saldırı Suçu Mağduru Kadınlara Karşı Toplumsal Tutumlar”, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul, 2016.

Yeniyetişme, Yiğit: “Suç Politikasının Ana İlkeleri Açısından Türkiye’de Ceza Hukuku Değişimleri”, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul, 2020.

Yeşil, Aslı: “Ruhsal Travma ve Göç”, **Güncel Psikoloji Araştırmaları II**, Yay. Haz. İsmail Sanberk, 2021, s. 151-165.

Zafer, Hamide: **Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m.1-75)**, 4. bs., Beta Basım Yayım, 2015.

MAHKEME KARARLARI DİZİNİ

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

M.C. v. Bulgaristan, Başvuru No: 39272/98, T. 04.02.2003, (Çevrimiçi)
<https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-61521>,
<https://hudoc.echr.coe.int/tur#%7B%22languageisocode%22%3A%22ENG%22%2C%22appno%22%3A%2239272%2F98%22%2C%22documentcollectionid%22%3A%22CHAMBER%22%2C%22itemid%22%3A%22001-61521%22%7D>, 15.07.2022.

Anayasa Mahkemesi Kararları

AYM E. 1988/4 K. 1989/3 T. 12.1.1989, (Çevrimiçi)
https://www.anayasa.gov.tr/files/pdf/kararlar_dergisi/kd_25.pdf , Erişim Tarihi:
20.04.2022.

Yargıtay Kararları

YCGK E. 2004/5-183, K. 2004/204, T. 23.11.2004. (Çevrimiçi),
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi:
29.11.2022.

YCGK E. 2005/5-34, K. 2005/54, T. 24.05.2005. (Çevrimiçi),
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi:
29.11.2022.

YCGK E. 2010/5-176, K. 2010/226, T. 09.11.2010. (Çevrimiçi),
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi:
13.12.2021.

YCGK E. 2010/5-202, K. 2010/251, T. 07.12.2010. (Çevrimiçi),
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi:
29.11.2022.

YCGK E. 2011/5-83, K. 2011/84, T. 10.05.2011. (Çevrimiçi),
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi:
23.01.2022.

YCGK E. 2012/14-1374, K. 2013/431, T. 22.10.2013. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 29.11.2022.

YCGK E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 14.12.2021.

YCGK E. 2013/644, K. 2014/125, T. 11.03.2014. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 14.01.2022.

YCGK E. 2014/604, K. 2015/37, T. 10.03.2015. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 24.01.2022.

YCGK E. 2014/810, K. 2015/268, T. 30.06.2015. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 30.01.2022.

YCGK E. 2015/282, K. 2016/350, T. 11.10.2016. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 30.01.2022.

YCGK E. 2017/19, K. 2019/326, T. 16.04.2019. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 27.02.2022.

YCGK E. 2017/245, K. 2018/650, T. 18.12.2018. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 19.12.2021.

YCGK E. 2017/394, K. 2018/555, T. 22.11.2018. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 19.02.2022.

YCGK E. 2017/397, K. 2019/190, T. 12.03.2019. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 27.02.2022.

YCGK E. 2017/746, K. 2017/371, T. 03.10.2017. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 27.02.2022.

YCGK E. 2019/38, K. 2021/233, T. 01.06.2021. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 29.11.2021.

YCGK E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 31.12.2021.

YCGK E. 2020/185, K. 2021/149, T. 30.03.2021. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 09.02.2022.

YCGK, E. 2012/14-1410, K. 2013/420, T. 22.10.2013. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 29.11.2021.

YCGK, E. 2016/952, K. 2016/388, T. 25.10.2016. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 30.01.2022.

YCGK, E. 2019/637, K. 2021/139, T. 23.03.2021. (Çevrimiçi),

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> , Erişim Tarihi: 09.02.2022.

EKLER

TABLO 3. 2: 5237 sayılı TCK kapsamında verilen kararlarda mit tespiti

NO:	YCGK KARAR NO:	SUÇ TİPİ	MİT TESPİTİ
1.	2020/93 E., 2021/319 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
2.	2019/16 E., 2021/281 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
3.	2019/500 E., 2021/250 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
4.	2019/38 E., 2021/233 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
5.	2020/50 E., 2021/206 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
6.	2020/2 E., 2021/205 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
7.	2020/448 E., 2021/165 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
8.	2018/170 E., 2021/168 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
9.	2019/170 E., 2021/166 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
10.	2020/185 E., 2021/149 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
11.	2019/637 E., 2021/139 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
12.	2019/604 E., 2021/129 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit

			edildi.
13.	2020/443 E., 2020/533 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
14.	2020/218 E., 2020/496 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
15.	2020/28 E., 2020/426 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
16.	2019/357 E., 2020/313 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
17.	2020/189 E., 2020/238 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
18.	2020/81 E., 2020/224 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
19.	2017/206 E., 2020/21 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
20.	2017/778 E., 2020/20 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
21.	2019/167 E., 2020/11 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
22.	2019/36 E., 2019/675 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
23.	2019/481 E., 2019/652 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
24.	2019/149 E., 2019/393 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
25.	2017/401 E., 2019/407 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.

26.	2019/181 E., 2019/403 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
27.	2017/785 E., 2019/404 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
28.	2017/936 E., 2019/408 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
29.	2017/883 E., 2019/406 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
30.	2017/19 E., 2019/326 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
31.	2019/174 E., 2019/343 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
32.	2019/30 E., 2019/335 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
33.	2017/1194 E., 2019/332 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
34.	2017/1191 E., 2019/331 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
35.	2017/650 E., 2019/285 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
36.	2017/649 E., 2019/243 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
37.	2017/556 E., 2019/193 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
38.	2017/399 E., 2019/194 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
39.	2017/397 E., 2019/190 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit

			edildi.
40.	2017/243 E., 2019/189 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
41.	2018/264 E., 2019/163 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
42.	2018/230 E., 2019/170 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
43.	2017/579 E., 2019/143 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
44.	2017/648 E., 2019/145 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
45.	2017/755 E., 2019/91 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
46.	2017/245 E., 2018/650 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
47.	2017/403 E., 2018/570 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
48.	2017/975 E., 2018/568 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
49.	2017/394 E., 2018/555 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
50.	2017/110 E., 2018/557 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
51.	2016/1124 E., 2018/523 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
52.	2016/1448 E., 2018/177 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.

53.	2017/938 E., 2018/119 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
54.	2017/902 E., 2018/97 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
55.	2017/937 E., 2017/484 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
56.	2017/717 E., 2017/485 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
57.	2016/540 E., 2017/480 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
58.	2014/599 E., 2017/431 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
59.	2017/746 E., 2017/371 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
60.	2013/145 E., 2017/359 K.	Cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
61.	2015/137 E., 2017/254 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
62.	2016/943 E., 2017/223 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
63.	2016/541 E., 2017/185 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
64.	2014/800 E., 2017/180 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
65.	2016/952 E., 2016/388 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
66.	2015/282 E., 2016/350 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit

			edildi.
67.	2014/451 E., 2015/401 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
68.	2014/810 E., 2015/268 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
69.	2014/600 E., 2015/194 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
70.	2013/550 E., 2015/158 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
71.	2013/490 E., 2015/141 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
72.	2014/604 E., 2015/37 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
73.	2013/215 E., 2014/547 K.	Cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
74.	2014/369 E., 2014/425 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
75.	2014/300 E., 2014/423 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
76.	2013/658 E., 2014/330 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
77.	2012/1487 E., 2014/117 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
78.	2013/644 E., 2014/125 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
79.	2013/615 E., 2014/65 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.

80.	2013/14-742 E., 2014/16 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
81.	2013/742 E., 2014/16 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
82.	2013/14-585 E., 2013/559 K.	Cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
83.	2013/14-326 E., 2013/461 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
84.	2013/14-559 E., 2013/506 K.	Cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
85.	2013/14-494 E., 2013/500 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
86.	2013/14-513 E., 2013/501 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
87.	2013/14-379 E., 2013/427 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
88.	2013/14.MD-97 E., 2013/331 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
89.	2012/1397 E., 2013/265 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
90.	2012/14-1371 E., 2013/267 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
91.	2013/14-35 E., 2013/266 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
92.	2013/14-49 E., 2013/146 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
93.	2012/14-1037 E., 2013/50 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit

			edilmedi.
94.	2012/1409 E., 2013/37 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
95.	2012/14-1409 E., 2013/37 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
96.	2012/14-1244 E., 2012/1775 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
97.	2011/6-542 E., 2012/192 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
98.	2011/5-230 E., 2011/273 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
99.	2011/5-186 E., 2011/201 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
100.	2011/6-172 E., 2011/173 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
101.	2011/5-83 E., 2011/84 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
102.	2011/5-28 E., 2011/32 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
103.	2010/5-176 E., 2010/226 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
104.	2010/147 E., 2010/200 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
105.	2010/5-147 E., 2010/200 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
106.	2010/5.MD-140 E., 2010/178 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.

107.	2010/5-3 E., 2010/5 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
108.	2007/6-250 E., 2007/239 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
109.	2007/5-161 E., 2007/232 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
110.	2007/5-45 E., 2007/77 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
111.	2007/5-46 E., 2007/39 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
112.	2009/5-146 E., 2009/195 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.

TABLO 3. 3: 765 sayılı TCK kapsamında verilen kararlarda mit tespiti

1.	2013/794 E., 2014/177 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
2.	2012/5-1427 E., 2013/130 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
3.	2012/14-1374 E., 2013/431 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
4.	2012/14-1410 E., 2013/420 K.	Cinsel taciz	Mit tespit edildi.
5.	2010/5-202 E., 2010/251 K.	Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
6.	2010/6-67 E., 2010/133 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
7.	2006/5-193 E., 2006/203 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit

			edilmedi.
8.	2006/5-147 E., 2006/149 K.	Basit ve Nitelikli cinsel saldırı	Mit tespit edilmedi.
9.	2005/5-34 E., 2005/54 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edildi.
10.	2005/4-37 E., 2005/52 K.	Sarkıntılık	Mit tespit edilmedi.
11.	2004/5-183 E., 2004/204 K.	Basit cinsel saldırı	Mit tespit edildi.

TABLO 3. 4: Mit tespit edilen kararlarda yargı mercileri ve mitlerin sonuca tesiri açısından tasnif

	YARGITAY CEZA GENEL KURULU KARARLARI	MİTİN TESPİT EDİLDİĞİ YARGI MERCİİ	SONUCA TESİRİ
1.	E. 2019/637, K. 2021/139, T. 23.03.2021	Yargıtay 14. Ceza Dairesi	Tespit edilmedi.
2.	E. 2019/38, K. 2021/233, T. 01.06.2021	Yerel mahkeme Yargıtay 14. Ceza Dairesi YCGK karşı oy	Tespit edilmedi.
3.	E. 2016/952, K. 2016/388, T. 25.10.2016	Yerel mahkeme	Tespit edilmedi.
4.	E. 2014/810, K. 2015/268,	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı	Tespit edilmedi.

	T. 30.06.2015		
5.	E. 2017/394, K. 2018/555, T. 22.11.2018	Yerel mahkeme	Tespit edilmedi.
6.	E. 2017/746, K. 2017/371, T. 03.10.2017	Yargıtay 14. Ceza Dairesi beraat yönündeki karşı oylar Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı	Tespit edilmedi.
7.	E. 2013/14-326, K. 2013/461, T. 19.11.2013	Yerel mahkeme Yargıtay 14. Ceza Dairesi YCGK (karşı oy hariç)	Tespit edildi.
8.	E. 2010/5-176, K. 2010/226, T. 09.11.2010	Çoğunluk görüşüne katılmayan Yedi Genel Kurul Üyesi	Tespit edilmedi.
9.	E. 2020/185, K. 2021/149, T. 30.03.2021	Yargıtay 14. Ceza Dairesi	Tespit edildi.
10.	E. 2014/604, K. 2015/37, T. 10.03.2015	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı	Tespit edildi.
11.	E. 2015/282, K. 2016/350, T. 11.10.2016	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı	Tespit edilmedi.
12.	E. 2017/245, K. 2018/650, T. 18.12.2018	Yerel mahkeme	Tespit edilmedi.

13.	E. 2011/5-83, K. 2011/84, T. 10.05.2011	Yerel mahkeme Yargıtay 14. Ceza Dairesi YCGK	Tespit edilmedi.
14.	E. 2019/604, K. 2021/129, T.18.03.2021	Yargıtay 14. Ceza Dairesi YCGK (karşı oy hariç)	Tespit edildi.
15.	E. 2017/397, K. 2019/190, T. 12.03.2019	Yargıtay 14. Ceza Dairesi	Tespit edilmedi.
16.	E. 2017/19, K. 2019/326, T. 16.04.2019	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı	Tespit edilmedi.
17.	E. 2013/644, K. 2014/125, T. 11.03.2014	Yargıtay 14. Ceza Dairesi YCGK (Çoğunluk görüşüne katılmayan dokuz Genel Kurul Üyesi hariç)	Tespit edildi.
18.	E. 2012/14-1374, K. 2013/431, T. 22.10.2013	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı	Tespit edildi.
19.	E. 2012/14-1410, K. 2013/420, T. 22.10.2013	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı YCGK (karşı oylar hariç)	Tespit edilmedi.
20.	E. 2010/5-202, K. 2010/251, T. 07.12.2010	Yerel mahkeme	Tespit edilmedi.

21.	E. 2004/5-183, K. 2004/204, T. 23.11.2004	Yargıtay 5. Ceza Dairesi	Tespit edildi.
22.	E. 2005/5-34, K. 2005/54, T. 24.05.2005	Yerel mahkeme YCGK (karşı oylar hariç)	Tespit edilmedi.

